

Ad L. P. Franciscanos Monachj ad ~~Amisim~~ ^{Bibl.}

ORTUS

ET

PROGRESSUS SACRI ORDINIS

Fratrum Minorum

S. P. N. FRANCISCI.

Annis DXXV. perdurantis

Ex Bullis Pontificiis, ac Probatissimis Authoribus ab A. R. P.

Fr. Massæo Kresslinger, Ord. Min. Strict. Observ. Lectore Jubilato,

ac Provinciæ Bavariæ iteratò Ex-Provinciali compen-
diosè conscriptus, qui

Alterâ hâc Editione

Sub Gratosissimis Auspiciis

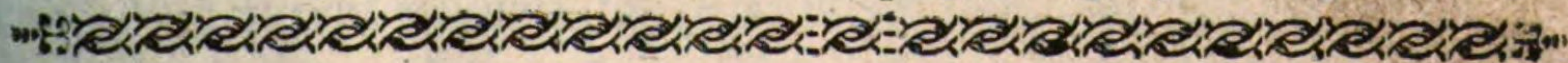
EXCELLENTISSIMI D. COMITIS,

D O M I N I

JOANNIS HALLER

DE HALLERSTEIN, Sac. Cæs. Regiæque
Cathol. Majest. CAMERARII Statûs ejusdem Actualis, &
Intimi CONSILIARII Principatûs Transylvaniae, Partiumq; Hungariæ
eidem annexarum Regio-Principalis GUBERNATORIS, nec non Fratrum
Minor. Strict. Observ. dicti Principatûs Supremi SYNDICI APOSTOLICI,
Meccenatis Munificentissimi, & Colendissimi, nomine Pro-
vinciæ Transylvaniae lucem pulicam aspicit.

Cum Superiorum, ac Authoris expresso consensu excusus.

C L A U D I O P O L I,

Typis Academicis Societatis JESU, per Simonem Thadæum Weichenberg,

ANNO M. DCC. XXXVI.

BAYERISCHE
STAATS-
BIBLIOTHEK
MÜNCHEN

EXCELLENTISSIME
DOM. COMES,
DOMINE PATRONE,

A C

MECOENAS GRATIO-
SISSIME COLENDISSIME.

UT Regina volucrum Aquila non
semper in sublimiori potestati suæ subje-
cta jucundatur regione aëris, sed non rarò
Majestatis quoque propriæ quasi oblita hu-
milibus terræ tuberculis insidet, & non minori spectan-
tium oculos afficit voluptate tantisper humiliata, quàm

DEDICATIO.

antea excelsum secans æthera suspendebat admiratione. Ita per se humiliari nescia, vel sumè procera quercus, ut à naturæ indole sibi insitum submissionis amorem omnibus patefaciat, sæpènumerò tenellulæ sociatur hæderæ, & plurimis hujus spiris tauquam vermiculatis torquibus adornata in humili adamatæ conjugis sinu placidè conquiescit. O præclarum excelsi animi, nec tamen parva aspernantis typum, & exemplar! sed quorsum hoc è naturæ visceribus haustum argumentum? nempè ut humile hocce *Fratrum Minorum Mnemosynon*, Tuum *Excellentissime Domine* veniens ad obtutum pro innata Tua erga humilia propensione, nedum in sed & tuearis. Nobis omnem dubitationis causam præcisam penitùs intuemur clarissimè, dum fructum cum arbore, optimum cum optimo conferimus; nam si bonum ex integra causa, ut Divinus loquitur *Dionysius*, Te profectò *Excellentissime Domine* absquè cijusvis præjudicio optimæ arboris germen optimum palàm asserere quis prohibeat? Majorum quippe Tuorum, exemplò rariùs auditò, cuncta naturæ, & gratiæ decora in Te confluisse non possumus non videre: adeò, ut de Te Nobis potiùs, quàm suo de *Stilicone* mellitus cecinisse videatur *Claudianus*:

- - - - - quæ sparguntur in omnes
In Te mista fluunt, & quæ divisa beatos
Efficiunt collecta tenes - - - - -

A puero

DEDICATIO

*A puero tenerisque etiam fulgebat in annis
Fortunæ majoris bonos erectus & acer &c.*

Vigent in Te gratiarum charites *Wilbelmi Haller*, de *Hallerstein* (dicti Senioris) qui tali virtutum choro scriptus erat, ut quadringentorum, & ampliùs Equitum, imò Heroum, è Nobilissimis congregatorum Familiis, & inter hos ipsos Halleriis longè cæteros superantibus supremus fuerit Capitaneus constitutus, dum *Henricum Imperatorum VI.* ab Inclyta *Norimbergensi* Civitate pro dignitate Imperatoria magnificè exceptum, illicque per aliquantum temporis comorantem, ac *Donauverdam* inde revertentem magnificentissimè est comitatus.

Resplendet Tuo in pectore *Bertholdi Petri*, & *Udalrici Halleriorum*, ut in DEUM eximia Religio, ita, in proximum singularis comiseratio; etenim correspondebat *Wilhelmo* non minùs sanguine, ac Illustri *Grüenenbergensi* Præfecturâ, propè *Nirembergam*, Inclytus *Bertholdus Haller*, qui non contentus dexterrima Reipublicæ administratione, pietatem, quam cum avito hauserat sanguine ære perenniori testatam Posteritati consignavit monumentò, dum hæreditario suarum Possessionum in fundo Nobile (ad *S. Crucem* dictum) magnis sumptibus crexit Hospitale, seu Domum pietatis gratiâ extructam, ubi quot valetudinarii, pauperes, pupilli, Mendici, egeni, Infantes Parentibus destituti, senes, Peregrini, aut Advenæ indigentes percepere flagrantis
charitatis

DEDICATIO.

charitatis Christianæ subsidium, non nostrum est eloqui, sed consignatum retinent in mente æterna summi Numinis fasti rationum, in universali die Judicii centuplicato cum fœnore recensituri. Cùm porrò *Bertholdus* proximi sublevandis necessitatibus totum sese impendit, hunc felicissimus in Repub. Christiana Gemellus *Petrus Haller* de Ziegelstein, si non pari modò, æquali certè, ne majus dixerimus, ut ô superare adnoscitur: Elegantissimam enim Ecclesiam DEO, Divisq; ære propriò à fundamentis assurgere fecit, deque ejusdem factis tectis conservandis, constantique fidelis Curati (ante hoc tempus illic non habiti) sustentatione providit sapientissimè.

Vidit hæc Inclytæ Familiæ Nobilis Propago *Udalricus Haller*, de Grûenenberg, & in Grebren (damus loci nomen) nulli secundam, cum omnibus de jure requisitis fundavit Parochiam: sicque dum *Bertholdum*, & *Petrum* in subveniando proximis, in cultu Divino adaugendo primos non relinquere non valuit, sanctissimâ æmulatione effecit non esse solos. Dies Nos deficiat *Excellentissime Domine*, si singula Christianæ pietatis in avita Profapia Tua monumenta recensere velimus. Neque tamen præterire possumus aliquos duntaxat Majorum Tuorum Heroas, eorumque meminisse: Enim verò si à Romani Orbis Imperatore cæteris anteferri pro immortali penè gratia habetur, favore tamen hoc adeò potiebatur

DEDICATIO.

tiebatur *Georgius Haller*, de Hallerstein, ut *Henrici Imperatoris* animum suo quasi inclusum pectori gestasse videretur. Haud minori fruebatur favore Cæsareo *Wolfgangus Haller*, de Hallerstein S. R. Imperii Eques, dum exquisita, ac denè incredibili tractandorum negotiorum, vel summè arduorum dexteritate id effecit, ut cum sui maximo nominis incremento Imperii, ac Imperatoris summo fructu à consiliis Romanæ Majestatis statueretur.

Et profectò, uti stella stellam claritate superat omnes tamen veræ stellæ sunt, sic in Tua *Excellentissime Domine* avita Majorum quaqua versùs diffusa propagine à DEO, stirpe, & sanguine, communicata virtus nunquam deficiens emicabat. Hæc enim *Wolfgangum Haller* de Liechtenau, promovente Imperatore *Maximiliano* Oeniponti in Album S. R. Imperii Equitum intulit. Hæc *Bartholomæum Haller* de Hallerstein, nedum pari condecoravit gloriæ Titulò, verùm etiam favore, non nisi maximis concedi solito, ab intimis consiliis Maximiliani Cæsaris constituit, & Regibus *Hungariæ, Bohemiæ, Sarmatiæ*, ad quos Legati munereungebatur reddidit æstimatissimum. Nolumus ampliùs *Excellentissime Domine* Majorum Tuorum pios Manes in hocce Prologo, debitis licèt laudibus dignissimos, fatigare, ne quispiam regerat : Vetera ista sunt ; hoc ipso enim sanctiora, quòd vetera ; bonis quippe meritis, factisque heroicis cum ætate, ut dignitas, ita & pondus accedunt. Atque

DEDICATIO.

que ut magno natu Parentes magis, magisque in dies veneramur, ac colimus, Fratrum verò æqualitas, & Liberorum Soboles blandiore licet, levior tamen animos tangit affectu, ita heroa virtus in antiquis eminens gravitate prævalet, quamvis præsentia, aut minùs distantia plus oblectare videantur.

Sed etsi nihil de Majoribus Tuis dixissemus, & ad Patrum duntaxat nostrorum memoriam aciem mentis intenderemus, amabo! Quantus hic assurgit *Halleriorum* numerus, quàmque inclyta virtutum materies panditur? quorum gesta singula, si quis enarrare, non dicimus exornare facundiâ, cupiat, *Secundos, Pacatos, Nazarios* induat ille, est necesse. Et ut venerabundò silentiò altiores in *Dacia* Majores Tuos prætereamus, en! hodiedum obversatur oculis nostris Avus Tuus *Joannes Haller*, in quem, uti Sol & dies in hocce nostrum hemisphærium, non parte aliqua, sed statim totus profertur, ita vera virtus omnis imigrâsse cernebatur. Hæc illum Superis, Patriæ, Principi charum, ac venerabilem reddidit, consiliis admovit, sapientiæ, miræque prudentiæ ejus fructus sensit, carpfit, gustavit. Jámque ad eum honoris, & gloriæ apicem Heros hic Inclytus pervenerat, ut non nisi bonis omnibus amor, & reverentiæ esse posset, confceleratis verò odio, & indignationi pateret. Hic ergo voluit, sive mala evenire non rarò sinens, sive electos suos, ut aurum in fornace probans,
Divina

DEDICATIO.

Divina providentia in invictum hunc Pugilem omnem experiundæ virtutis arenam derivare. Etenim Vir honoratissimus, integer vitæ, omnisque purus Sceleris, ob confictas iniquè causas (quas hic recensere calamus renuit, pallorque chartæ averiatur, ne vel sic scelestorum confiliorum participatione maculentur) è Palatio in carceres rapitur, è libertate in captivitatem conjicitur, è dulcissimæ, vitæque sibi charioris Patriæ libero cœlo in densas tenebras, fœdos antri squallores deturbatur. Quis talia fando temperet à lachrymis? Stetit tamen inconcussa virtus *Hallerianæ* fortitudinis, & D. *Johannis*, cujus sanctum nomen præferebat exemplo, ut hic sangvinarii Herodis, ita ille Sicariorum suorum truculenta, dira, tyrannica facinora infractô pertulit animô, superavit. Et quod mirêre magis, nostrisque temporibus frustra quæsiêris, magni illius, inque Divorum numerû relati Severini Boëtii exemplô, justæ molis librû, omnigenam in quibus quibus adversis panopliam, *Clypeus Patientiæ* dictum Dacis popularibus suis scripsit, comunicavit. O macte virtutis Heroem! non hunc *Socrates*, non Regum victor *Belisarius*, ambo innata virtute sublimati, invidiâ iniquorum depressi in consequenda fortitudinis palmæ superârunt. Fervet animus, & plura de hoc immortalis memoriæ Gloriosissimo Avo Tuo, scribere cupientem calamus exacuit, ast hunc sufflammat *Stephanus Haller* (secundus ab illo *Stephano*

DEDICATIO.

phano Haller Seniore, de quo pauca dicere detrahere foret) qui quantis, quibusvè politicarum virtutum ornamentis præditus fuerit, loquitur, & loquetur Inclyta hæc Provincia *Daciæ*, dum illum in summorum, consummatæque virtutis Procerum Regio Principalis sui Gubernii Consiliariorum Album ardentè expetivit, feliciter est consecuta. Nihil dicimus de *Hallerio Gabriele*, qui dum Tabulæ Regiæ, velut pretiosa gemma aureæ Coronæ inseritur, dùmque omnium in se vota animos, & corda rapit, tunc *purpureus veluti cùm flos succisus aratrò languescit moriens*, ineluctabili fatorum vi è medio dulcissimæ Patriæ sinu eripitur, altiora cœlestis Patriæ præmia virtutibus suis debita recepturus.

Et verò quemadmodum concors Rotarum Horologii discordia, discorsque concordia in id unum ab Artifice ordinatur, ut unius indicis, tempora per horas, & minuta partientis, rectum justumque motum consequatur; ita perspicacioribus ingeniis *Halleriorum* per diversas Orbis Europæi Provincias diffusa virtus, magnum quid parturire haud inmeritò videri poterat in quo uno aliorum virtutes, virtutumque præmia relinqueret concentrata. Advertis, ut opinamur, *Excellentissime Domine Comes*, quid sibi velit digressio isthæ nostra, & tacitus cum celeberrimo reponis *Ulyssè*

Nam

DEDICATIO.

Nam Genus, & Proavos, & quæ non fecimus ipsi
Non ea nostra voco - - - - -

Hæc Tu quidem pro dignitatis Tuæ meritis maximis consecutæ, & à natura Parente Tibi insita Indole. Ast longè alia nostra, aliorumque sententia; nam uti reprehensione dignum est, ab avita Progenitorum virtute degenerasse, ita pulchrum Majorum virtutes, à quibus vitam cum sanguine hauseris factis propriis adæquasse, superasse longè pulcherrimum. Agnoscit hoc heroæ virtutis in Te fastigium *Dacia*, fatentur omnes recti rerum æstimatores, Provincia *Fratrum Minorum Strict. Observantiæ* assentari nescia, puræ veritatis amica, publicò isthoc Testimoniò compertæ palàm notitiæ robur abdit.

Enim verò *Excellentissime Comes* ubi primum per ætatem gravioris ponderis dignitates capeffere poteras, illico ad ardua *Tabulæ Regiæ* pertractanda negotia assumptus es: qua in virtutis Palæstra, quid Tua prudentiæ juncta sagacitas, consumatæ maturitati pulcherrimo fœdere fociatum boni communis studium, ardens erga Populares Tuos, discretionem temperatus, zelus effecere, nostrum non est eloqui, dum & nobis silentibus luce meridianâ clariùs facta contestantur. Visus es jam tunc omnibus salutem communis Reipub. sic curare, ut quæ sunt *Cæsaris*, *Cæsari*, quæ sunt *DEI*, *DEO* red-
†† 2 dere,

DEDICATIO.

dere, & quæ Proximi huic tribuere, non tam disceres, quàm doceres. Quo fiebat, ut quemadmodum virtus Tua sese quaquaversum diffundens limites ignorabat, ita gradus dignitatum meritis Tuis debiti, unus ex altero foecundo partu germinabant. Nam qui ad *Tabulam Regiam Assessor* fueras, mox ad Inclytæ Sedis *Csikiensis* fastigium *Regius Supremus Judex* es evectus : Et quæ tunc Gentis *Csikiadæ* lætitia, quis jubilus, quod gaudium ? fidelis ille credentium populus salvificæ à Majoribus cum sangviue haustæ Religionis vitâ ipsâ tenacior talem se Judicem consecutum lætabatur, quales & optabat Præcedentes, & in votis habet successores. Mirabantur omnes in Viro à Majorum sangvine celebratissimo, in Supremo *Regii Judicatus* apice collocato comitatem, deprædicabant universi affabilitatem, in rebus quantumvis arduis, & implexis, acre consilium, profundum judicium, Legum, & consuetudinum Patriæ, tenacem memoriam, lucidam explanationem, justî, & æqui pro DEO, Patria, Populo constantem executionem laudibus in cœlum efferebant. Nempè :

*Jam tunc canities animi, jam dulce loquendi,
Pondus, & attonitus sermo, qui duceret aures. Cladiâ.*

Destinabaris jam tum, aut potiùs manu Divinæ providentiæ prædestinatus Comes *Excellentissime* ad dignitatis

DEDICATIO.

tatis in *Dacia* gradum, Excellentissimum, ac post Regio-Principalem Majestatem secundum, vehebaris, qui ne longius, meritis quippe Tuis debitus, differretur, in intimum ac summum Regio-Principalis Gubernii Transylvaniæ à Consiliis es adscitus. Hac præfulgens dignitate, quæ qualiâque egeris, quàm amans Patriæ, quàm fidus Regi extiteris, quàm mirificus in commune Bonum mentis Regiæ Interpres fueris

- - - - - *Oracula Regis*
Eloquiò crevère Tuo, nec digniùs unquam
Majestas meminuit sese Romana locutam. Claudian.

Dum verò nîl nisi justum, & æquum, nîl nisi Legibus Divinis, Patriisque consonans, dictis, factisque exequeris, Patriæ vœta, & Regis animum, magnetica quâdam virtute in Te rapuisti. Atque ita brevissimo tempore in *Consilium Regium venisti*, quid Regi, Regnóque expediat vidisti, & omnium animos vicisti factus felicitatis Dacicæ Cardo, & GUBERNATOR.

Dacia cerne Virum - - - - -
- - - - - *non illum præmia tantùm*
Quàm labor ipse juvat, strepitus fastidit inanes
Inque animis Hominum pompâ meliore triumphat.
Claudian.

DEDICATIO.

Sed nos jam manum de Tabula, neque enim Inclytæ Profapiæ Tuæ, Tuique *Excellentissime* Gubernator Panegyristas agere nobis propositum: cur verò levitanti (ut nonnullorum crysis effutire potest) hocce Opusculo Te coram compareamus reperies ipse Tu Gubernator *Excellentissime* pag. 6. hujus Opellæ, ubi, & quando legere dignaberis, causam, quam ante quinque sæcula summum Ecclesiæ Caput JESU Christi Vicarius *Nicolaus III.* sensit, prædixit, & oraculô suô palam Orbi fecit. Molem exiguam Libelli, si spectetur chartarum pondus, agnoscimus, ast argumenri vis, rerum contentarum grata varietate mixta dignitas vastæ Bibliothecæ nucleus dici potest. Ut ut sit, non tamen dedecet à *Fratribus Minoribus* parva vel maximis, & *Excellentissimis* dedicari. Quid tenello Bombyce minus, quid humilior? hic tamen Pontificum Tiaris, Monarcharum, Regum, Principumque Paludamentis conficiendis fundit stamina, materiem subministrat, nec hæc tamen, quia ab humili vermiculo orta, à Maximis aspernatur.

Accedit hic Tua Gubernator *Excellentissime* verè excelsa humiliatio erga nos *Minores*; nam ubi primùm in secundo à Regio-Principalis dignitatis apice collocatus es magnificentissimè, eodem quasi tempore non immemor humanarum vicissitudinum, sublimitatis Tuæ propè oblitus *Fratrū Minorum, Syndicū Apostolicū*

DEDICATIO

stolicum induendo, protectionem suscepisti. Sacrum pectus ! Cor Regis in manu Domini, quocunque voluerit inclinabit illud *Proverb. 21.* Ita factum, ut quia Tu *Gubernator Excellentissime* sublimis non potes non esse, cum humilibus Minoribus, æternam imitatus sapientiam, delicias Tuas habere elegisti.

Patebit insuper *Excellentissime Domine*, ex lectione hujus opusculi omnibus dissonantibus (si qui tales reperirentur) à Tua verè Christiana mente, quorum tuendorum curam susceperis, quorumque Protector, & Defensor factus sis ; si enim Doctor Gentium Paulus, adeo iniquos, & calumniatores, & Judices Passus sit, ut ad Tribunal Cæsaris appellare debuerit, qui tamen signis, & portentis intantum præfulgebat, ut alicubi pro DEO cœlò delapso haberetur, quid nî & nobis meritò pertimescendum (mundus enim in pejus Metamorphosim pedetentim patitur) ne unde unde oborituris, malevolorum ictibus nudi latera pateamus. Quibus porrò candida, & Christiana pietas mentes, & præcordia infedit, conspicient quid *Seraphici Francisci* humilis *Fratrum Minorum* Posteritas de toto quâ latè patet mundo in horreum Domini Sabaoth fructuum importavit. Fiet denique, ut ignorantes acta *Fratrum Minorum* erudiantur, gnari sua in notitia compendiosè exercentur, Fautores Fratrum sciant, quibus cum fecerint, si qui verò sequioris essent à Minoribus animi,

id

DEDICATIO.

id quod malè infidet eorum mentibus ocyus deponent,
aut gravem manum Domini se non evasuros reformi-
dabunt, ut Salvator ipse homini ad imaginem, & si-
militudinem sui factò Francisco (de quo Turselinus

Exue Franciscum tunicâ, lacerôque cucullô,

Qui Franciscus erat jam tibi Christus erit.

Francisci exuviis, si quâ licet, indue Christum,

Jam Franciscus erit, qui modo Christus erat.)

In solitudine oranti revelare dignatus est sequentia pri-
vilegia largiendo, teste Gregorio IX. Summo Pontifice,
Primo ad præscriptum Regulæ nostræ Ordinis Prote-
ctore, ipsi Sancto, ut paternè, ita & piè usque in fi-
nem vitæ suæ devotissima familiaritate conjuncto, quæ
pius, & antiquus Asceta in hæc humilia metra dudum
collegit :

Francisco fundente preces, ut tempore longo

Mos inolevit ei, cœlestis Filius ipsum

Talibus affatur, promitto quatuor, inquit,

Dona superna tibi, (1.) stabit tuus Ordo per ævum,

(2.) Nullus ibi Fratrum, cui sit perversa voluntas

Stare diu poterit, (3.) vix hostibus Ordinis hujus

Vivere dimidium præstabitur, (4.) ejus Amici

Vivent, & vitam concludent sine beatô.

Accipe igitur Comes Excellentissime parvulum
istud honori Tuo dicatum à Fratribus Minoribus O-
puscu-

DEDICATIO.

pusculum, tanquam perennis futuræ in Te piæ memoriae tesseram, accipe inquam eô vultu, eô affectu, eô animô, nempè benignô, placido, & memori, ut hætenus consuevisti. Tuum quippe est, ut omnia nostra, & nos omnes Tuorum Clientum minimi, & dum Reipub. negotia sinent, tantisper gravium curarum onere pressum recrea animum rerum pro gloria DEI gestarum varietate, admirabili Divinæ Providentiæ, etiam per *Minores* grandia oberrantis, ordinatione, & certissima ob Tui erga eosdem propensionem tam temporali, quàm æterna retributione. Quam dum Tibi animitus vovet, & exoptat, unà in dies singulos sacris suis in functionibus à Divina Clementia exorat ferventissimè Tui Cliens studiosissima devotissima

Provincia FF. Minor. Strict.
Observantiæ S. Regis Apostolici
Stephani Transylvanica.

† † †

APPRO.

APPROBATIO

Censoris Reverendissimi Ordinariatûs.

Cum ex Mandato Reverendissimi &c. Domini in Spiritualibus Pro-
Vicarii &c. Lucubrationem Historicam, cui titulus est: *Ortus
& Progressus Sac. Ordinis Fratrum Minorum S. P. Francisci &c.*
à Plurimum Reverendo Patre Massæo Kresslinger Ord. Min. S. Francisci
Reformatorum, SS. Theologiæ, ac SS. Canonum Lectore Jubilato, Pro-
vinciæ Bavarix iteratò Ex-Provinciali, ac Custode Actuali, ex probatis
Authoribus utili & felici labore congestam relegerim, & in eadem ve-
ræ Fidei Orthodoxæ, bonis moribus, aut SS. Canonum Decretis nihil
adversari, bonè verò succinctam, & tamen exactam, Seraphicæ Re-
ligionis, de Ecclesia Catholica undequaque meritissimæ, notitiam repe-
rerim, ideo eam quoque prælo dignissimam censeo. Frisingæ 20.
Septemb. 1731.

Franc. Joseph. Antonius Schmidt,
J. U. L. Reverendis. ac Serenis.
Princ. & Episc. Frising. & Ratisbon.
Consil. Eccles. Actualis, ac Insignis
Collegiatæ Ecclesiæ ad S. Andream
Frisingæ Canonicus.

APPRO.

APPROBATIO

Reverendissimi Ordinariatus Frisingensis.

Imprimatur :

Actum Frisingæ 20. Sept. 1731.

Joan. Bapt. Ignatius de Pfistern,
Cathol. Eccl. Frising. Canon.
Capitular. Concil. Eccl. Vice-
Præses, & Pro-Vicarius.

LICENTIA ORDINIS

Fr. Crescentius Krisper, Ord. Min. Strict. Observantiæ
S.P.N. FRANCISCI Lect. Emerit. Scriptor Ord. ac totius
Cismontanæ Familiæ Commiss. Gener. & Servus.

Dilecto Nobis plurimum in Christo R.P. Fr. Massæo Kresslinger,
nostræ Reform. Provinciæ Bavariæ Lectori Jubil. bis Ex-Provin-
ciali, atque actuali Custodi, Salutem & Seraph.
Benedictionem,

Cum juxta Apostolicas, nostrique Ordinis constitutiones, revi-
sum atque examinatum fuerit Opus quoddam à Te compo-
situm, cujus titulus est : *Ortus & Progressus S. Ordinis Fratrum*
Minorum S. Francisci, & ab eisdem deputatis Censoribus, publicò
prælo dignum existimatum : Nos tenore præsentium Tibi facultatem
conce-

concedimus, quatenus illud, servatis aliàs servandis, typis demandare possis; si ita &c. Datum Romæ ex Aracæli die 27. Mens. Octob. 1731.

Fr. Crescentius Krisper Commiss. Gen.

De Mandato suæ Paternitatis Reverendissimæ
Fr. Gaudentius à Genua Sec. Gen.

FACULTAS
*A. R. P. Provincialis cum Privilegio
Cæsareo.*

Cum libellus iste de *Ortu & Progressu S. Ordinis Fratrum Minorum S. P. Francisci* ab A. R. P. Massæo Kresslinger. Lect. Jub. ac iteratò Ex-Provinciali, nec non Provinciæ Bavariæ Custode actuali, laboriosè & eruditè conscriptus, à Censoribus Theologis, ad id deputatis judicetur perutilis, & pro cognitione statûs hujus & Ordinis, tam antiqui, quàm præsentis summo opere commendabilis; Hinc Domino Joanni Andræ de la Haye, Bibliopolæ Academico Ingolstadtensi, tenore præsentium, facultate mihi facta à Reverendissimo P. Commissario Generali Crescentio Krisper &c. licentiam præbeo eundem suis sumptibus imprimendi, ac distrahendi, communicando simul Privilegium Cæsareum, vi cuius cautum est, ne libri à nostris Patribus editi imprimantur ac distrahantur citra eorum consensum, intra S. R. Impetii fines, ac hæreditarias Sac. Cæs. ac Cathol. Majestatis Provincias, idque pro *prima* illius editione. Actum Monachii 5. Dec. 1731.

Fr. Thomas Cantuar. Pruggmair,
Lect. Jub. Minister Provincialis.

CENSURA THEOLOGICA.

EX Mandato A. R. P. Thomæ Cantuar. Pruggmair, Lectoris Jub. & Provinciæ Bavarix Ministri Provincialis, Superioris Observandissimi, nos infra scripti Deputati ad censurandum librum, cui titulus: *Ortus & Progressus Ord. FF. Min. S. Francisci*, sedulo illum legimus, & legendo invenimus, eundem ab A. R. P. massæo Kresslinger Ord. Min. S. Francisci Reform. Lectore Jubilato, bis Ex-Provinciali, & Custode actuali, Religiosa cum modestia, magna cum prudentia, & circumspectione ex probatissimis Authoribus clarè compositum, nihil contra fidem & bonos mores, nec quidquam contra SS. Canones aut Decreta Pontificia continere; bene verò compendiosam quidem duntaxat, & succinctam, substantialem tamen & genuinam præbere eruditionem de Ordine nostro Seraphico, indèque non tantum Ordinis nostri Alumnis, sed & aliis, præsertim sinistra informatione & supposito imbutis, pro acquirenda memorati Ordinis Seraphici substantiali, eaque verà notitiâ, lectu perutilem fore. Quare illum prælo, & luce publica dignissimum censemus. Actum Monachii 23. Septemb, 1731.

Fr. Sigismundus Neudecker, Ord. Min. S. Franc. Reform. SS. Theol. & SS. Canon. Lect. Jub. Prov. Bavarix bis Ex-Provincialis, & Præsidens actualis in Anger.

Fr. Gerardus Zetl, Lect. Gen. p. t. Conventus Monacensis Guardianus

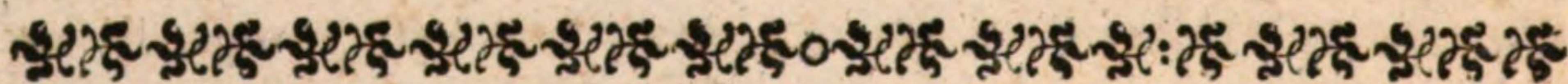
FACULTAS

*Adm. Reverendi Patris Ministri Provincialis
Transylvaniæ Fratrum Minorum Strictioris
Observantiæ.*

Accedente consensu Authoris, ac legitima Majorum Autoritate infra scriptus harum vigore Facultatem facio recudendi Opusculi, quod

quod *Ortus & Progressus Sacri Ordinis Minorum S. P. N. Francisci* inscriptum est. In quorum fidem appressò Officii Sigillò, manu propria subscripsi, in Conventu nostro B. V. ad Nives. *Claudiop. Annò 1735. 9. Augusti.*

Fr. Ladislaus Bógózi Minister
Provincialis.

PRÆFATIO ET INTRODUCTION

Ad subsequētia Sæcula Ordinis Seraphici.

Religio Seraphica primis temporibus, imò etiam in ipsa Regula, & prima ejusdem Declaratione Gregorii IX. Pontificis, Seraphico Patri Francisco coævi, vocabatur *Ordo Fratrum Minorum* absque alio addito *Regularis* vel *Strictioris Observantia*, vel *Capucinorum*, aut *Conventualium*, prout amplius patebit ex dicendis per decursum, atque apud *Gubernatis Tom. II. lib. 6. cap. 16. & lib. 9. c. 1.* nec non in *Antiquioritate Franciscana Fortunati Sospitelli* fusissimè videri poterit. Hic celeberrimus, & per omnes quatuor mundi partes diffusus Ordo, inspirante DEO, per Seraphicum Patrem Franciscum ab Assisio, suò modò jam fuit anno 1208. teste præclaro Chronologo *Dominico Gubernatis Tom. I. lib. 1. cap. 8.* inchoatus. Exemplò sancti Patriarchæ Pauperum, quidam vanitatum mundi contempores attracti sese ejusdem directioni ex integro submiserunt, quorum numerus illicò an. 1209. conformiter Magistro suo Christo Domino ad duodenarium excreverat. Cum his igitur, plenus fiduciâ in DEI adjutorium, profectus est Romam S. Franciscus, atq; ibidem, vel eòdem annò 1209. (uti vult cum aliis *Breviarium Romano Franciscanum* in Rubricis præviis 16. Aprilis ante Officium S. Raphaëlis Archangeli) vel subsequenti, id est, anno 1210. (uti defendunt *Waddingus Tom. I. Annalium fol. 61. & Gubernatis locò superius citatò*) ab Innocentio III. Summo Pontifice per vivæ vocis oraculum,

P R Æ F A T I O.

culum, Apostolicam obtinuit sui Ordinis & Regulæ approbationem, cujus confirmationem in scriptis per propriam Bullam ab Honorio III. annô 1223. impetravit. Ex quo rectè deducitur, ab Origine Ordinis usque ad annum 1731. quô extractus iste conficitur, numerari 520. & aliquot annos, consequenter quinque sæcula completa, & sextum inchoatum, juxta quorum pariter seriem proceditur in isto compendio, succinctè quædam notabilia, quæ quolibet sæculô contigerunt, enarrando. Et quidem usque ad annum 1517. quo totus Ordo Fratrum Minorum mansit adhuc sub uno Generali, fiet sermo indistinctè; post Bullas *Unionis* verò & *Concordia*, quibus à reliquo corpore RR. PP. Conventuales separabantur, & unà cum Sigillo Ordinis Generali Observantium titulus *Generalis totius Ordinis* tribuebatur, potissimùm reflectetur ad Regularem & Strictiorem Observantiam, præfato Ministro Generali subjectam, relinquendo aliis SS. Familiis tam ejusdem, quàm aliarum SS. Religionum, ea conscribenda, quæ à suis utilia & gloriosa gesta fuerunt, simulque expressè & specialissimè protestando, quòd, quæcunque de nostrorum Operationibus adducentur, absque omni æmulatione & præjudicio aliorum, tam inclyti & laudabilissimi Cleri Sæcularis, quàm Regularis, dicta habeantur.

Cùm paucorum istorum foliorum, per modum Manualis ad Lectoris commodum synopticè propositorum unicus sit finis, Religiosis nostris juvenibus, ac aliis, quibus integros lustrare Tomos non vacat, in compendio fundatam, & securam Seraphicæ Religionis notitiam instillare, & erroribus occurrere, qui passim in variis scriptis vel ex defectu plenæ informationis hinc inde inveniuntur, vel gratis, ac sine solido fundamento, à quibusdam æmulis sparguntur.

Authores, ex quibus præsens Compendium desumitur, præter *Bullarium Romanum*, aliásque Bullas & Brevia Pontificia, sunt gravissimi, nimirùm *Waddingus*; & Supplementum *Antonii Melissani*; *Michaël Angelus à Neupoli*; ejusque continuator *Julius à Venetiis*: *Petrus Marchant. Belga de 12. Fundamentis &c.* & præprimis *Orbis Seraphicus Dominici à Gubernatis*.

Ordo in hoc compendio, quoad singula sæcula observandus, talis est, quòd in quolibet æqualiter quinque ponantur Quæsitæ.

Primum

P R Æ F A T I O.

Primum indicabit summos Pontifices, eorúmque favores Seraphicæ Religioni collatos.

Secundum proponet Generales illò sæculò viventes, & eorum æta laudabilia succinctè.

Tertium patefaciet Capitula Generalia ejusdem sæculi.

Quartum indagabit, an & quomodo Seraphica Religio illò sæculò S. Regulam literaliter & absque dispensatione observaverit.

Quintum demum monstrabit quædam Memorabilia, quæ pro Ecclesia DEI illò sæculò præstitit Seraphica Religio.

Memoratum compendium subsequetur pro majori memoriæ facilitatè, & legentium commoditate *Tabula Chronologica Universalis*, complectens succinctissimè dicta procedentia.

Cæteroquin, quemadmodum omnia tam in hoc compendio, quàm in apposita Tabula inserta SS. Matris Ecclesiæ censuræ cum omni submissione subjecta habeantur, sic etiam, quidquid de *Sanctis* vel *Beatis* hinc inde insertum reperitur, non aliter nisi juxta sensum & Decreta SS. D. N. *Urbani VIII.* præsertim de an. 1625. & 1634. dictum, ac intelligendum intenditur.

SÆCU-

SÆCULUM I.
ORDINIS SERAPHICI
*ab año post Christum natum MCC.
usque ad annum MCCC.*

QUÆRITUR I.

Uinam summi Pontifices à primâ approbatione Regulæ, id est ab anno 1209. seu 1210. usque ad finem ejusdem sæculi rexerint Ecclesiam, & quas Gratias Seraphicæ Religioni contulerint? Respondeo sequentes in Bullario Romano inveniri Pontifices.

1. Erat *Innocentius* III. Italus, Comes Signiæ, aliàs Cardinalis Lotharius dictus, antea Canonicus Regularis Lateranensis, qui duplici visione coelesti motus, & simul supplicatione duorum Eminentissimorum Cardinalium *Joannis Columna de S. Paulo*, Episcopi Sabinensis, & *Hugolini* persuasus, Regulam Fratrum Ordinis Minorum Pontificum primus, juxta dicta in Præfatione, vivæ vocis oraculo approbavit, & S. Franciscum, usque ad sacrum Diaconatus Ordinem à se promotum, primum Generalem Ordinis hujus instituit, solenni ipsius, ac Sociorum suorum Professione recepta. *Gubernatis Tom. I. lib. 1. cap. 8.* Item hanc ipsam approbationem anno 1215. in Concilio Lateranensi bis mille ducentorum, & duodecim Patrum ex omni Orbe Christiano collectorum denuo repetivit, præcipiendo, ut Regula ipsa coram sacro hoc Concessu publicè legeretur. Rexit Ecclesiam usque ad annum - - - 1216.

II. *Honorius III.* Romanus, antea Cardinalis Centius de Sabello, qui Regulam Fratrum Minorum à Seraphico Patre in majus compendium, seu in duodecim capita, dictante Christo, contractam, anno 1223. de novo, & quidem in scriptis per expressam aliquam Bullam in ipso *Bullario Romano Tom. I. Constit. 5.* dicti Pontificis adductam, ratificavit in ea ipsa parte Palatii Lateranensis, in qua hodie est Pœnitentaria pro nostris Patribus strictioris Observantiæ. Rexit Ecclesiam usque ad annum - - - - - 1227.

III. *Gregorius IX.* Italus, Comes Signiæ, Benedictinus Camaldulensis, antea ut Cardinalis, & Ordinis nostri Protector, Hugolinus dictus. Hic verè Amantissimus nostræ Religionis Pater, cui Seraphicus Franciscus dignitatem istam supremam Spiritu prophetico prædixerat, omnium primus ad tollendos aliquorum scrupulos quandam declarationem super Regulam fecit, quæ per extensum reperitur apud *Gubernatis Tom. I. lib. 4. fol. 560.* Seraphicum Patrem Sanctorum Catalogo adscripsit per Bullam *Tom. I. Bullarii Romani Constit. 2.* & per aliam Ordine 12. veritatem sacrorum Stigmatum approbavit. *Antonium de Padua, & Elisabetham* Hungariæ Reginam tertii ordinis Sancti Francisci solenniter canonizavit, præter alia, quasi innumera Beneficia Ordini collata, apud nostros Cronologos passim reperienda. Rexit Ecclesiam usque ad annum - - - - - 1241.

IV. *Cælestinus IV.* Ordinis Cisterciensis, Mediolanensis, prius Gaudfridus Castillioneus vocatus, qui teste *Bolland. in Act. SS. Tom. 5. Maij. fol. 37^r.* in Cathedra Petri sedit dies 17. juxta *Bullarium Romanum* verò dies omnino tantum duodecim. Exinde sedes vacavit uno annò, & octo mensibûs. Hinc de hoc nihil notabile occurrit.

V. *Innocentius IV.* Benedictinus, Januensis, antea Sinibaldus Flicus, qui Fratres Minores per constitutionem *Qua tunc.* constituit Inquisitores contra hæreticam pravitatem, & primus omnium ob accrescentem Fratrum multitudinem, & extensionem, *Syndicos* Apostolicos in nostra Religione per Breve reperiendum apud *Gubernatis Tom. I. lib. 3. cap. 34. fol. 509.* instituit, ut nomine Sedis Apostolicæ oblata, ac donata Fratribus reciperent, & possiderent, quæ cura aliàs in primis initiis Ordinis ipsimet Sedi Apostolicæ, ac Protectori Ordinis incumberebat. Pariter *Conservatores* Apostolicos denominavit juxta Breve Apostolicum apud *Guber-*

Gubernatis loc. cit. fol. 523. adstrictos, ut Fratres Minores contra gravamina, à potentibus fors inferendant, defendant. Similiter edidit aliquam Declarationem super Regulam apud *Gubernatis Tom. I. lib. 4. cap. 3. fol. 563.* inveniendam; quæ quidem Expositio, etsi nullatenus fuerit dispensativa contra aliquod Regulæ Præceptum: quia tamen ex magno erga Fratres amoris affectu in partem mitiorem inclinare videbatur, non nihil extendendo potestatem Syndicorum in recipiendo, & ampliando aliququaliter (saltem vi verborum) Fratribus licentiam in recurrendo ad eosdem Syndicos, idcirco statim ab obitu hujus Clementissimi Patris per zelosos, ac rigidioris disciplinæ Fratres primùm in Metensi, postea in Narbonensi Capitulo Generali fuit iterùm sublata, ne forsan Laxiores eadem declaratione abuterentur; strenuè ad hoc cooperante Divo Bonaventura.

Erat iste Pontifex eximius zelator pro litterali Observantia sacrae Regulæ Fratrum Minorum; indeque *Crescentium* Generalem, nimis conniventem, ab Officio deposuit. Præterea per Constitutionem in *Bullario Romano dicti Pontificis 7am* benignissimè annuit an. 1250. ut possimus liberè Divina peragere, ac Fratres nostros mortuos sepelire in *Conventuum* nostrorum Ecclesiis, quas *Conventuales* ibidem vocavit, ad distinctionem *Oratoriorum* in *Eremitoriis* nostris erectorum, nullatenus verò in sensu illo, quò defactò ipsis Personis, in quibusdam Regulæ Præceptis dispensatis, nomen *Conventualis* attribuitur, uti rectè observat *Gubernatis Tom. II. fol. 488.* atque id ipsum ex contextu facillè eruitur, estque benè notandum, ne quis cum Laërtio Cherubino in Summario decipiatur. Porro Innocentius IV. rexit Ecclesiam usque ad annum

-1254.

VI. *Alexander IV.* Italus, Comes Signiæ, antea Cardinalis Raynaldus dictus, ac Ordinis Protector, qui etiam tamquam Pontifex noluit hoc Officium Protectoratûs dimittere, aut aliam substituere. Principaliter cultum S. P. Francisci, ac sacrorum Stigmatum propagare studuit: *B. Claram*, uti & *Rosam Viterbiensem* Tertiariam, Catalogo Sanctorum adscripsit: Capitulo Generali, in quo Divus Bonaventura eligebatur, præsidere dignatus fuit, cujus, pro tunc Ministri Generalis, zelum in corrigendis multorum laxorum Fratrum excessibus summoperè commendavit, ejusque auctoritatem ad hunc finem gravissimo Diplo-

mate apud *Gubernatis Tom. I. lib. 3. fol. 126* stabilivit, & demum pro defendendo, & ampliando Triplici Ordine S. Francisci ad mortem usq; indefessè laboravit. Rexit Ecclesiam usq; ad annum - - 1261.

VII. *Urbanus IV.* Gallus, antea Jacobus Pantaleon. Hic Pontifex S. Bonaventuram, pro tunc Ordinis Generalem, anno 1264. per speciale Diploma, videndum apud *Gubernatis Tom. II. lib. XI. cap. VII. fol. 659.* commovit, ut Seraphicus Ordo Clarissas (quarum curam, ac gubernium Capitulum, generale Pisis celebratum, dimittere voluit) adhuc regendas in se assumpserit. Ad hæc Regulam Clarissarum à Seraphico Patre factam, per *Constitut. VII. dicti Pontificis in Tomo I. Bullarii Romani* in hoc mitigavit, ut possint, si velint, Bona immobilia, ac stabiles redditus recipere &c. Unde eo privilegiò utentes vocantur *Urbanistæ*, seu *de secunda Regula S. Clara*. Rexit Ecclesiam usq; ad annum - 1264.

VIII. *Clemens IV.* Gallus, antea Guido Grossus, pietate & doctrina insignis, ac specialis fautor Minorum, præsertim singularis amator Divi Bonaventuræ pro tunc Ministri Generalis, quem etiam per Diploma anno 1265. videndum apud *Gubernatis Tom. I. lib. III. fol. 128.* denominavit Archi-Episcopum Eboracensem; declinante tamen humiliter, & absque dubio ex Divino instinctu, dignitatem istam Divò Bonaventuræ.

Sunt nonnulli, qui cum Laërtio Cherubino celebri Juris Consulto Romano in Summario addunt, altementionatum Pontificem Clementem IV. Apostolicis Literis-*Obtentu Divini Numinis, datis 2. Idus Februarii anno Pontificatus primò* concessisse FF. Minoribus, & Prædicatoribus, ut in Bonis, ac hæreditatibus Parentum, ac si essent in sæculo, possent ab intestato succedere. Ast fundamentaliter hosce Assertores refutat *Gubernatis Tom. 2. lib. 9. cap. 2. n. 9. fol. 491.* ostendens, has literas fuisse pro Solis RR. PP. Dominicanis, non autem pro FF. Minoribus expeditas. Prout idem apud Ambrosium Posini in sua Expositione folio 25. Author literarum, contra Adiaforum Filalete scriptarum, ostendit, exhibendo totam Bullam in copiâ authenticâ ex lècreto Archivio Vaticano 3. Julii anno 1727. extractâ. Nec constat ex ullo authentico Testimonio, neque est vero simile, quòd tale Privilegium à Religione eo tempore, quo præerat Generalis S. Bonaventura, maximus zelator Paupertatis, & Pontifici acceptissimus, fuisset acceptatum. Cæterùm dictus Pontifex

Pontifex rexit Ecclesiam usque ad annum - - - 1268.

IX. *Gregorius X.* Italus, antea Thaobaldus Vice-Comes, specialiter ex consilio, & persvasione *Divi Bonaventura*, qui tunc aquod Cætum Purpuratorum in summa habebatur æstimatione, per viam Compromissi in sex Cardinales facti, absens electus, postquam integrò fermè Trienniò Cardinales quoad denominationem Subjecti convenire non potuerunt. Altesatus Pontifex post modum *Divum Bonaventuram* Generalem creavit Cardinalem, & reluctantem etiam obedientiæ præcepto ad recipiendam hanc amplissimam Ecclesiæ dignitatem adegit, ejusque operâ, uti, & aliorum Doctorum, Fratrum Minorum præcipuè, usus fuit in Concilio Lugdunensi cum ingenti fructu, & commodo totius Ecclesiæ. Videatur *Gubernatis Tom. I. lib. 3. cap. 9. §. 8. n. 19. ac seqq. fol. 132.* Destinavit pariter Nuntios Apostolicos ad Imperatorem Orientalem Fratres Minores, uti videri potest in *Bullario Romano Tom. I. post Constitut. 2. dicti Pontificis.* Rexit Ecclesiam usque ad annum - - - 1276.

X. *Joannes XXI.* aliis XX. Lusitanus, antea Petrus Juliani. Hunc Pontificem equidem duo, vel tres alii præcesserunt, nimirum Innocentius V. Hadrianus V. & Vice-Dominus de Vice-Dominis, quorum tamen primus sedit præcisè menses quinque, & dies duos: alter verò mensem unum, & dies septem, & Tertius (juxta *Wad. Tom. 2. fol. 378. n. 13. & Bolland. Tom. 5. Maij. fol. 58**. sive in vitâ, sive paulò ante mortem Franciscanus factus) uno solùm die post electionem vixit; unde quia intra hoc brevissimum temporis spatium nil notabile agere potuerunt, prætermittuntur. Et licèt pariter Joannes XXI. ne quidem integrum annum in Pontificatu adimpleverit, maximè tamen Terræ sanctæ necessitatibus sublevandis prospexit, ac nostrum Ministrum Generalem, *Hieronymum ab Asculo*, cum Magistro Generali Dominicanorum tamquam Angelos Pacis destinavit, pro avertendo inter Hispaniæ, ac Galliæ Reges imminentissimo bello, sed morte præventus reliquit hoc negotium suo Successori. Rexit Ecclesiam usque ad annum - - - 1277.

XI. *Nicolaus III.* Romanus, antea Joannes Ursinus, cui adhuc puero Seraphicus Pater noster Franciscus Protectoratum in Dignitate Cardinalitia, & Pontificatum auguratus fuerat. Hic Pontifex jam ut Protector Ordinis singularem amorem, & æstimationem ostendit erga Seraphicam Religionem, uti non solùm gratiæ abundanter collatæ, verùm etiam

amorosæ litteræ, ad Generale Capitulum datæ, videndæ apud *Gubernatis Tom. I. lib. 3. fol. 350.* clarissimè probant. Factus Papa, cùm loco sui Cardinalem Matthæum Nepotem Ordinis Protectorem creare vellet, annulum suum digito extrahens, ac Illius digito inserens præ teneritudinis affectu erga Ordinem Seraphicum in lachrymas solutus, teste Waddingo ad annum Christi 1229. in hæc verba prorupit: *Damus tibi omnium, quæ habemus, potissimum, tradimus cordis nostri delicias, pupillam oculorum nostrorum, scilicet Ordinem Fratrum Minorum; ubi simul atrefatum Cardinalem in futuro Protectoratûs officio instruens subjunxit: Tua Gubernatione Ordo non indiget: quia tot Sapientibus, & Prudentibus Personis abundat, quòd ad se gubernandum bene sufficiat sibi Ipsi: Correctioni quoque non oportet te insistere; quia inter Fratres sunt taliter Prælatura inter se disposita, quòd in hac parte non videatur posse esse defectus. Unum autem est, in quo Patrocinio tuo indigent: sunt enim imbecilles, & pauperes, & multos habent, qui eos indebitè inquietant, quibus per se repugnare non possunt, & ideò indigent Brachiò, & fortitudine Protectoris. Hoc est potissimum, in quo ipsis tua cura debet assistere. Ita verissimus Religionis nostræ Parens Nicolaus III. qui pariter singularissimè zelavit exactam in toto Ordine Seraphico absque ulla Pontificia dispensatione sacræ Regulæ Observantiam, & hinc famosissimam illam Declarationem: Exiit qui seminat; an. 1280. edidit ad omnimodum litteræ rigorem, & ad mentem Seraphici Patris. Damus prologum Declarationis. Exiit, qui seminat seminare semen suum, de sinu Patris in mundum veste scilicet humanitatis indutus DEI Filius JESUS Christus, Verbum Evangelicum saturus in singulos probos, & reprobos, insipientes, & ignaros, studiosos, & desides, & juxta Prophetam colonus futurus in terra, semen suum, doctrinam videlicet Evangelicam, sine delectu dispersit in omnes, qui omnia tracturus ad se, omnes salvare venerat: qui tandem se ipsum DEO Patri pro salute omnium in redemptionis humana prætium immolavit. Licet autem hoc semen in singulos communicativa DEI charitate dispersum, aliud ceciderit secùs viam super corda scilicet Daemonum suggestionibus prævia: aliud supra petram, corda scilicet nullo fidei vomere penetrata: aliud inter spinas, corda scilicet hominum divitiarum sollicitudinibus lacerata: & ideo, unum pravis affectibus conculcatum; aliud aridum, quia gratiæ carebat humore; reliquum verò legitur inordinatis sollicitudinibus suffocatum;*

focatum; aliud tamen mite cor, & docile, terra bona suscepit.

Hæc est Minorum Fratrum mitis, & docilis in paupertate, ac humilitate per alium Christi Confessorem Franciscum radicata Religio: quæ ex illo vero semine germinans, germen illud sparsit per Regulam in Filios, quos sibi, & DEO per suum ministerium in observatione Evangelii generat. Isti sunt Filii, qui docente Jacobo, Verbum æternum DEI Filium, insitum humanæ naturæ in horto Virginalis uteri, potens salvare animas, in mansuetudine susceperunt. Hi sunt illius Sanctæ Regule Professores, quæ Evangelicò fundatur eloquiò, vitæ Christi roboratur exemplò, fundatorum militantis Ecclesiæ, Apostolorum ejus sermonibus, actibusque firmatur. Hæc est apud DEUM & Patrem munda, & immaculata Religio, quæ descendens à Patre Lumine, per ejus Filium exemplariter, & verbaliter Apostolis tradita, & deinde per Spiritum Sanctum B. Franciscum, & eum sequentibus inspirata, totius in se quasi continet testimonium Trinitatis. &c. In quem finem antecederet cum Sociis nostri Seraphici Patris, quibus ejus vita, & conversatio nota erat, super ipsa Regula, & sancta ipsius B. P. Francisci intentione frequenti collatione tractando, Sorianum ex hoc motivo se contulit, ubi ferme integros duos menses in componenda hac Expositione insumpsit adhibitis consiliariis duobus Cardinalibus Hieronymo Prænestinò, & Bentivenga Allianensi Episcopis, ex Ordine Minorum ad hanc Cardinalitiam dignitatem assumptis, assistentibus etiam cum Ministro Generali non paucis zelosis Fratribus, & aliis doctissimis viris, nimirum Petro Peregrinasso S. R. E. Vice-Cancellario, Comite Clusiano de Casale sacri Palatii Auditore (qui ambo postmodum ad Cardinalatum ascenderunt) Angelo celebri Curie Advocato, & Benedicto Cajetano Pronotario. dein Cardinale. demum Pontifice sub titulo Bonifacii octavi. Rexit Nicolaus Ecclesiam usque ad annum - - - - - 1280.

XII. Martinus IV. Gallus, antea Cardinalis Simon de Brià appellatus, qui tamen potius deberet dici Martinus secundus: duo enim intermedii non Martini, sed Marini nomen habuerunt. Zelavit hic Pontifex summoperè, ut Seraphici Ordinis pura Observantia in suo vigore servaretur, prout ipsemet attestatur in sua Bulla: *Exultantes in Domino* apud Gubernatis Tom. 1. lib. 4. fol. 566. ubi pariter personas à Fratribus nominatas constituit tamquam Syndicos Apostolicos, qui nomine Ec-

ne Ecclesiæ res mobiles, & immobiles, vel earum rerum pretium, ac Eleemosynas Fratribus in Testamento relictas recipiant, vel etiam si hæ ab aliis detinerentur &c. juridicè nomine Ecclesiæ exigant &c. & in Fratrum utilitates (prout eis licet ex Regula, vel Declaratione Regulæ) convertant &c. *Benvenutum*, Episcopum Auximensem Franciscanum, Catalogo Sanctorum adscripsit. Moritur Perusii lentâ febris vexatus, Habitu Religionis Seraphicæ ante obitum suum postulato, in quo sepeliri voluit, mandans corpus suum transferri ad Ecclesiam S. Francisci Assisii. Rexit Ecclesiam usque ad annum - - - 1285.

XIII. *Honorius IV.* Romanus, aliàs Jacobus de Sabello. Pontifex iste præter plures Ordini nostro favorabiles litteras instituit (teste *Antonio Mellisano in Supplemento Annalium Ordinis ad annum Christi 1285.*) Mare magnum, seu Bullam auream: *Virtute conspicuos &c.* 12. Kalendas Decemb. annô Pontificatus primô: quæ, eò quòd substantialiter contineatur in Mari magno Sixti IV. ad illud dimissa est. Mortui Corpus ad Basilicam *Ara Cæli* Fratrum Minorum in sepulchrum Gentilitium translatum fuit. Rexit usque ad annum - - - 1287.

XIV. *Nicolaus IV.* Italus, antea Hieronymus Asculanus ex Ordine Minorum, unanimiter electus, bis huic Pontificiæ dignitati renuntians cum lacrymis, & tertio ab omnibus Cardinalibus compulsus. Fuerat antecederet Generalis Totius Ordinis Minorum. Pontifex iste, verus Minorum Pater, specialiter approbavit anno 1289. Regulam tertii Ordinis pro Sæcularibus per Bullam: *Supra montem &c.* Tom. I. Bullarii Romani. Similiter, & adhuc efficacius per aliam Bullam *Unigenitus DEI Filius* die 8. Augusti anno 1290. in qua etiam præcepit, ut Visitatores, & Superiores habeant ex Ordine Minorum. Item coram se voluit celebrari in Urbe Reatina Capitulum Generale, cui etiam præsedit unâ cum duobus Cardinalibus ex Seraphico Ordine assumptis, nimirum *Bentivenga*, & *Aqua Spartano*: præsentibus pariter in dicto Capitulo *Carolo II.* & *Maria* utriusque Siciliæ Regibus in eadem civitate eodem tempore à Summo Pontifice pro majori solemnitate coronatis. Rexit Ecclesiam usque ad annum - - - 1292.

XV. *S. Cælestinus V.* antea Petrus de Murrone, seu Morone ex Eremita mirabiliter assumptus, dum Patres Purpurati longo tempore inter se convenire non poterant; ubi tamen amore solitudinis, cui à puero as-

sueve-

ſveverat, brevî iterùm ſeſe ſponte Pontificatu abdicavit. Sub hoc Pontifice aliquot Fratres Minores, quibus arctioris vitæ, & ſtrictiſſimæ Obſervantiæ rigor, fortè ſuò modò indiſcretus, nimiùm cordi erat, acquiſerunt favorabilem pro ſua Congregatione Bullam, & captata occasione ex Pontificis pietate, ac propenſione erga Eremicolas, obtinuerunt, ut impoſterum etſi Regulam Seraphicam rigoroſiſſimè obſervarent, non *Fratres Minores*, ſed *pauperes Eremitæ Domini Cœleſtini* nuncuparentur. Hæc tamen Congregatio, de qua *Gubernatis Tom. I. lib. 5. cap. 5. fol. 602.* brevî poſt mortem Cœleſtini iterùm extincta, & Bulla Cœleſtina à Succeſſoribus Pontificibus caſſata fuit. Rexit Eccleſiam uſq; ad an. 1294.

XVI. *Bonifacius VIII.* Italus, antea *Benedictus Cajetanus* dictus, Jurista doctiſſimus, qui Compositioni famoſiſſimæ declarationis Nicolai III. *Exiit, qui ſeminat*: interfuit, coadjuvit efficaciſſimè, eamque pro majori Religionis Seraphicæ ſplendore Corpori Juris, nimirùm ſexto Decretalium *Tit. de Verb. Signif.* inſeruit: Capitulo Generali perſonaliter præſedit: Pluribus ex noſtro Seraph. Ordine Pileum Cardinalitium impoſuit; nimirùm *Jacobo Tomaſio Cajetano*: *B. Andrea de Comitibûs Signia*, ſeu de *Contidictio* (qui tamen nullatenus induci potuit ad acceptandam hanc dignitatem) *Gentili de Monte Florum*, *Reginaldo de Umbria*, *Joanni Minio de Muro*, nec non *Leonardo Patraſſo*, de quo quidem ultimo dubitat *Wad. Tom. 3. fol. 7. n. 5.* affirmat tamen *Petrus Antonius à Venetiis Tom. I. fol. 394.* *Ludovicum IX.* Galliarum Regem, tertii Ordinis S. Franciſci ſolenniter canonizavit, & Ordinis Privilegia ſolenniſſimè confirmavit per Bullam, legendam apud *Gubernatis Tom. I. lib. 4. fol. 567.* *Ob innumeros ſalutis fructus* (ſunt formalia verba Bullæ) *qui noſcuntur ex Ordine animabus fidelium provenire.* Rexit Eccleſiam uſq; ad an. 1303.

QUÆRITUR II.

Quinam Generales fuerint in primo Sæculo Ordinis, id eſt, uſque ad annum 1300. Reſpond. ſequentes.

- I. **S**eraphicus Pater noſter *Franciſcus*, Aſſiſias, qui etſi tempore ſui Gubernii habuerit duos ſub ſe Vicarios Generales, ipſum tamen

Generalatum ex Jussu Summorum Pontificum usque ad finem vitæ retinere debuit, id est usque ad annum - - - 1226.

II. *Elias de Cortono*, Vir insignis quidem doctrinæ, sacrae Regulæ tamen prævaricator: cui S. Antonius in faciem restitit; hinc à Gregorio IX. tunc in Capitulo Generali præsidente, depositus fuit. Rexit Ordinem usque ad annum - - - 1230.

III. *B. Joannes Parens*, Florentinus, zelator Regulæ Seraphicæ, qui pro majori dubitantium quiete primam Regulæ declarationem obtinuit à Gregorio IX. Summo Pontifice. Rexit Ordinem usq; ad an. 1236.

IV. Non diu post *Elias*, tumultuariè à suis Fautoribus proclamatus, & à Gregorio IX. per dictos fautores decepto, rursus approbatus est. Huic, suas laxitates repetenti, se B. Cæsarius de Spira Germanus, vir integerrimus, doctus, Evangelicæ pauperratis, & Observantiæ Regularis intrepidus defensor, cum suis energicè opposuit, proindeque *Elias* à Summo Pontifice, Capitulo Generali iterum præsidente, secundâ vice exauctoratus fuit. Rexit Ordinem usque ad annum 1239.

V. *B. Albertus Pisanus* Herruscus, à virtute & sanctitate præclarus: tertio ab Electione mense non sine ingenti Summi Pontificis dolore mortuus.

VI. *B. Haymo* Anglus, vir eximiæ Prudentiæ, zeli, ac meriti non solum respiciendo Ordinem, verum etiam totam Ecclesiam, & ideò à Gregorio IX. Electioni tertio jam præsidente, mira cordis exultatione confirmatus, qui singulas sermè Provincias pedestri itinere visitavit: ejusdem Pontificis jussu fecit correctiones, & Rubricas in Officio Romano, Missalibus, & Ritibus Ecclesiasticis, à Nicolao III. approbatas, & in tota Ecclesia receptas. *Wad. T. 1. f. 630. n. 2. Marchant. part. 2. fol. 136. 156. 157.* Rexit Ordinem usque ad annum - - - 1244.

VII. *Crescentius Picenus*, seu *Æsinus*, qui plurimis annis in sæculo Juris Utriusque, & Medicinæ peritiam Professus, declinante jam ætate Religionem intravit. Erat literis, & canitie Venerabilis; favebat tamen, vel veriùs, connivebat nimium Eliæ Sectatoribus, forsan ad conservandam inter Fratres concordiam. Exinde apud Summum Pontificem Innocentium IV. à septuaginta Patribus, & ultra delatus, ac loco ejusdem alius à Capitulo Generali substitutus fuit, ut Ordo semper in viridi permaneret Observantia. Rexit Ordinem usque ad annum - - - 1247.

VIII. *Beatus Joannes Picus* à Parma, seu Parmensis, Vir de Illustri Profapia, disciplinæ regulâris ardentissimus propugnator, nec non in Theologica Facultate inter paucos conspicuus, coram Summo Pontifice Innocentio IV. electus, tantâ universæ Religionis exultatione, ut B. Patris Francisci Spiritum revixisse omnes proclamarent. Nec tamen defuerunt persecutiones apud *Gubernatis Tom. 1. lib. 3. fol. 120.* inveniendæ. Viribus fractus tandem resignavit suum officium contrariantibus licet zelosis. Post mortem miraculis claruit, ejusq; corpus in hæc tempora Camerini integrum ostenditur. Rexit Ordinem Seraphicum usq; ad an. 1256.

IX. *Sanctus Bonaventura Fidanza* à Balneo Regio, Herruscus, Ecclesiæ Doctor, & Cardinalis, hoc nomine ex prophetico Sancti Patris Francisci Spiritu, jam ut puer quadriennis appellatus; cui pariter sub eadem ætate meritâ, & precibus Seraphici Patris sanitas impetrata fuit, postquam Mater eundem sacro Seraphico Ordini devoverat, si ab infirmitate liberaretur. Quanta hic zelosus, & Doctor verè Seraphicus, altérq; quasi Franciscus, Ordini, & universæ Ecclesiæ præstiterit, non solum Annales nostri, verùm etiam extranei Authores passim testantur. Rexit Ordinem usque ad annum - - - - - 1274.

X. *Hieronymus ab Asculo*, qui ad clavum Religionis sedens in promovenda Ordinis Sanctimonia tum immaculatæ vitæ exemplò, tum diligenti visitationum sollicitudine se totum impendit, ad summa Ecclesiæ negotia componenda, & ad supremos terræ Principes pacificandos sæpè à Summis Pontificibus Legatus, demum Cardinalis, ac tandem etiam Papa electus fuit sub Nomine *Nicolai IV.* Gubernavit Ordinem usque ad annum - - - - - 1279.

XI. *Bonagràtia de S. Joanne in Perseceto*, Italus Territorii Bononiensis, antea unà cum Hieronymo ab Asculo Legatus Pontificius ad partes Orientales, Vir conformiter nomini suo singulari gratiâ pollens, doctrinâ eminens, qui pro sanctitate Ordinis partim fovenda, partim restituenda plura saluberrime decrevit. Rexit Ordinem usq; ad an. 1289.

XII. *Arlottus de Prato*, Thuscus, magnus ubique Doctor, Vir pius, ac prudens, Ordinis quieti, sanctæq; Reformationi vividè incumbens: dolendum, quòd præmatura mors omnem ulteriorem spem præciderit. Rexit Ordinem usque ad annum - - - - - 1287.

XIII. *Matthæus de Aqua Sparta*, ex Provincia Umbriæ oriundus, anteá

antea Lector sacri Palatii Apostolici, Zelator magnus puræ Observantiæ, ac propugnator strenuus Declarationis in Regulam Nicolai III. creatus Cardinalis titulo S. Laurentii in Damaso, ac declaratus Protector Ordinis Servorum B. Virginis, in nostro Conventu Aracælitano sepultus. Rexit Ordinem usque ad annum - - - 1289.

XIV. *Raymundus Gaufredi*, Gallus, in Synodo Generali Reatina coram Nicolao IV. Summo Pontifice electus, Vir Genere Nobilis, in Theologia Magister, virtutibus à pueritia excultus, Disciplinæ Regularis, & Paupertatis Evangelicæ acerrimus defensor, atque exinde apud non paucos exosus. Obtulit huic Summus Pontifex Bonifacius VIII. sæpiùs Episcopatum Patavinum, sed cùm constantet renuisset, se tanto oneri imparē dictitans, indignanter Pontifex reposuit: *Multò magis ergo impar es tanto, quo fungeris, Officio*: Sicque ipsum à Generalatu absolvit, postquam Ordinem rexit usque ad annum - - - 1295.

XV. *Joannes Minius de Muro vallium* ex Marchia Anconitana oriundus, ab ineunte ætate moribûs, & literaturæ excellentiâ conspicuus, ac sacri Apostolici Palatii Lector. Erat promovendæ Ordinis strictæ Observantiæ, ac extirpandis aliquorum abusibus totus intentus, quantum per graviora Ecclesiæ negotia, ad quæ à Summis Pontificibus applicabatur, licuerat. Ob sua præclarissima in Ecclesiam merita creatus est à Bonifacio VIII. Cardinalis, Episcopus Portuensis, & Ordinis Protector. Anno 1296. adhuc in Generalatu existens, *S. Ludovicum*, postea Episcopum Tolosanum, in S. Ordinem suscepit, Gubernavit Religionem usque ad annum - - - 1304.

QUÆRITUR III.

Quænam Generalia Capitula fuerint celebrata primò Sæculo Ordinis ?

ANte Responſionem pro hoc, & subsequentibus duobus sæculis duo prænotanda veniunt. Imò. Quòd primis temporibûs, etsi duratio Generalis fuerit circiter usque ad Leonem X. quoad tempus in definita: nihilominùs ipsa Generalia Capitula juxta litteram sacre Regulæ
cap. VIII.

cap. VIII. singulis trienniis fuerint celebrata, nisi (prout ipsamet *Regula loc. cit.* addit) Ordinatio Superiorum ex gravi causa brevius, vel longius temporis spatium requisierit, aut intra illud triennium Minister Generalis mortuus, vel exauctoratus, vel ad altiore dignitatem à Summo Pontifice promotus fuerit. 2dò. Notandum, quòd *Michaël Angelus* in sua *Chronologia Historico Legali*, & Continuator ejusdem *Julius à Venetiis* non conveniant in numero Capitulorum Generalium cum *Dominico Gubernatis Tom. III. & IV.* qui ultimus longè plura enumerat, quàm duo præcedentes Chronologi. Sic *Michaël Angelus à Neapoli* ab anno 1256. usque ad annum 1274. tantummodò duo ponit Capitula Generalia; econtra *Gubernatis* plura intermedia. Scio quidem, quòd respondeat *Julius à Venetiis*, fuisse potiùs intermedios congressus pro aliquo negotio tractando, quàm vera Capitula; sed mihi cum *Gubernatis* potiùs dicenda videntur Generalia Capitula, ea ex ratione: quia temporibus antiquis juxta *caput VIII. Regulæ* celebrabantur Generalia Capitula singulis Trienniis, quamvis circa electionem Generalis tempus fuerat illimitatum: Cur ergo illi congressus e.g. anno 1263. 1266. & anno 1269. &c. non vocentur Capitula Generalia? Unde sequendo Patrem *Dominicum Gubernatis* respondeo, sequentia in primo Sæculo fuisse Capitula Generalia:

I. Assisii in Umbria existente Generali Sancto Francisco, anno	1216.
II. Assisii sub eodem Generali, anno	1219.
III. Assisii sub dicto Generali, anno	1220.
IV. Denuò Assisii Generali eodem, anno	1221.
V. Iterùm Assisii Generali Sancto Francisco, anno	1223.
VI. Romæ post mortem Seraphici Patris, Præsidente ipsomet Summo Pontifice Gregorio IX. Electo Ministro Generali Elia anno	1227.
VII. Denuò Romæ, electo Ministro Generali Joanne Parente, ac rursus præsidente Papa Gregorio IX. anno	1230.
VIII. Soriæ in Hispania sub Joanne Parente adhuc Generali anno	1233.
IX. Assisii, reelecto in Generalem Elia, anno	1236.
X. & XI. Romæ, ubi neo-electo Generali B. Alberto de Pisis vix per tres menses durante, undecimò Capitulò Generali in Successorem subrogatus fuit B. Haymo Angelus, præsidente utrobique ob incompara-	bilem

- bilem amoris excessum Gregorio IX. Summo Pontifice anno 1239.
- XII. Bononiæ in Italia, sub B. Haymo ne Anglo, in quo famosa illa quatuor Magistrorum Expositio in Regulam à Capitulo fuit approbata anno 1242.
- XIII. Genuæ in Italia præsidente Summo Pontifice Innocentio IV. & electo, post mortem Haymonis, Generali Crescentio Æsino. His in Comitibus initium datum est Chronicæ trium Sociorum: item Legendæ antiquæ, quæ Opera vitam Seraphici Patris continent anno 1244.
- XIV. Avinione in Gallia, præsidente iterum Innocentio Papa IV. electo Generali Beato Joanne de Parma anno 1247.
- XV. Metis in Lotharingia, præsidente adhuc Generali B. Joanne de Parma, destinato tamen simul Legato Apostolico in Græciam pro unione Græcorum cum Romana Ecclesia anno 1249.
- XVI. Romæ, præsidente Summo Pontifice Alexandro IV. & in Generali electo S. Bonaventura etiam absente anno 1256.
- XVII. Narbonæ in Gallia, subsistente eodem Generali Divo Bonaventura; in quo Capitulo, juxta *Gubernatis*, introducta est Uniformitas Habitûs, & Capucii, cum antea vestitus Fratrum esset diversimodus anno 1260.
- XVIII. Pisis in Italia, sub eodem Generali, anno 1263.
- XIX. Luteriæ Parisiorum, continuante Generalatum D. Bonaventura anno 1266.
- XX. Assisii in Umbria, sub eodem Generali anno 1269.
- XXI. Pisis in Italia, existente adhuc Generali Divo Bonaventura anno 1272.
- XXII. Lugduni in Gallia, electo Ministro Generali Hieronymo ab Asculo, postmodum Summo Pontifice sub nomine Nicolai IV. an. 1274.
- XXIII. Patavii in Italia, perseverante in Generalatu Hieronymo ab Asculo anno 1277.
- XXIV. Assisii in Umbria, electo Ministro Generali Bonagratia, Hieronymi ab Asculo in Apostolica Legatione ad Græcos Collega anno 1279.
- XXV. Argentiniæ in Germania, permanente Generali Bonagratia anno 1282.
- XXVI.

XXVI. Mediolani in Italia, electo in Generalem Arlotto de Prato anno 1285.

XXVII. Montis Pessulani, electo Generali Matthæo de Aquasparta anno 1287.

XXVIII. Reate in Italia, præsidente Summo Pontifice Nicolao IV. & in Generalem Ministrum electo Raymundo Gaufredi anno 1289.

XXIX. Parisiis, durante Generali priori anno 1292.

XXX. Assisi sub eodem Generali anno 1295.

XXXI. Agnaniæ, præsidente Summo Pontifice Bonifacio VIII. & electo Generali Joanne de Muro &c. anno 1296.

XXXII. Lugduni in Gallia, persistente Generali Joanne de Muro anno 1299.

XXXIII. Genuæ in Italia, permanente eodem Generali an. 1302.

QUÆRITUR IV.

An primò hōc Ordinis Sæculō Fratres Minores Regulam suam sub uno capite existentes, absque ulla dispensatione observaverint?

Respondeo, aureō hōc sæculō *Inprimis* Pontifices, Ordini addictissimos, pro manutenenda Regulæ Observantia strenuè laborasse. *Secundò* Generales omnes (si *Eliam*, & forsan *Crescentium* Picænum à zelosis Fratribus ad Sedem Apostolicam delatos, & à Summis Pontificibus depositos excipias) Apices Regulæ Seraphicæ zelasse, ipsosmet Sanctitate, Legationibûs Apostolicis ad Reges, & integras Nationes, singulari doctrinâ, Purpurâ, vel etiam Mitrâ Pontificiâ Religionem fulgentiorem reddidisse, & *Tertiò* Capitula Generalia congregata neque Statuta Regulæ rigorem laxantia fecisse, nec ullam Pontificiam dispensationem petiisse, vel acceptasse, sicque Corpus Religionis illibatum in S. Regulæ Observantia sub uno capite permanisse, uti totum hoc patet partim ex dictis, partim ex *Gubernatis Tom. I. lib. 3. cap. 12. fol. 97. & seqq. & Tom. III. à fol. 1. usque ad fol. 19.* Quamvis cæteroquin negari nequeat, [in tan-

in tanto Fratrum numero etiam Laxos, præsertim in puncto Paupertatis, Eliæ Sectatores, & abusuum Fautores extitisse, quos tamen Seraphica Religio in Corpore, mediantibus Generalibus Comitibus, per Statuta Generalia, & Generales ipsimet per Circulares fervore plenas coercere satagebant; prout Rectores Ordinis apud Pontificem Clementem V. anno 1311. in *Clement. Exivi. de Verb. Segn.* testabantur, ac insuper plures zelatores, uti S. Antonius, B. Cæsarius Spirensis, alique in faciem resistere non horrebant transgressoribus. Quinimò S. Bonaventura, juxta jam dicta, ne quidem Declarationem Regulæ, ab Innocentio IV. (amantissimo Seraphicæ Religionis Patre) editam, recipere volebat, ne Fratres laxiores verborum tenore hujus Pontificis, quoad licentiam recurrendi ad Syndicos, abuterentur.

QUÆRITUR V.

Quænam Memorabilia Fratres Minores pro Ecclesia DEI fecerunt in I. sui Ordinis Sæculo?

Circa ultimum istud quæsitum tam in hoc, quàm subsequentibus sæculis, benè notandum venit, non quæcunque laudabilia Seraphicæ Religionis in præsentī adduci, sed tantum aliqua memorabilia, & ea duntaxat pauca; aliàs Opusculi hujus compendium in magnum Tomum, contra nostrum intentum, excresceret.

Hoc suppositò respondetur.

I. Inprimis Seraphicus *P. Franciscus*, Verbo, & Exemplo prædicans, in *Europâ*, nominatim in Italia, infinitum quasi Peccatorum numerum ad veram poenitentiam reduxit, & ex hoc ipso fine tertium Ordinem de *Pœnitentia* erexit: non (ut quidam putant) per modum aliqujus *Confraternitatis*, sed ut *verum Ordinem*, suo novitiatu, Habitu, & Professione distinctum, prout plurimis aliis prætermis, sola Constitutio Benedicti XIII. — *Paterna Sedis* — 10. Decemb. an. 1725. emanata, apertè demonstrat. Fuit equidem mentionata Bulla *Paterna Sedis* per immediatum Benedicti XIII. Successorem Clementem XII. in sua Con-

sua Constitutione *Romanus Pontifex* edita tertio Calendas Aprilis anno 1732. iterum reducta ad terminos Juris Communis, Concilii Tridentini & NB. *ad alias Constitutiones Pontificias*; cum verò hæ ipsæ aliæ Pontificiæ Constitutiones, ad quas se se Clemens XII. remittit, approbaverint tanquam verum in Ecclesia *Tertium Ordinem*, consequenter est, & manebit talis, utpote sic agnitus etiam loquendo de Sæcularibus à Nicolao IV. Innocentio IV. Eugenio IV. Clemente VII. Innocentio XI. &c. &c. per Bullas plusquam triginta videndas in Bullariis Emanuelis Rodriguez, vel Bordoni, nec non in Directorio trium Ordinum, seu apud Gubernatis Tom. 2. sive etiam in libello novissimè ad hunc finem Monachii typis vulgato. Instituit hunc, per universum mundum jam dilatatum Ordinem S. P. N. eodem anno 1221. quo à Christo Domino impetravit notissimas illas Portiunculæ Indulgentias, quibus tot centena millia animarum in toto terrarum Orbe ad deponendam Peccatorum Sarcinam trahuntur.

Nec zelus animarum Viri hujus Apostolici intra solos Europæ fines contineri potuit, quin pariter ad vastissimum pro tunc *Ægypti* Regnum se se extenderet, quorsum ipse cum *P. Illuminato* (reliquis sociis Ptolomaidâ ad alias Saracenorum partes dimissis) ad potentissimum eo tempore totius Regni Soldanum profectus, veram Christi fidem, sanctumque Evangelium fervore verè Seraphico annuntiavit, atque efferrum Tyranni Cor tantâ mansuetudine, ac dulcedine demulcivit, ut pro se suisque Consodalibus, liberam dederit in terris subiectis Evangelizandi licentiam, salutiferam subinde Christi Domini Crucem, sæpius ab infidelibus ablatam (quam & ipse Soldanus in Jerosolymitana expugnatione suæ subjecerat potestati) gratis restituerit, triginta circiter millia Christianorum Captivorum libertati reddiderit, & demum successu temporis per duos Fratres Minores S. Baptisma receperit. *Gubernat. de Miss. ant. fol. 581. & seqq.*

II. Seraphicum Patrem in sancto animarum zelo secutus est filius, verè Seraphicus, *S. Antonius Paduanus*, primorum ex Ordine nostro Martyrum, in Odium fidei Marochii occisorum sanguine, ad amplectendum hoc institutum inflammatus.

Quanta Ecclesiæ DEI præstiterit, quomodo in Africam pro Missionibus transfretaverit, ac iterum ex Ordinatione DEI in Italiam depor-

tatus fuerit, qualiter anno 1231. in Italia Ezelini Tyranni furorem represserit, quot centena millia hominum in viam salutis direxerit, si libri tacerent, vel ipsa sua lingua, quingentis jam annis incorrupta peroraret. Vocabatur communiter *Mallens Hereticorum*: à Gregorio IX, autem *Arca Testamenti* pro omnium salute cælitus data.

III. Sub primis Ordinis temporibus, an. scilicet 1219. quinque Fratres Minores, *Berardus, Petrus, Accursius, Adjutus, & Otto*, ad prædicandum Christi Evangelium ab ipsomet Seraphico Patre in *Africam* destinati, dilectissimam Christi Sponsam, Ecclesiam purpurâ proprii sanguinis condecorârunt, postmodum à Sixto V. in Sanctorum numerum relati. Hi, ab impio Rege Marochii Miramolino in Odium fidei propria manu enecati sunt.

Sensit tamen dictus Rex unâ cum toto Regno illicò graviolem manum Domini super se, quippe dextera illa, quâ SS. Martyrum Capita concidit, cum toto latere exaruit, ac integro quinquennio, juxta numerum quinarium Sanctorum, Regnum Marochianum omnium rerum sterilitate, & contagiosâ lue afflictum elanguit, usque dum ad Martyrii locum Barbari congregati humiliter veniam precantes frugiferum imbrem, quo arida fecundabatur tellus, impetrârunt. Quo Miraculo Rex Miramolinus commotus. Edictô publico Christianis facultatem dedit, non tantum in loco suæ Residentiæ Ecclesiam erigendi, ad Sacra ritu Catholico ibidem publicè peragenda, verum etiam proprium Episcopum assumendi ex Ordine Minorum. Prout primo hujus Ordinis sæculo apud *Gubernat. Tract. de Miss. ant.* leguntur quatuor ex Seraphici Religione successivè, absque aliqua interruptione, ad hanc Episcopalem dignitatem promoti; nimirum *Agnellus*, primus circa an- 1227. *Lupus Dain secundus*, simulque totius Africae Legatus Apostolicus, *Blancus*, sive *Brancus tertius*, ac demum *Rodericus quartus*, qui unâ cum pluribus indies ex Europâ, præsertim ex Ordine Prædicatorum, & Minorum in Adjutorium missis, Vineam Domini indefessè excoluerunt, Saracenos in magno numero S. Baptismatis aquâ lustrando, *Gubern. de Miss. ant. fol. 532. & seqq.*

IV. Allegatos quinque Martyres propediem, id est anno circiter 1227. ex Ordine Minorum alii septem *Daniel, Samuel, Donulus, Leo, Hugolinus, Nicolaus, & Angelus*, subsecuti fuere, qui pariter suo proprio

prio Cruore Christi Sponsam Ecclesiam exornârunt, & à Leone X. Sanctorum Apotheosi donati sunt.

Hi, cum aurea illa nascentis Ordinis Seraphici tempora (uti nostrum loquitur Breviarium) promicarent, *Ceptam*, seu *Septem*, Saracenorum Urbem, ingressi Christum unicum Mundi Salvatorem, liberè prædicârunt, dicta sua, spiritu veritatis aspirante, validis rationibus constabilientes; Pro mercede omnes reportârunt Laureolam Martyrii *Septæ* (seu ut alii vocabant) *Ceptæ*, post carceris squalores, & varia tormentorum genera, jussu Tyranni Capite truncati.

Effusus *Septæ* Martyrum sanguis semen fuit novæ in Ecclesia DEI animarum Messis quoad Regnum Fezzanum, cujus Urbs ista (nunc *Centa* dicta) pro illo tempore post Fezzam, Regni Fezzani Metropolin, erat præcipua. Nam aliquot annis post mortem horum Martyrum, dum Rex Marochianus cum rege vicino Fezzano, pro tunc à priori distincto, gravissimas inter inimicitias cruentum bellum gerebat, ac tandem lassus; ea quæ pacis sunt, optabat, tres ex Seraphico Ordine, ceu Pacis Internuncios, ad Regem Fezzanum destinavit, qui, intercessione horum Martyrum, induratum efferati Regis animum tantùm emollierunt, ut non solum pacis fœdera inierit. verùm etiam Fratribus Minoribus Fezzæ, in Metropoli sua, habitaculum concesserit, in quo Christianis, vel in durâ servitutis conditione detentis, vel ad negotia Mercaturæ applicatis, vel etiam, & quidem magno numero, Stipendiarijs, præter Sacramentorum administrationem, omnia Christianæ pietatis opera, ne à fide deficerent, exhibuerunt, nunquam non intenti, ut Saracenorum mentes lumine Veritatis Evangelicæ imbuerent.

Item Episcopi, ex Ordine Seraphico, uti Marochii, ita Fezzæ constituebantur. Quinimò sub potenti horum 7. Martyrum patrocinio tantos in his partibus Fides Catholica fecit progressus, ut circa añum 1267. *Ceptæ* proprius Episcopus, saltem titularis, denuò ex Ordine Minor. Fr. *Laurentius* fuerit assumptus. Ita ex variis Instrumentis eruit *Gubernat. de Miss. ant. lib. 3. c. 1. §. 2. fol. 546. n. 56.*

V. Transeundo ab *Africa* in *Asiam* anno Christi 1246. Innocentius IV. destinavit illuc Nuntium Apostolicum, cum alijs Fratribus Minoribus, *Jacobum à Rosario* (vel ut alijs placet) à *Russano*, ubi Armeniæ Regem, cum magno numero tum Infidelium, tum Schismaticorum, ad

veram Fidem convertit; ex quo in tantum eorundem Armeniæ Regum in Ordinem Seraph. excrevit Devotio, ut unus eorum (teste *Gubern. de Miss. ant. fol. 487. & Wad. Tom. 2, fol. 647. n. 10.*) nomine *Hayto II.* anno 1294. abdicato Regno, S. Religionis habitum assumpserit, sub nomine *Fr. Joannis.*

Item anno 1248. Idem Pontifex Innocentius IV. suum proprium Pœnitentiarium, nostrum *P. Laurentium de Portugal*, cum pluribus ex Ordine S. Francisci ablegavit in *Tartariam*, qui magnum Chamum, cum non paucis Principibus, nec non Regem *Sartaco* sacro Baptismatis fonte abluit, ac in illis regionibus pro Ordine Seraph. unam completam Vicariam cum multis Monasteriis erexit. Similiter Imperatorem Orientalem *Michaëlem Palæologum*, cum 40. Principibus ad gremium Ecclesiæ traxit *Hieronymus ab Asculo*, associatus aliis FF. Minoribus, Missionariis Apostolicis. *Gubern. de Miss. ant. fol. 278. & seqq.* Quinimò, paucis complectendo multa, in tantum, primo statim Ordinis sæculo, Seraphica Religio in reducendis ad veram lucem errantibus desudavit, se se ubique Terrarum dilatando, & veram Fidem prædicando, ut *Alexander IV.* jam anno 1258. Bullam, Apostolici fervoris testem, expeditur ad Fratres de Ordine Minorum in *Terris Saracenorum, Paganorum, Grecorum, Bulgarorum, Cumanorum, Æthiopum, Syrorum, Hyberorum, Alano- rum, Gazarorum, Gothorum, Zicharum, Ruthenorum, Jacobitarum, Nubianorum, Nestorianorum, Gregorianorum, Armenorum, Indorum, Moscelinorum, Tartarorum, Hungarorum, &c.* Ita Bulla in formalibus apud *Wad. T. 2. fol. 169. n. 1.* Videri etiam poterit *Petr. Ant. de Venet. T. I. p. 1. c. 7. per tot. fol. 74. & seqq.*

VI. *S. Bonaventura*, Ordinis Minorum anno 1256. electus Generalis, ac postmodum Cardinalis, scriptis, & factis, Seraphico Spiritu plenis, universo Orbi Catholico tantum profuit, ut à Gregorio X. *Columna totius Christianitatis* appellaretur, & à Sixto V. inter præcipuos Ecclesiæ Doctores numeraretur.

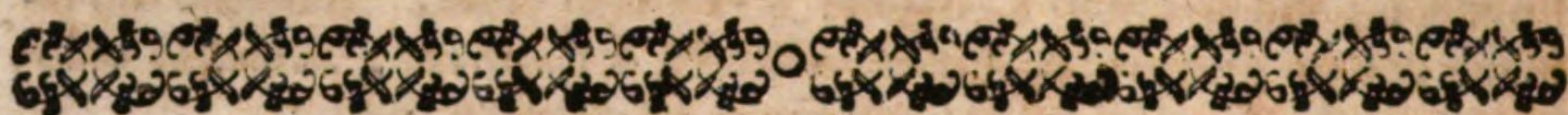
Concilium generale Lugdunense anno 1247. ex 500. totius Orbis Episcopis, præter plures Cardinales, & Doctores, in præsentia Summi Pontificis Gregorii X. Congregatum, *Bonaventura* noster, quasi Spiritus membra Corporis, direxit, assistentibus sibi *Rothomagensi, & Tripolitano* Episco-

Episcopis, qui & ipsi de Religione S. Francisci erant. Indefesso suo labore optatam procuravit, Græcam inter, & Latinam, Ecclesias unionem, da qua Breviarium Franciscanum ad diem 19. Julii.

Psalterii B. V. *MARIE*, uti etiam pulsus campanæ, tam ad Elevationem S. Hostiæ in Missâ de die, quàm ad noctem pro salutatione Angelicâ, ipse Author fuit: Nec non, teste *Marchant. 12. fund. p. 2. f. 160.* Piarum inter Laicos Sodalitatum institutioni initium dedit Romæ circa anno 1270. per celeberrimam Archiconfraternitatem *Consalonis*. Similiter devotissimam orationem *Sacro-sanctæ, & individua Trinitati &c.* quæ post Horas Canonicas recitari solet, ipse disposuit; cui postea Leo X. annexuit plenariam remissionem omnium defectuum in qualibet hora Divini Officii ex humana fragilitate commissorum. Insuper, juxta *Jo. Domin. Musentium S. J. in face Chronol. Tab. 2.* primus omnium eodem anno 1270. persuasit Cardinalibus modum instituendi Conclave ad Summum Pontificem eligendum.

Plura de hoc Seraphico Viro, tum apud alios passim, tum apud *Petr. Ant. de Venet. Tom. I. fol. 378. & Tom. II. fol. 13. ac 372.* videri poterunt.

SÆCULUM II.
ORDINIS SERAPHICI
ab anno MCCC. usque ad
annum MCCCC.

QUÆRITUR I.

*Quinam hōc secundo Ordinis Sæculō extite-
rint Summi Pontifices, ac quibusnam Gratiis Religio-
nem Seraphicam foverint?*

Respond. Bonifacio VII. anno 1303. demortuo.

I. Successor fuit *Benedictus XI.* (aliis vocatur *X.*) Italus, ante Nicolaus Boccafinus ex sacro Ordine Prædicatorum, quibrevi tempore multa præstitit, præsertim concernentia Ordinem, vel in Ordine particulares personas. Specialiter favorabilem edidit Bullam, videndam in *Supplemento Waddingi* ad annum 1304. pro Franciscanis, & Dominicanis, quoad licentiam prædicandi, Confessiones excipiendi, & sepeliendi quemvis, qui apud illos sepulturam elegerit. Rexit Ecclesiam usque ad annum - - - 1304.

II. *Clemens V.* Gallus, ante Bertrandus: sub isto Pontifice terminata fuit controversia inter Fratres Minores de Communitate, & inter alios ferventiores Regulæ Zelatores, sub nomine *Spiritualium* in Thuscia, & Gallia Narbonensi tunc temporis existentes; ubi *Spirituales* isti coram hoc Summo Pontifice priores in pluribus sacræ Regulæ punctis deferrebant: Econtra verò Superiores de Communitate similia, vel per Calumniam, vel saltem per malam informationem sibi imputari conquerebantur,

bantur, addentes, si quæ etiam talia alicubi fierent, rigide puniri, & propterea etiam facta esse Statuta multum stricta. Ad præscindendas inter utramque partem ultiores lites verè Clementissimus, & Providentissimus Pater anno 1311. edidit famosissimam, & post illam Nicolai III. *Exiit, qui seminat &c.* in Ordine Seraphico celeberrimam Declarationem *Exiit de Paradiso &c.* antecederet coram Cardinalibus in Concilio Viennensi maturè examinatam, coram toto Patrum Confessu lectam, publicatam, ac Corpori Juris Clement. *Exiit. de Verb. Signif.* postmodum insertam. Cujus Declarationis proœmium sic sonat: *Exiit de Paradiso, dixi rigabo hortum plantationum, ait ille celestis Agricola. Qui verè fons sapientia, Verbum DEI à Patre in Patre manens genitum ab æterno, novissimè diebus istis fabricante Spiritu Sancto in utero Virginis caro factum, exiit homo ad opus arduum Redemptionis humani generis peragendum, exemplar sequendum celestis vite, præbens hominibus semetipsum. Verum quia plerumque mortalis vite sollicitudinibus pressus homo mentis aspectum ab exemplaris hujusmodi intuitu divertebat; Verus noster Salomon in solo militantis Ecclesie hortum voluptatis, inter ceteros quemdam fecit, à procellosis mundi fluctibus elongatum, in quo quietius, & securius vacaretur contemplandis observandisque hujusmodi operibus exemplaris, in hunc intravit ipse, ut rigaret ipsum fecundis, aquis Spiritualis gratia, & doctrine. Hic hortus, siquidem est Fratrum Minorum sancta Religio, quæ muris Regularis observantia firmiter undique circumclusa intra se solo contenta DEO, adornatur abundè novellis plantationibus filiorum. Ad hunc veniens dilectus DEI Filius mortificationis pœnitentia myrrham metit cum aromatibus, quæ suavitate miramini universis odorem attrahentis sanctimonia circumfundunt. Hæc est illa celestis vite forma, & Regula, quam descripsit ille Confessor Christi eximius Sanctus Franciscus, ac servandam à suis Filiis verbo docuit pariter, & exemplò. Hanc Declarationem plurimum promoverunt instantes preces Roberti, & Sanie, utriusque Siciliæ Regum, qui pro defensione Seraphici Ordinis in pluribus Epistolis non solum Regni opes, sed & sanguinem proprium obtulerunt. Quanto alioquin affectu dictus Pontifex in Seraph. terebatur Religionem, facile colligere est ex allegata Declaratione, in qua fatetur, se jam à teneris annis exarsisse erga hunc S. Ordinem,*

dinem, quem *militantis Ecclesie Hortum voluptatis* intitulare, & Regulam ejusdem *formam vite Cælestis* nominare in usu habuit. *Joannem Vitalem* Franciscanum ad Cardinalatum promovit, & Ecclesiam rexit usque ad annum

1314.

III. *Joannes XXII.* Gallus, antea *Jacobus de Ossa*, Ordinis nostri singularis amator, prout ipsemet testatur apud *Gubernatis Tom. I. lib. 4. fol. 568.* atque effectu probavit, dum teste *Petr. Ant. de Venet. Tom. I. fol. 400.* duos illos famosos Theologos, *Bertrandum de Turre*, & *Petrum Aureolum* Cardinales creavit, atque *Ludovicum* Episcopum Tolosanum, ejusdem Ordinis, canonizavit. Hic Pontifex in Bulla: *Quorundam* *exigit*: primò Pontificatûs sui annò edita, ac reperienda in Corpore Juris Canonici *Extravag. Joan. XXII. Quorundam &c.* approbavit Declarationes Nicolai III. & Clementis V. tanquam solidas, claras, lucidas, multaque maturitate digestas. Et licet contra *Michaelem Casenam*, *Guilielmum Occamum*, ac quosdam alios, *Ludovico* Imperatori contra Pontificem addictos, vehementer fuerit exacerbat, affectum tamen erga Ordinem ipsum, sibi majori ex parte adhaerentem, nunquam dimisit, prout testantur literæ ad *Joannam* Franciæ Reginam exaratae, sub his formalibus, *quod ex tunc affectus noster ad eundem Ordinem auctus est merito, non mutatus.* *Gubernat. Tom. I. l. 3. fol. 354.* De cætero qua die, quove modo excitatae controversiæ de Paupertate Christi &c. fuerint sepultæ, patet partim ex Chronicis, partim ex dicendis de Generalibus *Michaele Casena*, & *Gerardo Oddonis*. Rexit Ecclesiam usque ad annum

1334.

IV. *Benedictus XII.* (alii appellant XI.) Gallus, antea *Jacobus Furnerius*, ex sacro Ordine Cisterciensium assumptus. Hic tantum Paternæ dilectionis, & charitatis affectum gerebat erga Fratres Minores, ut literis, ad Generale Capitulum datis, Ordinem istum inter sua, & Apostolicæ Sedis præcordia recumbere attestaretur; idem repetit in suis Constitutionibus de año 1336. (quas vulgò *Benedictinas* à nomine Pontificis vocant) pro Gubernio Ordinis editis, & apud *Gubernatis T. III. f. 27.* videndis: verum cum hæ Constitutiones, etsi maturò plurium Doctorum consiliò, uti ibidem ait Pontifex, fuerint congestæ, visæ sint à primo Ordinis rigore non nihil recedere, post mortem *Benedicti* à zelatoribus

ribus in variis Comitibus fuerunt iterum dimissæ, & jam anno 1354. Constitutiones Sancti Bonaventuræ in duodecim capita distincta denuò a Capitulo Generali in viridi Observantia confirmatæ. Rexit Ecclesiam usque ad annum

1342.

V. *Clemens VI.* Gallus Benedictinus, prius Petrus Rogerius. Multa Pontifex iste Religioni nostræ verè Clemens exhibuit beneficia apud Waddingum hic videnda, qui pariter, teste *Antonio Melissano in Supplemento Wad. ad an. 1344. & 1350.* ex Fratribus Minoribus creavit duos Cardinales, videlicet *Eliam de Nabinallis* anno 1342. & *Pastorem de Serrascuderio* anno 1350. Archi-Episcopos verò, & Episcopos quàm plures. Rexit Ecclesiam usque ad annum

1352.

VI. *Innocentius VI.* Gallus, antea Stephanus Auberti, zelavit plurimum Regulæ Observantiam, dum anno 1354. per literas plùs quàm Paternas ad hortatus est Capitulum Generale, Assisii congregatum, ut Seraphici Patris doctrinam, & vestigia salutaria imitarentur. Hac de re in dicto Capitulo Constitutiones S. Bonaventuræ reassumptæ fuerant. Porro quanti habuerit Seraphicam Religionem, patet partim ex eo, quòd teste *Petr. Ant. de Venet. T. I. f. 406. &c.* *Eliam de Aredio. Guilielmum Farinerium, & Fontanerium Vasseli*, ad sacram purpuram promoverit, partim literis ad Capitulum Generale Barcinonense anno 1357. datis, quarum initium, valde notabile, est sequentis tenoris: *In Firmamento Militantis Ecclesie, quod ipsius Ecclesie Fundator, & Rector Christus Iesus, quasi stellarum varietate, diversorum Ordinum pulchritudine decoravit, Sacer Ordo vester mira claritate refulget. Ipsius enim Ordinis Professores famam celebres, præclari vitæ, & Sanctitate prælucidi Ecclesiam eandem latificant, dum sibi, & aliis edificant ad salutem &c.* Rexit Ecclesiam usque ad annum

1362.

VII. *Urbanus V.* Gallus Benedictinus, antea Guilielmus Grimoaldi, val Grifatus, qui plurimos ex Seraphica Religione speciali autoritate, privilegiis, & gratiis Apostolicis munitos in diversas mundi partes ad animarum messem colligendam ablegavit. Præter alios misit 72. Fratres Minores ad Tartaros, 25. ad Walachos, & totidem ad Georgianos, de quibus vid. *Gubernat. de Mission. ant. fol. 504.* Insuper Joannem Paleologum VI. Græcorum Imperatorem Schismaticum diuturno Fratrum Minorum labore conversum anno 1369. unioni S. Matris Ecclesie restituit,

& *Marcum Viterbiensem* Generalem sacrâ Purpurâ insignivit. Sub eodem Pontifice *Paulus de Trincis*, qui etiam *Paulutius Fulginas* dicitur, anno 1368. Regularis Observantiæ fundamenta jecit, unde tot magni Viri, uti SS. Bernardinus, Capistranus, Jacobus de Marchia &c. prodierunt. Porro, etsi anno 1368. sacra Regularis Observantiæ fundamenta posita fuerint, proprio tamen, & expresso Nomine ly *Observantes* primùm à Concilio Constantiensi circa annum 1415. nuncupati fuere. Videatur *Gubernatis Tom. II. lib. 6. cap. 3.* Rexit Urbanus V. Ecclesiam usque ad annum - - - - - 1370.

VIII. *Gregorius XI.* Gallus, antea Petrus Comes Bellifortis. Hic à Gallia Curiam, à Clemente V. usque ad ista tempora ibi dimorantem, Romam transtulit, svadente id maximè *S. Catharina Senensi*. Multa pro Ordinis profectu providit. Inter alia Protectorum Cardinalium potestatem, quam nonnulli ad detrimentum Ordinis à Protectione ad Gubernationem Subditorum nimis extendebant, in multis limitavit; quoniam Seraphicus Ordo aliàs jam habet suos Superiores in dirrigendis subditis prudentes, & expertos, ac Fratres subditos valde zelosos. Hinc in eodem Diplomate hæc formalia, amoris Paterni plena, adjunxit, nimirum aliàs jam esse *Fratres Ordinis Minorum in DEI Ecclesie multiplicibus splendoribus radiantes, quorum sonus prædicationis, & Sanctitatis opera præ cæteris Religionum Professoribus usque ad extremum terræ noscitur exivisse &c.* *Bertrandum Lagerium*. Purpuratorum Catalogo adscripsit. v. *Gubern. Tom. I. fol. 497. &c.* Rexit Ecclesiam usque ad annum - - - - - 1378.

IX. *Urbanus VI.* Neapolitanus, antea Bartholomæus Prignano, qui statim in prima Cardinalium creatione *Farignanum* ex Ordine Minorum sacrâ Purpurâ decoravit. Sub hoc Pontifice incepit Schisma, quadraginta fermè annis durans. Urbano Legitimo Papæ favebant Itali, Germani, Angli, & Hungari: econtra Roberto Gebennensi Cardinali sub nomine *Clementis VII.* Antipapæ adhærebant Galli, Hispani, & Catalani, Religione Seraphica pariter cum pluribus aliis sacris Ordinibus in duas factiones divisa. Id nostræ Religionis pro consolatione cessit, quòd eadem tempestate zelus *Paulutij*, ac sequacium pro stricta Regulæ Observantia acriter decertavit, proindeque S. Ordini plurima incrementa adjecerit. Neque invenio apud *Guberyatis Tom. III.* In quo Capitula Gene-

Generalia singula exacte describit, aliquam veram dispensationem Pontificiam in Regula pro Ordine impetratam, nec Statutum generale contra quodpiam præceptum Regulæ conditum. Plura de hoc Pontifice notabilia, ac verè stupenda videre poteris apud *Antonium Melissanum in Supplemento Waddingi ad annum 1378. & seq.* Rexit Ecclesiam usque ad annum 1389.

X. *Bonifacius IX.* Nobilis Neapolitanus, antea Petrus, seu Petrinus Tomacellus, subrogatus demortuo Urbano VI. tamquam legitimus successor; Clementi verò Pseudo-Papæ Avinione è vivis decedenti suppositus Petrus de Luna, & *Benedicti XIII.* nomen per triginta annos usurpans, Schismati immortalis est. Bonifacius IX. principaliter per Breve allegatum à *Gubernatis Tom. I. fol. 448.* ordinavit, ut in Religione nostra semper instituerentur Provinciales scientiâ, & vitâ approbati, in Regulari Observantia, & Lege Domini eruditi: laxi autem, seu remissi authoritate Pontificia per Generalem destituerentur. *Bartholomæum Uliarium* ex Ordine Minorum creavit Cardinalem, ejusque dexterritati atque prudentiæ plurimùm confidens, destinavit Legatum ad Ditiones Regni Neapolitani, ut Partes Clementi Anti-Papæ addictas ad Ecclesiæ Romanæ obedientiam reduceret. Idem Summus Pontifex pro Ecclesia *Angerensi*, Monachii in Bavaria sitâ, concessit Indulgentias Portiunculæ per 4. dies; uti integram Bullam refert *supplementum Waddingi ad annum Christi 1401.* Rexit Ecclesiam usq; ad annum 1404.

QUÆRITUR II.

Quinam extiterint Generales in secundo Sæculo Ordinis? Respondeo sequentes.

I. *Gondisalvus de Valle bona* Hispanus, vel Lusitanus de Nobili Prosapia, incomparabilis zelator Regulæ, & Declarationum Nicolai III. *Exiit, qui seminat*, ac Clementis V. *Exii de Paradiso*: usque ad finem vitæ suæ perseverans in Generalatu. Gubernavit Ordinem usque ad annum 1313.

II. *Alexander ab Alexandria* Italus, eximiè doctus, non tamen erat rigidus

rigidus exactor Regularis Observantiæ; præpropere morte abreptus, unico annò Ordinem gubernavit, id est, usque ad annum - 1314.

III. *Michaël Cæsenas* Italus, anno Domini 1316. in Comitibus Generalibus Neapolitanis, absens electus, postquam tam Sedes Pontificia, quàm Generalatus ultra annum vocaverat. Hic eximiò Regulæ Observantiæ zelo flagrans, ac Declarationibus Nicolai III. & Clementis V. novissimè, id est, anno 1313. publicatis insistens, statim ad initium sui Regiminis irrepentes post mortem Gondisalvi aliquorum laxitates, præsertim in puncto paupertatis, per fervidas literas Encyclicas quantocyus studuit amovere. Quia tamen cum aliis in Capitulo Perusii, año 1322. celebrato, doctrinæ de Paupertate Christi &c. utpote Ordini, & Decretali *Exiit &c.* Nicolai III. præjudiciosæ, constanter contradixerat, atque cum Guilielmo Occamo, & nonnullis aliis, Ludovico Bavaro Imperatori contra Joannem XXII. adhæserat, fuit ab eodem Pontifice año 1329. Generalatu exauthoratus, & usque ad proximam electionem novi Generalis Eminentissimus Cardinalis *Bertrandus de Turre*, ex Ordine Minorum, Episcopus Tusculanus, tamquam Vicarius Generalis à Summo Pontifice constitutus ad hoc, ut convocet Capitulum Generale, eique præsideat; Cæsenas verò gubernavit Ordinem usq; ad annum 1329.

IV. *Gerardus Odonis*, seu *Oddonis*, Pontifici Joanni XXII. acceptissimus, in Capitulo Generali Parisiensi anno 1329. electus, cujus potissimum operâ sub iisdem Comitibus per Joannem XXII. terminata fuit illa Ordini molesta controversia de *Paupertate Christi*, & *FP. Minorum*, simulque explicata ab ipso Pontifice quæstionis difficultas, & in unum sensum redacta Declaratio *Exiit &c.* Nicolai III. ac decisio Capituli Perusini cum doctrina Joannis Pontificis in Extravag: *Quia nonnunquam: ac seqq. de Verb. Signif.* reperienda. Sic facta est in Ordine tranquillitas magna. Vide de totâ hac lite, progressu, & fine fusiùs *Wadingum ad annum 1321. & seqq.* Illud in Gerardo Odonis carpendum est, quòd contra paupertatem, cujus planè non erat amator, quædam sub variis speciosis titulis introducere attentârit. At renitentibus zelatoribûs Regulæ, ipse Summus Pontifex Joannes XXII. cum Cardinalibus præsentibus, eadem reprobavit. Obtinuit tamen aliquam Declarationem Regulæ à Successore Pontifice Benedicto XI. quæ, etsi necdum dispensativa esset, ex parte tamen à primo Ordinis rigore declinavit, indèque post mortem

mortem Pontificis iterum suppressa est, de qua superius. Cæterum Ecclesiæ Catholicæ multa bona præstitit præsertim in *Bosnia*, ubi Principem ejusdem cum plurimis Manichæorum hæresi infectis ad veram fidem perduxit, & sectam illam ibidem (ut ait *Gubernatis Tom. III. fol. 47.*) prædominantem extinxit. Promotus ad Patriarchatum Antiochenum felicem vitæ coronidem imposuit. Gubernavit Ordinem usq; ad an. 1341.

V. *Fortanerus Gallus*, ex illustri prosapia natus, & inter primos sui ævi Theologos singulariter conspicuus. Erat is fervidus sacræ Regulæ propugnator, zelatorum fautor, & Constitutionum Seraphici Bonaventuræ pro strictiori Observantia restaurator. Subinde Archi-Episcopus Ravennatensis, Patriarcha Gradenensis, ac pluries Legationibus Apostolicis functus, & meritis in Ecclesiam plenus, creatus Cardinalis. Rexit Ordinem usq; ad annum - - - 1348.

VI. *Guilielmus Farinerius Gallus*, vir doctissimus succedens priori non solum in Officio, sed etiam in zelo Seraphico; demum sacro Cardinalium Collegio titulo SS. Marcellini, & Petri cooptatus. Rexit Ordinem usque ad annum - - - 1357.

VII. *Joannes Buchius Gallus*, duorum prædecessorum in studiis confodalis, & in virtute, doctrina, ac zelo Seraphico non inferior; citius, quam vota ferebant, vitæ functus, id est anno - - - 1358.

VIII. *Marcus Piterbiensis Italus*, qui, etsi ad summè ardua Ecclesiæ negotia Legatus fuerit à Summo Pontifice Urbano V. destinatus, non tamen neglexit teste *Gubernatis Tom. I. fol. 165. n. 7.* ea pertractare, quæ pro Ordinis sanctitate atque profectu erant necessaria; Patriarchatu Gradenensi, & Cardinalitia dignitate donatus. Rexit Ordinem usque ad annum - - - 1366.

IX. *Thomas de Farignano Italus*, Bononiæ Professor Publicus, Concionator insignis, & inter primarios per Italiam Theologos tunc temporis floruit. Hic fundamenta Regularis Observantiæ, ringentibus licet laxioris vitæ sectatoribus, mirifice promovit: Pacem, & Concordiam inter Reges, Principes, & Respublicas dissidentes, tamquam Legatus Apostolicus, feliciter restituit. Plurimis laboribus pro Ecclesia Catholica perfunctus, ad Gradensem Patriarchatum, postremò ad Cardinalatum fuit evectus. Gubernavit Ordinem usque ad annum - - - 1372.

X. *Leonardus de Rubeis, vel Giffonibus* insistens vestigiis antecessoris sui,

fui, B. Paulucium de Trincis, ejusque Regularis Observantiæ sequaces sincero affectu, magnis impertitis privilegiis, protexit. Huic Generali tam Urbanus VI. recognitus ut Pontifex ab Italis, Germanis, Hungaris, & Anglis, quàm Clemens VII. acceptatus, ut Papa à Gallis, & Hispanis, obtulerunt Galerum Cardinalitium; quia tamen cum plurimis, etiam doctissimis viris, cujuscunque Nationis credidit potius Clementem VII. Legitimum Petri successorem, ab eodem tandem Pileum Cardinalitium recepit; quod Urbanus VI. indignanter ferens eundem Generalatu privavit. Gubernavit Ordinem usque ad annum 1379.

XI. *Ludovicus Donatus* Nobilis Venetus, & Inquisitor hæreticæ pravitatis, nec ipse Observantibus zelatoribus adversarius, quibus aliquot Conventus assignavit, ac in Capitulo Strigoniensi cum Patribus congregatis statuit, ut aliquot pii, probi, experti, & Regularis disciplinæ zelum habentes deputentur, qui de tollendis, si quos irrepsisse deprehensum fuerit, abusibus, & moribus reformandis diligenter agant, ac regulas præscribant. Sub Urbano VI. in tertia Cardinalium Promotione creatus in Cardinalem, brevi tamen expertus est inconstantis fortunæ ludibrium. Latiùs de hoc *Supplementum Ordinis Antonii Melissani ab anno 1381. usque ad annum 1386.* Gubernavit Ordinem usque ad annum 1383.

XII. *Petrus de Cassana* Italus. De hoc Generali nil potui invenire, nisi quòd *Pater Sannig in Chronica part. 4. lib. 1. cap. 5.* testetur, fuisse eundem magnum amatorem, & defensorem Regularis Observantiæ. Post unius anni, & aliquot mensium gubernium sub actuali visitatione Hetruriæ obiit in Domino. Ordinem gubernavit usque ad annum 1385.

XIII. *Martinus San-Georgio à Riparolo* Italus, primæ Nobilitatis vir, & jam anno 1376. inter primos Ordinis sacrae Scripturæ Doctores ingenti laude præfulgens, favebat semper Observantibus, & fovebat puritatem Regulæ. Immatura morte præventus biennio finiit suum gubernium, id est, anno 1387.

XIV. *Henricus Alferius* Pedemontanus Italus, pariter Nobilitate, ac virtute conspicuus. Erat amator Seraphicæ Observantiæ; hincque B. Paulucium de Trincis, ac sequaces S. Regulæ zelatores omnibus, quibus

quibus potuit, modis excitavit ad prosequendum, & ampliandum tam Sanctum intentum, quem etiam Commissarium desuper instituit cum amplissima facultate. Obiit Nonagenarius, postquam gubernavit Ordinem usque ad annum - - - 1405.

QUÆRITUR III.

Quænam Generalia Capitula fuerint celebrata in secundo Sæculo Ordinis? Respond. sequentia.

- I. **A**ssisii in Italia, electo Generali Gondisalvo de Valle bona anno 1304.
- II. Tolosæ in Gallia, continuante Generalatum eodem Gondisalvo anno 1307.
- III. Patavii in Italia sub dicto Generali, anno 1310.
- IV. Barcinone in Hispania, electo Generali Alexandro ab Alexandria anno 1313.
- V. Neapoli in Italia, electo Ministro Generali Michaële Cæsena, anno 1316.
- VI. Marsillia in Gallia sub præcedente Generali, anno 1319.
- VII. Perusii in Italia, præsidente adhuc Generali Michaële Cæsena, anno 1322.
- VIII. Lugduni in Gallia, perseverante in Generalatu Michaële Cæsena, anno 1325.
- IX. Bononiæ in Italia, cujus tamen acta ab irritato Pontifice Joanne XXII. fuerunt rescissa, Michaël Cæsenas exauthoritatus, & ne Ordo existeret sine Capite, ad interim usque ad futura Comitia *Bertrandus de Turre*, jam actualis Cardinalis ex Ordine Minorum, constitutus Vicarius Generalis anno 1328.
- X. Parisiis in Gallia, electo Generali Gerardo Odonis, in quo terminabatur per Concordiam famosa illa lis de *Paupertate Christi*, anno 1329.
- XI. Perpigniani in Gallia, sub eodem Generali, anno 1331.
- XII. Assisii in Italia, sub hoc ipso Generali, anno 1334.
- XIII.

- XIII. Caturci in Gallia existente Generali adhuc Gerardo, in quo Capitulo emanarunt Constitutiones, seu Declarationes Benedictinae, de quibus supra, anno 1337.
- XIV. Assisi in Italia sub eodem Generali, anno 1340.
- XV. Massiliae in Gallia, electo Generali Fortanerio, in quo Capitulo Decretum emanavit, ad Statuta Narbonensia à S. Bonaventura edita, observanda anno 1343.
- XVI. Venetiis in Italia sub eodem Generali Fortanerio, an. 1347,
- XVII. Veronae in Italia, electo Generali Farinerio, qui non debet confundi cum praecedente Fortanerio, anno 1348.
- XVIII. Lugduni in Gallia sub priori Generali, anno 1351.
- XIX. Assisi in Italia sub eodem Generali. Fuerunt ibi Constitutiones S. Bonaventurae in duodecim Capita distinctae, quibusdam additis, quibusdam remotis secundum novas temporum exigentias promulgatae, anno 1354.
- XX. Barcinone in Hispania, electo Generali Joanne Buchio, anno 1357.
- XXI. Genuae in Italia, electo Generali Marco Viterbiensi, an. 1359.
- XXII. Argentinae in Germania sub eodem Generali, anno 1362.
- XXIII. Florentiae in Italia, sub praedicto Generali, anno 1365.
- XXIV. Assisi in Italia, electo Generali Thoma Farignano, anno 1367.
- XXV. Neapoli in Italia, sub eodem Generali, anno 1370.
- XXVI. Tolosae in Gallia, electo Generali Leonardo de Rubis, anno 1373.
- XXVII. Aquilae in Italia, sub eodem Generali, anno 1376.
- XXVIII. Strigonii in Hungaria, electo Generali Ludovico Donato, anno 1379.
- XXIX. Ferrariae in Italia, electo Ministro Generali Petro Cassaneo, anno 1383.
- XXX. Patavii in Italia, electo Generali Martino San-Georgio, anno 1385.
- XXXI. Florentiae in Italia, electo Generali Henrico Alferio, anno 1387.
- XXXII. Mantuae in Italia, sub praecedenti Generali, anno 1390.
- XXXIII.

XXXIII.	Coloniæ in Germania, sub eodem Generali, an.	1392.
XXXIV.	Arimini in Italia, perseverante in Generalatu Henrico,	
anno		1396.
XXXV.	Affisii in Italia, sub eodem Generali, anno	1399.
XXXVI.	Iterum Affisii, continuante Generalatum Henrico Al-	
ferio, anno		1402.

QUÆRITUR IV.

An Seraphica Religio, adhuc indivisa sub uno Capite, etiam hoc secundo Sæculo servaverit Regulam literaliter, absque dispensatione Apostolica?

Respondetur affirmative.

Imprimis enim hoc sæculo emanavit Declaratio *Exivi de Paradiso &c.* literæ ipsius Regulæ summè conformis ab universo Ordine accepta. 2dò. Nulla Pontificia dispensatio in aliquo puncto Regulæ à Generali quodam Capitulo. in quo totum corpus congregatum censebatur, fuit unquam hoc sæculo recepta. prout constat perlustranti apud *Gubernatis Tom. III.* singula Capitula Generalia. 3tiò. Generales huius sæculi, superiùs descripti, erant à potiori zelatores Regulæ, si solum *Alexander ab Alexandria*, subditis transgressoribus nimium remissus: & *Gerardus Odonis* in tractandis pecuniis nimium laxus, excipiantur; quorum tamen prior unicò duravit annò in Generalatu: alter verò semper invenit zelatores, suo apud Pontificem attentato resistentes; quin & ipsumet Pontificem Joannem XXII. ac Cardinales in hoc sibi contrarios. Fuit insuper, ut deinceps simili attentato obvietur, sub ipso Capitulo Generali, etiam præsentè Gerardo, teste *Gubernatis Tom. III. fol. 26.* statutum, ne ullus deinceps Minister Generalis posset impetrare privilegium ullum, quod puritati Regulæ derogaret. En! constantem zelum pro conservanda Regulæ puritate. Ex licet post mortem Joannis XXII. à Benedicto Successore ad instantiam dicti Gerardi emanarint aliquæ Ordinationes vulgò *Constitutiones Benedictina* dictæ, quæ in nonnullis videbantur recedere à primò rigore Ordinis; attamen

nec illæ, in recto sensu acceptæ, fuerant dispensativæ. Nihilominus pro majori adhuc securitate, & ne laxioribus daretur ansa abutendi &c. in istorum locum post mortem Benedicti Pontificis fuerunt subrogatæ Constitutiones S. Bonaventuræ. Cæteroquin negare neutiquam volumus, etiam hōc sæculō, præsertim durante fermè per annos quadraginta diro, ac Ecclesiæ summè nocivo Schismate, varias laxitates apud nostram, & alias sanctas Religiones in diversis locis, ac Provinciis irrepsisse: eædem tamen à nullo Generali Capitulo fuerunt approbatæ, sed potius contra Relaxatores intra ipsum Corpus Religionis quædam Reformationes admittæ, atque potenter à fervidis Generalibus protectæ, & dilatatæ, uti patet ex superius dictis quoad Familiam *Pauli de Trincis* Regularis Observantiæ initia facientem, & sub Generalibus, suprâ *Quæsto II.* descriptis, foventibus, & faventibus in dies augmentatam.

Q U Æ R I T U R V.

Quænam Memorabilia pro DEI Ecclesia à Fratribus Minoribus facta sint secundo suo Sæculo?

Respondeo, præter non pauca alia, etiam sequentia.
 I. Ad initium ejusdem eminentissimos scientiæ suæ radios ubique Terrarum sparsit Ven. DEI servus *Joannes Duns Scotus*, qui à celeberrimâ Universitate Parisiensi *Doctor Subtilis* fuit proclamatus, & à Summo Pontifice in eodem titulo confirmatus, postquam circa añum 1304. in publica Disputatione ibidem, sub numeroso doctissimorum Virorum confluxu SS. *Immaculate Conceptionis* Mysterium, summa omnium admiratione, defendit, Adversariozum argumenta ducenta sub actuali concertatione mirâ Ingenii sublimitate dissolvens. Quæ Disputatio tanta cum solennitate peracta initium dedit, ut Festum hoc fuerit successivè universam Ecclesiam extensum; promeritus inde, etiam *Doctor Marianus* appellari. Fundatorem suum reveretur Schola Scotistica, una ex tribus celeberrimis totius Ecclesiæ, cujus saluberrima Doctrina in œcumenicis Conciliis (novissimè Florentino, & Tridentino, præsertim quoad materias de Processione Spiritûs Sancti ex Filio, & de Justificatione) fuit

ex integro applicata, nec non testibus gravissimis Authoribus, etiam extraneis, apud *Petr. Ant. de Venet. Tom. II. fol. 26.* allegatis. semper æstimateda pro Armamentario omnigenæ scientiæ ad confutandum quemvis errorem; insuper tantæ securitatis est judicata, ut S. Tribunal Romanæ, & Universalis Inquisitionis anno 1600. præceperit librorum Censoribus, semper intactum relinquere, quidquid Scoti esse constiterit.

Plura de hoc clarissimo, & Ecclesiæ Catholicæ Romanæ summè proficuo Doctore, vide apud nostros Auctores passim, notanter apud *Waddingum, Brizenum, Bonaventuram Baro, Marcum Ulissiponensem, Petr. Ant. de Venet. Tom. II. fol. 21. & fol. 333.* & novissimè apud *Hieronymum à Monte Fortino in Prolog. ad Tom. I. sua Summa Theologica.*

II. In Europa prodierunt subtilis Doctoris *Joannis Duns Scoti* Discipuli, ac simul Zelosi Seraphici Patris *Francisci* filii, qui haustam suo Magistro dignam scientiam dictis, & scriptis, ad magnum Ecclesiæ ornamentum æquè, ac incrementum, ubique divulgârunt. Inter hos *Alvarus Pelagius* per suum *Collyrium adversus Hæreses*, aliâque celeberrima scripta multos ad veram Fidem convertit.

Idem præstiterunt insignes Scotistæ, partim prædicatione Verbi DEI, partim doctissimis libris, videlicet *Joannes de Ripa*, aliàs vocatus *Doctor difficilis*, *Franciscus Majoranus Doctor illuminatus*, *Antonius Andres Doctor dulcissimus*, *Galfredus della Fuente Doctor venerandus*, *Joannes Bassolius Doctor ordinatissimus*, *Hugo de Castro Doctor scholasticus*, *Petrus Aureolus Doctor facundus*, &c. omnes Fratres Minores.

Singulare meretur Eneomium *Nicolaus de Lyra Doctor planus & utilis* appellatus, qui suis Commentariis in universam Bibliam, per plures Tomos distributis, ac potenti svadâ, ultra sex mille Judæos è tenebris pertinacis ignorantiae ad Lumen veritatis Catholicæ perduxit de quo, uti de pluribus adhuc aliis, vid. *Petr. Ant. de Venet. Tom. II. p. 5. fol. 46. & seqq.*

His adnumerandus venit *Guilielmus Occamus*, Scoti quondam Discipulus, postea Scholæ distinctæ *Nominalium* Caput, *Doctor invincibilis*, *Venerabilis Inceptor*, & *Doctor singularis* communiter vocatus. Sci- mus quidem de hoc varios variè sentire, nec ignoramus delicatis æque ac turbulentis illis temporibus, ubi supremi Orbis Principes mutuis inter se certabant dissidiis, quædam ejusdem Opera pro Ludovico Imper.

contra Joannem XXII. acri calamo scripta, esse improbata. Sed silentio prætereundum non est, eundem seriò desuper ante mortem poenituisse, & absolutionem ab Excommunicationis sententiâ à Clemente VI. obtinuisse, prout testatur *Wadding*. & dictæ absolutionis Decretum per extensum adducit *Tom. III. Annal. fol. 550. n. 20.*

III. In *Bulgaria*, & finitimis Regionibus cum Ludovicus Hungariæ Rex easdem Gentilibus ab Barbaris ritibus & præstigiis infestas obtinisset, octo Fratres Minores illuc hoc ipso sæculo destinati intra 50. dies ducenta millia hominum ad Christum adduxerunt, ex quo felici successu adhuc bis mille Fratres ad eundem finem fuerunt petiti.

Sub his temporibus alii 8. Fratres Minores in *Lithvaniâ*, pro tunc ex toto Idololatriæ immersa, tantum effecerunt, ut, *Jagellô* illius gentis Rege, mediante *Hedwige* suâ Sponsâ, Ludovici Hungariæ Regis ultimò genita Filia, ad Fidem Catholicam conversò, & cum 9. Fratribus Germanis baptizatò, tota fermè populosissima gens baptismum efflagitavit. At cum ob nimiam baptizandorum copiam quivis singillatim baptizari non posset, Jubente Rege multitudo illa in turmas & cuneos divisa, & cuivis turmæ, sufficienter aquâ baptismali aspersæ, distinctim nomen, pura *Petri* vel *Pauli*, *Maria* vel *Catharine* &c. impositum est: *Marchant. p. 2. fol. 114. Fortun. Hieb. in Prolog. Menolog.*

IV. In *Æthiopia*, maxima *Africa* parte, Fratres Prædicatores & Minores plenos manipulos animarum in horreum Domini congregarunt: Id inaudiens Summus Pontifex Joannes XXII animum adjecit año 1321. & multò magis año 1329. ex iisdem SS. Familiis multiplicandi ibidem Operarios. *Spondanus ad an. 1321. & Gubernat. de Mission. ant. fol. 607. num. 15.*

Anno 1315. *Bugia* in Mauritania illuminatus ille Scholæ Lullisticæ Doctor & Author, *Raymundus Lullus*, tertii Ordinis S. Francisci Alumnus, zeli animarum & singularis Doctrinæ rarum Exemplum, multa pro decore Ordinis, plurima pro gloria Ecclesiæ DEI laboravit, sustinuitque. Hic in diversis *Africa* Provinciis, Ærumnas inter & persecutiones varias, Saracenis convertendis haud sinè magno fructu omnem Operam locavit. In solâ Urbe *Bona*, S. Augustini Episcopatu celebri, 70. Philosophos *Averrois* sectatores, ad veræ Religionis Cognitionem convertit. Plenus meritis à tumultante plebe barbarè dilaniatus, &

tus, & pro mortuo habitus, acervò lapidum sepultus est. Cœlestis lux Christianis Mercatoribus semivivum reperire dedit, à quibus ad Navem deportatus paulò post diuturnum Martyrii genus gloriosâ mortē finiit, Plura de hoc prodigioso scientiarum Portento, contra variorum Calumnias, & Ignorantias, qui eundem cum *Raymundo de Terraga*, Neophyto, seu Malitioso Judæo, fictè converso, pessimè confundunt, non solum in *Wad. Tom: 2. & 3. Gubernat. de Miss. ant. fol. 569. &c.* sed etiam in *Spondano Tom. 1. an. 1372. n. 13. Bollandò Tom. 5. Junii fol. 633. & aliis legi possunt.*

V. In *Asia*, tam Religioni Catholicæ quàm Ordini Seraphico initium hujus sæculi valde gloriosum reddidit *Joannes à Monte Corvino* ex Ordine Minor. Nuntius Apostolicus versus Orientem, qui unâ cum zelosissimis Ordinis S. Dominici Patribus, ac nostraribus, in subsidium successivè supervenientibus, tantam in Tartaria Orientali, & China, seu Sina Aquilonari (quæ tum *Cathayum* vocabatur) fecit animarum Messē, ut brevi totius Orientis Apostoli titulum adeptus sit. Anno 1307. à Clemente V. Archi-Episcopus Cambaliensis, nec non in partibus Orientalibus Legatus Apostolicus declaratus. Idem Summus Pontifex alios septem Episcopos, tanquam suos suffraganeos, ex Ordine nostro assumptos, eidem adjunxit, quibuscum dein Ecclesias Cathedralē, ac Fratrum Monasteria fructu inexplicabili tum erexit, tum multiplicavit. Is *Joannes à Monte Corvino*, *Cobylam*. Tartarorum Imperatorem. qui in Sina Aquilonari Imperiale erexit Palatium, unâ cum sua Matre, & plusquam 30. millibus subditorum baptizavit, ac ad tantam Christianam perduxit pietatem, ut corpus ejus, regio apparatu in Ecclesia & Habitu Fratrum Minorum sepultum, post plures annos fuerit adhuc integrum & incorruptum inventum.

Nec cessit priori, in zelo verè Seraphico, erga animas pretioso JESU Christi Sangvine redemptas, *Odoricus Forliviensis*, qui per 17. ferme annos diversas percurrēns Provincias Orientales, ex Medis, Persis, Indianis, & Saracenis ultra 20. Millia S. Baptismatis fonte abluit, anno 1331. ad superos vocatus, ut debitam sui laboris Apostolici reciperet Mercedem. Vid. *Gubernat. de Miss. ant. fol. 388. n. 114. Petr. Ant. de Venet. Tom. 1. fol. 79. & novissimè P. Musantius in face Chronol. Romæ anno 1728. editâ Tab. 2.*

VI. Quantumvis Seraphicus P. N. Franciscus præcedenti jam sæculo in Syriam & Ægyptum pergens à Sultano, præter liberam prædicandi Evangelium licentiam, aliquot Terræ sanctæ loca obtinuerit, nec non eodem tempore S. Patris Filii Apostolicas Missiones, & habitacula sua ultra Syriam in Mesopotamiam, Chaldæam, & Babyloniam adeò extenderint, ut teste *Gubern. de Mission. ant. fol. 511.* Sanctus Bonaventura jam anno 1260. completam ibidem Provinciam in suo Catalogo posuerit, nihilominus quoniam eadem, proh dolor! ultimo Ptolomaidis excidiò pariter per Saracenos extincta fuit, illud secundò Ordinis sæculò Memorabile censetur, quòd sub Turcarum jugo reviviscere incæperit, non solùm, eò quòd noster Fr. *Rogerius Guarini*, Missionis Armenicæ Præfectus, in Ægyptum divertens an. 1333. reditum nostrorum Patrum in aliqua Terræ S. loca à Sultano de novo inpetraverit, verùm etiam, quia Clemens VI. interveniente Regis utriusque Siciliæ *Roberti*, suæque Augustissimæ conjugis *Sancia* intercessione, hunc pretiosissimum Christi Thesaurum soli Religioni Saraphicæ per proprium Diploma concedidit; & hanc nobilissimam Gemmam, medios inter inimicos Crucis Christi, ad hæc usque tempora sanctè conservat, tametsi sacra hæc Custodia plurimo Fratrum Minorum sanguine constiterit, prout *Petr. Ant. de Venet. Tom. 2. fol. 100. & seqq.* ultra 200. ejusmodi Martyres enumerat.

Obtinent in Terrâ sancta Franciscani plures Conventus, Hospitia, & Parochias, in quibus ipsis superabundas Messis datur in Vineâ Domini jugiter laborandi. Vid. *Gubernat. loc. cit.* & fusissimè *Petr.*

Ant. de Venet. Tom. 2. pag. 6. per totum, præsertim cap. 5. fol. 106.

SÆCU-

SÆCULUM III. ORDINIS SERAPHICI

id est
ab anno MCCCC. usque ad
annum M.D.

QUÆRITUR I.

*Quinam Pontifices hoc Tertio Religionis sæ-
culô vixerint, & quas huic gratias contulerint?*

Respondeo sequentes:

I. **I**nnoce^{ntius} VII. Italus, antea Cosmus de Melioratis, ætate
jam Grandævus, hincque intra biennium vitam cum dignitate
finiens. Creavit ex Ordine Minorum *Petrum Philargum* Car-
dinalem, qui postea juxta dicenda electus est Pontifex, sub nomine *Ale-
xandri V.* Rexit Ecclesiam usque ad annum 1406.

II. *Gregorius XII.* Venetus, antea Angelus Corarius, qui ante
Electionem cum omnibus reliquis Cardinalibus juramentum præstitit
deponendi iterum (suppositiô. quòd eligeretur) mitram Pontificiam, si
ita Ecclesiæ, tam longo Schismate in duas partes discissæ, publica utilli-
tas exigeret. Hoc juramentum, ut Papa actualiter electus de novo
confirmavit, quod etiam fecit Antipapa sub nomine *Benedicti XIII.* Ast
dum post ea reipsa uterque juramentum tam solenne ob præten^{tas} varias
rationes, & excusationes non observaret cum ingenti totius Ecclesiæ
detrimento, Cætus Purpuratorum, congregatô Pisis Conciliô, utrumque,
non

non obstante eorundem contradictione, exauthoravit, novumque elegit Pontificem, de quo proximè. Cæterum dictus Pontifex *Gregorius* turbulentis illis temporibus innovavit Constitutionem *Benedicti XII.* qua Fratres Minores eximuntur à Jurisdictione Prælatorum Ecclesiasticorum, & rexit sub controversiis continuis Ecclesiam usque ad annum 1409.

III. Alexander V. ex Ordine Minorum S. Francisci, antea Petrus Philargus dictus natione Cretensis, seu de Candia, Archi-Episcopus Mediolanensis, & Titulò Basilicæ XII. Apostolorum Presbyter Cardinalis. Intendit plurima pro universalis Ecclesiæ & Ordinis incremento, mors tamen nimis præpropere tumulavit cuncta, cum vix uno anno in Cathedra D. Petri sederit; vir erat profectò altissimæ scientiæ teste *Bolland in act. SS. T. 5. May. fol. 198.* mortuus & sepultus Bononiæ apud FF. Minores 1410.

IV. Joannes XXIII. Neapolitanus, antea Balthasar Cossa; Hic urgente potissimum *Sidismundo* Imperatore per Bullam: *Ad pacem & exaltationem &c.* Universale, ac Ecclesiæ, afflictæ summè consolatorium *Concilium Constantiense* indixit, in quo perniciosum illud schisma ab *Urbano VI.* usque illuc perdurans tandem extinctum est. Nostris (quidquid alii de ipso sentiant) multa præstitit beneficia: *Nicolaum*, *Jacobum Girandum*, *Theodorum*, & *Alvarum*, omnes quatuor Fratres Minores instituit Poenitentiarios Apostolicos, ac Generalem, in suis & Ecclesiæ arduis negotiis Legatum Pontificium in Anglia adhibuit. Rexit Ecclesiam usque ad annum 1415.

V. Martinus V. Romanus antea Otto Columna dictus, & in Concilio Constantiensi, ingenti totius ferme Europæ applausu præsentem etiam Imperatorem *Sigismundo*, electus. Sub Protectione hujus Pontificis *Regularis Observantia*, præter innumeras alias gratias, aded fuit dilatata, ut per universas Orbis Christiani partes ramos suos latè protenderit, & sub propriis *Vicariis Generalibus*, uti pariter *Vicariis Provincialibus*, ex suis semper, absque concursu aliorum *de Communitate*, electis, eximie floruerit. Cum tamén ex hoc ipso aversiones aliquæ animorum inter *Observantes*, & illos *de Communitate* oriri viderentur, consultius duxit Summus Pontifex, sublatis illis *Vicariis Generalibus & Provincialibus Observantium*, in universo Ordine perfectiorem adhuc, uti primis tempo-

temporibus, totius Corporis sub uno Capite facere unionem, sanctamq; ad intra in iis locis, in quibus aliquæ laxitates irrepsissent, reformationem; usus ad id operâ & consilio *S. Joannis Capistrani*, puritatis Regulæ eximii Zelatoris. Exinde convocavit Comitia Generalissima 1430. Assisii celebranda, constituto Capituli Præside & Legato Apostolico Eminent. Cardinali *Joanne Cervantes*. Ad eundem finem conformiter menti Summi Pontificis ex Commissione Eminent. Præsidis Capituli. factæ sunt per *S. Joannem de Capistrano* novæ Constitutiones, juxta quas, resecatis aliquorum *de Communitate* abusibûs (NB. Privilegia dispensativa nulla adhuc in Ordine exstabant, uti bene notat *Gubernatis Tom. 2. fol. 66.*) ad Regulæ puritatem viverent universi. Extensa pariter ibidem nonnihil fuit, salvâ tamen Regulæ puritate, potestas Syndici, ultra declarationes Nicolai III. & Clementis V. hincque *Syndicus Martinianus* dictus.

In Præfatas Constitutiones consenserunt omnes existentes in Capitulo Superiores *de Ordinis Communitate*, cum ingenti consolatione Legati Apostolici, consensu simul juramentô firmatô, atque exinde etiam *Observantes* sponte dimiserunt Vicarios tam Generales, quàm Provinciales, ad introducendam in Ordine perfectiorem unionem. Nedum tamen soluta fuerunt Comitia, ac multos *de Ordinis Communitate* cæpit Juramenti pœnitere, qui, aliis ex *Communitate* in suas partes attractis, rogârunt Cardinalem, ut sese à præstito præcedenti Juramento vellet absolutos; Annuit ille, ne animas nimum illaquearet. Insuper Generalis pro majori Conscientiæ serenitate non paucorum *de Communitate*, ut quoad animam starent securiores, majora Privilegia, antea in Ordine nunquam approbata (da quibus *Gubernatis Tom. 2. fol. 494. & seqq.*) à Summo Pontifice obtinuit: præsertim verò ac principaliter illud, ut Syndicus Apostolicus pro necessitate & utilitate Fratrum non solum mobilia, & Eleemosynam pecuniariam, verum etiam immobilia & redditus annuos, nomine Summi Pontificis, recipere valeat, hac tamen cum Clausula, ut Fratres nullatenus similium sint Domini etiam in communi, nec ullum habeant jus. Patres verò *Observantes* cupientes vivere in primo rigore, nec novum hoc relaxativum Privilegium, primis sæculis Ordinis non practicum, admittere volentes, resolverunt denudò assumere suos Vicarios Generales & Provinciales, eò quòd & illi,

de Communitate, de suo primo Promisso jurato recesserint. Reclamabant Patres *de Communitate*, nolentes id ampliùs *Observantibus* concedere. Interim sub hac Controversia moritur *Martinus V.* qui rexit Ecclesiam usque ad annum 1436.

VI. *Eugenius IV.* Venetus, antea Gabriel Condomerius cui aliquot ante menses hanc dignitatem prädixerat *S. Joannes Capistranus*, quem Pontifex tantopere dilexit, ut *super ejusdem & sociorum ejus humeros sese requiescere* familiariter dicere soleret. Vide *Gubern. T. 2. fol. 100.* Tertio ab electione die cum idem *Capistranus* Neoelecto congratulatus accessisset promisit Pontifex. veterem amicitiam majori fore lucro fovendam. Id solum se cupere dixit *Capistranus*, ut *Regularem Observantiam* in pristinum restitueret statum, quem ante Comitia Generalia, Assisi anno 1430. celebrata, habebat, nimirum ut sub suæ vitæ Vicariis regeretur, cum jam probaverit, unionem à *Martino V.* intentam Religioni reformandæ potiùs obfuisse quàm profuisse. Hæc & majora beneficia pollicitus *Eugenius* adimplevit, quidquid augendæ Congregationi *Observantium* expediebat, abundè largitus. *Gubernat. c. T. 2. f. 58. 59.* Hujus Pontificis voluntatem prosecutus *Guilielmus de Casfili* totius Ordinis Generalis anno 1438. *S. Bernardinum Senensem* novum Vicarium General. *Observantium* instituit, quem *Eugenius* non solum Diplomate Pontificio confirmavit, sed & hanc gratiam per Bullam: *Ut sacra Ordinis* anno 1445. ampliavit. Vide *Gubern. loc. cit. fol. 73.*

Hinc etiam Regularis Observantia sub hoc Pontifice tanta sumpsit augmenta, ut ob Fratrum multitudinem in duas distinctas Familias (*Cismontanam* nempe, & *Ultramontanam*) fuerit pro facili directione divisa. In *Cismontana* post *S. Bernardinum Senensem*, *S. Joannes Capistranus*, in *Ultramontana* verò *Joannes Mauberti* Vicarius Generalis institutus est, traditâ illis, & eorum Successoribus, facultate, suos Vicarios Provinciales ad singulare quodpiam Capitulum, absque interven-
tu illorum *de Communitate*, convocandi, & in eodem novos Vicarios Generales, à Generali tamen totius Ordinis confirmandos, quolibet triennio eligendi, nec non leges pro suis, ad puriorem *S. Regulæ Observantiam* condendi.

Econtra verò illi *de Communitate*, qui insistebant benignæ extensioni potestatis Syndici usque ad bona immobilia ac annuos redditus &c.

pariter acquisierunt tandem à dicto *Eugenio* Pontifice (licet id ab initio tenuerit) confirmationem hujus Privilegii , fueruntque ab eodem jam antea in Bulla : *Super gregem* anno 1431. edita , teste *Wad. Tom. 5. in Reg. fol. 190. n. 11.* ad distinctionem *Observantium* vocati *Conventuales*, de quo nomine, aliàs æquivoco, multa notabilia reperientur infra sub Quæsito IV. pro elucidatione Historiæ Seraphicæ. Atque sub hac diversa ex parte *Observantium*, & aliorum *de Communitate*, seu *Conventualium* vivendi methodo Seraphica Religio (semper tamen sub uno eodemque supremo Capite, nimirum Generali Ministro totius Ordinis) permansit usque ad annum 1517. quo tandem, juxta dicenda, à *Leone X.* Pontifice maximo, divisio facta, ac Regulari *Observantia* Generalatus totius Ordinis cum Sigillo ac præminencia attributus fuit. Rexit *Eugenius* Ecclesiam usque ad annum

1447.

VII. *Nicolaus V.* antea *Thomas de Sarzana*, *Lucensis* *Italus*, cui plurimum debet Institutum Ordinis nostri, præsertim Regularis *Observantia*. Convocavit Romæ Capitulum Generalissimum, in quo quatuor millia Fratrum circiter convenerunt. Præsidente Summo Pontifice, & in subsidium competentis sustentationis bis mille aureos subministrante, sub quo etiam cum ingenti totius Religionis jubilo *B. Bernardinum Senensem* Sanctorum Catalogo adscripsit. *Joanni Capistrano* gravissima totius Ecclesiæ negotia præsertim contra *Hussitas*, aliósque Ecclesiæ hostes (uti legenti vitam hujus Sancti latius patebit) commisit, ac *Coletanorum* Congregationi, sub ipsis Ministris Generali & Provincialibus fervidè sacram Regulam Seraphicam zelanti, plura ad hoc sanctum intentum concessit. Rexit Ecclesiam usque ad annum

1455.

VIII. *Callistus III.* Hispanus, antea *Alphonfus Borgia*, singularis amator ac fautor *S. Jacobi de Marchia* ex Regulari *Observantia*, quem toti Minorum Sodalitio, tam *Observantium*, quàm aliorum *de Communitate*, ob suam æquitatem ac indifferentiam gratissimum, constituit Commissarium Apostolicum hunc in finem ut omnia membra totius Seraphici Corporis in unum coadunaret. Quod ipsum Summus Pontifex unicè in votis habuerat, Executioni tamen mandare hand poterat per Bullam *Cœcordiæ dictam* anno 1455. editam, & apud *Gubernatis Tom. II. fol. 81.* reperendam quamvis in eadem, etiam approbante *S. Jacobo de Marchia*, favores *Observantibus*, vi Bullæ *Eugenianæ* concessos, ali-

quo modo fuerit moderatus. Operâ *S. Capistrani* æquè usus est contra Turcas, ac Prædecessor suus Nicolaus V. contra Hussitas, cum summa Ecclesiæ utilitate. In Capitulo Generali Mediolanensi omnibus Ecclesiâ Fratrum Minorum *S. Francisci* visitantibus concessit Indulgentias Portiunculæ, ex quo tantus erat concursus adventantium, ut teste *Chronicâ Bossianâ* apud *Gubernatis Tom. I. fol. 374.* Urbs sanè amplissima vix multitudinem caperet Exterorum, Pro altero Capitulo Generali Romano ipsemet Pontifex per octiduum sumptus abundè ministravit. Rexit Ecclesiam usque ad mensem Augusti anni 1458.

IX. *Pius II.* antea *Aeneas Sylvius Piccolomini*, Senensis Italus, pluribus olim cum *S. Joanne Capistrano*, præsertim in Germania, & Hungaria contra Turcas, Legationibus Apostolicis functus, & singulari amore erga Regularem *Observantiam* affectus: quod ejus literæ, à *Gubern. Tom. 2. fol. 98. & fol. 100.* relatæ, luculentur ostendunt. Creatus Pontifex Bullam *Eugenianam*, à suo Prædecessore *Callisto III.* aliquantulum restrictam, in favorem dictæ Regularis *Observantiæ* de novo confirmavit. Præcepit insuper ne quisquam ab *Observantibus* ad eos *de Communitate* (*Conventuales* jam vocatos) abiret, qui transeundi non obtineret facultatem; qui verò ab his ad *Observantes* vellet transmigrare, licentiam tantùm peteret, etsi non impetraret. Discriminis rationem subjunxit, quòd illi *de Communitate* ad *Observantes* discedentes, ad arctiorem vitam transferent; in quo casu juxta Canones equidem debet peti, sed non necessariò obtineri licentia transeundi; *Gubern. Tom. 2. fol. 87.*

Tanti erat *Pius II.* Zeli Pastoralis, ut ad compescendam terribilem potentiam Luporum infidelium, nempe Turcarum, statuerit ipsemet collectis copiis, contra hostem in Asiam transfretare, quo in negotio operâ usus fuerat *S. Jacobi Piceni*, seu de *Marchia*, *Angeli à Bolsena*, *Bartholomai à Colle*, & *Baptista à Saxo Ferato*, qui omnes erant Regularis *Observantiæ*. In actuali Expeditione Anconæ febris occumbens ad æternam felicitatem transiit, cujus animam Eremita Camaldulensis in Cœlum efferri vidit. Rexit Ecclesiam usq; ad an. 1464.

X. *Paulus II.* Venetus Italus, antea *Petrus Barbo*, gratias à suis Prædecessoribus Ordini indultas, per Bullam *inter ceteros* an. 1465. Pro majori in Electionibus libertate sustulit illam in Ordine nostro ante Concilium Tridentinum consuetudinem, quâ non solum Numerus Votorum, verùm

verum etiam Nomina eligentium publicata fuerunt. Insuper ad conservandam pacem inter Fratres *Conventuales*, & de *Observantia*, inhibuit, ne absque speciali Sedis Apostolicæ licentia, loca & Conventus ad *Communitatem*, vel ad Moniales huic subiectas spectantes, recipiantur ab *Observantibus*. *Alphonsum de Bolanis*, suum Nuntium Apostolicum in Æthiopiam. & *Franciscum de Ruuere*, de quo proximè, Cardinalem creavit. Rexit Ecclesiam usque ad an. - 1471.

XI. *Sixtus IV.* antea *Franciscus Ruuere* dictus, totius Ordinis Minorum Generalis, cui *Paulus II.* Antecessor, quando eum sacrâ Purpurâ ornavit, videtur supremam hanc dignitatem Pontificiam Spiritu Prophetico prædixisse; eo enim die, quo Galerum dederat, adstantibus agebat: *Hodie nobis designavimus Successorem*. Id ipsum ex Vaticinio prælagiisse censetur *S. Jacobus de Marchia*, ab eodem summoperè æstimatus, prout amplius dicetur agendo de Generalatu ipsius. Plurimas Ordini contulit gratias. *Bonaventuram* Cardinalem 1482. Sanctorum Fastis solennissimè adscripsit, multosque ex Ordine ad Insulas Pontificales evexit. Pileo autem Cardinalitio decoravit sequentes, scientia & pietate celeberrimos Fratres Minores: *Petrum Riarium*, *Gabrielem Veronensem*, seu *Mutinensem*, aliàs *Rangonum* dictum: *Eliam de Bourdeille*, & *Petrum de Foix*, seu *de Fuxe juniorem*, illius *Petri de Foix senioris* consanguineum, qui etiam ex Ordine Seraphico à *Benedicto XIII.* Antipapæ quidem ad Cardinalatum evectus, à *Martino V.* verò & *Eugenio IV.* postmodum confirmatus, & Episcopatu Albanensi donatus, in Concilio Constantiensi pro extinguendo Schismate, & restituenda pace Ecclesiæ, sua Authoritate plurimum effecit. *Wad. Tom. 5. fol. 65. n. 17. Petr. Ant. de Venet. Tom. 1. fol. 431.*

B. Amadeum Lusitanum, fervidum S. Regulæ Zelatorem, ac Congregationis *Amadeitarum* Fundatorem, sibi à sacris Confessionibus constituit, & ejus sociis, præter amplissimos favores, ad puritatem Regulæ tendentes, assignavit Romæ Conventum S. Petri de Monte aureo. *Clarenos* pariter strictè absque ullo relaxativo, vel dispensativo Regulæ Privilegio vivere cupientes, unitati Ordinis, sub Obedientia Ministri Generalis, qui antea sub Jurisdictione Episcoporum vixerant incorporavit. *Observantes* ad instantiam Sereniss. utriusque *Bavariæ Ducum*, *Ludovici*, & *Alberti Sapientis* in suas ditiones locò illorum de *Communitate*, intro-

introduxit; ac demum allaboravit plurimum, ut totus Ordo perfectè uniat. Verùm ad finem intentum pervenire non potuit, tum quia Bullam *Eugenianam*, *Observantibus*, puritatem Regulæ zelantibus, favorabilem, & eorum Vicarios, Generales, & Provinciales, tollere intendebat: tum quia Potestatem Syndicorum Apostolicorum non solum ad bona mobilia, sed etiam ad immobilia, imò ad capessendas Hereditates nomine Ecclesiæ, sive ex testamento, sive ab intestato extendere cupiebat. Quapropter diversi Reges & Principes per plurimas litteras vehementer instabant, ut Religiosum omnibùsque gratum *Observantia* statum inconcussum perdurare concederet; quibus & acquievit. *B. Angelum de Clavasio* de novo ab *Observantibus* electum Vicarium Generalem benignè recepit, & conformiter Bullæ *Eugenianæ* ad Generalem pro confirmatione remisit. Rexit Ecclesiam usque ad annum 1484.

XII. *Innocentius VIII.* Genuensis Italus, antea Joan. Bapt. Cybo, vel Gibo, qui multas gratias Religioni nostræ largitus fuit apud *Wad. Tom. 7. passim* videndas. Operâ *B. Bernardini de Feltræ* utebatur sæpiùs, ad sedandos suis ferventissimis Concionibùs gravissimos tumultus Italiæ. *B. Angelum de Clavasio*, Vicarium Generalem *Observantium*, constituebat Nuntium & Commissarium Apostolicum contra Waldenses Hæreticos, atque *B. Joannem à Sotto Maggiore*, Regio sanguine clarum, & primævum Regularis *Observantia* rigorem in Hispanias introducere conantem, potentissimè per Pontificia Diplomata adjuvabat. Rexit Ecclesiam usque ad annum 1492.

XIII. *Alexander VI.* Hispanus, antea Rodericus Borgia dictus, strenuè laborans ad Ecclesiæ disciplinam stabiliendam aut restituendam, uti inquit *Desing in Compendio Eruditionis part. II. cap. 6. §. 1. num. 215.* quidquid non pauci contradicant, multa cum *Sannazaro* enormia eidem affingentes. Congregationi *Amadei Lusitani*, rigorosè Regulam ad litteram servanti, concessit omnes gratias *Observantium*. Fratribus Minoribus de *Observantia Regulari* non solum suos proprios Vicarios tam Generales, quàm Provinciales confirmavit, sed etiam ad omnes Archiepiscopos, & Episcopos, ultra Montes existentes, Bullam *Regularem vitam* expedit, quæ reperitur in *Supplem. Wad. fol. 498.* In qua Bullâ districtè mandat, ut dicti Vicarii agnoscantur tanquam veri Superiores: Oblocutores verò, Excommunicationis, aliisq; debitis pœnis coërceantur. Econtra

E contra Fratribus Minoribus *de Comunitate*, vulgò jam *Conventualibus*, Interamni, seu Terni congregatis, certas pro Reformatione præscripsit Constitutiones, apud *Gubernatis Tom. III. fol. 138.* videndas. Rexit Ecclesiam usque ad annum - - - 1503.

QUÆRITUR II.

Quinam extiterint Generales Ordinis in tertio Sæculo ? Respondeo sequentes.

I. *Antonius Angelus de Pireto*, Græcus, juxta alios Authores autem Italus, Vi omnium consensu doctissimus, hinc à *Joanne XXIII.* Pontifice, in arduis Ecclesiæ negotiis, præsertim in Anglia applicatus, & à Patribus Concilii Basileensis, annuente Papa, deputatus unâcum quatuor Cardinalibus & Generali Dominicanorum ad examinandam causam *Joannis Huss* recidivi. Novellam Congregationem *Regularis Observantia*, Antecessoris sui insistens vestigiis, singulari prosecutus est affectu, & *Joannem à Stronconio* Commissarium & Vicarium Generalem dictæ Familiæ confirmavit. Gubernavit Ordinem usq; ad annum - 1420.

II. *Angelus Salvetti* Hetruscus, nobilis Italus, Eloquentiâ clarissimus, in divinis æquè ac humanis literis eximiè versatus, cujus inchoatam magno Zelo aliquorum abusum & laxitatum, præsertim in puncto Paupertatis, Reformationem mors præpropere interrupit. Præfuit Religioni usque ad annum - - - 1423.

III. *Antonius de Nassa* Italus, Summo Pontifici Martino V. charissimus, ejusque Prædicator Apostolicus, & ob suam eminentem doctrinam ac singularem dicendi facundiam ad ardua Ecclesiæ negotia sæpius ab eodem destinatus; quin imò, cùm Pontifex de unione Ecclesiæ Græcæ cum Latina cogitaret, Legatus Apostolicus ad Imperatorem Orientalem missus. In Regimine Ordinis tamen erat ultra modum benignus, & Laxis connivens. Hinc à Martino V. in Capitulo Generali à Ministeriatu fuit absolutus, & ad Episcopatum suæ Patriæ translatus. Rexit Ordinem usque ad annum - - - 1430.

IV. *Guilielmus de Casali*; Italus, *Eugenio IV.* Pontifici, gravissimas perse-

persecutiones sustinenti, semper fidelissimus, quem, præter alias maximi momenti Legationes, ad Regem Galliarum, aliosque Principes, cum 12. præcipuis totius Ordinis SS. Theologiæ Magistris dictus Pontifex ad Concilium Generale Ferrariense evocavit, ut præparatoria eum suis disponeret, circa ea, quæ in eodem Concilio cum Græcorum Imperatore, & Patriarcha Constantinopolitano, &c. &c. tractanda erant, ratione Primatus Ecclesiæ Romanæ, & Processionis Spiritus sancti à Filio. Annis duodecim & ultra, Ordinem cum laude rexit, *Regulari Observantia* semper propitius, & ab ipsa vicissim impensè dilectus; qui etiam secum admisit socium S. Joannem Capistranum, in visitandis, & ad pristinum nitorem sacratissimæ paupertatis reducendis non paucis *de Communitate* Provinciis. Illud nihilominus carpitur in ipso ab aliquibus Zelatoribus, quod à primo illo fervore in fine remisisse visus fuerit, procurando à Summo Pontifice certa Privilegia, præsertim nimis extensiva potestatis circa Syndicos Apostolicos, etiam quoad bona immobilia, ac annuos redditus: ubi tamen alii in ejus defensionem reponunt, id factum esse, necessitate sic impellente, ad serenandas multorum Conscientias; cum aliter occurrentes difficultates tollere vix potuerit. In fine Generalatus & simul vitæ suæ inter lacrymas Fratrum tam *de Communitate*, quam *de Observantia*, jacens in terra super stramen veniam errorum suorum humillimè deprecatus piissimè obiit, Ordinem gubernans usque ad annum 1442.

V. *Antonius de Rusconibus*, Italus, Sangvine & Theologicâ Laureâ insignis, concurrens cum B. Alberto à Sartiano, zeloso Observante, Vicario Generali totius Ordinis ad interim (mortuò Guilielmò, Ministrò Generali) per Pontificem designatò, quem tamen Albertum Capitulares *de Communitate* acceptare renuerunt, eligentes potius hunc Antonium *de Rusconibus*; ubi, ad conservandam cum illis pacem, *Observantes* omnes à votando abstinerunt, operante ad id S. Bernardino. Cæterùm dictus Generalis *Antonius de Rusconibus*, jussu Pontificis, *Observantium* Familiam satis amplam, ipsismet, cum aliquali tamen subordinatione ad Generalem, regendam commisit, constitutis in *Cismontana* & *Ultramontana* Familia propriis Vicariis Generalibus ex suo Gremio per *Vicarios Provinciales*, conformiter Bullæ Eugenianæ, deinceps in particularibus Congregationibus, eligendis. Gubernavit Ordinem usq; ad an. 1449.

VI. Ange-

VI. *Angelus Serpetrus*, Perusinus Italus, antea Ordinis Procurator Generalis, & in Goncilio Florentino inter primarios Theologos delectus. Laboravit equidem, ut exemptio *Observantium* à Gubernio Patrum *de Communitate* iterum tolleretur, ast sine effectu. Rexit Religionem usque ad annum 1453.

VII. *Jacobus de Moxanica*, Italus, Vit rebus magnis aggrediendis & perficiendis apprimè aptus, ideoque Cruciatæ promovendæ, ac Decimarum collectioni à Pontifice præfectus. Toto sui Regiminis tempore eò desudavit, ut in unum perfectum Corpus universos Fratres Minores, tam *de Communitate*, quàm *de Observantia* coadunaret. quia tamen priores illi, qui *Conventuales* à tempore *Eugenij IV.* appellabantur, sua Privilegia relaxativa noluerunt dimittere, posteriores verò à sua vivendi methodo, Literæ sacræ Regulæ, ac menti Seraphici Patris magis conformi. renuerunt recedere, ad suum intentum pervenire non potuit. Rexit Ordinem usque ad annum 1457.

VIII. *Jacobus de Sarxuela*, Catalaunus Hispanus, ac Patriota *Callixti III.* cui erat gratissimus, & ab eodem per Bullam *Religionis Zelus &c.* ob Religionis Zelum, Literarum scientiam, vitæ integritatem, aliaque eximia Virtutum dona plurimùm deprædicatus, à quo tamen Pontifice, haud obstante singulari isto affectu, obtinere non potuit, ut Bullam suam *Concordias* dictam, vî cujus *Observantibus*, ex suis, Vicarij Generales & Provinciales cum certis limitationibus eligendi concedebantur, iterum irritam rederet. Tentavit equidem id ipsum apud Successorem *Pium II.* imò plus ab eodem petiit, nimirum revocationem Bullæ *Eugenianæ*, *Observantibus* circa suos proprios Vicarios Generales ac provinciales adhuc *Callixtinâ* favorabiliorem, verùm in utroque tulit negativam, ob rationes apud supra dictum Generalem allegatas. Rexit Ordinem usque ad annum 1464.

IX. *Franciscus de Runere*, sive *de Savona* Italus, postea Summus Pontifex sub titulo *Sixti IV.* quem abhuc in utero materno existentem vidit prægnans Mater à *SS. Francisco & Antonio* Habitu & Cingulo Fratrum Minorum præcingi. Erat à Scientiarum plenitudine notissimus, præsertim occasione percelebris illius Disputationis, coram Summo Pontifice *Pio II.* habitæ, *de Sanguine Christi, in Passione sua sparsi*, an is nimirum in Triduo mortis Christi fuerit Verbo Divino hypostaticè

unitus, & ideò adorandus, nec ne? in qua Disputatione S. *Jacobi de Marchia* sententiam cum omnium admiratione gloriosè propugnavit, ac præclarum librum desuper scripsit. Huic idem S. *Jacobus de Marchia* Cardinalatum, & Potificatum Spiritu haud dubiè prophetico prædixit, & consulentibus Capitularibus illum ipsum pro Generali proposuit. Is, cum ingenti omnium, etiam Observantium, gaudio electus, S. *Jacobum de Marchia* è medio cætu aggratulantium Fratrum ad se vocavit. & ad latus suum dexterum constituit, honorem istum ejusdem deferens virtuti, & apud omnes æstimationi. Pro restituenda Ordinis dignitate, ac reformandis Dissolutorum moribus, quantum potuit, verbò & exemplò adlaboravit. Reliqua laudabilia de ipso videantur apud Pontifices. Rexit Ordinem usque ad annum 1469.

X. *Joannes Zanettus*, Utinensis Italus. Hic Generalis obtinuit à Sixto IV. Pontifice Bullam *Dumfructus uberes &c.* editam anno 1471. & apud *Gubernatis Tom. II. fol. 501.* videndam, *Conventualibus* valde favorabilem. Nihilominus *Observantes* sub ejus regimine in suis zelosis Constitutionibus minimè impediabantur; quin imò expressè sub eodem Decretum emanavit, vñ cujus *Observantes* rigidam suam vitam derelinquentes, & ad benignitatem aliorum *de Communitate*, sub quovis prætextu convolantes, denuò jubebantur remitti. Promotus fuit ad Archi-Episcopatum Thebanum, & Episcopatum Trivisinum, postquam gubernavit Religionem usque ad annum 1475.

XI. *Franciscus Samson*, Italus, jam ut puer à matre Deo oblatus sub Tutela S. P. Francisci. Erat magnæ eruditionis, qui ut Generalis, in solenni Disputatione de B. V. MARIE Immaculata Conceptione Romæ anno 1477. ob gravissimas causas, interatò indictâ, & per aliquot dies præsentè Summo Pontifice perdurante, hoc sacratissimum Mysterium, tanta subtilitate defendit, & objectas adversariorum difficultates æquè feliciter dissolvit, ac Samson ille veteris Testamenti vincula dirupit, ob quam ipsam rationem Summus Pontifex admiratus Ingenium Viri, eundem *Samsonem* appellavit, qui antea *Franciscus Nanjus* dicebatur.

Morum gravitate, & integritate, prudenti, suaviq̃ue regimine non solum Confratrum animos, verum & Principum gratiam sibi conciliavit, iniquè sanè à Bzovia atro calamo notatur. *Observantium*
Fami-

Familiam suis Legibus permisit, ac nullo tempore voluit turbari. Gu-
bernavit Ordinem usque ad annum 1500.

QUÆRITUR III.

*Quænam Generalia Capitula fuerint cele-
brata in tertio Sæculo Ordinis? Respond. sequentia.*

- I. **M**onachii in Bavaria, electo Ministro Generali Antonio An-
gelo à Pireto anno 1405.
- II. Aquilæ in Italia sub eodem Generali anno 1408.
- III. Romæ sub eodem Generali anno 1411.
- IV. Lufannæ in Sabaudia sub eodem Generali anno 1414.
- V. Maetux in Italia sub eodem Generali, ac præfete Summo
Pontifice Martino V. anno 1418.
- VI. Ad Forum Julii in Æmilia, electo Ministro Generali Ange-
lo Salvetto anno 1421.
- VII. Ferrariæ in Italia, electo Ministro Generali Antonio de Ma-
a anno 1424.
- VIII. Casali in Italia sub eodem Generali anno 1427.
- IX. Assisii in Umbria, electo Ministro Generali Guilielmo de Ca-
ssali, in quo celeberrimo Capitulo Generali Declarationes super 12. Ca-
pita sacrae Regulæ à S. Joanne Capistrano compositæ, & à Martino V.
confirmatæ, per ipsum S. Joannem Capistranum fuerunt publicatæ & ab
omnibus Capitularibus acceptatæ, etsi postea multos de Communitate
hujus acceptationis poenituerit, ac Juramanti de super præstiti relaxa-
tio ab illis obtenta fuerit, juxta jam dicta antecedentia. Vocantur
communiter Constitutiones hæc *Martinianæ*, & reperiuntur apud Gu-
bernatis Tom. III. fol. 83. dignæ lectu. Celebratum fuit illud Capitu-
lum anno 1430.
- X. Bononiæ in Italia sub eodem Generali anno 1433.
- XI. Tolosæ in Guipuscoa sub eodem Generali anno 1437.
- XII. Genuæ in Italia sub eodem Generali anno 1440.
- XIII. Patavii in Italia, in quo Capitulo, etsi Pontifex pro Gene-
rali

rali potius optasset *Albertum de Sartiano*, doctissimum, & sacræ Regulæ zelosum Observantem, ac Vicarium Generalem totius Ordinis post mortem Generalis *Guilielmi de Casali*, ab ipsomet *Eugenio* Papa ex hoc fine constitutum; hoc tamen non obstaante elegerunt Capitulares aliquem ex Communitate, nimirum *Antonium de Rusconibus*, cui, quatenus Regularis Observantia ab omni laxitate magis immunis conservaretur, imperavit Pontifex, ut eandem ob suam amplitudinem jam in duas Familias, *Cismontanam* nempe & *Ultramontanam* bipartitam, ipsimet *Observantia* gubernandam traderet. Prout etiam deinceps *Observantes* instituerunt sua Comitua particularia, absque interventu *Conventualium*, uti plura similia, saltem *Familia Cismontana* (ab *Ultramontanis* brevitatis studio abstrahentes) per decursum adducemus. Item *S. Capistranus* deputatus Vicarius Familiæ novas constitutiones pro suis Observantibus conscripsit, videndas apud *Gubernatis Tom. III. fol. 95.* Cæterum Capitulum hoc celebratum fuit anno 1443.

XIV. Apud Montem Pessulanum in Gallia sub Generali priori *Antonio de Rusconibus* anno 1446.

Eodem anno adhuc *Observantes* Romæ in Conventu Aracælitano pariter suam Congregationem Capitularem instituerunt, præsentem Summo Pontifice, & assumptò in Vicarium Generalem, *Jacobò de Primadiciis*.

XV. Florentiæ in Italia sub eodem Generali, ubi *Observantes* equidem præsentem soli publicæ Processioni interfuerunt, à cæteris omnibus actibus juxta Bullam Eugenianam abstinentes anno 1449.

Paucis diebus ante hoc Generale Capitulum prope Florentiam etiam *Observantes* Familiæ Cismontanæ partiale suum Generale Capitulum celebrârunt præsentem cum Filiis suis Magno illo Herœ *Cosma Mediceo*, ac primaria nobilitate Florentinâ test: *Wad. Tom. 9. fol. 559. Gubern. Tom. 3. fol. 110.* ubi iteratò in Vicarium Generalem assumptus est *S. Joannes Capistranus*.

XVI. Romæ, electò in defuncti *Antonii de Rusconibus* locum Ministrò Generali *Angelo de Serpetro* anno 1450.

Sub hoc triennio *Observantes* instituerunt Aquilæ in Festinis suum particulare Capitulum Generale electò in Vicarium Generalem, *Margò Bononiensi*.

XVII. Perusii in Italia sub eodem Generali Angelo Serpetro anno 1453.

XVIII. Bononiæ in Italia, electo in demortui Angeli Serpetri vicem, Generali Jacobo de Mozanica anno 1454.

XIX. Mediolani in Italia sub priori Generali, uti pariter in eadem Civitate, ast in Conventu S. Angeli *Observantium*, electus fuit in Vicarium ipsorum Generalem *Antonius de Monte Flascone* anno 1457.

XX. Romæ in Italia, ubi mortuo, statim post præcedens Capitulum, Generali, in Successorem electus fuit Jacobus de Sarzuela.

Observantes defuncto pariter suo Vicario Generali, in particularibus Comitibus elegerunt ibidem *Joan. Baptistam de Lavento* anno 1458.

XXI. Divinionæ in Burgundia sub præcedenti Generali anno 1461.

Eodem anno *Observantes* habuerunt suam Congregationem Generalem Auximi in Picæno, electo in Generalem Vicarium *Ludovico Vicentino*.

XXII. Perusii in Italia, electo in Generalem Ministrum Francisco de Ruvere, postea Summo Pontifice anno 1464.

Hoc ipso anno Assisii in Umbria *Observantes*, in sua Generali Congregatione in Vicarium Generalem denuo assumpserunt *Marcum de Bononia*.

XXIII. Florentiæ in Tuscia sub eodem Generali anno 1467.

Eodem anno *Observantes* suam Synodum Generalem instituerunt Mantuæ in Italia, electo iterum in Vicarium Generalem *Joan. Baptistam de Levanto*.

XXIV. Venetiis in Italia, ubi assumpto in Cardinalatum Generali Francisco de Ruvere, in Successorem deputatus erat Joannes Zanetus anno 1469.

Eodem anno *Observantes* convenerunt in Insula Bisentina, ubi *Marcus de Bononia* tertio electus est in Vicarium Generalem.

XXV. Ferrariæ in Italia sub Generali præcedente anno 1472.

Hoc ipso anno Aquilæ in Festinis *Observantes* ferme bis mille convenerunt, & elegerunt in Vicarium Generalem *B. Angelum de Clavasio*.

XXVI. Urbini in Italia, electo in Generalem Francisco Nanio Samone anno 1475.

Eodem

Eodem anno *Observantes* celebrârunt sua Comitia Neapoli in Italia, electo unanimiter in Vicarium Genralem *Petro de Neapoli*.

XXVII. Romæ præsentē Summo Pontifice *Sixto IV.* confirmatō Ministrō Generali Francisco Samsone anno 1479.

Patres *Observantes* suam Congregationem Generalem particularem Papiæ in Italia instituerunt anno 1478. electo iterum in Vicarium Genralem *B. Angelo à Clavasio*.

XXVIII. Brixia sub eodem Generali anno 1482. *Observantes* in Monte Alverniæ anno 1484. celebrandæ Synodo convenerunt, electo tertia jam vice Vicario Generali *B. Angelo à Clavasio*.

XXIX. Montis Ferrati in Italia sub eodem Generali Samsone anno 1485.

Observantes ad particularem Synodum Generalem convenerunt anno 1487. in conventu Portiunculæ prope Assisium, electo Vicariō Generali *Joanne de Sigestro*.

XXX. Cremonæ in Ducatu Mediolanensi sub eodem Generali anno 1488. *Observantes* instituerunt suum Capitulum Urbini 1489. electo jam quartâ vice *B. Angelo Clavasio*.

XXXI. Assisii in Umbria existente adhuc Generali Francisco Samsone anno 1491.

Observantes ad annum 1493. celebrârunt suam Synodum Generalem Florentiæ electo in Vicarium Generalem *Evangelistâ de Perusio*.

XXXII. Bononiæ in Italia sub eodē Generali Ministro anno 1495. Hoc ipso anno *Observantes* Aquilæ in Festinis ad suum Capitulum congregati, sibi in Vicarium Generalem assumpserunt, *Hieronymum Terniellum*.

XXXIII. Mediolani in Italia sub eodem Generali anno 1498. Ibidem eodem tempore celebratō *Observantium* Generali Confessu, assumptus est in Vicarium Generalem *Ludovicus de Turre*.

XXXIV. Terni, seu Interamnæ in Italia, electo in Ministrum Generalem *Ægidio Delphino de Amelia*, de quo sæculo sequenti. In hoc Capitulo pro ipsis *Conventualibus* suō modō reformandis, & quibusdam abusibus tollendis editæ sunt Constitutiones *Alexandrine*, id est autho-

authoritate *Alexandri VI.* Pontificis vulgatæ, apud *Gubernatis Tom. III. fol. 138.* quæ tamen innituntur favoribus ab antecessoribus Pontificibus, *Martino V. Eugenio IV. Sixto IV. &c.* Conventualibus concessis, hincque ab Observantibus, in rigida sua vivendi methodo continuantibus, non fuerunt receptæ. Celebratum fuit hoc Generale Capitulum anno

1500.

QUÆRITUR IV.

An Seraphica Religio, etiam isto Sæculo tertio Ordinis (id est ab anno 1400. usque ad annum 1500) manserit sub uno Capite, ac sub eodem servaverit Regulam literaliter absq; dispensatione Apostolica?

ANtequam respondeam, necessariò præmittendam duxi succinctam aliquam descriptionem, qualem faciem habuerit Ordo Seraphicus sæculo isto. Quare

Notandum imò. Religionem Minorum sæculo isto principalitè constitutam fuisse ex *Observantibus*, habentibus juxta dicenda suos proprios Vicarios Generales ac Provinciales, & ex *Claustralibus*, seu Fratibus Minoribus *de Communitate*, qui immediatè subfuerunt Generali & Provincialibus suis absque interventu Vicariorum Generalium seu Provincialium. *Observantes* Regulam strictè & ad literam servantes, originem traxerunt ex *B. Paulcio de Trincis*, jam in vita hujus zelatoris aliquot Cœnobiola habentes, interea tamen teste *Bullâ Unionis Leonis X.* primis temporibus usque ad tempus *S. Bernardini* respectu aliorum numerò pauci, postea verò sub hoc ipso sæculo in immensum excrecentes, ita, ut à Summis Pontificibus proprios *Vicarios Generales* æquè, ac *Vicarios Provinciales* obtinuerint. ac singulariter sua Comitia celebrârint sinè interventu Patrum *de Communitate*; uti pariter vice versâ, absque præsentia *Observantium* id ipsum sæpiùs practicârunt illi *de Communitate*, qui cæteroquin absque ullis similibus Vicariis Generalibus immediatè ipsimet Ministro Generali erant subjecti. De quibus

Notan.

Notandum 2dò. Quòd ex hac ipsa *Communitate* non pauci in particulari Privilegia relaxativa neutiquam receperint; quin imò ex eadem *Communitate* integræ Congregationes Regulam Seraphicam literaliter, & ad mentem Seraphici Patris servare conatæ fuerint. Tales extiterunt *Clareni* ab *Angelo Clareno*, *Coletani* à *B. Coleta*, cooperante suo Confessario *Fr. Henrico de Palma*, & *Amadeita* ab *Amadeo Lusitano* originem trahentes, item Fratres de *S. Evangelio* & alii &c. Quæ speciales Congregationes postea tempore *Leonis X* fuerunt ab illis de *Communitate* separatæ, & cum *Observantibus* in unum Corpus coadunatæ juxta dicenda sæculo sequenti. E contra verò major respectivè pars ipsius *Communitatis* hoc sæculo utebatur Privilegiis Apostolicis, saltem valde relaxativis, si non omnino dispensativis Regulæ, de annuis redditibus, bonis immobilibus, successionibus ex Testamento, & ab intestato. De quibus

Notandum 3tiò. Quòd utentes his Privilegiis Protestati fuerint illis temporibus, se Regulam Fratrum Minorum, his non obstantibus, substantialiter servare absque ulla vera dispensatione: *partim*, cum nihil proprium adhuc ante Bullam *Unionis Leonis X* possiderent neque in Particulari, neque in communi, sed omnia tam mobilia quàm immobilia cum annuis redditibus ad Romanam Ecclesiam spectarent, ita, ut tantummodò per similia Privilegia Apostolica magis quàm antecesser fuerit ampliata à Pontificibus potestas Syndici Apostolici: *partim*, quoniam hæreditates sive ex Testamento, sive ab intestato non Fratrum, sed nomine Romanæ Ecclesiæ à Syndico caperentur, ordinantibus sic expressè Pontificibus, præsertim *Sixto IV.* & *Alexandro VI.* *partim*, quia in Constitutionibus Alexandrinis Cap. VI. de expropriatione apud *Gubernatis Tom. II. lib. 9. cap. 3. num. 29. fol. 504.* Papa *Alexander VI.* expresse testatur, quòd non ideò in summa Fratrum Minorum paupertate in communi & in particulari fuerit dispensatum, quamvis ad quietandos magis Conscientiarum stimulos habenæ laxatæ esse videantur.

His tamen rationibùs Zelantes, sive *Observantes*, sive *Clareni &c.* permoveri haud potuerunt, ut similia Privilegia Apostolica reciperent: *sum* quia primis temporibus, quibus vel maximè fervebat Spiritus Seraphici Patris, non fuerunt similia ab aliquo Generali Capitulo admissa, quia

quin imò, longè minora, cooperante Seraphico Doctore *Bonaventura*, tunc temporis Generali, non acceptata: *tum* quia tempore *Nicolai III.* qui Constitutionem suam *Exiit qui seminat*, summa deliberatione (accitis etiam Seraphici Patris *Francisci* sociis adhuc viventibus, ejusque mentem haud dubiè magis noscens) condidit, ne quidem erat cogitatum de tam ampla extensione potestatis Syndici Apostolici &c. *tum* quia apud non paucos eò deventum erat, ut etiam tractare pecunias admitteretur Fratribus cum simplici ac solo usu facti, quamvis Regula dicat, ut *nullò modò pecuniam vel denarios reciperent*: *tum* quia alias *SS. Bernardinus, Capistranus &c.* non tam vehementer restitissent: *tum* demum, quia ipsa docuit experientia, quòd non recipientes similia Privilegia, benedicente, sicque approbante *JESU Christo*, intercedente Seraphico Patre, & cooperantibus summis terræ Principibus, longè magis fuerint per Orbem dilatati cum ingenti fructu animarum. Cæterum proseguendo ulteriùs descriptionem Ordinis hoc sæculo

Notandum 4tò. Quòd illi ex *Communitate*, qui proximè dicta Privilegia Apostolica receperunt, ad distinctionem *Observantium* fuerint à *Martino V.* anno 1429. vocati *Claustales*, ab *Eugenio IV.* autem anno 2431. *Conventuales*. Hoc ultimum nomen deinceps semper retinuerunt, etiam postquam à reliquo corpore fuerunt per *Leonem X.* ex integro divisi, & successivè pluribus Privilegiis verè dispensativis donati, *Ex. Gr.* quòd Bonorum mobilium & imobilium in còmuni habeant verum Jus post Concilium Tridentinum &c. &c. Ubi tamen ad tollendam omnem de nomine *Conventualitatis* æquivocationem.

Notandum 5tò. *Ex Gubernatis Tom. II. lib. 6. fol. 211. & lib. 9. fol. 488.* Nomen illud ly *Conventualis* in Libris & Chronicis nostri Ordinis quadrupliciter summi. *Imprimis*, prout denotat eos, qui, sive fuerint *Observantes*, sive de *Communitate*, Ecclesias *Conventuales*, id est, tales habent, in quibus divina peragere, & mortuos sepelire valent; atque per hoc distinguuntur ab illis, qui in Eremitoriis morabantur, habentes præcisè *Oratoria*. *Secundò*, qua enus afficit habitantes de gremio in *Conventibus*, ad distinctionem præcisè *Extraneorum*, ibidem ad tempus, puta negotiorum causâ &c. morantium. *Tertiò*, quatenus significat ly *Conventualis* existentes in *Conventu formato* cum certo Religiosorum numero ad discernendum ab iis, qui incolebant *Residentias*, vul-

gò Hospitia. Sub hac triplici acceptione quicumque sive *Observans*, si-
ve *de Communitate* poterit appellari *Conventualis*, si nimirum in *formato*
Convento, vel in habente Ecclesiam *Conventualem*, vel tanquam mem-
brum ex gremio *Conventus* ejusdem existat. *Quartò*, demum accipitur
nomen *Conventualis* in sensu *Eugenii IV.* nimirum pro aliquo utente Pri-
vilegiis Apostolicis suprà memoratis. Et hæc quadruplex acceptio no-
minis ly *Conventualis* bene est notanda, ex cujus ignorantia jam multi
etiã graves Authores impegerunt: nam in priori triplici sensu (non
verò in quarto & ultimo) etiã ante *Eugenium IV.* invenies nomen
Conventualis jam tempore *Innocentii IV.* circa annum 1259. vivere de-
finientis. His nototis

Respondeo 1. Religio Seraphica etiã isto sæculo mansit adhuc sub
uno Capite, seu sub uno Generali Ministro: quamvis enim Regularis
Observantia in duas Familias ob sui amplitudinem divisa habuerit suos
proprios *Vicarios Generalis*, hi tamen, saltem aliquo modò in confir-
matione dependebant à *Ministro Generali* totius Ordinis, uti patet ex
jam dictis præcedentibus.

Respondeo 2. Sub hoc Capite, nimirum Ministro Generali cer-
tum est, quòd ingens numerus Fratrum Regulam Seraphici Patris ad
literam, & ad mentem ejusdem absque ulla dispensatione strictè Obser-
vare conatus fuerit. Patet enumeratione: sic enim fecit integra Re-
gularis *Observantia*, quàm plurimis Provinciis in utraque Familia Cis- &
Ultramontana hoc sæculo jam exornata. Item ex *Communitate* id ipsum
zelosè præstiterunt, præter non paucos particulares, integræ Congre-
gationes *B. Amadei Lusitani - Coletana, Clarena &c.* Utrùm verò id
ipsum de aliis ex *Communitate*, qui in magno numero Privilegiis Apo-
stolicis suprà memoratis usi fuerunt, ab *Eugenio IV.* ad distinctionem
Observantium *Conventuales* vocati, manutenendum sit saltem hoc sæcu-
lo & ante factam ex integro à *Leone X.* sequenti sæculo separationem, &
antequam per Concilium Tridentinum, & per *Pium IV.* Constitutiones
Sedis Apostolicæ, in *Bullario Tom. II. Constitut. 103.* ejusdem Pontificis
reperiendâ, Bonorum suorum in communi verum Jus obtinuerunt, ex
ipsis notandis jam erui poterit. Hoc juxta dicenda saltem certum est,
quòd hi *Canventuales* successu temporis in sæculis sequentibus, postquam
à toto reliquo corpore ex integro per *Leonem X.* fuerunt separati, Pri-
vilegia

vilegia verè dispensativa circa possidenda bona cum vero Jure in communi &c. obtinuerint, quibus defactò tutâ Conscientia fruuntur.

QUÆRITUR V.

Quænam Memorabilia pro DEI Ecclesia à Fratribus Minoribus fuerint præstita in hoc 3tio sui Ordinis Sæculo? Respondeo inter alia quàm plura sequentia.

I. FRatres Minores, præsertim Regularis Observantiæ, unà cum sacratissimi Ord. S. Dominici Alumnis hoc ipso sæculo plurimum contribuerunt ad celebrationem Generalis Concilii, *Ferrariæ* an. 1438. inchoati, & *Florentiæ* completi, quod exinde *Concilium Florentinum* communiter appellatur, fuitque principaliter ad introducendam Ecclesias inter Occidentalem & Orientalem perfectam unionem congregatum. Congressus præparatorii, ad facilitandam per continuas prævias disputationes dictam unionem, peragebantur in Ecclesia Fratrum Minorum. Actuali Synodo ex Seraphica Religione interfuerunt *Aloysius de Pyramo*, Episcopus Forlivienfis: *Gondisalvus de Vallebona*, Episcopus Granatenfis: *Elias de Vice-Comitibus de Bourdeille*, Episcopus Petragoricenfis: *Guilielmus de Casali* Minister Generalis totius Ordinis S. Francisci: *Angelus de Perusio*, *Jacobus de Tolentino*, *Jacobus Textor*, *Augustinus Ferrariensis*, *Petrus Perquerius*, *Lucas Senensis*, & *Franciscus Ariminenfis*, omnes SS. Theologiæ insignes Professores, quibus accesserunt zelosissimi Franciscani Regularis Observantiæ, jam actualiter in Sanctorum numerum relati, *Bernardinus Senensis*, *Joannes Capistranus*, & *Jacobus Picanus seu de Marchia*.

Alius *Jacobus* Franciscanus, sanguine Illustris de *Primadizio*, ex Provincia Bononiensi, Constitutus à Summo Pontifice totius Orientis Vicarius Generalis, unà cum suis sociis ejusdem Provinciæ persuasit Patriarchæ *Armenia*, ut relictis suis erroribus sese cum tota natione Summo Pontifici *Eugenio IV*, submitteret, ac Legatos ad dictum Concilium Florentinum destinaret.

Idipsum in *Agypto & Mesopotamia* effecit *Albertus a Sartiano*, ex *Regulari Observantia*, apud *Jacobitas*, ab impio quodam *Jacobo* sic dictos. hæreticæ *Dioscori* ac *Eutychetis* Doctrinæ aliàs in non paucis adherentes.

Idem *Albertus*, ut eximiùs Theologus, & græcâ non minus ac latina eloquentia clarus, in Comitatu aliorum Confratrum efficacissima sua suadâ *Joannem Palæologum VII.* Græcorum Imperatorem Schismaticum, unâ cum Patriarcha Constantinopolitano, aliisque Græciæ Optimatibus pariter illuc traxit, uti prius noster *Hieronymus ab Asculo* *Michaëlem Palæologum* ad Concilium Lugdunense, ubi denuò exoptatissima Græcam inter & Latinam Ecclesiam unio, toties à græcis inconstantibus jam fracta, de novo fuit restituta, consentientibus atque subscribentibus non minùs Imperatore Orientali, ac locum tenentibus Patriarcharum, cæterisque Ecclesiam Orientalem repræsentantibus.

Contribuit ad Sanctam hanc (& utinam constantem!) unionem non parùm miraculosa illa *S. Bernardini Senensis* Concio, quâ doctissimè non minùs ac ferventissimè ibidem in lingua græcâ peroravit, non sinè grandi prodigio, utpote ejusdem linguæ aliàs prorsus expers. Vid. *Gubernat. de Miss. ant. fol. 335.*

II. Quanta pro Ecclesia Dei, Peccatorum reductione, & Hæreticorum ac infidelium conversione in *Europa* præsticerint hoc sæculo *S. Bernardinus Senensis*, *S. Joannes Capistranus*, *S. Jacobus de Marchia*, & *B. Bernardinus de Fletro*, omnes *Franciscani Regularis Observantie*, integri libri testantur. Quæ in *S. Bernardino* specialiùs se venerari dicebat, apud *Nigronium*, *S. Ignatius de Loyola*, inclytæ Societatis *JESU* Fundator, duo sunt, primum, quòd ad expiandas à vitiis & confirmandas in bono fidelium animas Sacramentorum frequentiam induxerit: Alterum quòd pro adoratione SS. Nominis *JESU* (in quo oportet nos salvos fieri) invictâ constantia ac incomparabili gloria decertaverit.

S. Capistranus, Turcarum terror, qualiter unâ cum concreditis sibi militibus, Cruce signatis, infensissimum hunc Christiani nominis hostem, invocato SS. Nomine *JESU* in acie fuderit, ac simul *Belgradum* ab Obsidione, & totam Christianitatem ab imminente gravi periculo liberaverit; quomodo Fraticellos hæreticos post labores innume-

ros è Picæno ejecerit: quorū centena millia Schismaticorum, Hæreticorum, & Infidelium ad gremium S. Matris Ecclesiæ duxerit: quā multas demum Legationes Apostolicas sub Summis Pontificibus, *Martino V. Eugenio IV. Nicolao V. & Callisto III.* ad Imperatorem, Reges, & Principes obierit, nemini ignotum esse potest, qui vel parū in Historicis est versatus.

Peculiarem S. *Capistrani* retinet memoriam inter omnes Germaniæ Provincias *Austriacæ*, ejusque Metropolis *Vienna*; in cujus Suburbis anno 4451. habitaculum Fratribus de *Observantia* à *Friderico IV.* Imperatore erectum est, postea à Turcis demolium, à *Ferdinando I.* verò in Urbem translatum. Anno 1454. idem Sanctus *Viennæ* Capitulum celeravit Provinciæ *Austriacæ*, quæ ob nimiam suam latitudinem anno 1467. in 3. Provincias est divisa, *Austriacam, Boëmicam, & Polonicam*, cooperante plurimū P. *Andrea Leubz*, tunc Provinciale, magnæ pietatis fama illustri.

Certabant mutuo inter se amore S. *Capistranus* & Urbs *Viennensis*, quam ille, anno 1451. cum magno gaudio & honore exceptus, innumeris miraculis decoravit; sed & erga inclytam Universitatem ibidem tenerrimum suum affectum literis sub 24. Sept. ejusdem anni ex *Moraviâ* datis, abundè expressit, cui controversias cum Hæreticis *Boëmiæ* ventilatas confidenter communicavit. Optabat pro congressu Disputationis de fide, cum *Joanne Rokizan*, Hussitarum Primario, in eundæ, præ omnibus locum *Viennensem*, sed dolosus Heresiarcha, licet provocans, causæ suæ meritò diffidens, & hanc & alias Palæstras turpiter elusit. Vid. *Wad. Tom. 6. fol. 5. num. 12. &c. fol. 119. num. 32. & fol. 669. num. 6. Fortun. Chron. fol. 184. &c. Sannig. p. 4. fol. 208. & p. 5. fol. 66.*

S. *Jacobus de Marchia*, Inquisitor Generalis contra hæreticam pravitatem à Summis Pontificibus ordinatus, tanquam Commissarius, & Concionator Apostolicus perlustravit suis ferventissimis adhortationibus præter *Italiam*, etiam *Germaniam, Poloniam, Prussiam, Bohemiam, Daniam, Norwegiam, Bosniam, Croatiam, Dalmatiam, Slavoniam & Walachiam*, ubi longe ultra ducenta millia Hæreticorum ad veram fidem convertit, & 50. circiter millia Infidelium baptizavit.

Tandem *B. Bernardinus de Fletro*, omnium Concionatorum suo tempore facile Princeps, ac teste *P. Fort. Heub. in Menol. 29. Sept. fol. 1881. num. 6.* Divorum *Augustini* ac *Hieronymi* in perorando familiaris Imitator, tantum effecit contra Judæos, ut intolerabiles eorum Usuræ in multis locis fuerint sublatae, ac utilissimi *Montes Pietatis* pro sublevamine pauperum Christianorum ipso Authore erecti. Ita Chronistæ superiùs citati.

Demum hoc ipso sæculo plurimùm eluxit non minùs in Ecclesiam Dei *Pietas*, quàm in Seraphicum Ordinem constans amor Augustissimæ Domûs *Austriacæ*. Ad initium enim sæculi *Albertus IV.* Archidux, ob miras virtutes *mirabilia Mundi* cognominatus, in Palæstinam proficiscens, & occultatâ quidem sua Dignitate, *Ordinem Equitum S. Sepulchri* de manu *P. Guardiani Hierosolymitani*, juxta Privilegia Apostolica eidem concessa, suscipere dignatus, suam erga *S. Ordinem* affectionem hæreditariè quasi Posteris reliquit. Ejus filius *Albertus V.* Rom. Imper. hujus nominis II. *S. Jacobum de Marchia* anno 1439. contra Hæreticorum technas & insultus potenter defendens, ingentem illum fructum animarum, quem sanctus Vir in *Hungaria, Bosnia, Walachia &c.* collegit, sua autoritate vel maximè promovit. Sic *Friderici IV.* Imperatoris zelus in *S. Joanne Capistrano* anno 1451. sua Majestate complevit, quidquid ille in Terris Hæraditariis Austriæ pro animarum salute, Ecclesiæ DEI & Regularis Observantiæ incremento operatus est. Vid. *Wad. Tom. 5. fol. 363. num. 41. 42. &c. Reines. in Thalete, pag. 169. 172. 205. 223. &c.*

III. Ab *Europâ* deveniendo in *Insulas Canarias, seu Fortunatas* in *Africa Mari Atlantico* sitas ubi Insulares Idolatræ sinè legibus, Belluarum more, vivebant Fratres Minores instituerunt Missiones suas anno 1417. quorsum, unâ cum supremo Navium Gubernatore *Bentacursio*, à Rege Hispaniarum singulariter dilecto, transfretârunt sub *Fr. Joanne de Baëza* Provinciæ Bethicæ, tum excellentiâ Doctrinæ, tum Religionis zelô Viro conspicuo, ac totius Missionis præfecto, qui unâ cum Franciscanis sociis, ad hoc electis, & propediem multiplicatis, ab Apostolico non destitit Officio, donec ibidem, prout à Deo continuis lacrymis expetebat, stabilitam Fidem Catholicam videre promeruerit, quæ partim per nostrum *S. Didacum*, spe Martyrii anno 1441. illuc pro-

profectum, ac verbo & exemplo multos Infideles ad Christi fidem perducen-
tem, partim per alios ferventes successu temporis, adeò in his
Terris dilatata fuit, ut anno 1459. pro Franciscanis Regularis Obser-
vantiae auctoritate Summi Pontificis *Pij II.* jam integra Vicaria, seu
quasi Provincia erecta cerneretur. Immo jam anno 1424. *Martinus de*
las Casas ex Ord. Seraph. institutus est Episcopus in insula *Forte ven-*
tura, unâ de *Canarijs*, anno 1417. inventâ. *Wad. Tom. 5. ad an. 1424.*
v. 8. fol. 161. & Gubern. de Miss. ant. fol. 646. Petr. Ant. de Venet. Tom. 2.
fol. 476.

IV. Plures adhuc Insulas in *Mari Africano*, seu Atlantico sitas,
tertio hoc Ordinis sæculo Prædicatione Evangelii, ac lumine veræ Fidei
illustrârunt Fratres Minores S. P. Francisci, non sinè gravi vitæ pericu-
lo abeuntes cum Navibus Regis Lusitaniæ *Joannis I.* qui post Victoriâ
Septanam unâ cum *Henrico* filio suo, animum induxit ad investigan-
dum & excurrendum ultra Herçulis Columnas Oceanum.

Imprimis quidem circa an. 1400. invenerunt Insulam *Madavam*.
vulgò Insulam lignorum, ab Arborum multitudine & proceritate sic
dictam; ubi primos fuisse Frarres Minores, qui Fidei Christianæ semina
diffuderint, & sancta Mysteria celebraverint, indubium pronunciat cum
Wad. Tom. 5. fol. 590, n. 38, Gubernatis de Mis. ant. fol. 654. prout etiam
defactò ibidem nostri, sub Generali Regularis & Strictioris Observantiæ,
integram custodiam possident, cum Custode proprium votum in Capi-
tulo Generali habente.

Pariter Fratres Minores anno Domini 1444. in eodem Mari Atlan-
tico ad novem Insulas *Flandricas*, (seu *Azorias*) Hispanicè *de los Azores*,
ob Accipitrum copiam appellatas) omnium primi, teste *Gubern. l. c.*
fol. 653. Evangelium Christi deportârunt, Apostolica Prædicatione, Ca-
techetica instructione, Baptismatis administratione, & efficacia Verbi
Divini Insulanos ad Fidem Christi pertrahendo, à quibus vicissim adeò
tenerè etiamnum amantur, ut una integra Provincia, ac distincta alia
Custodia ex Franciscanis, nostro Generali subjectis, sit erecta, in qua
indefessè Vineam Domini excolere continuant.

Similiter dum anno 1446. Lusitani in Oceanum Atlanticum, de-
hinc in Æthiopicum. felici conatu progressi, decem Insulas Capitis Vi-
ridis, vulgò *Hesperides* seu *Gorgones*, attigerunt, patiter Fratres Mino-
res,

res, qui semper in Classibus erant animarum Procuratores, illuc Evangelicæ Prædicationis lucem invexerunt,

Obtinent ibidem defactò Patres nostri *Strictioris Observantia*, præter duo Hospitia, senis à Fratribus indefinenter exulta, etiam Monasterium formatum 20. Religiosorum in principali Insula *S. Jacobi*, exinde ad omnes & singulas, totius Insulæ Parochias, quin & ad reliquas in districtu Insulas Apostolico fervore excurrentes, maximo animarum fructu, *Gubern. l. c. fol. 665.*

V. In *Asia*, *Grypho* de *Fandria*, jam 22. ætatis anno magnus Theologus, ac Doctor Parisiensis renunciatus, postea verò zelofus Frater Minor, Regularis Observantiæ, Hierosolymam abiit, ut Græca, Chaldaica, & Arabica lingua se perfectum redderet: inde post septem annos ad *Maronitas* cum socio suo *Francisco de Barcinona* anno 1405. se contulit; ubi errores gentis illius abrogavit; Ritus Ecclesiasticos composuit, Ecclesias instauravit, ac demum ipsummet *Maronitarum* Patriarcham ad Obedientiam, Summo Pontifici præstandam, perduxit, postquam in ipso Festo Assumptionis B. V. *MARIÆ* novo post *Josue* & *Ezechiam* miraculo, solem, jam Occasui propinquum, fecit in Oriente conspici. Cujus insignis Portenti, & pro hoc subsequenti Patriarchæ conversionis perpetuò memoriam agunt *Maronita* in prædictæ Assumptionis solennitate.

Mansit *Grypho* in vastissima illa Provincia 25. annis, demum consecratus Episcopus, & *Maronitarum* Patriarcha, novos ibidem creavit Suffraganeos, plurimosquè ordinavit Episcopos.

Sicut in *Monte Libano* apud *Maronitas* strenuè pro salute animarum laboravit *Grypho* ita nec in *Montibus Caspiis* cessit *Ambrosius Scipio*, Franciscanus, gentis illius Episcopus constitutus, in cujus subsidium ab *Eugenio IV.* vocati sunt 20. alii Franciscani Missionarii Apostolici.

Non minùs *Antonius de Troja*, anno 1442. in *Syriam* missus, Patriarcham Schismaticum commovit, suo & totius populossimæ Nationis nomine ad Summum Pontificem ablegandi Archi-Episcopum *Edeffa*, ut Fidem & Doctrinam Ecclesiæ Catholicæ Romanæ recipiat.

Plurimum demum pro DEI Ecclesiæ laboravit in *Asia* hoc sæculo *Ludovicus de Bononia*, qui, dum *Callistus III.* & Successor *Pius II.* con-

tra Turcas sacrum Bellum pararent, apud Regem Persarum, aliosque Orientales Principes tantum potuit, ut Hi per suos Legatos, unâ cum ipso *Ludovico* Romam destinatos, adpromiserint, contra illum infensissimum Christiani Nominis hostem pro succursu Christianitatis centum viginti millia Pugnatorum in aciem ducere. Vid. *Wad. Tom. 6. an. 1460 f. 467. n. 8. Pet. Ant. de Venet. p. 1. f. 85.*

VI. Finem hujus tertii Sæculi Seraphici Ordinis gloriosè coronavit adaperta per *Cristophorum Columbum* in Indiam Occidentalem, antea incognitam, nova ac prima Missio Franciscanorum, qui reliquis zelosissimis in Agro Ecclesiæ Operariis sacratissimarum Familiarum *S. Dominici. S. Augustini*, & inclytæ Societatis *JESU &c.* viam straverunt ad subsecutam copiosissimam animarum Messem. Nam dum celeberrimus ille Mathematicus ac Cosmographus *Columbus* à Rege Hispaniarum *Ferdinando V.* (cooperantibus ex nostra Seraphica Religione *Joanne Perez*, & *Ferdinando de Calabria*, Reginae Confessario i) Naves debitè instructas, ac sufficientem Provisionem impetravit, & associatus aliquibus Franciscanis post plurima gravia pericula superata solidam quampiam in India Occidentali insulam, ab incolis *Haiti*, nunc verò *novam Hispaniam*, seu parvam Hispaniam, nuncupatam invenit, illicò, celebratâ simul in his Terris primâ, à nostro *P. Joanne Perez*, Missâ, Crux Christi plantata fuit, ex cujus mirabili contra adversariorum insultus conservatione Provincia ibidem, à nostris successivè erecta, sumpsit titulum *S. Crucis*. Quantam hæc felicissima adventio aperuerit occasionem, milliones animarum ad veram convertendi Fidem, subsequens sæculum ostendet.

Interim expediens videtur, quædam desuper Testimonia Exterorum (citra tamen ullum aliarum SS. Religionum præjudicium) adducere, à *Petr. Ant. de Venet. p. 1. fol. 87. & 88.* relata: ubi *Aubertus Mirans*, Decanus *Antwerpia*, inquit: *Primi Pracones Evangelii in India Orientali & Occidentali fuerunt Sodales Franciscani, qui & primi in iis locis Episcopi fuere. Dominicus Gravina S. Ordinis Predicatorum: Hi (intellige Franciscani) primitus in Indos Occiduos Christi Fidem adduxerunt, ut una die unus solus septem mille Indos baptizârit, alter quadringentos mille diversis vicibus undâ asperserit. &c. Hieronymus Platus Soc. JESU. Lib. 2. de stat. Religios. c. 30. = Primos*
1
omni-

omnium, qui tantam hanc Provinciam aggressi sunt, Franciscanos fuisse legimus, atque eosdem etiam in iis regionibus inveniendis, cum antea ne quidem de nomine audita essent, magnopere contulisse, ac paulò inferius. Itaque cum, impetratâ Classe, Columbus Mexicana Regna feliciter aperuisset, atque Hispaniam tam latus rei Nuntius revertisset, statim aliquot ejus Familiae Patres in ea loca navigarunt &c.

Nolo tamen per hæc dicta, ratione *Buellii* Abbatis (quem doctissimi Scriptores Benedictini primum Americae Patriarcham defendunt) quidquam præjudicare Celeberrimo & Antiquissimo Ordini *S. Benedicti*, cui nostra Seraphica Religio omnem reverentiam, & primum Domicilium debet, utpote *S. Patri Francisco* in Ecclesia *Portiun-*
ensis à Reverendissimo Abbate Benedictino benignissime concessum. *Wad. Tom. 1. fol. 67. n. 26.*

SÆCULUM IV.
ORDINIS SERAPHICI
ab anno MD. usque ad
annum M.DC.

QUÆRITUR I.

*Quinam Pontifices hōc quartō Seraphicæ Re-
 ligionis Sæculō vixerint, & quales huic gratias con-
 tulerint ? Respondeo*

I. **P**ius III. Senensis Italus, antea Franciscus Piccolomini, de
 quo in Pontificatu nihil occurrit notabile: vix enim vigin-
 ti sex dies post Electionem in Cathedra D. Petri adimplevit,
 publico omnium luctu piissimè obiit, adhuc eodem anno, ac præcedens
 Pontifex, id est anno 1503.

II. **Julius II.** Savonensis Italus, antea Julianus de Ruvere, toti-
 us ordinis Minorum ultra 24. annos Cardinalis Protector. Ut Pontie-
 fex anno 1506. ad tentandam denuo in vera S. Regulæ observatione
 perfectam unionem, convocavit Romæ Capitulum Generalissimum o-
 mnium Capitularium ex Ordine Minorum sub Vexillo Seraphici Patris
 Francisci militantium; ubi ad quatuor millia Fratrum equidem conve-
 nerant, in unione autem convenire non poterant, *Conventualibus* à suis
 Apostolicis privilegiis recedere nolentibus. Quare conformiter Pio II.
 inhibuit de novo transitum *Observantium* ad *Conventuales*, & *Obser-
 vantibus* concessit facultatem apud *Gubernatis T. II. f. 161.* constru-
 endi Conventus, ubicunque à Populo vocati fuerint: Item apud eun-
 dem

dem Authorem *Tom. 1. fol. 477.* declaravit ut Familia *Ultramontana Observantium* fruatur iisdem Privilegiis, quibus gaudet Familia *Cismontana*.

Ordinem *Conceptionistarum*, à cultu Immaculatæ Conceptionis B. Virginis sic appellatum, pariter nostro Ordini, qui tanta, uti agebat, pro defensione Immaculatæ Virginis sustinere debuit, subjecit, potenter assistente *Francisco Ximénio* Archi-Episcopo Toletano, & Cardinali ex *Regulari Observantia*, ab hoc ipso Pontifice anno 1507. ad illam dignitatem assumptò, cui adhuc duos præstantissimos alios Theologos Franciscanos ex *Communitate Clementem Grossum*, & *Marsum Vigerium*, quo ad purpuram Cardinalitiam adjunxit.

Fundamenta magnificentissimæ Basilicæ Vaticanæ, inter Orbis miracula meritò computandæ, ipsemet Romæ jecit, & Commissarios Apostolicos desuper ex *Regulari Observantia* videlicet *Hieronimum Torniellum* & *Franciscum Zenum*, ad faciendas, ob immensos sumptus, necessarias collectas super 25. Provincias, cum maximis Privilegiis instituit *Gubernatis Tom. II, fol. 201.* Rexit Ecclesiam usque ad annum 1513.

III. *Leo X.* Florentinus Italus, antea Joannes de Medices, qui Ordinem nostrum Seraphicum jam à puero tenerrimis amplexus est affectibus, prout verbis formalibus testatur ipsemet in Bulla *æ Romanum Pontificem* æ anno 1516, edicta.

Hac ipsa Bulla, ad tentandam denuo in puritate Regulæ perfectam Corporis Seraphici unionem, convocavit Romæ Capitulum Generalissimum, in quo renuentibus *Conventualibus* dimittere sua Privilegia Apostolica, omnes reliqui, sacram Regulam servare cupientes ad literam, & mentem Seraphici Patris (sive fuerint de *Regulari Observantia*, sive de *Communitate*, puta *Clareni*, *Amadei*, *Coletani*, *Fratres de sancto Evangelio* &c.) fuerunt auctoritate Apostolica in unum corpus coadunati sub unico nomine, cæteris dimissis, *Fratrum Minorum Regularis Observantia*; quibus pariter committebatur à Pontifice potestas eligendi ex ipsis, exclusis *Conventualibus*, Ministrum Generalem totius Ordinis, uti totum patet ex notissima Bulla *Unionis* æ *Ite & Vos* &c. unà cum altera Bulla *Concordia* æ *Omnipotens DEUS* &c. quas hic referre opportunum judicamus.

BULLA

BULLA UNIONIS
FRATRUM MINORUM
Felicis Memoræ LEONIS X.

LEO Episcopus Servus Servorum DEI, ad perpetuam rei memori-
am. Itē & vos in vineam meam, ait homo ille Paterfamilias, qui
plantaverat vineam mundi, Salvator, atque Redemptor, Domi-
nus Noster JESUS Christus: qui etiam, etsi curam gerat de omni-
bus, cunctaque dirigat, quæ ipse fecit; attamen inter cæteras plan-
tationes, quas per ipsum Pater cœlestis in solo plantavit militantis
Ecclesiæ, vineam quandam, tam ardenti prosecutus est amore, ut
suam velut propriam ubiuis illam appellet: hanc siquidem vineam,
sic assiduis, solertibus, ac fidelibus excoluit agricolis; ut alios primò
manè, alios hora tertiâ, sextâ, nonâ, decimâ verò, & undecimâ,
quasi incessanter, cultores transmiserit.

Hæc est sacra illa Minorum Fratrum Religio, quæ virentibus ce-
remoniarum foliis, per Viros Apostolicos, tanquam per palmites ex-
tensos à mari usque ad mare, & à flumine usque ad terminos orbis terra-
rum, imò aquâ sapientiæ, & scientiæ, irrigavit montes, & imple-
vit terram. Hæc est Religio sancta, & immaculata; in qua per spe-
culum sinè macula, Redemptoris contemplatur præsentia, vitæ Chri-
sti, & Apostolorum, inspicitur forma; per quam, priorum Ecclesiæ
Fundatorum, ante oculos Christianæ plebis, reducitur norma. Quæ
demum nihil, nisi Divinum, Angelicum, omni perfectione refertum,
Christoque nihil, nisi conforme, ut non immeritò sua dicatur; re-
præsentat.

Ad hanc vineam excolendam, primò manè, oriente jam sole,
misit ipse Paterfamilias Angelum illum ascendentem ab ortu solis,
habentem signum DEI vivi, Beatum FRANCISCUM; qui comitanti-
bus miræ sanctitatis Viris, primæ vitis hujus, jaceret fundamenta.
His successerunt Viri Religiosi; qui duce B. Bonaventura, muros hu-
jus vineæ, jam utrinque ruinam minantes, horâ tertiâ, Trinitatis san-
ctæ virtute, & adiutoriò, reparaverunt. Post hos, veluti horâ sex-
tâ,

„tâ, prodierunt spiritu ferventes Fratres nonnulli; qui à sacro Viennen-
 „si Concilio, tanquam à DEO missi, & confortati, enervatam penè
 „disciplinæ censuram, ad sua principia revocârunt. Horâ verò nonâ,
 „moriente Domino suo, gentibus in dies malis, & scandalosis hujus
 „vineæ agricolis, suscitavit spiritum adolescentis, paucorum videlicet
 „Fratrum, qui signifero Nominis JESU, Bernardino Ductore, & Præ-
 „sede, sacri Concilii Constantiensis freti præsidii, langventem, imò pe-
 „nè mortuum, per orbem universum Ordinem vivificârunt.

„Novissimè verò diebus istis, quasi horâ ultimâ, apperuerunt Vi-
 „ri alii, qui zelantes, pro Domo Israël, succiderant lucos, & demo-
 „liti sunt delubra; ac ubi abundabat peccatum, adjuvante Domino,
 „curaverunt per introductam reformationis normam, ut superabunda-
 „ret & gratia. Sed veluti inter parabolicos evangelicos illos villicolas,
 „quia novissimi æquabantur prioribus, murmur surrexit non parvum.
 „Sic, acclamantibus Regibus, Principibus, communitatibus, & popu-
 „lis, graves lites, & jurgia, ac dissensiones, occasione superioritatu,
 „& perfectionis graduum, inter aliquos hujus Religionis Professores,
 „per totum mundum magis, ac magis augeri, dictum accepimus.

„Quare nos, ejus zelus ab ætate tenera, ardenti devotione effere-
 „buit ad hujus Ordinis Professores, & Ordinem ipsum totum: nunc
 „verò ex communi cura procurationis, & pastoralis regiminis, quam
 „immeriti sustinemus, ad componendas hujusmodi agricolarum lites,
 „& sedandas murmurationes, illius evangelici procuratoris more, tan-
 „tò provocamur ardentius, quantò frequentius, intenta mente recolli-
 „mus fructus uberes, quos ex eorum exemplari vita, & salubri doctri-
 „na, Universali Ecclesiæ continuè cernimus provenire? nec minùs con-
 „tinuis Principum Christianorum, præsertim charissimorum in Chri-
 „sto Filiorum nostrorum, Maximiliani Imperatoris electi, & Francisci
 „Christianissimi Francorum, ac Caroli Catholici Hispaniarum, Hen-
 „rici VIII. Angliæ, & Emanuelis Portugaliæ, Algarbiorum, & Ludo-
 „vici Ungariæ, & Bohemiæ, ac Sigismundi Poloniæ, nec non Cri-
 „stierni Dania Regum illustrium, nec non nonnullorum Principum alio-
 „rum, Ducum, Comitum, Populorum, & communitatum, piis pro-
 „vocamur supplicationibus, & precibus, quibus pro pacandis hujus-
 „modi divisionibus, in Ordine D. Francisci exortis non cessant usque
 hodie

„hodie, apud nos postulare; deputatis igitur à nobis, in secreto nostro
„Consistorio, aliquibus ex Ven. Fratribus nostris S. Rom. Ecclesiæ
„Cardinalibus; causas, & Seminaria hujusmodi jurgiorum, & divisio-
„num diligenter perquirere, ac de remediis opportunis, pro scandalis
„præfatis, & litibus pertractare commisimus, & injunximus: qui lon-
„go maturæ discussionis examine, diligentissimè ac fidelissimè jussa com-
„plentes, relatione per ipsos nobis facta, nec non pensatis per nos acu-
„tius, quæ per ipsos, pro hujusmodi concordia tractata, & examina-
„ta fuerunt: habita etiam super iis, in dicto Consistorio nostro, cum
„eisdem Rom. Ecclesiæ Cardinalibus, matura deliberatione & eorum
„unanimi consiliò; præfato Ordini, modò infra scriptò, judicamus
„providendum.

„Quia in primis, compertum habemus, Prælatorum diversitatem,
„quorundam perpetuitatem, cæterorum verò Fratrum vitam non re-
„formatam, hujusmodi litibus, & divisionibus, plurimùm causæ præ-
„buisse; eapropter, volumus, & ordinamus, prout in dicta regula B.
„Francisci continetur, unum Ministrum Generalem totius Ordinis, de
„cætero omnibus, & singulis Fratribus ejusdem Ordinis, cum plenari-
„a potestate, quæ ex regula, sibi competit præfici. Cui omnes, &
„singuli prædicti Fratres, in omnibus, quæ non sunt contra DEUM, a-
„nimam suam, & Regulam, firmiter teneantur obedire. Qui quidem
„Minister Generalis, per sex annos ad plus, Generalatûs fungatur of-
„ficiò.

„Infra quem terminum, si aliquo tempore, appareret universitatì
„Ministrorum Provincialium, & Custodum, prædictum Ministrum Ge-
„neralem, non esse sufficientem, ad servitium, & communem utili-
„tatem Fratrum; teneantur prædicti Fratres, in nomine Domini ali-
„um sibi eligere.

„Quibus quidem sex annis, ut præfertur, expletis, ipsò factò sit
„absolutus à Generalatûs officio, & pro tali ab omnibus habeatur.

„Electio verò successoris, fieri debeat, à Ministris Provincialibus,
„& Custodibus Reformatis, tam Cismontanis, quàm Ultramontanis,
„in Capitulo Generali, dicti Ordinis, in festo Pentecostes, in loco,
„quem Minister Generalis cum Capitulo Generali, proximè præceden-
„ti, duxerint assignandum. Ad quod Capitulum omnes Ministri, &
„Custo-

„Custodes, sive vocales tam Cis-montani, quam Ultra-montani, accedere teneantur.

„Et ne caput à suis membris difforme appareat, volumus, & etiam ordinamus, quòd nullus Frater possit eligi in Ministrum Generalem, nisi vitam ducat reformatam, & pro reformato à communitate habeatur. In præfata verò electione Ministri Generalis, nullus penitus vocem habeat, nisi reformatus, & pro reformato à Congregatione reformatorum habeatur: quòd si in futuro quidpiam in contrarium attentatum fuerit, irritum penitus, & inane habeatur. Quò verò ad electionem uturi Ministri Generalis, in proximo festo Pentecostes, in Conventu de Ara Coeli de Urbe, juxta aliam nostram ordinationem, in literis in forma Brevis contentam, celebrandam; statuimus, omnes Ministros, & Custodes Reformatos, ac Vicarios, & Discretos Fratrum de Observantia, seu familia, dictam electionem celebrare debere. Et ut præfata electio Ministri Generalis, quæ secundum prædictam regulam, à Ministris provincialibus, & Custodibus fieri debet, liberè secundum intentionem ejusdem regulæ, & absque quovis scrupulo celebretur, declaramus, Ministros esse, ipsosque ad effectum electionis hujusmodi in Ministros ordinamus, & instituimus. Discretos etiam ipsorum, similiter declaramus esse Custodes.

„Quò verò ad alios Fratres reformatos volumus, quòd in Provinciis, in quibus Ministri pro tunc non sunt reformati, nec pro reformatis habiti, sub quibus sunt aliqui Conventus reformati, duo Fratres electi à præfatis Conventibus reformatis, secundum aliarum litterarum nostrarum tenorem, sub forma Brevis, voces Ministrum non reformatorum, quantum ad præfatas Provincias, pro hac vice duntaxat suppleant. Fratribus verò de Congregatione Fr. Amadæi, de Clarenis, de sancto Evangelio, seu Caputio, pro singulis Provinciis, in quibus sunt Conventus, ultra suorum Vicariorum voces, pro hac solùm vice, concedimus: quam quidem electionem à præfatis Fratribus de hujusmodi Generali Ministro faciendam, canonicam, secundum Minorum Fratrum regulam, ac formam, à B. Francisco in regula traditam, esse diffinimus; & etiam declaramus. Et ut in Ordine ipso, quantum cum DEO fieri potest, pax conservetur, &

„Charis

„charitas per ampliùs inter Cis-montanos, & Ultra-montanos Fratres
„ejusdem Ordinis, nutriatur; ordinamus, quòd si Minister Generalis
„(ut præfertur) per sex annos de Cis-montanis Fratribus electus fu-
„erit, sequentibus sex annis de Ultra-montanis Fratribus eligi debeat:
„quem modum alternatis vicibus, in perpetuum volumus ab ipsis Fra-
„tribus observari. Verùm, quia conspiciamus ipsum Ordinem per u-
„niversam Christianitatem, mirum in modum dilatatum, & ne ob hu-
„jusmodi amplitudinem, debitò Pastoralis Regiminis careat beneficiò;
„decernimus, quòd si Minister Generalis de Cis-montanis electus fuerit,
„instituat in partibus Ultra-montanis unum Generalem Commissarium,
„ab eisdem Ultra-montanis Fratribus eligendum; cui Minister Generalis,
„super præfatos Fratres Ultra-montanos, vices suas committat, prout
„Capitulo Generali expedire videbitur. Ita tamen, quòd Commissa-
„rius præfato Ministro Generali, omnimodè subjiciatur, ut cæteri dicti
„Ordinis Prælati subjiciuntur; ac illi per omnia secundum regulam o-
„bedire teneatur. Dum verò Minister Generalis fuerit ex Ultra-mon-
„tanis Fratribus electus, tunc pariter Commissarium Generalem Cis-
„montanum instituere debeat, pari modo, quo de Ultra-montano Com-
„missario superiùs dictum, & statutum est. Qui quidem Commissa-
„rius Generalis, per triennium solùm Generalis Commissariatùs funge-
„tur officiò. Quo trienniò elapsò novus Commissarius, per Ministrum
„Generalem, in Capitulo Generali, ut supra eligendus, secundum
„quod Ultra-montanis, vel Cis-montanis de Commissario fuerit provi-
„dendum institui debeat. Minister verò Generalis in partibus, in qui-
„bus suis sex annis fuerit, & ad alias partes se conferre voluerit, pro
„tempore, quo absens fuerit, Commissarium locò sui, sic consiliò, &
„assensu Diffinitorum Capituli Generalis hujusmodi, duntaxat relin-
„quere possit. Et in partibus, quibus, dictis sex annis, non erit Com-
„missarius Generalis, tenebitur Minister Generalis, primò trienniò di-
„ctorum sex annorum celebrare unum Capitulum, ad quod convenient
„vocales illarum partium, à quibus assumptus fuerit; & similiter aliud
„Capitulum in partibus, à quibus assumptus non fuerit, per se, vel
„per suum Commissarium, ad quod omnes vocales dictarum partium
„accedere teneantur, celebrare habebit: aut super hoc fiat, quod Ge-
„neralis Minister cum Capitulo generali judicaverit faciendum. Porro,

„quantum ad Ministros Provinciales, in Provinciis, in quibus Ministri
 „pro nunc, non sunt reformati - seu pro verè Reformatis non habentur,
 „declaramus, ordinamus, & decernimus, Vicarios Fratrum de
 „Observantia, seu familia illarum Provinciarum respectivè ex
 „nunc, & in perpetuum, veros, & indubitatos earundem Provincia-
 „rum esse Ministros: illòsque de cætero, nomine Ministrorum debere
 „appellari: quibus omnes, & singulos Fratres, nec non domos, & loca
 „eorundem, in dictis Provinciis (ut præfertur) consistentes, plenariè
 „submittimus: ac Generali, & aliis Provincialibus Ministris, auctoritatem,
 „& potestatem, antè Generali, & aliis Provincialibus, Vicariis de Familia nuncupatis attributam, & concessam, perpetuò
 „concedimus: ac concessam, & attributam esse, decernimus. Mandantes
 „præfatis etiam regulam B. Francisci purè, & simpliciter Observantibus,
 „ut dictis Ministris, sic per nos declaratis, & ordinatis, ut veris illarum
 „Provinciarum Ministris, secundum regulam, per omnia obediant. Denique,
 „nè ex Ministrorum Provincialium perpetuitate Ordinem ipsum in ruinam iterum
 „collabi contingat; volumus, & ordinamus, præfatos Provinciales
 „Ministros, ultra triennium in suis non posse continuari officiis: quò
 „trienniò elapso, pro absolutis ab officio, à cunctis Fratribus habeantur.
 „Poterunt tamen infra dictum triennium à suis Capitulis Provincialibus,
 „quæ secundum regulam, & consuetudinem celebrabuntur, si minùs
 „utiles inventi fuerint, ab officiis Provincialibus absolvi: & idem
 „judicium de Custodibus per omnia habeatur. Nullus verò in Ministrum
 „Provincialem, aut Custodem eligi, aut in ipsorum electione, vocem
 „habere poterit, nisi vitam ducat reformatam, & à communitate
 „Reformatorum illius Provinciæ, cui præficiendus est pro tali habeatur.
 „Quicquid autem in contrarium attentatum fuerit, ipsò factò, irritum
 „sit, & inane. Prætereà, quia de Reformatis, ac purè, & simpliciter
 „Regulam B. Francisci hujusmodi observantibus, sæpiùs in præcedentibus,
 „& sequentibus mentio habetur; volumus, & declaramus sub nomine
 „Reformatorum, ac purè, & simpliciter Regulam B. Francisci hujusmodi
 „observantium, comprehendendi omnes, & singulos infra scriptos: videlicet,
 „Observantes, tam de Familia, quàm Reformatos sub Ministris, ac
 „Fratri Amadæi, de Coletanis, Clarenis, de sancto Evangelio,

„gelio, seu de Capucio, ac Discalceatos nuncupatos, aut alios similes,
 „quocunque alio nomine nuncupentur, & regulam ipsam B. Francisci
 „purè, & simpliciter observant: ex quibus omnibus supradictis, unum
 „corpus insimul facientes, eosdem ad invicem perpetuò unimus. Ita-
 „que de cætero, omiſſa diverſitate nominum prædictorum, Fratres Mi-
 „nores Sancti Francisci Regularis Observantiæ, vel simul, vel disjun-
 „ctivè, nuncupentur, & nuncupari possint, & debeant: omnesque,
 „& singulos, ut præfertur, unitos, Generali Ministro prædicto, ac Pro-
 „vincialibus Ministris, & Custodibus, in quorum Provinciis, & Custo-
 „diis respectivè morantur, in omnibus, & per omnia secundum regu-
 „lam subjici debeant.

„Conventuales verò secundum privilegia viventes; quomodo eis-
 „dem Ministris Generalibus & Provincialibus subjici, & obedire debe-
 „ant, per alias nostras desuper edendas literas, declarabimus. Cæ-
 „terum, ut dissensionum, scandalorum, & partialitatum fomes penitus
 „ab ipso Ordine tollatur; præcipimus firmiter, & mandamus, sub
 „pœna excommunicationis latæ sententiæ, ipso facto iucurrendæ, à
 „qua nullus, præterquam in mortis articulo, nisi à nobis, aut à Sede
 „Apostolica absolvi possit: nè aliquis Frater Ordinis S. Francisci, ap-
 „pellet alium Fratrem ejusdem Ordinis, malitiosè, irrisoriè, seu im-
 „probrosè, privilegiatum, Coletanum, Bullistam, Amadæistam,
 „Clarenum, de Evangelio, seu de Capucio, Bigotum, aut alio quo-
 „nomine, etiam de novo reperto, seu fortè in futurum, occasione
 „priorum divisionum ipsius Ordinis, vel hujus nostræ sanctæ Institu-
 „tionis, & Unionis, Spiritûs S. gratiâ, compositæ, à quocunq; im-
 „ponendo, seu impropertioso nomine, aut quod pro impropertioso à
 „patientibus habetur: nec non omnibus, tam Clericis, quàm Laicis,
 „nè Fratres hujusmodi, aut eorum fautores, præfatis nominibus irriso-
 „riè, seu malitiosè appellet: sed omnes Fratres ipsius Ordinis, Fratres
 „Minores, ut præfertur, seu S. Francisci à se ipsis, & omnibus aliis
 „nominentur. Item statuimus, quod de cætero, nullus Frater refor-
 „matus possit per quemcunque Prælatum Ordinis, & Ministrum Ge-
 „neralem, mitti ad morandum ad aliquem Conventum non Reforma-
 „tum, aut pro Reformato non habitum: exceptò, quòd si Capitulis,
 „Provincialibus videretur minùs malum, aliquem Fratrem licentiarè
 „ad

„ad nondum Reformatos, quàm ipsum cum Reformatis retinere; tali
„casu possint Prælati mittere Fratrem, seu Fratres reformatos ad non-
„dum reformatos. Inhibentes sub excommunicationis latæ sententiæ
„pœna, omnibus, & singulis Conventualium secundum privilegia vi-
„ventium, Prælati, ac Fratribus, nè aliquem ex præfatis Reformatis
„(nisi modò prædictò) recipere audeant. Similiter, & dictis reforma-
„tis Fratribus sub eadem pœna, ne ab obedientia suorum Ministrorum
„nullatenùs, quàm modò prædictò, recedant. Et nè ex novarum
„sectarum in dicto Ordine forsan introductione fienda, Ordinem ite-
„rùm in rixas devenire oporteat; volumus, & in virtute sanctæ obedi-
„entiæ firmiter præcipimus, & mandamus, quòd de cætero nullæ no-
„væ sectæ, vel reformationes in dicto Ordine introducantur, aut fiant
„absque Ministri Generalis, aut Provincialium Ministrorum reformato-
„rum in suis Provinciis respectivè expresso assensu. Ita tamen, quòd
„dictæ reformationes, ipsi Ministro Generali, & Provincialibus refor-
„matis per omnia juxta regulam subjiciantur, ut suprà expressum est
„de aliis reformatis, quapropter omnes domos, loca, & eremitoria,
„quæ Fratres de observantia, seu Familia, seu alii Reformati sub Mini-
„stris quocunque nomine appellati fuerint, hætenùs tenuerunt, & pos-
„sederunt, ipsi Ministro Generali, & Provincialibus Ministris reforma-
„tis, & per nos sic institutis, & declàratis in suis Provinciis respecti-
„vè, perpetuò subjicimus. & incorporamus. Volentes, loca ipsa, per
„iplos Ministros, ac eorum successores reformatos, perpetuò teneri, &
„regi, & gubernari. Quascunque lites desuper exortas coram quibus-
„cunque Judicibus, Ordinariis, vel delegatis, etiam S. R. E. Cardina-
„libus, & dicti Ordinis Protectore, aut Sacri Palatii Nostri Auditoribus,
„sive Commissariis Apostolicis, tam in Rom. Curia, quàm extra ean-
„dem, & tam inter Prælatos, quàm etiam inter Subditos, in quibus-
„cunque, statu, vel instantia, tam super possessorio, quàm petitorio,
„seu & spolio, si quomodolibet prætendi possit, de super penden. etfi
„huiusmodi loca de obedientia, & de Capitulis Fratrum Conventuali-
„um, dicti Ordinis fuissent priùs: ad Nos advocamus penitus, & ex-
„tingvimus, silentium perpetuum partibus imponentes, sententias quo-
„que, & processus, per quoscunque iudices in eis habitos, & latos, ac
„inde secuta quæcunque, etiam si lites ipsæ, ratione locorum, Fratrum,
„& bo-

„& bonorum, siue inde receptorum, aut cujuscunque alterius rei oc-
„casione, vel causa, motæ fuissent; cassamus, & annullamus. Et
„nihilominus dictis Fratribus Conventualibus, nec non quibusvis Judi-
„cibus, ac aliis quibuscunque, ne quicquam contra hujusmodi nostram
„declarationem, institutionem, innovationem, unionem, & incor-
„porationem, in judicio, vel extra, attentare, procurare, judicare,
„pronuntiare, etsi eis per Nos commissum existat, seu in futurum com-
„mittatur, præsumant; sub pœna excommunicationis latæ sententiæ,
„ac privationis beneficiorum, quæ obtinent: ac etiam inhabilitationis
„ad alia impofterum obtinenda, eo ipso incurrenda; inhibemus, præ-
„cipimus, & mandamus. Demum, ut secundum exigentiam loco-
„rum, personarum, & morum, cuncta, quæ conducere videbuntur,
„pro mantenentia reformationis, per totam Christianitatem in dicto
„Ordine, jam Divinâ gratiâ introductæ, justè, providè, & discretè,
„valeant statui, & ordinari; volumus Capitulum Generalissimum pro-
„ximè celebrandum teneri deputare, ex probatoribus Doctoribus, ac
„magis expertis Fratribus, nonnullos ex diversis Regionibus assumptos:
„qui omnia, & singula, quæ pro mantenentia reformationis, & vera
„Regulæ Observantia, ac hujus nostræ constitutionis debita executio-
„ne, accomoda judicaverint, in unum colligant: approbanda pertotum
„Capitulum, vel majorem partem ejusdem, ac tandem per Nos
„Apostolicæ confirmationis patrociniò munienda. Et nihilominus mo-
„derno, & pro tempore existenti, Camera Apostolicæ Generali Au-
„ditori, nec non universis Archi-Episcopis, & Ecclesiarum Prælatiis,
„ac quibuscunque in dignitate Ecclesiastica constitutis personis, per A-
„postolica scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum singuli præ-
„sentes nostras literas, & in eis contenta quæcunque, ubi, & quando
„opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Generalis, ac Provincialium
„Ministrorum Reformatorum, seu alicujus eorum, super hoc requisiti
„fuerint, solemniter publicantes, eique in præmissis, efficacis defensio-
„nis præsidio assistentes, faciant eos omnibus, & singulis prædictis, pa-
„cificè frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per quoscunque,
„quavis autoritate fungentes, quomodolibet indebitè molestari. Con-
„tradictores per censuras Ecclesiasticas, & alia juris remedia, invocat
„etiam ad hoc, si opus fuerit, auxiliò brachii sæcularis, appellat
„post

„postposita, compescentes Non obstantibus quibuscunque literis A-
 „postolicis, & indultis, & sacri Concilii Constantien. dictæ Religio-
 „nis Fratribus, Familiis, Congregationibus, denominationibus, aut
 „alicui eorum, sive illarum auctoribus, & institutoribus, Conventua-
 „libus, sive Reformatis, aut de Familia Fratribus, sub quibusvis verbo-
 „rum formis, solemnitatibus, & clausulis fortioribus, & insolitis con-
 „cessis, seu forsitan in futurum concedendis, etiam si tales forent, quod
 „de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, invidua, ac de verbo
 „ad verbum, mentio esset habenda: quibus quoad præmissa expressè
 „derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque. Cæterùm, quia
 „difficile foret, has nostras præsentis literas ad quælibet loca, ubi opus
 „fuerit, deferre; Volumus, & autoritate Apostolica decernimus,
 „quòd transumptis earundem, manu Notarii publici signatis, & alicu-
 „jus Prælati Ecclesiastici sigillò munitis, ea prorsus fides in iudicio, &
 „extra adhibeatur, quæ adhiberetur, si præsentis originales literæ exhi-
 „bitæ, vel ostensæ forent: Nulli ergo omninò hominum liceat hanc pa-
 „ginam nostræ institutionis, diffinitionis, submissionis, concessionis, or-
 „dinationis, declarationis, Unionis, statuti, subjectionis, incorpora-
 „tionis, advocationis, impositionis, cassationis, extinctionis, inhibi-
 „tionis, ac mandari, derogationis, voluntatis, decreti, infringere,
 „vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præ-
 „sumpserit, indignationem Omnipotentis DEI, & Beatorum, Petri,
 „& Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ,
 „apud Sanctum Petrum. Annò Incarnationis Dominicæ Millesimò,
 „quingentesimò decimò septimò, quartò Kalend. Junii, Pontificatûs
 „nostri annò quintò.

B E M B U S.

THO. de BINIS.

BULLA CONCORDIÆ
Inter Ministrum Generalem totius Ordinis S. FRANCISCI, & Magistrum Generalem Fratrum Conventualium ejusdem Ordinis.

LEO Episcopus Servus Servorum DEI, ad perpetuam rei memoriam. Omnipotens DEUS, cujus perfecta sunt opera, qui cuncta sapientissimè condidit, in numero, pondere, & mensura, & cujus nutu omnia reguntur; Romanum Pontificem sic Catholicæ præficit Ecclesiæ, ut quæ Divino honori, salutique Fidelium cognoverit accommodata, non solum faciat, sed quantum in ipso fuerit, aspirante cœlesti gratia, ad debitæ perfectionis perducatur effectum. Sanè diebus novissimis, cum Generalissimum Capitulum totius Ordinis B. FRANCISCI convocari fecissemus, illudque in domo de Ara cœli de Urbe dicti Ordinis celebrari debere ordinavissemus, pro unione universali Fratrum prædictorum sub uno Capite reformato; inter alia faciendæ græ votiva hujusmodi unionis, de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu, nec non ad Regum, & Principum Christianorum humiles, & instantissimas preces, autoritate Apostolica statuimus, & ordinavimus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus Minister Generalis totius Ordinis S. FRANCISCI à solis, & de solis reformatis Fratribus dicti Ordinis, viventibus absque privilegiis bona temporalia concernentibus, eligi deberet, cui omnes, & singuli Fratres secundum Regulam ejusdem B. FRANCISCI subijci, & obedire tenerentur. Et deinde Fratres Conventuales, cum privilegiis eis à Sede Apostolica concessis viventes, ac redditus, & possessiones, aliave bona temporalia, secundum hujusmodi privilegia retinere volentes, per alias nostras literas etiam statuimus, & ordinamus, quod unum ex eisdem Fratribus Conventualibus, vitæ, & moribus idoneum, sibi eligare possent, qui eorum Magister Generalis appellaretur, & eorundem

„rundem Fratrum Conventualium, sub dictis privilegiis viventium, cu-
„ram gerere, & electionis de se factæ confirmationem à dicto Ministro
„Generali totius Ordinis petere, deberet: prout in literis prædictis ple-
„niùs continetur. Cùmque in Capitulo Generalissimo, in dicta domo
„de Ara cœli hujusmodi nuper per Fratres reformatos celebrato, ibi-
„dem præsentibus autoritate nostra Protectore ipsius Ordinis, & aliis
„duobus ex S. R. E. Cardinalibus, ad id à Nobis specialiter deputatis,
„die ad hoc per Nos assignata, Fratres ipsi vocem in electione Mi-
„nistri Generalis hujusmodi habentes, dilectum Filium Christophorum
„de Forlivio, qui Vicarius Generalis Fratrum Minorum be Familia tunc
„fuerat, in Ministrum Generalem totius Ordinis S. Francisci ritè, &
„rectè; Fratres verò Conventuales cum privilegiis (ut præfertur) vi-
„ventes in domo Sanctorum Apostolorum etiam de Urbe dicti Ordinis,
„ad id etiam legitimè congregati, dilectum Filium Antonium Marcellum
„vitâ, & moribus idoneum, Magistrum Generalem Fratrum Conventua-
„lium hujusmodi, etiam elegissent; Nos, cùm audivissemus electio-
„nes de Ministro, & Magistro præfatis, per eosdem Fratres, juxta or-
„dinationes nostras prædictas (Spiritu S. id operante) summa cum cha-
„ritate, ac pace, & unione, factas fuisse; dictum Antonium in Ma-
„gistrum Fratrum Conventualium electi coram Nobis præsentem in Do-
„mino benediximus, ac benedictionem nostram hujusmodi pro confirma-
„tione, quam à præfato Ministro Generali petere tenebatur, pro hac vi-
„de duntaxat sufficere volumus. Ac desiderantes per eosdem Christo-
„phorum Ministrum, & Antonium Magistrum sic electos, & eorum
„Successores Fratres sibi commissos sub prospero, & felici regimine gu-
„bernari, ac in pacifico, & tranquillo statu conservari posse; cogi-
„tavimus tali modo providere, quòd de cætero odor bonæ famæ eo-
„rundem Fratrum apud omnes Christi Fideles, etiam Reges, & Prin-
„cipes Religionis Christianæ, perpetuis futuris temporibus redoleat, &
„pax, & unio plurimùm ab omnibus desiderata, conservetur, omnis-
„que dissidii occasio, quæ (humanî generis procurante inimico) exo-
„riri posset, extinguatur, & penitus tollatur; aliqua per eosdem Mi-
„nistrum, & Magistrum, aliòsque ipsius Ordinis Professores, firmiter,
„inviolabiliter servanda, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac
„matura cum eisdem Cardinalibus præsidentibus deliberatione præha-
bica,

„bita, duximus statuenda: videlicet, quod præfati Antonii Magistri
„Generalis Fratres Conventualium Successores, ab eisdem Fratribus
„Conventualibus pro tempore electi, confirmationem ab eodem Mini-
„stro Generali, & Successoribus suis Ministris Generalibus totius Ordi-
„nis, quemadmodum Vicarii Generales tunc de Familia nuncupati pe-
„tere tenebantur, petere teneantur: ac quod Magister nunc, & pro
„tempore electus ad regimen Fratrum Conventualium S. Francisci, ju-
„xta dictam nostram ordinationem Magister Generalis FF. Conventua-
„lium in perpetuum appellari debeat. Quodque in singulis Provinciis
„deputati ad regimen Fratrum Conventualium de cætero Magistri Pro-
„vinciales Fratrum Conventualium cum suis sigillis vocari, & à Mini-
„stris Provincialibus Regularis Observantiæ in Provinciis juxta morem
„dicti Ordinis respectivè pro tempore existentibus, confirmationem ele-
„ctionum de eis pro tempore factarum, eò modò, quo Vicarii Provin-
„ciales olim de Familia nuncupati à tunc Ministris Provinciarum Fra-
„trum petere tenebantur, etiam petere teneantur. Quodq; tam Genera-
„lis, quàm Provinciales Ministri præfati, tam ante, quàm post Genera-
„lis, & aliorum Magistrorum confirmationem hujusmodi, tam de Ge-
„nerali, quàm Provincialibus, & aliis Fratribus Conventualibus, hu-
„jusmodi, & eorum, ac aliorum Tertiæ Ordinis Fratrum, & Sororum
„nuncupatorum, qui eatenus sub Ministro Generali Conventualium
„fuerant regimine, nullatenus se intromittere, aut eos per se, vel su-
„os Commissarios visitare, seu corrigere possint, nec aliquam jurisdic-
„tionem, seu superioritatem in ipsos exercere valeant, præterquam,
„cùm ipsum Ministrum Generalem pro tempore existentem ad ipsorum
„Fratrum Conventualium domos, & loca declinare contigerit: quo
„casu ipse Minister eosdem Fratres Conventuales paternè visitare; ip-
„sique Fratres Conventuales eundem Ministrum Generalem tanquam
„totius dicti Ordinis Superiorem omni cum charitate, & dilectione re-
„cipere debeant: dummodo idem Minister Generalis nunc, & pro tẽ-
„pore existens nihil judicialiter circa ipsos Fratres Conventuales, ac do-
„mos eorum, & loca, ac etiam Monasteria Monialium, sub eorum cu-
„ra degentium exercent, nisi eò modò, quò Minister Generalis tunc
„Fratrum Conventualium super Fratres de Familia, eorum domos, &
„loca, & Monasteria Monialium tempore convocationis dicti Genera-
„listi.

„liffimi Capituli, exercebat; exercere possit. Et insuper-Generali, &
 „Provincialibus Ministris pro tempore existentibus sub excommunica-
 „tionis latae sententiae poena, praecipimus, & mandamus, nè directè,
 „etiam favore Dominorum temporalium, Civitatum, Universitatum,
 „Oppidorum, Terrarum, & Villarum, ac Personarum Ecclesiastica-
 „rum, etiam Praelatorum quorumcunque; seu eorundem Cardinalium,
 „sive alio quæsito colore, vel ingenio malitiosè, quòd domos, & lo-
 „ca Fratrum Conventualium, seu Monasteria Monialium, curæ Magi-
 „stri Generalis Conventualium hujusmodi subjecta, & quæ hætenus
 „sub dicto Ministro Gen. FF. Conventualium fuerant, eis quo-
 „modo auferantur; procurare præsumant; & nihilominus quid-
 „quid in contrarium attentatum fuerit, sit eò ipsò irritum, & inane.
 „Domus autem, & loca, ac Monasteria Monialium Magistro Genera-
 „li Fratrum Conventualium ea subjecta esse intelligi volumus, quæ A-
 „postolica, vel alia Autoritate Ministro Generali, ante celebrationē
 „dicti Capituli Generalissimi proximè in dicta domo Ara-coeli celebra-
 „ti, subjecta erant, & in quorum possessione ipse tunc Minister Gene-
 „ralis Conventualium existeret, præsertim domus, seu Conventus Assis-
 „si, & Sancti Salvatoris de Urbe, aliæq; quàm plures domus ac mul-
 „ta Monasteria Monialium, quæ eidem Ministro Generali tunc imme-
 „diatè subjecta erant, quæ omnia ex tunc Magistro Generali Conven-
 „tualium immediatè subjecta perpetuò sint, & esse censeantur: exce-
 „ptis domibus, locis Monialium dictorum Fratrum Reformatorum per
 „prioris literas nostras hujusmodi nuper unitis, quæ Generali, & Pro-
 „vincialibus Ministris in suis Provinciis respectivè in omnibus subjecta
 „remanere volumus. Statuimus etiam, quòd si Fratres Conventua-
 „les quandoque se reformare voluerint, reformatio ipsa, juxta privi-
 „legia Apostolica eis concessa, per suos, Generalem, & Provinciales
 „Magistros dumtaxat fieri debeat: nisi ubi Fratres alicujus domus, seu
 „Conventus, ad veram, & regularam observantiam, & omnimodā
 „Generalis, & Provincialium Ministrorum observantiam venire, &
 „Generali, ac Ministris aliis præfatis se subicere vellent, Quo casu, si
 „Fratres illarum domorum, in quibus à decem usque ad viginti tres;
 „in aliis verò domibus, in quibus numerus à viginti usque ad quem-
 „cunque numerum Fratrum eorundem Conventualium fuerint, duæ

„tantum partes subjectioni, & submissioni hujusmodi consenserint;
„tunc Generalis, & alii Provinciales Ministri pro tempore existentes
„domos Fratrum, subjectioni, & submissioni hujusmodi modo præ-
„missis consentientium, quacunque contradictione non obstante, do-
„mos Fratrum Conventualium, & illarum Fratres hujusmodi, liberè, &
„licite recipere possint. Domos verò Fratrum Conventualium, in qui-
„bus minor numerus, quàm denarius fuerit, etiam de omnium Fra-
„trum Conventualium earundem domorum consensu, nullatenus reci-
„pere valeant; sed illæ Generalis, & aliorum Provincialium Magistro-
„rum reformationi liberè dimittantur. Singulis verò Fratribus Conven-
„tualibus, ad Generalem, & Provinciales Ministros transire volentibus;
„ab eorum Superiorum prius petita, licet non obienta licentiâ, libe-
„ram transeundi licentiam, & facultatem concedimus. Præterea vo-
„lumus, quòd illi ex Fratribus Conventualibus, qui de cætero vitam
„reformatam, sub Generalis, seu Provincialium Magistrorum cura
„ducere voluerint; sub eorum regiminis permanere possint: dumodò
„aliquò signò notabili distinctivò distinguantur, & discernantur ab illis, qui
„vitam regularem, sub Generali, seu Provincialibus Ministris ducunt,
„prout Generalis Minister, & Magister inter se convenerint: bonis præ-
„fatarum domorum reformandarum immobilibus, & omnibus, quorum
„Fratres reformati non sunt, nec capaces esse volunt, Generali, & a-
„liis Provincialibus Magistris ad eorum liberam dispositionem liberè re-
„manētibus. Et nè inter Reformatos, & Conventuales præfatos super Fratres
„præcedentia dissensio, & contentio oriri posset. Volumus, & etiam statu-
„mus, quòd inter eos talis ordo servetur: videlicet, quòd in Processi-
„onibus, & Funeralibus, ac Exequiis, nec non in omnibus aliis acti-
„bus publicis, Fratres Conventuales Fratribus Regularis observantiæ
„locum digniorem relinquere teneantur: si tamen aliqui Graduati, seu
„antiqui Patres, aut Guardiani domorum Conventualium remanere vel-
„lent cum quibusdam Fratribus antiquioribus, sub Generali, & Pro-
„vincialibus Ministris viventibus; tunc, & in hoc casu, ut evitetur dis-
„sensio hujusmodi, & perfecta unio conservetur simul incedere, ipsi-
„que Conventuales semper eorum Crucem, & Vexillum per eos deferri
„solitum, deferre liberè, & licite valeant. Postremò omnia, & singu-
„la privilegia, & indulta dicto Ordini, tam per Nos, quàm per alios
„quos-

„quoscunque Romanos Pontifices haecenus concessa eisdem Fratribus
 „Regularis Observantiae, ac Conventualibus (in quantum praemissis non
 „sint contraria) autoritate, & tenore praesentium, invicem perpe-
 „tuo communicamus, & suffragari volumus, eaque omnia, etiam illis
 „de novo concedimus. Quocirca Camerae Apostolicae Generali Au-
 „ditori, nec non universis Patriarchis, Archi-Episcopis, & Episcopis,
 „& Ecclesiarum Praelatis, ac quibuscunque in dignitate Ecclesiastica
 „constitutis Personis, per Apostolica scripta mandamus, quatenus,
 „ipsi, & eorum singuli praesentes Nostras literas, & in eis contenta,
 „quaecunque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Mini-
 „strorum, & Magistrorum, aut alicujus ipsorum super hoc requisiti
 „fuerint, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensio-
 „nis praesidio assistentes, faciant eos praesentibus literis, ac omnibus,
 „& singulis in eis contentis pacifice frui, & gaudere. Non permitten-
 „tes, eos desuper inter se, ac etiam per quoscunque alios, quavis au-
 „thoritate, & potestate fungentes, quomodolibet indebitè perturbari,
 „aut molestari. Contradictores per censuras Ecclesiasticas, & alia ju-
 „ris opportuna remedia (appellatione postposita) compescendo. In-
 „vocato etiam ad hoc (si opus fuerit auxiliò brachii saecularis.) Non
 „obstantibus quibuscunque literis Apostolicis, & indultis, etiam Sacri
 „Concilii Constantiensis, dictae Religionis Fratribus, Familiis, Con-
 „gregationibus, denominationibus, aut alicui ex eorum, sive illarum
 „Authoribus, & Institutoribus, sub quibusvis verborum formis solem-
 „nitatibus, & clausulis fortioribus, & insolitis, concessis, seu forsan in
 „futurum concedendis: quibus etiam, si ad illorum derogationem de
 „illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, indivi-
 „dua, ac de verbo ad verbum, non autem per Generales clausulas id
 „importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua
 „alia exquisita forma servanda esset: illorum omnium tenores praesen-
 „tibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes: illis aliàs in suo
 „robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expressè deroga-
 „mus contrariis quibuscunque. Aut si Ministris, & Magistris, ac Fra-
 „tribus praefatis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Aposto-
 „lica sit Sede indultum, quòd interdici, suspendi, vel excommunicari
 „non possint per literas Apostolicas, non facientes expressam, & ple-
 „nam,

„nam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionē. Cæ-
 „terum, quia difficile foret præsentēs literas ad quælibet loca, ut opus
 „fuerit, deferre, volumus, & authoritate Apostolica decernimus, quod
 „transumptis præsentium, manu Notarii publici signatis, & alicujus Præ-
 „lati Ecclesiastici sigillō munitis, ea prorsus fides, in judicio, & extra
 „habeatur, quæ adhiberetur, si præsentēs originales literæ essent exhi-
 „bitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginam
 „Nostrorum, præcepti, statuti, communicationis, concessionis, man-
 „dati, derogationis, voluntatis, & decreti, infringere, vel ei ausu te-
 „merario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indi-
 „gnationem Omnipotentis DEI, ac Beatorum Petri, & Pauli Aposto-
 „lorum ejus, se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Petrū,
 „Annō Incarnationis Dominicæ Millesimō quingentesimō decimō septi-
 „mō, pridie idus Junii Pontificatūs Nostri Annō quintō.

THO. de BINIS.

His duabus Bullis adhuc aliam geminam Constitutionem ejusdem
 SS. Leonis X. utpote ad hujus argumenti illustrationem plu-
 rimū deservientem addimus.

LEO Papa X.

Universis, & singulis præsentēs literas inspecturis, Salutem, &
 „Apostolicam Benedictionem. Licet aliàs, postquam statuera-
 „mus, & ordinaveramus, quod de cætero perpetuis temporibus
 „Fratres Beati Francisci, sub puritate Ejus Regulæ, & sub regulari ob-
 „servantia viventes, ac Reformati, Ministrum; Fratres verò dicti Or-
 „dinis Conventuales nuncupati, Magistrum, Generales habere debe-
 „rent; nè inter Reformatos, & Conventuales Fratres hujusmodi, su-
 „per præcedentia dissensio, & contentio oriri posset, voluerimus, & sta-
 „tuerimus; quod in Processionibus, & aliis actibus publicis, Fratres
 „Regularis observantiæ Ministrum habentibus, locum digniorem re-
 „lin-

„linquere teneretur. Quódque Fratres ipsi Conventuales, semper eo-
„rum crucem, & vexillum, per eos deferri solitum deferre liberè, &
„licite valerent. Quia tamen, ut ex nonnullorum relatione accepimus,
„Fratres ipsi Conventuales prætendunt crucem ipsorum Conventuali-
„um deferre in loco digniori; Nos autem, qui præmissa omnia statui-
„mus, ut omnis dissensio, & contentio inter eosdem Fratres de obser-
„vantia, & Conventuales tolleretur: mentisque nostræ fuerit, prout
„id etiam expressimus, quód in omnibus actibus Fratres de observan-
„tia, haberent locum magis dignum, quàm ipsi Conventuales, & pro-
„pterea mentis nostræ incommutabilis fuerit, prout existit, quód ipsi Fra-
„tres de observantia, crucem suam in loco etiam digniori deferrent:
„ad hujusmodi tamen ambiguitatis dubium de mentibus omnium tol-
„lendum; motu proprio, & certâ nostrâ scientiâ, ac de Apostolicæ po-
„testatis plenitudine, declaramus, mentis nostræ fuisse: quód tam
„Conventuales, quàm de observantia, & Reformati Fratres prædicti
„in quibuscunque Processionibus & aliis actibus, in quibus crux defe-
„renda foret, crucem suam deferre possint: ita tamen, quód crux ip-
„sorum Fratrum de observantia, & Reformatorum loco digniori defe-
„ratur: quódque ipsi Fratres de observantia, & Reformati, veri, &
„indubitati Fratres Ordinis B. Francisci, & Ejus Regulæ Observato-
„res semper fuerint: ac Divina favente gratia sint futuri, sinè aliqua
„interruptione, seu divisione, à tempore editæ Regulæ per B. Fran-
„ciscum usque ad præsens: ac sub ipsius B. Francisci Regula milita-
„verint, & etiam ad præsens militent, sicque in omnibus teneri, &
„observari, ac dici debere decernimus, ac mandamus. Mandantes ni-
„hilominus omnibus, & singulis Patriarchis, Archi-Episcopis, & E-
„piscopis, ac Ecclesiarum Capitulis, sub Interdicti ingressus Ecclesiæ-
„ac Suspensionis à Divinis, inferioribus verò prælatis, ac Parochialibus,
„Ecclesiarum Rectoribus, nec non Mendicantium, & aliorum Ordi-
„num Professoribus sub excommunicationis latæ sententiæ poenis ipsò fa-
„cto incurrendis, à quibus nisi per Romanum Pontificem pro tempore
„existentem, præterquàm in mortis articulo absolvi nequeant: quate-
„nus declarationem, & decretum hujusmodi, inviolabiliter observent,
„observarique faciant. Nec non, ne eosdem Fratres Conventuales, &
„de Observantia, ac Reformatos hujusmodi, super his molestant, aut
„per-

„perturbent, seu per quoscunque statûs, gradûs, Ordinis, vel con-
 „ditionis existentes, seu etiam inter se quomodolibet molestari, pertur-
 „bari, vel inquietari permittant. Non obstantibus præmissis, ac con-
 „stitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetu-
 „dinibus dictorû Ordinis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis
 „firmitate alia roboratis: necnon privilegiis indultis, & literis Apostolicis il-
 „lis forsan concessis, confirmatis, & innovatis, quibus illorû omnium te-
 „nores præsentis pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore
 „permanfuris, hac vice duntaxat specialiter, & expressè derogamus: cæte-
 „risque in contrariis quibuscunque. Volumus autem, quòd præsentium
 „transumptis manu Publici Notarii subscriptis, & sigillò Ministri Gene-
 „ralis pro tempore existentis dicti ordinis Minorum, aut alterius Præ-
 „lati in dignitate Ecclesiastica constituti, munitis in iudicio, & alibi,
 „opus ubi fuerit, eadem fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præ-
 „sentibus literis, si illæ forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ
 „apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die sexta Decembris 1517.
 „Pontificatûs Nostri annò quintò.

L E O Papa X.

Universis Archi-Episcopis, & Episcopis, ac dilectis Filiis omnibus
 „Personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, nec non singu-
 „lis Potestatibus, Gubernatoribus, aliisque Reipublicæ Admi-
 „nistrantibus, cunctisque Christi-Fidelibus, præsentis literas inspecturis
 „Salutem, & Apostolicam Benedictionem. Celebrato nuper authori-
 „tate Nostra Capitulò Generalissimò omnium Fratrum Ordinis Beati
 „Francisci, in domo de Ara-cœli, de Urbe, dicti Ordinis, ad humi-
 „les, & instantissimas Regum, & Principum Christianitatis preces,
 „unum Fratrem Regularis observantiæ, in Ministrum Generalem toti-
 „us dicti Ordinis, per Fratres Regulam observantes, eligi præcepimus,
 „& mandavimus; ad cujus electionem, cùm desideraremus Fratres
 „Conventuales dicti Ordinis convenire, suavisimus eisdem Fratribus Con-
 „ventualibus, ut dimissis proprietatibus, possessionibus, & aliis directè
 „con-

„contra præcepta dictæ Regulæ militantibus, ad electionem hujusmodi
„Ministri celebrandam, sicut & cæteri Fratres reformati, accederent.
„Quibus dictam nostram oblationem constanter refellentibus; tandem
„pro pace, & unitate, inter dictos Fratres Conventuales, & Fra-
„tres Regularis observantiæ, in futuris perpetuis temporibus conser-
„vandis; Bullam, quæ de concordia appellatur, cujus initium est: Om-
„nipotens DEUS, sub datum pridie Idus Junii, Pontificatûs Nostri
„annô quintô, de partium consensu, non sinè multis laboribus, licèt
„voluntariis, edidimus. Ac postmodûm quibusdam, quæ obscura,
„& dubia videbantur, per quasdam alias, declaratis, ac per reliquas
„etiam Nostras, in forma Brevis literas, dictos Fratres Conventuales
„monuimus, ut sedâtis multis scandalis, & detractionibus, etiam in
„dictos Fratres Regularis observantiæ per eos, ut Nobis relatum fuerat,
„perpetratis, & jactatis, ad plenum, & integrè omnia, & singula
„contenta in dicta Bulla concordia observarent. Nihilominus, sicut
„à fide dignis nuper accepimus, dicti Fratres Conventuales, in multis
„mundi partibus, gratiâ, per concordiam hujusmodi, per Nos eis fa-
„cta, abutentes; spretis decretis, & ordinationibus Apostolicis, in
„dicta Bulla concordia contentis, pertinaci mente parere recusant.
„Nos itaque rem tanta maturitate, & tot Regum, & Principum in-
„stantissimis precibus, ad finem optatum deductam, pro nostro, &
„hujus sanctæ Sedis honore, inviolabiliter observari volentes, motu
„proprio, & ex nostra certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis ple-
„nitudine, eisdem Patriarchis, Archi-Episcopis, Episcopis, & eorû
„cuique, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub pœna interdicti ingres-
„sus Ecclesiæ, ac suspensionis à Divinis: inferioribus verò Prælati,
„sub excommunicationis latæ sententiæ pœnis, ipsò factô incurrendis, à
„quibus non nisi per Rom. Pontificem pro tempore existentem, ne-
„queant (præterquàm in mortis articulo) absolvi: præcipimus, cõ-
„mittimus, & mandamus, quatenus ipsi, & eorum quilibet in solidû,
„quoties à Fratribus Regularis observantiæ requisiti fuerint, dictos Fra-
„tres Conventuales sub Pœna privationis, & amissionis privilegiorum,
„eis per dictam Bullam concordia concessorum, moneant per eorum
„literas patentes, ut dictam Bullam concordia, ac omnia, & singula
„in ea contenta cum effectu observent, & in eventu, in quo eis consti-
„terit,

terit, eos contravenisse, declarent, eos poenam privationis, hujus-
modi incurrisse: & ex tunc, Fratres ipsos Conventuales omnimodæ
subjectioni, correctioni, & obedientiæ Generalis, ac Provincialium
Ministrorum in suis Provinciis respectivè, perpetuò juxta formam lite-
rarum, à Nobis in dicto Capitulo Generalissimo editarum subiectos
esse: inhibendo tam Generali, quàm Provincialibus Magistris, nè
de dictis Fratribus Conventualibus, vel eorum domibus, & locis ul-
latenus, nisi quantum à Magistris, Generali, & Provincialibus illis
fuerit concessum; se intromittant ullò modò. Qui quidem Ministri
Generales, & Provinciales, ad omnimodam dictorum Conventuali-
um reformationem, etiam per favores Regum, Principum, & com-
munitatum, infudare teneantur, bonis immobilibus dictorum Con-
ventuum, per Generalem, & Provinciales Ministros (ut præfertur)
reformandorum, pro una quarta Ecclesiæ Cathedrali, seu Diocesis,
in qua dicti Conventus siti fuerint: pro duabus verò in expeditionem
Cruciatae contra infideles: pro reliqua alia quarta, partibus in repa-
rationem dictorum Conventuum, ipsò factò, quoad obedientiam di-
ctorum Ministrorum reducti fuerint, per eos applicatis. Ipsosque
Fratres Conventuales, in Conventibus, & locis, pro quibus
à prædictis Ministris, in suis Provinciis respectivè requisiti fu-
erint, ad omnium, & singulorum præmissorum executionem subeun-
dam, per censuras, & alia opportuna Juris remedia, appellatione
postposita compellant. Invocatò etiam ad hoc, si opus fuerit, au-
xiliò brachii Sæcularis. Non obstantibus quibuscunque constitutioni-
bus, ordinationibus, & Literis Apostolicis; etiam Mare magnum
nuncupatis: nec non Conventuum, & locorum, & Ordinis, hujus-
modi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmita-
te roboratis, statutis, & consuetudinibus: cæterisque contrariis
quibuscunque. Cæterùm, quia difficile foret præsentis Literas ad
singulas Provincias destinare, volumus, quòd transumptis earum,
manu Notari publici subscriptis, & alicujus Personæ in dignitate Ec-
clesiastica constitutæ sigillò munitis, ea prorsus fides in judicio, &
extra adhibeatur, ac si præsentis Literæ exhibitæ forent. vel osten-
sæ. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris; die 12.
Aprilis. 1518. Pontificatûs Nostri Anno sexto.

Has constitutiones felicitis recordationis Leonis X. unâ cum aliis centum, & tredecim Bullis Pontificiis, in favorem Ordin. Minor. S. FRANCISCI Seraph. de Corpore Observantiæ editis, confirmavit Benedictus XIII. in sua Bulla, quæ incipit. *Summe decet.* data Romæ apud S. Petrum Annô 1717. quintô Nonas Aprilis.

Et Annô seqv. 1728. die 21. Julii edidit Bullam, quæ incipit. *Qui pacem loquitur in Plebem suam.* In qua hæc formalia continentur. „Quoniam autem à mente nostra, & à proposito memoratiæ constitutionis, quæ incipit. *Singularis devotio*, prorsus alienum „erat, ut Fratribus Minoribus Regularis Observantiæ quidquam sui „juris, aut Possessionis erga Conventuales detraheremus, aut ipsis FF. „Conventualibus majorem antiquitatem aut aliam quamcunque præro- „gativam præ Observantibus concederemus, motu pari, & scientia „similibus decernimus, & declaramus, verba, & enunciationes, quæ „antiquitatem, & prærogativas ejusmodi respiciunt nullius roboris, at- „que eô prorsus modô, acsi apposta non essent, de cætero habenda „fore, & esse; immô pro totius præfati Ordinis tranquillitate, & pace „perpetuum silentium super hujusmodi controversia imponimus, & „pro imposito haberi volumus, & mandamus. Ne quis denique Ba- „silicam B. FRANCISCI Civitatis Assisiensis, ubi sacrum ejus Corpus „requiescit, à Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris variis Pri- „vilegiis auctam, itâ supra cæteras ejusdem Ordinis Ecclesias verbis, „aut scriptis extollat, & efferat, ut debitus honor, ac reverentia de- „negetur Basilicæ Beatæ Mariæ de Portiuncula extra muros ejusdem „Urbis, in qua constat Seraphicum Patrem Institutum suum inchoasse; „præcipimus, & mandamus, ut ambæ Basilicæ, diversis licet rationi- „bus, Beatæ Mariæ quidem propter Ordinis primordia, Assisiensis „verò propter sacrum Corpus Sanctissimi Institutoris, tanquam Ordinis Matrices ab omnibus Fratribus Minoribus agnoscantur, & obser- „ventur, prout Romani Pontifices Prædecessores nostri asseruerunt, „& concesserunt, &c. Datum Romæ Annô, & die, ut suprâ.

Vñ dictæ Bullæ *Unionis* in Generalem Ministrum totius Ordinis per majora elegerunt Regulam purè tenentes præcedentem Vicarium Generalem Familiæ Cismontanæ Observantium *Christophorum Numajum*, seu *Normanum Forliviensem*, cui Pontifex extradi jussit *Sigillum Ordinis* illud, quò à *S. Francisci* tempore Ministri Generales totius Ordinis semper utebantur, eumque brevî post creavit Cardinalem sacræ Romanæ Ecclesiæ, ac humiliter reluctantem etiam præcepto adigit ad reciendam hanc dignitatem.

Patres *Conventuales* à reliquo corpore segregati relictæ sunt cæteroque sub sua particulari Congregatione tam in possessione præcedentium Conventuum *Affili*, *Patavii* &c. &c. quàm Privilegiorum Apostolicorum, uti etiam in suo nomine *Conventualium*, sub suo Capite primitus *Magistri*, nunc *Ministri Generalis Conventualium* nuncupati.

Ab illo tempore mansit penes nostrum Generalem non interruptæ serie illimitatus titulus *Ministri Generalis totius Ordinis Fratrum Minorum*, cum præcedentia & Sigillo, sæpius sub *Inocentio XIII.* in Capitulo Generali 1723. præsidente, publice enuntiatus, & per Constitutionem *Benedicti XIII.* de ri. *Jul.* 1728. recentissimè confirmatus. Vid. *Gubern. Tom. 3. fol. 227. &c. & Tom. 2. fol. 706.* ubi quoque invenies, qualiter idem *Leo X.* *Observantibus* Ordinem *Anuntiatarum* subjecerit. Rexit Ecclesiam usque ad annum 1521.

IV. *Hadrianus VI.* seu *Adrianus*, juxta Bullarium Romanum Belga, ex Urbe Trajectensi. Olim Instructor *Caroli V.* Imperatoris, ad cujus instantiam *S. Bennonem* Ecclesiæ *Misnensis* in Saxonia Episcopum, Sanctorum fastis solenniter adscripsit. Erat hic Pontifex intra brevissimum tempus sui Regiminis potissimum occupatus, ut *Fridericum* Saxonie Ducem, per Breve Apostolicum verè paternum in Bullario *Tom. 1. Constitutione 4.* hujus Pontificis videndum, aliosque Principes Germaniæ dehortaretur ab hæresi *Lutheri*. Ordinata saluberrimè à suo antecessore circa Religionem Seraphicam omnino fuit persecutus. Rexit Ecclesiam usque ad annum 1523.

V. *Clemens VII.* Florentinus Italus, antea *Julius de Medices*, qui tantam in *Franciscum Quinonium ab Angelis* Ministrum Generalem posuit confidentiam, ut turbatâ bello universâ Italiâ, eundem pro pace Pontificem inter & Cæsarem restituenda, Caduceatorem ad *Carolum*

Imperatorem sæpius optato cum effectu destinaverit, quem tandem in præmium meritorum Cardinalium Collegio adscripsit.

Fratres Regularis Observantiæ pro utilitate Religionis Catholicæ indefesso labore (uti innuit Pontifex) se impendentes, omnibus Patriarchis, Archi-Episcopis, Episcopis, & reliquis Ecclesiæ Prælati per Diploma apud *Gubernatis Tom. II fol. 190.* efficacissime recommendavit. Syndicis Apostolicis unacum uxoribus & prolibus omnes gratias & favores, quibus gaudent ipsimet Fratres, elargitus est per Bullam in *Bullario Tom. I. Constit. 19.* reperendam.

Insuper in favorem illorum, qui rigidiorẽ vitam, & strictiorem in victu vestitu, aliisque observantiam anhelabant, valde gratiosam, ac strictioris Observantiæ approbatiyam anno 1532. edidit Bullam = *In summa* = in *Bullario Romano dicti Pontificis Tom. I Constit. 35.* videntam.

Idem Summus Pontifex omnium Primus approbavit anno 1528. & *Paulus III.* Successor ampliavit, ac confirmavit Congregationem *Patrum Capucinorum*, ab initio vitam Eremiticam ducere cupientium, seque in principio protectioni *Patrum Conventualium* subjicientium, à quorum Conventualium Magistro Generali etiam quoad confirmationẽ Superior eorum (pro tunc *Vicarius Generalis* intitulatus) dependebat usque ad Tempora *Pauli V.* Ita clarissime eruitur ex *Bullario Romano Tom. I. Constit. 21. Clementis VII. & Constitut. 11. Pauli III. Rexit Clemens VII.* Ecclesiam usque ad annum 1534.

VI. *Paulus III.* Romanus, antea Alexander Farnesius, qui per Bullam in *Bullario Tom. I. Constit. 33. dicti Pontificis Concilium Tridentinum* anno 1542. ad compescendos magis Hæreticos *Luteranos*, ac alios indixit, & nostrum Generalem *Vincentium Lunellum* Nuntium Apostolicum in gravissimis Christianæ Religionis causis ad *Ferdinandum Romanorum Regem, Mariam Reginam*, ac Proceres & Prælatos Germaniæ destinavit, concedens facultatem absolvendi Hæreticos, ad gremium sanctæ Romanæ Ecclesiæ revertentes, non solum propriæ Personæ, sed & Fratribus suæ curæ commissis, ea in formalibus subjungens verba in laudem Franciscanorum existentium in Germania: *Ubi Fratres Ordinis Minorum de Observantia nuncupatorum, tuæ curæ commissi, pro Catholica Fidei tuitione plurimum laborarunt, & indies laborare*

non cessant, multosque à Lutherana perfidia suâ exemplari vitâ, salubriq;
doctrina, prout intelleximus, revocârunt, & revocant.

Eodem modo ad Gallia & Lusitania Reges altesatus Pontifex mi-
sit Joannem Calvinum Regularis Observantia, ac præcedentis in Officio
Successorem, ad pertractanda pro Concilii Tridentini faciliore expediti-
one negotia, in quo demum uterque deputatus fuerat Consultor Con-
gregationis Theologorum; uti totum hoc fusiùs apud Gubernatis Tom.
I. fol. 224. & fol. 227. &c. legi poterit.

Strictiorem Observantiam sub ipsa Recollectione sensim enascentem
speciali prosecutus est amore, gravissimè præcipiens, ut Domus Recolle-
ctionis ubique erigantur. Observantibus prohibuit æquè ipse, ac Suc-
cessor Sixus V. Tom. II. Bullarii Constit. 20. ejusdem, ne ad Patres
Capucinos sese conferre valeant, ac finaliter interdixit mutuum utrin-
que transitum, prout omnia patent ex Bullis & Brevibus Pontificiis
apud Gubernatis Tom. II. fol. 345. n. 122. ac sequentibus. Rexit Eccle-
siam usque ad annum

1549.

VII. Julius II. antea Joannes Maria de Monte S. Sabini Ita-
lus, qui nullum non movit lapidem, ut strictioris Observantia primor-
dia firmiorè stabilitatè acquirerent, ac majores progressus intra ipsum Ob-
servantia Corpus indies facerent. Et ut etiam quosdam ex Fratribus Re-
gularis Observantia ad laxitatem sensim declinantes in viam perfectionis
reduceret, salubria Statuta in duodecim Capita distincta, & apud Gu-
bern. Tom. III. fol. 301. videnda, pro Cismontana Familia publicari
curavit, ac sua autoritate confirmavit. Voluit prætereà per Diplo-
mas Gùm sicut accepimus, editum 1553. ac reperiendum apud Guber-
natis Tom. I. fol. 231. ut Sorores tertii Ordinis, in communi viven-
tes, more Monialium S. Claræ, perpetuæ Clausuræ addicantur, Rexit
Ecclesiam asque ad annum

1555.

VIII. Marcellus II. antea Cervinus Italus, qui nequidem comple-
tum in Papatu adimplens mensem obiit anno

1555.

IX. Paulus IV. Neapolitanus, antea Petrus Caraffa, quondam
Archi-Episcopus Theatinus, qui Generalem nostrum Clementem de Mo-
nillia tanti æstimavit, ut eundem Cardinalium Cætui cooptaverit, post-
modum inter primarios Purpuratos, qui sacra Concilii Tridentini De-
creta executioni mandari curarent, delectum, cui pariter ex Regulari
Obser-

Observantia in hac ipsa dignitate Cardinalitia adiunxit *Guilielmum Per-
rum Anglum*, à se in Angliam destinatum Legatum à Latere.

Syndicum Apostolicum *Martinianum* pro Regulari Observantia confirmavit per Bullam *Ex Clementi* in *Bullario Romano Tom. I. Con-
stit. 1.* dicti Pontificis invenientiam, & distinctos Commissarios Na-
tionales pro Gallia, Germania, ac Hispania approbavit, uti videri po-
terit apud *Gubernatis Tom. I. fol. 304.* Pro majori solennitate Capi-
tuli Generalis Aquilani concessit Indulgentias plenarias cum potestate
absolvendi confluentes Poenitentes ab omnibus casibus, etiam Papæ re-
servatis, exceptis Bullæ Cænæ. Rexit Ecclesiam usque ad annum
1559.

X. *Pius IV.* Mediolanensis Italus, antea Joannes Angelus de
Medices, qui sicut *Paulus III.* anno 1542. *Concilium Tridentinum* in-
dixit, ac 1545. inchoavit, ita is anno 1563. illud complevit, & an-
no 1564. confirmavit, in multis operâ utens nostri Generalis *Fran-
cisci à Zamora*, & *Aloysii à Burgonovo*, in Generalatu Successoris. Pro
Fratrum & Monialium sanctiori gubernio, atque pro confirmatione
Privilegiorum Ordinis, gravissimas edidit literas in *Bullario nostri
Emmanuelis Rodriguez* videndas. Rexit Ecclesiam usque ad annum
1565.

XI. S. *Pius V.* Dominicanus Italus, antea Michael de Ghisle-
nis, sacratissimam Eucharistiam summa prosecutus veneratione, nostris
per Bullam *Exponi Nobis &c.* clementissimè concessit, ut extra Quad-
agesimam & Adventum singulis feriis quintis, non impeditis, de *Fe-
sto Corporis Christi* Officiū recitare valeamus Fratres *Amadaos & Clare-
nos* denuò proprium nomen reassumere volentes reduxit ad Bullam *U-
nionis* Leonis X. sub nomine communi *Regularis Observantia*. Voluit
per Bullam *Injunctum Nobis Tom. II. Bullarii Constit. 81.* dicti Pon-
tificis, ut in qualibet Provincia ad minus duæ Domus seu Conventus,
in quibus Fratres arctiorem vitam ducere solent, assignarentur. *Ter-
tium Ordinem* S. P. Francisci subjecit Ministro Generali Regularis Ob-
servantiæ per Bullam *Ea est Officii &c.* apud *Gubern. Tom. II. fol. 852.*
videndam. Rexit Ecclesiam usque ad annum
1572.

XII. *Gregorius XII.* Bononiensis Italus, antea Hugo Boncom-
pagni, qui Calendarium Julianum decem jam diebus aberrans omni-
um

omnium primus correxit. Ordinem nostrum singulari benevolentia & protectione prosecutus est juxta publicum Testimonium totius Generalis Capituli Parisiensis ad annum 1579. apud *Gubernatis Tom III. fol. 364.* Præprimis autem cordi habebat *strictiorem Observantiam*, magis ac magis semper sub ipsa *Regulari Observantia* crescentem, prout patet ex Bulla: *Cum illius vicem*; in *Bullario Romano Tom. II. Constit. 55.* ejusdem Pontificis invenienda, vñ cuius, innixus Bullæ: *In supremas Clementis VII.* superius jam allegatæ, præfatæ *strictiori Observantia* non solum confirmavit suas proprias Custodias, sed etiam dedit licentiam celebrandi ibidem distincta Capitula Custodialia, condendi Statuta propria, & præter Generalem Ministrum Regularis Observantiæ solos de ipsa *strictiori Observantia* admittendi pro Visitatoribus &c. &c.

Hæc *Strictior* cum *Regulari Observantia* in viculo Seraphico coadunata, per modò dictas Bullas à *Clemente VII.* approbata, & à *Gregorio XIII.* distinctius confirmata, gloriatur speciali Protectore & Propagatore &c. *S. Petro de Alcantara*, sicut Regularis Observantia *S. Bernardino*, ac Testibus iisdem Pontificibus in allegatis Bullis pro fine suo habet servare Regulam strictè ad mentem Declarationum *Nicolai III.* & *Clementis V.* de cuius augmento adhuc sæpius recurret mentio. Rexit *Gregorius XIII.* Ecclesiam usque ad annum 1585.

XIII. Sixtus V. ex Ordine Minorum *S. Francisci Conventualium*, natione Picenus Italus, antea Felix Perettus de monte Alto. Hic omnium primus Archiconfraternitatem *Chordigerorum S. P. Francisci* instituit, Festum *Antonii Paduani* ubique terrarum sub duplici celebrari præcepit, *S. Bonaventuram* solenissimè Catologo Ecclesiæ Doctorum, & *B. Didacum* Laicum Hispanum Regularis Observantiæ, fastis Sanctorum adscripsit, prout cuncta inveniri poterunt in Bullis *Tom. II. Bullarii Romani Constit. 13. 18. 76. & 82.*

Cùm nostra Seraphica Religio eò etiam in *Indiis* sese dilatasset, ut tempore *Sixti V.* jam undecim Provincias, ac duas Custodias ibidem numerasset, deputatò propriò Indiarum Commissariò Generali, quatenus magis concreditis sibi invigilare queat, per speciale Diploma: *Cum ad regendos Fratres &c.* apud *Gubernatis Tom. I. fol. 287.* clementissimè concessit, ut in omnibus Capitulis & Congregationibus Generalibus

bus comparens vocem activam & passivam habeat. Rexit Ecclesiam usque ad annum

1590.

XIV. *Urbanus VII.* Romanus, antea Joannes Baptista Castaneus, qui duodecim tantum dies vixit in Pontificatu mortuus est eodem anno

1590.

XV. *Gregorius XIV.* Mediolanensis Italus, antea Nicolaus Sforzati, qui, etsi non ultra decem menses & totidem dies Gubernium suum extenderit, sollicitam tamen pro nostris in *Indiis* existentibus, feliciter dirigendis, curam gessit in Bulla: *Religiosorum quorumcunque &c.* apud *Gubernatis Tom. I. fol. 292.* Rexit Ecclesiam usque ad annum

1591.

XVI. *Innocentius IX.* Bononiensis Italus, antea Joannes Antonius Fachinetti, dum vix duobus mensibus sedit in solio Pontificio, à morte abreptus in tumulum, id est, eodem anno

1591.

XVII. *Clemens VIII.* Florentinus Italus, antea Hippolitus Aldobrandini, zelantissimus pro omnium Ordinum Reformatione, ac tollendis laxitatibus & abusibus, si alicubi irrepissent. Sub ejusdem regimine *strictior Observantia* adeò undequaque dilatari cæpit, ut jam illo tempore teste *Gubernatis Tom. II. fol. 353 n. 140* considerabile membrum in Corpore Seraphico constituerit; Favorabilem pro eadem Constitutionem *Gregorii XIII.* confirmavit, & declaravit per novam Bullam: *Pro injuncti nobis &c.* in *Bullario Tom. III. Constitut. 45. dicti Pontificis*, eorumque directioni Regium Monasterium S. Claræ Neapoli commisit.

Pro Provinciâ *Indiarum* Regularis Observantiæ speciale Diploma in ipsarum utilitatem edidit *Tom. III. Bullarii Constitut. 67. Franciscum Gonzagam, & Bonaventuram Catalagyrone* ambos Generales Ordinis destinavit Nuntios Apostolicos ad componendam pacem Gallum inter & Hispanum. Rexit Ecclesiam usque ad annum

1605.

QUÆ.

QUÆRITUR II.

*Quinam fuerint Generales in quarto Ordinis
Sæculo? Respondeo sequentes.*

I. *Ægidius Delphinus ab Ameria*, qui (licet alii non adeo laudabiliter de ipso scribant) nihilominus per suos labores non solum apud suos, verum apud duos quoque Pontifices, sibi ad invicem succedentes, ac apud Reges & Principes sæpius contestabatur, se aliud exinde non quærere, quam perfectam totius Seraphicæ Religionis, de-
ptis ubique specialibus exemptionibus, unionem in vera sacra Regulæ Observatione; ast non eam ubique, etiam apud *Observantes*, inven-
rat confidentiam, qualem optaverat, quamvis hisce facere videretur, constituendo quoque in Provinciis *Conventualium* Ministros Provincia-
les, & Custodes ex Familia *Observantium*, vel *Coletanorum*, seu simi-
lium Zelatorum Regulæ puritatis; Videns verò se neque per hoc me-
dium in Generalissimo Capitulo Romæ anno 1506. ex eo fine, uti aje-
bat, convocato, ad prætensum intentum pervenire posse, resignavit
Generalatum, & apud *Observantes* Cœnobii S. Mariæ Magdalenæ, ad
quos infirmitate correptus declinaverat, è vivis decessit, postquam Or-
dinem gubernavit usque ad annum 1506.

II. *Raynaldus Gratianus è Contignola*, Romandiolæ oppido, Vir
doctus, plurimum favens *Conventualibus* suis, quibus multas Domos,
ab Antecessore ad gubernium Zelatorum Regulæ translatas, restituit.
Fuit à Julio II. destinatus Legatus in Hispaniam, ac demum creatus
Archi-Episcopus Ragusinus. Gubernavit Ordinem usque ad annum 1510.

III. *Philippus Bagna Cabellenfis*, Philosophus & Theologus exi-
mius, ac quondam Delphini socius: Vir equidem magnæ spei, quam
mors præmatura abscidit; ad finem enim anni 1511. di. 10. Septembris
ab ardua Fidei negotia pertractanda Romam vocatus, magnò Ordinis
dispendiò, & honorum (ut inquit *Gubernatis in Ejus vita*) dolore è
vivis ibidem decessit. Gubernavit Ordinem ferme usque annum 1512.

Bernardinus Pratus, Pedemontanus, antea in Basilica S. Petri Papæ Poenitentiarius. Hic fuit ultimus *Observantium* simul ac *Conventualium* Minister Generalis, sub quo, dum *Conventuales* in Capitulo Generalissimo ex jussu *Leonis X.* Romæ celebrato, suis Privilegiis Apostolicis renuntiare nolissent, translatus est Titulus *Generalis totius Ordinis Fratrum Minorum in Observantes*, & *Bernardinus Pratus*, Auctoritate Pontificia, *Conventualium Magister Generalis* vocatus. Gubernavit totum Ordinem usque ad annum 1517.

V. *Christophorus Forliviensis* ex Regulari *Observantia* omnium primus totius Ordinis FF. Minorum Minister Generalis, doctrinæ excellentia, Generis nobilitate, vitæ probitate, omnique Virtute conspicuus, ac brevî post electionem, Cardinalis à Leone X. creatus, de quo plura vide sub dicto Pontifice. Gubernavit Ordinem usque ad annum 1518.

VI. *Franciscus Lichetus* de Brixia, Vir zelosissimus, præ omnibus invigilans, ut omnia ad nuperæ unionis formam, & Regularis *Observantiæ* rigorem conformia executioni mandarentur juxta voluntatē *Leonis X.* in Bulla *Unionis*; ex quo fine plures, etiam valde difficas, indefesso labore perlustravit Provincias, & ubi non potuit personaliter esse præsens, præ cæteris strictissimos *Observantiæ* Professores loco sui selegit Visitatores. Item illis, qui sub rigidiori Regulæ *Observantia* vitam ducere voluerunt, aliquot parvos & solitarios Conventus ad hunc finem concessit.

Fundatissima ejusdem scientia, maximè in litera & sententia *Scoti*, elucet ex suis Libris ac Commentariis toto orbe notis. Parisios profectus multa sanctè ordinavit circa studia, regimen Studentium, & Lecturam textûs *Scoti*: cùmque ibidem ob gloriosissimè defensum *Mysterium Immaculate Conceptionis* obtinuerit *Scotus* Titulum *Doctoris subtilis*, decrevit, ut ex singulis regionibus *Franciscani* Studiosi illuc mitterentur, tam in scientia, quam Regulari Disciplina instruendi, quorû numerus ad Ducentos & Septuaginta se extendebat. *Lutheri* libros & scripta, in sua præsentia comburi jussit, præcipiens singulis Verbi Dei præconibus, ut viriliter huic *Hæresiarchæ*, ejusque affectis se opponant.

Plura laudabilissima de hoc Generali, contra aliquos malè informatos

matos, vide apud *Gubernatis Tom. I. fol. 200. & sequentibus.* Rex Ordinem usque ad suum obitum, id est, usque ad annum 1520.

VII. *Paulus Soncinas*, Mediolanensis, antea in Vicarium Generale electus, ipso Summo Pontifice *Leone X.* presidente, ac vota colligente. Sub hoc Generali in primo Capitulo saluberrime ordinatum fuit, ut *Luthero*, ejusque affectibus omnibus modis in pulpitis tam Theologicis, quam Ecclesiasticis resistatur, etiam usque ad effusionem sanguinis, & ad hunc finem quotidie in omnibus Horis post *Salve Regina* adiciatur: *Gaude MARIA Virgo, cunctas hereses sola interemisti in universo mundo* cum Orationibus *Gratiam &c. & Ecclesia &c.* Nec integrum complevit triennium sub itinere ad novum Capitulum mortuus anno 1523.

VIII. *Franciscus Guinnonius*, Hispanus, sanguine illustris, moribus & scientia longè excellentior, qui omnem movit lapidem, ut sub suo gubernio sacra Religio in purissima Regulæ Observantia maneretur. Vocatur communiter *Franciscus de Angelis*, eo quod tantam erga sanctos Angelos habuerit devotionem, ut existens Superior *Custodia Angelorum*, Conventum *S. MARIE Angelorum*, unacum Ecclesia in cineres redactum, de novo erexit, & intra hortorum septa quatuor Eremitoria sanctis Angelis *Michaëli, Gabrieli, Raphaëli, & S. Angelo Custodi* fecerit ædificari, in quibus quatuor Fratres alternis hebdomadibus per vices, pane tantum & aqua contenti, ac perpetuæ Orationi vacantes vitam duxerunt verè Angelicam.

Domuum *Recollectionis*, ubi sub sacra Regula rigidius vivitur, atque Missionum ad *Indias* Protector maximus & Propagator fuit cum indicibili animarum fructu. Tyronum educationi certam vitæ formam, existentibus in Domibus *Recollectionis* quasdam austeras Regulas, nec non *Monialibus B. Virginis Immaculata* novas Constitutiones mira prudentia præscripsit. *Gubren. Tom. 2. fol. 484. n. 69. & fol. 705. n. 272. Tom. 3. fol. 262.* Humilitati, patientiæ, & Orationi singularissimè addictus, Horas Canonicas semper genu flexus recitavit: Paupertatis amator præcipuus, Provincias ferè semper pedestri itinere visitavit: Legatus Pontificius in Hispanias & Germaniam sæpius destinatus, plura eximia bona Ecclesiæ Catholicæ contulit, demum sacra donatus Purpurâ, ac totius Ordinis Protector à Papa constitutus, Paucis: Vir

erat tantus ac talis, cui post *S. Bonaventuram* vix parem in Religione invenies. Rexit Ordinem usque ad annum 1529.

IX. *Paulus* aliàs *Joannes Pisottus* Parmensis Italus, qui à Pontifice obtinuit, ut Electio Generalis fiat deinceps, mutatis ad invicem vicibus, ab unica Familia tantum, alterâ semper compromittente: verum quia iste eligendi modus, partim contra Bullam *Unionis*, partim etiam saltem contra strictissimam literam sacrae Regulae, Electionem Provincialibus Ministris indistinctim adscribentis, esse videretur Zelosis, in effectu nil evenit, prout apud *Wad. & Gubernatis Tom: I. fol. 217. n. 3. ac seq.* legi poterit.

Fuit hic Generalis zelô longè inferior suo antecessore, nec amator Domuum *Recollectionis*, & exinde Zelosis non paucis occasio segregandi se à Corpore. Propter hæc, & propter continuam infirmitatem potestas ejusdem per Bullam *Clementis VII.* à *Gubernatis Tom. I. fol. 220.* allegatam fuit adeò limita, ut vix aliud amplius præter nomen Generalis retinuerit. Quare ultro se abdicavit Generalatu, acceptante libentissimè Summo Pontifice, & novum Vicarium Generalem usque ad futurum Capitulum approbante. Rexit Ordinem ferme usque ad finem anni 1535.

X. *Vincentius Lunelli* ex Aragonia, nunc Regi Hispaniarum subiectâ, Vir specialiter laudatus ex singulari rerum agendarum prudentia, qui neutiquam *Paulum Pisottum*, sed potius Prædecessores suos *Lichetum*, ac *Guinponium* secutus, Domuum *Recollectionis* æquè ac strictioris *Observantiae* progressus, nec non Decreta *Clementis VII.* & *Pauli III.* de super facta, omni possibili modo promovere studuit. Pro conversione Infidelium *Indiæ Occidentalis*, sive *America* indefessè laboravit. Magnos honores sibi pluries & instantius à Pontifice oblatos constanti humilitate recusavit.

Demum, præter alias graves pro Ecclesia Catholica Legationes, Consultor Congregationis Theologorum ad *Concilium Tridentinum* missus, ibidem diem supremum clausit, ab Eminentissimo Cardinali *Pacæ* coram Patribus insigni hoc Encomio parentatus: *Defecit hodie in Consilio Vir ex insignioribus ejus.* Gubernavit Ordinem usque ad annum 1541.

XI. *Joannes Calvinus* ex Insula Corsica, Vir doctrinâ, zelô *Sera-*

raphico, pietate, reliquis Virtutibus, nec non in Legationibus Pontificiis Prædecessori suo per omnia æqualis. Author fuit *Montis Pietatis* contra excessivas usuras Romæ erecti: Consultor declaratus Theologorum *Concilii Tridentini*, de Justificatione, de Justitia imputativa, ac de gratia doctè & copiosè ibidem disputavit, eoque in sensu, ad litteram Scoti, conclusit, quem ipsa postmodum sacra Synodus definivit: mortuus sub ipso Concilio, ac maximo Synodali Patrum concursu in Ecclesia sancti Bernardini ibidem sepultus. Gubernavit Ordinem usque ad annum 1547.

XII. *Andreas Insulanus* ex Algarbia, Portugalliæ Provincia, illustri genere, affabilis, prudens, & pius, hincque à Regibus Hispaniæ, Galliæ & Lusitaniæ in paucis dilectus. Ad instantiam Regis Lusitaniæ aliquot zelosos Fratres ad *Indias Orientales* destinavit, qui quinquaginta circiter millia *Mallaberorum* converterunt. In primario Conventu *Recollectionis*, *S. Maria de Insula dicto*, fundamenta Seraphici sui zeli posuit, ac singularis fautor *Domuum Recollectionis* & Regularis Disciplinæ extitit. Rexit Ordinem usque ad annum 1553.

XII. *Clemens Dolera de Monilla*, in Philosophicis æquè ac Theologicis studiis excellens, quæ tamen omnia cum singulari pietate & fervore non aliter quàm ad Apostolicæ Sedis dignitatem tuendam, ad salutem animarum procurandam, & ad eradicandas, ubi contra Regulam in Religione irrepsent, laxitates sedulo impendit; hinc statim ab Electione dispersa Statuta Generalia, plena Spiritus Seraphici, in duodecim Capitula juxta Regulæ tenorem coordinata, distribui curavit & observari, apud *Gubernatis Tom. III. fol. 302.* & in *Chronologia Historico. Legali Mithælis Angeli à Neapoli fol. 282.* reperienda. Intra Generalatum creatus Cardinalis, in tanta erat autoritate, ut recte *Gubernatis Tom. I. fol. 229. n. 2.* fuerit renunciatus *Germania Protector.* Gubernavit Ordinem usque ad annum 1557.

XIV. *Franciscus de Zamora*, nobilis Hispanus, aspectu Venerabilis, in actionibus suis humilis, juncta tamen aliqua Religiosa gravitate in scientiis profundus, tantusque Panegyrista, ut coram Summo Pontifice, nec non in *Concilio Tridentino* publicas habuerit Orationes, quas Docti voluere typis impressas. Tollendis abusibus, contra S. Regulam sicubi introductis, accuratissimè invigilavit.

Pestiferæ Doctrinæ, quam Fautores quidam *Michaëlis Baij*, alii-
que spargere non verebantur, pro viribus restitit, Suis, etiam ante
Fulmen Apostolicum à *Pio V.* in tales malevolos latum, sub excom-
municatione latæ sententiæ ac poena carceris inhibendo, ne ullatenus
similes propositiones publice vel privatim docere præsumant.

A Philippo II. Hispaniarum Monarcha ad ardua negotia vocatus,
eadem mira celeritate, & maximâ Prudentiæ gloriâ expedivit, nec ta-
men persuaderi à Rege potuit, ut aliquem ex pluribus Episcopatibus
primariis, sibi sæpius oblatis, reciperet. Rexit Ordinem usque ad an-
num 1565.

XV. *Aloysius Puteus*, Lombardus Italus, à prudentia, sanctæ
Regulæ Observantia, aliisque virtutibus longè conspicuus, jam ante
Generalatum in Theologum Concilii Tridentini deputatus. Absolutô
sexenniô sui Generalatûs, austerioris vitæ normam aggressus, Vigiliis,
Jejuniis, & reliquis ad præfectionem Religiosam conducentibus Exerci-
tiis ex toto se applicavit, veræ humilitatis & patientiæ Posteris exem-
plum relinquens. Gubernavit Ordinem usque ad annum 1571.

XVI. *Christophorus de Capite Fontium*, Gallus, qui Religionem
summâ vigilantia & exemplaritate visitavit, aberrantes ad perfectam
Regulæ Observantiam reducere allaboravit, atque hinc Puncta quædâ
adnotavit ad singulos Provinciales transmissa, ut in quolibet Conven-
tu quater in anno legantur: insuper ex eodem fine librum quemdam
Manipulus Fratrum Minorum intitulatum edi curavit, in quo contine-
tur medulla illorum, quæ ad sanctæ Observantiæ puritatem, vitæque
pietatem spectant.

Extant & alia plura ejus opera (ut in formalibus loquitur *Mad. de
Script. Ord. f. 90.*) passim Parisiis, Lugduni, Colonia edita. Cha-
rus quoque fuit *Gregorio XIII.* & *Sixto V.* sed & tribulationes, laborés
que passus est ob peregrinas quasdam exubernantis Ingenii opiniones,
unde & in Catalogo expurgandorum librorum aliquot ejus opera sunt
expuncta. Fuit demum à *Gregorio XIII.* ob zeli, Doctrinæque præ-
stantiam Archi-Episcopus Cæsariensis denominatus. Rexit Ordinem
octo annis, id est, usque ad annum 1579.

XVII. *Franciscus Gonzaga*, Mantuanus Italus, ex Serenissimo
Principum & Ducum Mantuanorum sanguine natus, cujus eximiam
scien-

scientiam abunde ostendit ille *Chronicorum Liber* à se in Generalatu conscriptus, ac *Sixto V.* Pontifici post debita Pedum oscula humillimè oblatum; pietatem verò insignem efficaciter probat Processus de virtutibus ejusdem ac miraculis ad futuram Canonizationem actualiter jam confectus. Explicari facile non potest, quo zelo, qua sollicitudine pro subditorum suorum salute, & literali sacræ Regulæ Observantia suo in regimine ad laboraverit. Paupertatis Seraphicæ tantus Amator fuit, ut Oratori Proregis Arragoniæ, Patru sui, aliquando à Prorege ad nostrum Franciscum misso, ut de necessitatibus ejus inquireret, respondere non dubitaverit, *se acu, filo, & petiis ad Tunicam repetiendam, nulloque alio indigere.*

Ardor procurandæ omnium salutis se ad remotissimas quoque Gentes extendit: hinc Fratres viginti ad *Japonica*, & tredecim ad *Chinensia* Regna, audito suorum ibi jam præexistentium fructu, destinavit, datis pro majori animarum conversione, & Prædicationis efficacia, Instructionibus vere Apostolicis. Mortificationi carnis adeò fuerat addictus, ut ipse summus Pontifex in virtute sanctæ obedientiæ ejdem præceperit mitigationem hujus rigoris, quatenus pro ingenti Ecclesiæ, ac Religionis utilitate vitam suam diutius conservare posset.

Profundissima sua humilitas etiam absoluto Generalatu non erubuit Conventum verrere, utensilia Coquinæ abluere, panem ostiatim emendicare, ac infirmorum curæ, præsertim in vilioribus Exertiis, deservire; ex qua pariter virtute plures Achi-Episcopales & Episcopales Insulas, sibi certatim oblata, recusavit. Finaliter tamen evocatus ad regendam Mantuanam Ecclesiam, in qua maximam curam adhibuit, ut omnia juxta præscripta sacri Concilii Tridentini exactè reformarentur. Gubernavit Ordinem pariter octo annis, id est, usque ad an. 1587.

XVIII. *Franciscus de Tolosa* Hispanus, qui puritatis amantissimus in vita Regulari, statim post electionem singulariter ad hoc incubuit, ut juxta literalem Regulæ rigorem Fratres omnes vitam immaculato calle traducerent. Ex eodem motivo, finito Capitulò, ad visitandas Provincias indefesso labore, & (uti testatur in terminis *Gubernatis Tom, I, fol. 240. n. 2.*) magna exemplaritate se contulit. Completò officio Generalatus sui, ad sanctam se solitudinem recepit; brevi tamen à Rege Catholico Philippo II. redire coactus, factus Episcopus Tyenenlis in Galiti

litia. Rexit Ordinem usque ad annum 1593.

XIX. *Bonaventura Secusius* à Catalagyrone Italus, Vir magnus, & à *Clemente VIII.* Pontifice plurimi æstimatus, qui omnes impendit vires, ut non solum aliquas Provincias, ad laxitatem & abusus declinantes, posset reformare, verum etiam omnes reliquas in pura Regulæ Observantia, & perfecta Regularis inter & strictioris Observantiæ Zelatores harmoniâ conservare. Sub eodem pro Familia Cimontana publicata fuere ex hoc fine *Statuta Vallisoletana.*

Plurimum contribuit, teste *Gubernatis Tom. I. fol. 241.* fundus munere Nuntii Apostolici ad pacem Hispanum inter & Gallum conclusam, ideoque à Papa repetitis vicibus destinatus in Galliam, ut pacem Gallum inter & Sabaudum pari felicitate componeret. Demum declaratus erat à Summo Pontifice Patriarcha Constantinopolitanus, Archi-Episcopus Messanensis, & Episcopus Catanensis. Ordinem Gubernavit usque ad annum 1600.

QUÆRITUR III.

Quænam fuerint habita Capitula Generalia quartô Sæculô Ordinis?

PRænotandum, quod Leo X. per Bullam *Unionis* anno 1517. emanatam præceperit, ut deinceps, non singulis trienniis, sed quolibet tantummodo sexennio (nisi auctoritate Pontificia ob graves causas hoc tempus abbreviatur aut prolongetur) Capitulum Generale celebretur, ultra quod tempus pariter non duret officium ipsius Generalis. Equidem S. *Pius V.* durationem Generalis ad octo annos extendit; prout tanto tempore perstiterunt in officio *Christophorus de Capite Fontium*, & *Franciscus Gonzaga*, *Sixtus V.* verò rursus ad sexennium conformiter Bullæ *Unionis* illud reduxit; quod tempus sexennale ad verto ex dicendis primò initium habuisse ab anno 1523. à quo tempore usque ad annum 1529. non habebatur Capitulum Generale. Hoc notatio.

Respondeo, Capitula Generalia hoc quarto sæculo Ordinis fuisse sequentia :

I. Trecis. in Gallia sub Generali Delphino anno 1503.
Observantes Cismontani suam specialem Congregationem institu-
erunt Mantuæ, & in suum Vicarium Generalem elegerunt *Franciscum*
Zenum, de Mediolano 1505.

II. Romæ sub eodem Generali Delphino, ubi ad quatuor millia
Fratrum convenerant; quia Generalis Pontifici persuasit, felicem nunc
fore perfectam unionem *Observantes* inter & *Conventuales*; verum e-
ventus aliud ostendit, unde ipso resignante electus est *Raynaldus Grati-*
anus. Anno 1506.

Observantes speciatim convenerunt Portiunculæ prope Assisium
electo in Vicarium Generalem *Hieronymo Torniello* anno 1507.

III. Romæ, electo Ministro Generali Philippo Bognacabellensi
anno 1510.

Observantes sua Comititia specialia jam an. 1509. coegerunt Fer-
rariæ, in quibus *Franciscus Zeno* denuo regimen supra suam Familiam
consignarunt.

IV. Assisi in Umbria, electo Ministro Generali Bernardino Pra-
to de Cherio anno 1513.

Observantes ad suum speciale Capitulum convocati fuerunt Nea-
polim, ubi *Timotheum Lucensem* elegerunt in Vicarium Generalem
anno 1512.

V. Cherij in Italia sub præcedenti Generali Bernardino de Che-
rio anno 1516

Observantes anno 1554. sese congregarunt Portiunculæ prope
Assisium, eligentes Vicarium Generalem *Christophorum de Forlivio*, qui
fuit ultimus Vicarius Generalis *Observantium*, quoniam postea Gene-
ralatus ipsemet in eisdem fuit translatus, sicque particulares eorum Con-
gregationes cessarunt.

VI. Romæ, in quo Generalissimo Capitulo *Conventuales* à suis
Apostolicis Privilegijs recedere nolentes, autoritate Leonis X. Pontifi-
cis à reliquo corpore sejuncti, & in unam particularem Congregatio-
nem coadunati sunt: E contra in Ministrum Generalem totius Ordinis
electus fuit *Christophorus de Forlivio* ex regulari *Observantia primus*.
Plura de hoc vide sub Leone X. & apud *Gubernatis Tom. III. fol. 227.*
&c. ubi pariter fol. 229. & 233. invenies duas illas præclaras Bullas

Unionis & Concordiæ. Celebratum erat hoc Capitulum Generale præ omnibus memorabile anno 1517.

VII. Lugduni in Gallia, ubi Christophoro Forliviensi creato Cardinali in Successorem Ministerij Generalis electus fuit Franciscus Lichetus anno 1518.

VIII. Carpi in Italia, in quo Capitulo, demortuo Generali Licheto sub actuali visitatione Germaniæ, in Generalatu successit Paulus de Soncino anno. 1521.

IX. Burgis in Hispania, electo in Ministrum Generalem Francisco de Angelis, postea Cardinali anno 1523.

X. Parmæ in Italia, electo in Ministrum Generalem Paulo Pifotto anno 1529.

XI. Niciæ in Italia, in Generalem Ministrum electo Vincentio Lunelli anno 1535.

XII. Mantuæ in Italia, electo Ministro Generali Joanne Calvio anno 1541.

XIII. Assisi in Umbria, in Ministrum Generalem assumpto Andrea Insulano anno 1547.

XIV. Salmanticæ in Hispania, electo in Generalem Clemente de Dolera, postea Cardinali anno 1553.

XV. Aquilæ in Italia, electo in Ministrum Generalem Francisco Zamora, anno 1559.

XVI. Vallisoleti in Hispania, ad Generalatum evecto Aloyseo Puteo anno 1565.

XVII. Romæ, Generali Neo-electo Christophoro de Capite Fontium anno 1571.

XVIII. Parisiis in Gallia, ubi, octenniô juxta Bullam S. Pij V. per Christophorum de Capite Fontium in Generalatu absolutô, successit Franciscus Gonzaga Ducali sanguine anno 1579.

XIX. Romæ, ubi, postquam & Franciscus Gonzaga octo quoq; annos in Ministeriatu complevit, alius Franciscus, à Tolosa nimirum, denuo Generalatum sub Sexennio ex Ordinatione Sixti V. incæpit. Anno 1587.

XX. Vallisoleti in Hispania, electo Ministro Generali Bonaventura à Catalagyrone anno 1593.

XXI.

XXI Romæ in Generalem Ministrum electo Francisco à Sosa, de quo sæculo sequenti sub *Quæstio II. de Generalibus Ministris* plura. Interim notandum hic venit, quod Prædecessor Bonaventura à Catalagyrone ex speciali dispositione Summi Pontificis per septennium duraverit, hinc Sosæ electio primum instituta fuit anno 1609.

QUÆRITUR IV.

An Seraphica Religio, quartô Ordinis Sæculô adhuc manserit sub uno Capite, ac sub eodem servaverit literaliter Regulam absque aliqua dispensatione Apostolica?

ET si resolutio hujus ex prioribus tribus Quæstionibus facile erui possit; ut tamen dicta præcedentia per aliquam reflexionem, ac simul status Seraphici Ordinis, quoad quartum suum sæculum, in succincto compendio ante oculos ponantur hinc.

Notandum imò. Ad initium hujus sæculi quarti Ordinis nostri (id est anno 1500.) *Ægidium Delphinum* fuisse electum Generalem, qui nulli, saltem apparenter, pepercit labori, ut major Unio *Observantes* inter & *Conventuales* introducatur, in quem finem etiam autoritate nixus Apostolica *Julii II.* Pontificis, convocavit Capitulum Generalissimum, ast sinè optato effectu, *Conventualibus* persistentibus in suis Privilegijs Apostolicis, E contra *Observantibus*, qui numero Fratrum & Conventuum indies crescebant, eadem recipere renuentibus.

Notandum 2dò. Post mortem *Julij II.* Papæ Successorem ejusdem *Leonem X.* denuo anno 1517. eandem Unionem tentasse, citando repetitò ad Comitìa Generalia omnes Capitulares, sub Vexillo Seraphico militantes, & quia ad Authenticam præviam interrogationem præsentibus Patres *Conventuales* iteratò responderunt, se velle in suis Privilegijs Apostolicis legitimè obtentis persistere, eosdem à reliquo corpore sejunxit, econtra verò omnes alios Regulam literaliter & purè servare cupientes (sive fuerint de *Regulari Observantia*, sive *Clareni*, aut *Cole-*

Coletani, seu *Amadei &c.*) in unum coadunavit, & quidem sub nomine *Regularis Observantiae*, omnibus alijs nominibus dimissis, præcipiendo, ut aliquem ex suis eligant, qui sit *Minister Generalis totius Ordinis*, prout totum patet ex celeberrimis duabus Bullis *Unionis & Concordiae* communiter appellatis, & supra allegatis.

Notandum tertio, Ut in hoc ipso corpore modo superius dicto, per *Leonem X.* coadunato, primus servor *SS. Bernardini, Gapistriani, & Jacobi de Marchia*, successive in suo vigore conservaretur, Zelosi Generales curarunt erigi plures *Domos Recollectionis*, in quibus rigidioris Disciplinae Amatores ad aliorum exemplum collocarentur. Insuper de novo, partim ex nonnullis harum Domum *Recollectionis* partim aliunde austerioris vitae cupidi quidam prodierunt *Observantes*, jam anno 1518. & 1519. coruscare incipientes, anno vero 1525. stabile principiumponentes.

Hi Bullis Pontificiis, praesertim *Clementis VII.* de anno 1532. distinctas Custodias, ac demum separatas Provincias, quin imò aliquando etiam suum proprium Vicarium Generalem obtinuerunt, sub uno quidem, eodemque cum *Regulari Observantia* Generali, sed sub rigidiori vivendi methodo; hincque communi nomine *de strictiori Observantia* nuncupati, ad distinctionem aliorum *de Regulari Observantia*. Vi. præter jam dicta *Mich. Angel. de Neapol. ad 49. Capitul. General. fol. 241 Gubern. Tom. 1. fol. 200. n. 4. 5 & Tom. 2. fol. 340. n. 103. &c. March. p. 2. fol. 244. &c.*

Notandum quarto. Hos ipsos *de strictiori Observantia* communiter appellatos, juxta diversitatem Nationum, diversa quoque sortiri nomina: nam apud Italos, & magnam partem Germaniae superioris, seu quoad Provincias Germaniae superioris, spectantes ad Familiam *Cismontanam*, vocantur *Reformati*, apud Hispanos *Discalceati* apud Gallos vero Belgas, & residuam partem Germaniae superioris, pertinentem ad Familiam *Ultramontanam* (quales sunt Provincia *Argentina Coloniensis, Saxonica S. Crucis, & Thuringiana*) dicuntur. *Recollekti*.

Pro quo tamen ultimo nomine *Recollektorum* ad tollendam omnem æquivocationem ulterius.

Notandum quinto. Alios esse illos *Recollektos*, qui præter *Discalceatos* sic nominantur in *Hispania*, & alios sic dictos in *Gallia & Germania*
infe-

inferiori, & ex parte *superiori*; nam in *Hispania* ipsimet de Corpore Regularis Observantiæ dicuntur *Recollekti* illi, qui ex ipsis Observantibus sub eadem Provincia, & sub Provinciali Regularis Observantiæ habitant in Domibus *Recollectionis* à se constitutis, non volentes exinde aliquam ab illa Provincia Regularis Observantiæ separationem: Tales fuerunt *Franciscus Ximenez* Cardinalis, *S. Franciscus Solanus* &c.

Recollekti verò in *Gallia*, *Germania inferiori*, ac ex parte *superiori* vocantur illi, qui tenent etiam per Bullas Pontificias distinctas & separatas ab *Observantibus* Custodias atque Provincias, uti etiam proprios Custodes & Provinciales, nec non rigidiorum vivendi methodum, sicque defacto æque ac *Reformati* & *Discalceati* annumerantur in Capitulis Generalibus *strictiori Observantia* in communi, sub uno tamen, eodémque cum *Regulari Observantia* supremo Superiori, seu Generali, qui modò ex hac, modò ex illa eligitur juxta pluralitatem & majoritatem Votorum. His bene Notatis.

Respondeo 1. Usque ad annum decimum septimum quarti sæculi Ordinis, permansit Seraphica Religio integra sub uno, eodémque Capite, sub quo saltem respectivè, maxima pars (in specie illi de *Regulari Observantia* item ex *Communitate Amadei, Clareni & Coletani* &c.) sacram Regulam servarunt ad literam, absque aliqua dispensatione Apostolica. Ita totum pater ex præcedentibus tribus Quæsitis. Circa *Couventuales* autem usque ad annum 1517. in uno, eodémque Corpore adhuc existentes erit pro illo tempore discurrendum, uti sæculo præcedenti, quorsum Lector remittitur.

Respondeo 2dò. Post annum decimum septimum hujus sæculi titulus *Generalis totius Ordinis Minorum* juxta Bullas *Unionis & Concordie Leonis X.* superius in descriptione dicti Pontificis citatas, translatus fuit in aliquem ex Corpore literaliter absque dispensatione Apostolica sacram Regulam Observante, atque manuteneatur præfatus illimitatus titulus *Generalis Ministri totius Ordinis Minorum* à Successoribus continuò ex repetitis declarationibus Pontificiis apud *Gubernatis Tom. I. lib. 3. cap. 10. fol. 89.* videndis. Sub hoc primario & in titulato totius Seraphici Ordinis Generali existit *Regularis & strictior Observantia* absque aliqua dispensatione Apostolica in sacra Regula; & quamvis negari haud queat, sub tanta multitudine, & sub tot strictissimis præceptis hinc inde no-

de nonnullas successivè irreplisse laxitates (& ubinam vinum tam generosum, quod suas non habeat faeces ?) his tamen non solum *strictoris Observantia* Professi, verùm etiam Zelosi ex *Regulari Observantia* unà cum Summis Pontificibus semper restiterunt, sacram Regulam literaliter observare cupientes.

Rememoremus vel solos Generales sub nomine *Francisci* hoc sæculo existentes. O quanti fuerunt isti Zelatores, ac veri *Seraphici Patris Francisci* nomine & re Sectatores: Puta *Franciscus Lichetus*, *Franciscus Quinnonius*, *Franciscus de Zamora*, *Franciscus Gonzaga*, & *Franciscus de Tolosa* ! quàm solerter invigilârunt Capitula Generalia apud *Gubern. T. III. & IV.* reperienda, ne aliquod Privilegium dispensativum reciperetur in Ordine ! quantas præcautiones contra abusus & laxitates fecerunt Summi Pontifices, foventes semper magis eos, qui rigidius sacram Regulam observare conabantur, uti cuncta ex *Quæsto 1. & II.* hujus sæculi deduci poterunt.

QUÆRITUR V.

Quænam Memorabilia pro Utilitate Ecclesiæ fecerint Franciscani Regularis & strictioris Observantiæ in IV. Sæculo Ordinis ?

Respondeo, tacendo pleraque alia, sequentia :

1. **I**N *Europa* plurimùm sunt cooperati Franciscani ad promovendum Generale Concilium Tridentinum principaliter contra novos Hæreticos, maximè *Lutheranos*, *Calvinistas*, & *Zivinglianos* utilissimè ordinatum. Ut dictum Concilium celebraretur, jam præviè apud *Clementem VII.* Summum Pontificem laboravit *Franciscus Quinonius* ex *Regulari Observantia* Generalis Minister totius Ordinis, ac Legatus Cæsareus, teste Eminentissimo Cardinale *Pallavicino* p. 1. *hist. Concil. Trid. lib. 2. c. 14. n. 4. fol. 72.*

Insuper *Franciscus Zamora*, pariter Generalis Ordinis, suis doctissimis Orationibus, ad Concilium Tridentinum habitis, insignem sibi

& Religioni Seraphicæ laudem promeritus est. Nec minorem ibidem sibi Venerationem comparavit *Joannes Calvinus*, prævié, juxta dicta dicta superius *Quæst. I.* à *Paulo III* Pontifice ad Reges Galliæ & Portugaliæ, ad nuntiandum Concilium Tridentinum ablegatus, postea actualis Consultor Congregationis Theologorum Concilij, Vir integritate vitæ, Doctrinæque conspicuus, uti in formalibus loquitur *Pallavicin. p. 2. hist. l. 9. c. 3. n. 11. fol. 7.*

Andree della Vega, subtili Scotistæ, præprimis inter tot Sapientissimos totius Mundi Viros, ibi congregatos, fuit comissa defensio Puncti principalis totius Concilij, nimirum Decreti de Justificatione.

Accedunt plures alij præclarissimi Theologi, ex *Regulari Fratrum Minorum Observantia*, in celeberrimo illo *Concilio Tridentino* existentes, & Bonum publicum prudentissimis suis Consiliis adjuvantes: puta *Dionysius Gracus*, & *Antonius de S. Michaële* Episcopi, *Franciscus Orantes* Procurator Episcopi Palentini, ac *Jacobus Hugo* Gallus, Procurator Episcopi Trecarensis. *Vincentius Lunelli*, *Aloysius Puteus*, *Thomas Soliano*, *Bonifacius Raguseus*, *Franciscus Ragusens*, *Angelus Justinianus*, *Julius Passonius*, *Jacobus Alani*, *Michaël de Medina*, *Joannes Ramirez*, *Alphonsus Contreras*, *Joannes Lobera*, à Rege Hispaniarum missi, ac nonnulli adhuc alij.

Demum inter primos ex Purpuratis Executores Decretorum Concilii Tridentinii constitutus fuit Generalis noster *Clemens Dolera de Monillia* à *Paulo IV.* ad Cardinalitiam Dignitatem evectus

II. Quantam Operam navârint Franciscani pro Lutheranorum neo-hæreticorum Conversione, & titubantium in fide multorum Catholicorum confortatione in Germania superiori, si lingvæ tacerent, vel ipse tot Martyrum ex Ordine sanguis, copiosè pro veritate Catholica profusus, testaretur. Idipsum in *Quæsto I.* hujus sæculi confirmat per proprium Breve *Paulus III.* Summus Pontifex, qui exinde etiam nostrum *Vincentium Lunellum* ablegavit Nuntium Apostolicum ad *Ferdinandum* pro tunc Romanorum Regem.

Joannes Glapion ex Ordine Franciscano *Caroli V.* Imperatoris Confessarius, cum præcipuis hæresis fautoribus privatos, magno cum fructu, congressus habuit, Consiliariosque Cæsaris quâ tepentes inflammavit, quâ perplexè cunctantes contra *Lutherum*, hostem Ecclesiæ summe
noxi-

noxium, exstimulavit, atque edictum Cæsareum, anno 1520. in Lutherum emanatum, efficaciter promovit teste *Card. Pallavicino p. 1. hist. lib. 1. c. 24. n. 3. & 4. fol. 33.*

Circa eadem tempora *Medardus de Kirchen*, *Ferdinandi I. Rom. Regis Concionator Aulicus*, ejusdem Seraphici Ordinis, & pietatē insignis, *Austriam* ab imminente Lutheranismō plurimū præservavit. Mort. anno 1533. *Fortun. Menol. fol. 515. 528. n. 6. & Chron. fol. 598. n. 12.*

Paulus Soncinas Ordinis nostri Generalis rigidissimē omnibus & singulis Franciscanis mandavit, *Prout supra Qu. 2. n. 7. dictum. est*, ut Luthero ejusque Affeclis in publicis cathedris omni modo, usque ad effusionem sanguinis resisterent. Cujus paternum mandatum tam optatum effectum obtinuit, ut per *Franciscum Walburg*, *Matthiam Oberhard*, *Udalricum Seiz*, *Guilielmum Berg*, pluresque alios Franciscanos non solum multa millia Lutheranorum, verum etiam interæ Civitates, Oppida, Pagi & Villæ &c. ad gremium S. Matris Ecclesiæ reducerentur.

Sic etiam variis Lutheri aliorūque Hæreticorum erroribus infecta Bohemia (ut alias Regiones brevitatis gratiā hīc præteream) felicitatem suam magna ex parte adscribit Franciscanis, qui sub *Ferdinando I. Imperatore* 15. millia, sub *Ferdinando II.* intra quadriennium 10. millia Hæreticorum, & adhuc plures sub *Ferdinando III. Romanæ* conciliârunt Ecclesiæ, de quibus omnibus vid. *Gubern. de Miss. ant. fol. 226. & Petr. Ant. de Venet. P. 1. fol. 99.* Plura qui scire cupit, consulat Chronistas nostri Ordinis, ac Menologium Latinum *P. Fortun. Hueber fol. 515. & 1695.*

De sola Bavaria, ubi hoc compendium scribo, nonnulla proferendo, præprimis venenatæ Lutheri doctrinæ ingenti animarum fructu efficacissimē sese opposuit *Casparus Sasgerus*, vel *Schazgerus*, Bavarus, contra hæreticam pravitatem Inquisitor, & ob plenam ac profundam S. Scripturæ cognitionem communiter *Scrutinium Scripturæ* appellatus, cujus præclarissima Opera impressa à Serenissimis Ducibus Baviaræ propria manu & Sigillo firmata, omnibus Prælatis, Parochis & Subditis, contra novæ Hæresis Sectatores, tanquam firmissima fundamenta seriò fuerunt commendata, prout Archivium nostrum adhuc similem copiam Authenticam exhibet.

Joannes Nasus, è Fratre Lajco factus sacerdos, in tam eminentum evasit concionatorem, ut à *Pio V.* Prædicator Apostolicus, ac demum Episcopus Bellinensis, & Suffraganeus Brixinensis fuerit institutus, scriptis & dictis Lutheranorum continuus antagonista.

Joannes Winzlerus disputando, docendo, & contra Lutheri dogmata concionando tantum profecit, ut *Algojæ* Apostolum vox communis pronunciârit.

III. Uti in *Germania superiori* contra Lutheranos, ita in *inferiori* seu *Belgio*, ac pariter in *Gallia* Franciscani non minus usque ad copiosam sanguinis effusionem contra Calvinistas, aliosquæ sectarios strenuè decertârunt, ab Ecclesia locò premii, insigni Martyrii Laureolâ, etiam ritu publico, condecorati, prout gloriosos testes agere possunt *Martyres Gorcomienses Briella* in *Hollandia* Anno 1572. sub Principe *Auriaco* exquisitis cruciatibus sublati, ac postea solemniter à *Clemente X.* Beatorum Catalogo adscripti.

Brugis in *Flandria* *Cornelius Braunerius* omnium calculo eruditissimus Theologus, contra dictos Novatores tantum effecit, ut libellis etiam editis, & in sui memoriam relictis, communiter *Catholica veritatis Dictator*, *Hereticorum Malleus*, & *Flagellum*, ac *Catholicorum confortator* atque *Propagator* appellaretur.

In comitatu *Flandriae* ab Hereticis, & Iconoclastis circa Annum 1577. occupato, Franciscani in reductione Hugonotarum cum aliis tam solerter laborârunt, ut vix modicum zizaniæ in fertilissimo hoc Agro antea spinis & tribulis confito, reperiretur.

In Missionibus suis ordinarijs ac continuis in *Hollandiam*, ac alias *Batavorum Provincias* nostri Patres *Recollecti* non solum Catholicos in vera Fide conservant, verum etiam quàm plures Hæreticos ad eandem amplectendam zelosis suis exhortationibus utilissimè comoveant, prout videndû apud *Petr. Marchant* in 12. fund. p. 2 fol. 126. ubi pariter ampla & authentica citantur Testimonia Principum, Oppidorum &c. quibus conversiones totius populi ab Hæresi ascribuntur Fratribus Minoribus.

Quàm utiliter PP. Franciscani Galli in populosò illo Regno pro Hæresis Calvinianæ extirpatione desudârint, qualiter hac de causa à Regibus & Episcopis maximo Religionis Catholicæ profectu, expetiti fuer-

fuerit, ac quomodo multiplicatis Missionibus simul Populum Dei electum multiplicaverint, desumi potest ex *Dominico Gubern. de Miss. ant. fol. 84. & seqq.*

IV. Transeundo ab *Europa* in *Africam*, inter Missiones Franciscanorum, celeberrima fuit illa in *Congo*, inferioris *Aethiopiae* Regno, ad finem praecedentis jam saeculi, sub *Joanne II.* Portugalliae Rege inchoata, vel maximè autem saeculò praesenti sub *Emmanuele*, Joannis Successore, aliisque Lusitaniae Regibus per plurimos annos felicissimè continuata; ubi *Rex & Regina Congensis*, unà cū *Filio Regis*, constanti postea Religionis Catholicae defensore, ac Vassallis innumeris ministerio Fratrum Minorum sacrâ fuerunt Baptismatis undâ abluti, Delubra diruta, Idola in ignem coniecta, atque Ecclesiae ad veri Dei cultum ubique exstructae. Et cum hi Missionarii pro tanta conversorum multitudine haud quam sufficerent, continuo plures alij, ejusdem Franciscani Sodalitij Sacerdotes, Viri SS. Literis eruditi, atque Religiosae Perfectionis laude commendati, ad laborantibus in subsidium superaddebantur.

Episcopi in *Congo* à potiori extiterunt Franciscani; speciali notâ leguntur digni: 1. *Dionysius à S. Antonio* indefessâ pastoralis Officij sollicitudine populum fermè sine numero Christo per salutare lavarum regenerans. 2. *Henricus Princeps Alphonsi I.* Congani Regis Filius, post Franciscanus, & denique ad hanc Insulam assumptus, sed morte praeventus. 3. *Franciscus à Villa Nova*, in promovenda animarum salute semper indefessus, sub quo hic Episcopatus ad annum 1597. à *Clemente VIII.* fuit subdivisus in duos, *Congi* remansit idem *Franciscus*: in Regia Civitate *Bamba* verò Antistes constitutus est *Fr. Michael Baptista à Conimbrja* ex Reformata Provincia S. Antonij, anno 1602. de mortuus, de quo saeculo sequenti. Videatur de hac celeberrima Missionem *Gubern. de Miss. ant. fol. 621. & seqq.* ubi contra nonnullos Historicos, ex malâ informatione deceptos, veritatem horum dictorum efficaciter ostendit.

V. Pergendo ab *Africa* in *Asiam*, occurrit ejus notabilissima pars, *India Orientalis* anno 1500 primitus per *Petrum Alvarez* ac successivè per alios Portugalliae Architalassos discooperta. In hac Franciscani multa centena millia Infidelium Christo per Evangelium pepererunt; ac postea *Henricus à Conimbrja* cum suis septem socijs prima Funda-
menta

menta jecit novæ Custodiæ S. Thomæ, cum tempore in magnam Provinciam excrefcentis.

Anno 1540. Franciscani Regem & Reginam de *septem Corlis*: Anno 1549. Imperatorem unâ cum Curia Regni *Ceylan* baptizârunt.

Anno 1542 S. *Franciscus Xaverius* Goam in India perveniens, ac *Joanni Albuquerque* ex Ordine Minorum, qui tunc solus Episcopus ibidem toti Indiæ præsidebat, se præsentans, tanto ab eodem amore fuit susceptus, tantaque inter eos amicitia contracta, ut invicem sua consilia amicissimè comunicarent. *Turselin. in vit. l. 2. c. 1. f. 112. qui f. 108. testatur*, nullos tunc temporis in tota India Orientali fuisse Religiosos præter Franciscanos, inter quos *Fr. Jacobi Borbani* eruditio ac zelus præprimis eminebat, qui pueros Indos, à se conversos, etiam in linguâ Lusitanâ instituens, eisdem, felici industriâ, in convertendis Ethnicis interpretes adhibebat. Idem S. *Xaverius* dum anno 1548. *Cocinum* advenit, apud Franciscanos divertit. *Tursel. l. c. fol. 286.*

Anno 1550 in *Malabar*ia ultra 50. millia hominum ad Ecclesiam Catholico Romanam perducti sunt.

Anno 1556. *Jacobus* quidâ Franciscanus, alijque ejusdem Ordinis Operarij Regem *Tanor* cum universo suo Regno ad veram Fidem converterunt, quam pariter sub indefesso eorum zelo Apostolico suscepit Rex *Canarum* cum 70. millibus Vasallorum, quem postea eodem adhuc sæculo secutus est Rex *Candæ*, seu *Candas*, cum Principe majore natu, Regina Matre, & septem millibus suorum.

Anno Domini 1575. *Petrus ab Alvare* sui que Sodales in *Insulis Philippinis* novem annorum spatio ultra ducenta millia Gentilium Christo adixere.

Anno 1593. *Petrus Baptista* cum alijs strictioris Observantia à Rege Hispaniarum ad potentissimum *Japonia* Imperatorem ablegatus, ut Caduceatorem ageret, Legationis negotium feliciter pertractavit, sibi que & suis Tyranni hujus animum adeò conciliavit, ut Regiâ munitus autoritate Ecclesias, Hospitalia, & Monasteria construxerit, in quibus Evangelium publicè annuntiare, adultos Christiana Doctrina imbueret, & plurimos baptizare, sancta cum fiducia continuabat, usque ad annum 1597. Verùm excitata per Sacrificulos gentiles gravi persecutione, cum 5. Socijs suis, ac tribus ex celeberrimâ Societate JESU,

nec non septemdecim tertij Ordinis *S. Francisci* professis, nobile Martyrium pro Christi Nomine subiit, omnes crucibus affixi & Lanceis perfossi.

Stupenda sanè erat constantia, quâ in sola Civitate *Meaco* (ubi crudelitas ista inchoata, & *Nangasacki* completa fuit) quater mille Neo phyti Christiani certatim ad præfatos BB. Martyres Japonenses concurrerunt, ut cum ipsis Christi confessionem Martyrio solidarent. *Marchant. in 12. fundam. fol. 117. Hueb. in Menol. ad 5-Febr. n. 1. & 10. fol. 505. & 510. Mazzar 5: Febr. fol. 187. n. 36. Boland. Tom. 1. Febr. fol. 723. &c.*

VI. Quanta in *India Occidentali* seu *America* hoc sæculo pro Deo & Ecclesia Franciscani præstiterint, vix credi posset, nisi tot authenticis Testimonijs convinceremur *Martinus de Valentia* autoritate Apostolica, & Imperatoria *Caroli V.* circa annũ 1523. illuc destinatus, cum alijs undecim suis Socijs in magno illo Imperio *Mexicano* & alibi baptizavit usque ad annũ 1531. ultra decies centena millia Infidelium, 500. Idolorum Tempia solo æquavit, ac plusquam 20 millia Dæmonum Simulacra, à cæcis his Gentibus antea culta, confregit, atque pluribus in locis Ecclesias & Oratoria erexit.

Tanta fuit, teste *Joanne à Zumeraga*, primo Episcopo Mexicano ex Seraphico Ordine assumpto per hos indefessos Operarios in Vineâ Domini animarum messis collecta, ut mirabili Divinæ providentiæ dispositione censeretur *Martinus* ille in Indiis refarcivisse ingens illud animarum damnum, eodem ferme tempore in Germania Ecclesiæ ab alio *Martino*, Apostata nimirum *Luthero*, illatum.

Magis adhuc mirandum est quòd unicus Frater *Petrus de Gandavo*, professione simplex Laicus virtutetamen ex alto indutus, hæc circa tempora in Indiis Occidentalibus florens, tantum valuerit, ut frequenter cum Socio 14. millia Gentilium, interdum 10. aliquando 8. millia, unica die baptizârit de quo secundus Archi-Episcopus Mexicanus, *Alphonsus de Montular*, exlaudatissimo Ordine Dominicanorum dicere solebat: Non ego Mexici Archi Episcopus sum, sed Fr. *Petrus à Gandavo*, Laicus Ordinis *S. Francisci*: voluit nimirum sapientissimus totius mundi Gubernator, qui pro majore divini Nominis exaltatio-

ne ad convertendum Orbem veterem indoctis utebatur Piscatoribus, nec in conversione novi Orbis simplices Laicos excludere.

Martinus à Jesu Strictioris Observantiæ à *Sinzica* Rege in *Mechoacan* & *Xalisco*, post receptum S. Baptisma, in suum Territorium vocatus, una cum aliis ejusdem Instituti Missionariis, infinitos ferme Infideles suavissimo Christi jugo subjecit, ac fundamenta posuit pro duplici Provincia, à nostris ibidem erecta, una SS. Apostolorum *Petræ & Pauli* in *Mechoacan*, altera S. *Jacobi* in *Xalisco*.

Sanctus Franciscus Solanus, Regularis Observantiæ, *India Occidentalis*, maximè *Regni Peruviani*, Apostolus anno 1589. in *Americam* abiens, in *Tucumania*, ad 900. Leucas Hispanicas sese extendente, multa millia Ethnicorum lumine veræ Fidei, ac virtutum radiis illustravit.

Quantum ejus præsentia piique Sermonis vis apud Indos posset (verba refero ipsius Bullæ Canonizationis die 6. Kal. Jan. 1726.) tunc maximè patuit, quàm multa millia Infidelium, Christianis de more, in Dominica Passionis Mysteriis recolendis feria V. in Cena Domini sanctè occupatis, cruentam Cadem jamjam allatura, ipse DEI Verbo exarmavit, diversèq; ac sibi ignota lingua barbara homines uno Idiomate allocutus, non solum pacem suasit, sed ad Christi Fidem supra novem millia convertit.

Videantur plura in Authoribus superiùs citatis, ac in *Historia de vita S. Franc. Solani*, novissimè canonizati.

~~~~~

SÆCULUM V.

ORDINIS SERAPHICI

id est

ab anno MDC. usque ad
annum M.DCC.

QUÆRITUR I.

Quinam Pontifices extiterint sub quinto Seraphici Ordinis Sæculô, & quæ bona nostræ Religioni contulerint?

Respondeo, ut sequitur:

I. **L**Eo XI. Florentinus, antea Alexander de Medices, qui ne quidem integrum mensem in suo regimine adimplevit, præmatura morte abreptus; hincque de ipso nil notabile occurrit, cum eodem, quo Antecessor suus Clemens VIII. obierit anno, id est

1605.

II. *Paulus V. Romanus, antea Camillus Burgheſius dictus, qui ut Cardinalis Romæ, nomine Pontificis anno 1600. præſidebat Capitulo Generali, & ut Papa toto tempore ſui laudatiſſimi Regiminis ſtrenuè laboravit, quatenus perfectæ Concordia Franciſcanos inter Regularis ac Stricteris Obſervantie, ſanctè conſervetur, uti patet ex Bulla & Poſtulat Apoſtolica &c. apud Gubernatis Tom. 2. lib. 7. cap. 3. n. 181. & 182. fol. 372.*

Indulgentias plenarias concessas recitantibus coronam Rosarii Franciscanorum ex septemplici decade etiam post Generalem suam revocationem Indulgentiarum, immediate Regularibus concessarum, benignissime innovavit, juxta Breviarii nostri *Rubricas particulares tit. 8. num. 90.* Alias Indulgentias plenarias pro omnibus Christi Fidelibus tempore Generalis Capituli solennissime indulgit per Breve Apostolicum reperendum apud *Gubernatis Tom. 3. fol. 602.*

Paschalem Baylon, Strictioris Observantiæ in Hispania Professum, declaravit *Beatum* per Breve & *In sede Principis* editum 29. Octobris 1618. Tacentur plures aliæ gratiæ, quas Ordini Seraphico concessit. Ecclesiam rexit usque ad annum - - - 1621.

III. *Gregorius XV.* Bononiensis Italus, antea Alexander Ludovisi, qui teste *Gubern. Tom. 2. fol. 373.* tenerrimum affectum, quo jam ante Papatum ferebatur in Ordinem Seraphicum, in suprema hac Dignitate constitutus non minuit, sed adauxit, specialiter addictus Strictiori Observantiæ, & in eadem præ aliis prosecutus *Paulum de Liburno*, *Didacum Bononiensem*, & *Paulum Madritensem*, quorum ultimo liber semper ad Pontificem patebat accessus.

Eidem strictiori Observantiæ concessit singularem aliquem Vicarium Generalem à quatuor Visitatoribus Apostolicis & Procuratore Generali Curiae coram Sanctitate sua, personaliter Præsidente, eligendum. *Benignum a Genua* totius Ordinis Ministrum Generalem, ex eadem Familia electum, per Breve allegatum à *Guber. Tom. 1. fol. 252.* Autoritate Apostolica munivit, ut omnia ordinet in visitatione Provinciarum juxta Declarationes *Nicolai III.* & *Clementis V.*

Petrum de Alcantara, in Hispania clarissimum ejusdem strictioris Observantiæ Lumen Beatorum numero adscripsit. Indulgentias *Portiuncule* extendit ad omnes Ecclesias Fratrum *S. Francisci* per Breve & *Splendor paterna gloriæ dat. 4. Jul. 1622. v. Lantusca. Theat. Reg. V. Indulgent. p. 290.* Rexit Ecclesiam usque ad annum - - - 1623.

IV. *Urbanus VIII.* Florentinus, antea Maphæus Barberini, maximus amator Seraphici Ordinis, prout non solum opere, & quidem sæpius, sed etiam verbis publicè contestatus fuit ad Nepotem suum Cardinalem Barberini in Beatificatione *Petri Baptista*, & *Sociorum Martyrum Japonensium* ex strictiori Observantia, hæc formalia proferens :

Ecce

Ecce Domine cognate, quantum diligam vestrum Franciscanum Ordinem, qui hodie magnum plaustrum, Beatis plenum, in suum horreum invexi. In pignus amoris constituit eundem Cardinalem, Nepotem suum, Protectorem nostrum, qui huic officio amorosè præesse dignatus est 45. annis. Nec mirum, dum antequam Cardinalitiam dignitatem adeptus est, ipsemet intendebat militare DEO sub Reformatis Provincia Seraphicæ.

Ut Religio universa in purissima sacre Regulæ Observantia juxta Declarationes Nicolai III. & Clementis V. conservaretur, Urbanus VIII. indefessè laboravit, prout patet tam ex Bulla & Sacrosanctum Apostolatûs 1. Octob. 1625. in Bullario Romano, Luxenburgensis novissimæ editionis de an. 1727. & seqq. Tom. IV. Constit. 49. dicti Pontificis, quàm ex pluribus aliis apud Gubernatis reperiendis. Habitum Seraphicum apud sæculum in summa veneratione haberi voluit, dum per Breve & Cum sint & apud Gubernatis Tom. I. fol. 485. gravissimè inhibuit, ne Eremitis quibuscunque portatio Caputii Franciscanorum concederetur.

Pro Franciscanorum augmento in India, tam Occidentali quàm Orientali, plura saluberrimè disposuit. Statuta Reformatorum Italiæ munimine Apostolico roboravit, ac Custodiam Bavariæ in Proviniam strictioris Observantiæ cum amplissimis favoribus erexit per Bullam pariter incipientem & Sacrosanctum Apostolatûs Tom. 4. præfati Bullarii Romani Constit. 36. ejusdem Pontificis. Quinimò post aliquot annos eandem gratiam reliquis quoque Reformatorum Custodiis universaliter motu proprio exhibuit per Bullam & Injuncti Nobis, anno 1639. in eod. Bullar. Tom. V. Const. 140. Rexit Ecclesiam usque ad annum 1644.

V. Innocentius X. Romanus, antea Joan. Bapt. Pamphilus, qui primo regiminis anno per Breve Apostolicum pro felici Capituli Generalis successu concessit omnibus Christi Fidelibus Indulgentias plenarias, & Præsidentem ejusdem delegavit Julium Rossigliosum, postea in Pontificatu Successorem sub nomine Clementis IX. Ut loca Terræ sanctæ sub directione nostræ Seraphicæ Religionis semper floreat, singulariter invigilavit per duo Brevia Apostolica apud Julium à Venetiis fol. 53. & 54. invenienda.

Quòd Indulgentia Ecclesiæ Portuiculæ in anno sancto sub Generali revocatione Indulgentiarum non intelligatur comprehensa, declaravit

ravit per Bullam & *Cum ob sacri Jubilæi &c. Tom. V. Bullarii Romani, dict. edit. Luxemb. Constit. 44. illius Pontificis.*

Ex libro *de gratia Christi & libera hominis voluntate, Cornelii Jansenii Hollandi, Iprensis Episcopi*, quinque propositiones ut hæreticas solenni Constitutione & *Cum occasione & dat. prid. Kal. Jun. 1653. damnavit. Vid. dict. Tom. 5. Bull. Const. 54.* Cui noxiæ Jansenistarum doctrinæ Franciscani semper fortiter restiterunt, prout etiam P. Generalis *Michaël Angelus de Sambuca* in Comitibus Generalibus Toletanis 12. Jun. 1658. celebratis, cum toto Capitulo speciale mandatum ad universum Ordinem promulgari curavit, ut non solum literis Apostolicis, pestiferas illas 5. Propositiones prohibentibus, cæca p̄orsus obedientia ad litteram, absque ulla interpretatione, præstetur, verum etiam exteri omnes in sanioŕem sententiam à nobis pertrahi pro viribus curentur. Videatur *Guilielm. Herincx* ex Ord. Minor. Recollect. assumptus Episcopus Iprensis, *part. 2. summæ Theol. Scholast. in annexis in fine: fol. 47.*

Idem Pontifex, ut Bibliothecæ strictioris Observantiæ, tanquam Armamentarium Scientiarum ad oppugnandos Hæreticos deservientiæ, semper conserventur integra, sub Excommunicatione latæ sententiæ prohibuit, ne libri extrahantur *ead. Tom. V. Bullar. Constit. 46.* Rexit Ecclesiam usque ad annum 1655.

VI. *Alexander VII.* ante Fabius Chisi, Senensis Italus, specialis cultor *Immaculatæ Conceptionis B. V. Mariæ*, uti clarè eruitur ex *Bulla & Sollicitudo omnium & Tom. 5. sepedicti Bullar. Luxemb. edit. Const. 114.* Privilegia omnia concessa tam Guardiano sacri Montis Sion, quàm Fratribus, nec non locis Terræ sanctæ clementissimè innovavit. Ut deinceps pro majori quiete Ordinis non eligantur in Familia Cismontana Discreti Conventuum, mittendi ad Capitulum Provinciale, decrevit. Facientibus Exercitia Fratribus tam *Regularis* quàm *Strictioris Observantiæ* Indulgentias plenarias indulgit.

Alternativam Commissarii Generalis Familiæ *Cismontanæ* à Generali Capitulo *Observantes* inter & *Reformatos* pro majori ad invicem Concordia introductam benignissimè ratam habuit. Provinciis in Brassilia, tanquam remotissima Indiæ Occidentalis parte, existentibus proprium Commissarium Generalem admisit. Statuta Indiæ Orientalis confirmavit, pluraque alia favorabilia tum in *Romano Bullario*, tum apud *Gubernatis*

natis Tom. I. tum apud *Julium à Venetiis* videnda, ordinavit. Rexit
Ecclesiam usque ad annum 1667.

VIII. *Clemens IX.* Hetruscus Italus, antea Julius Rospigliosi, qui nec ipse in cultu Immaculatæ Virginis propagando cessit, antecessori suo, utpote per Bullam *æ Sincera nostra &c. Tom. VI. Bullarii Constitut. 13. dicti Pontificis*, præcipiens, ut festum Conceptionis Immaculatæ Virginis deinceps cum octava celebretur in Terris sacrae Romanæ Ecclesiæ temporali Jurisdictioni subjectis.

Pro conservanda puritate Regulæ Seraphicæ vigilem curam gessit, hincque *Ildephonsum* Zelatorem in Portugalliam, & Galliam destinavit suum Commissarium Apostolicum, quatenus, si alicubi ex belli tumultibus videret collapsam aliquomodo Regularem Disciplinam, eam restauraret, ac ubi, benedicente Domino, perseverare eandem cerne-
ret, firmitus solidaret. Germaniæ superiori ex Regulari Observantia *Joannem Molinam de Navarette*, Imperatricis Confessarium concessit quoad Ditiones, Imperatori subjectas, Commissarium Generalem per Bullam *æ Religionis Zelus*, apud *Gubernatis Tom. I. fol. 320.* Rexit
Ecclesiam usque ad annum 1669.

VIII. *Clemens X.* Romanus, antea Æmilius Altieri, qui, dum vix summum Ecclesiasticæ Dignitatis fastigium conscendit, primò statim Pontificatus anno Seraphicæ Religionis valde gloriosam edidit Bullam canonizationis *S. Petri de Alcantra*, strictioris Observantiæ singularissimi Patroni, quem Prædecessor suus equidem Sanctorum Catalogo adscripsit, morte tamen, præoccupatus, solenne desuper Diploma expedire non potuit. Memoratâ Bullâ videre est in *Bullario Romano Luxemb. edit. Tom. 6. Constit. 1. dicti Pontificis.* Declarationem Cardinalium de cultu immemoriali *B. Ludovica de Albertonibus*, Nobilis Romanæ, ac tertii Ordinis *S. Francisci*, cujus sacrum Corpus Romæ in Ecclesia *S. Francisci Fratrum Minorum* strictioris Observantiæ ad Ripam Tiberis in pretioso requiescit Mausolæo, per specialem Bullam confirmavit, unâ cum Missa & Officio de eadem Beata.

Familiæ *Cismontana Reformatorum* proprium ac distinctum Commissarium Generalem usque ad futurum Generale Capitulum, inauditò prius exemplò constituit per Diploma *æ Religionis Zelus &c.* apud *Gubernatis Tom. I. fol. 267.* videndum, ac demum iisdem Patribus *Refor-*
matis

matris seu strictioris Observantia, ob ardentem zelum, quo salutem animarum omni studio procurare laborabant, per Bullam: *Cœlestium munus* &c. apud *Julium de Venetiis*, fol. 130. inveniendam, concessit, ut in quibuscunque regionibus, in quibus actu non existunt Missionarii Congregationis de propaganda Fide, possint de licentia Ordinariorum exercere Missiones publicas, ac congregato populo Benedictionem Papalem, & plenariam omnium suorum peccatorum remissionem impertiri; quem similem favorem per æqualem Bullam postea, juxta dicenda, *Innocentius XI.* toti corpori Seraphico apud *Julium de Venetiis* fol. 153. elargiri dignatus est, & *Innocentius XII.* denuo indulgit Regulari Observantiæ apud *Felicem Potestà in suo Examine Ecclesiastico Tom. III. part. 3. fol. 654.* ubi simul utilissimæ præscribuntur Regulæ in talibus Missionibus observandæ. Rexit autem *Clemens X.* Ecclesiam usque ad annum

1676.

IX. *Innocentius XI.* Novocomiensis Italus, antea Benedictus Odeschalchi, vitâ, moribusque integerrimus, ita, ut de ejusdem Apotheosi, seu futura Beatificatione Romæ agatur. Hic raro encomio celebratur à *Bullario Romano Editione Luxemb. Tom. X. fol. 212.* ut alienus à suis, pauperibus verò summo per se addictus, præsertim pauperi Religioni Seraphicæ, quam, ut in suo nitore, & puritate Regulæ conservaret, ac, ubi necesse foret, tollendo abusus pristino candori restitueret, plures Bullas edidit, signanter illam: *Militantis Ecclesiæ* & ac illam: *Sollicitudo Pastoralis*, apud *Julium de Venetiis* fol. 142. & 149. reperien-
das. Pro quarum exacta executione *Josephum Ximenez* Generalem, sacræque Regulæ Zelatorem, per speciale Diploma: *Ex commissa Nobis &c.* constituit Commissarium Apostolicum.

Regulam Seraphicam cum aliis Pontificibus ceu Medullam S. Evangelii veneratus, voluit, ut Professores ejusdem pariter in Missionibus Apolicis imitarentur Apostolos; hinc ipsis per Bullam superius apud *Clementem X.* allegatam dedit licentiam, ubique Terrarum, ubi Missiones de Propaganda non existunt, cum permissione Ordinariorum prædicandi Evangelium, Indulgentiâque plenariam cum Benedictione Papali confluenti Populo impertinendi.

Erectionem Seminarii nostrorum Missionariorum in Regno Portugalliæ per Bullam: *Ex injuncto Nobis &c.* & alterius similis Seminarii

In Regno *Mechoan* Indiæ Occidentalis per Bullam *Æ Sacrosancti Apostolatus &c.* clementissimè confirmavit. Custodiam Insulæ *Madera* in mari Atlantico per Bullam *Æ Nuper pro parte &c.* erexit; Constitutiones pro Domibus, Collegiis, & Seminariis nostræ Seraphicæ Religionis in Indiis munimine Apostolico roboravit, ac Innumeras quasi gratias videndas apud *Julium de Venetiis fol. 166.* pro Apostolicis ibidem Operariis adjunxit. Insuper apud eundem *Julium à Venetiis fol. 196.* per Breve *Æ Pietatis &c.* nostris Patribus alios in doctrina Catechetica instruendis, uti etiam Sæcularibus in Catechesi comparentibus, vel Juventutem ipsam illuc ducentibus varias Indulgentias indulgit.

Demum, ut brevitatis gratiâ plura præteream, sicuti memoratus Pontifex ut Hæreticam damnavit doctrinam *Michaëlis Molinos*, ita è contrario ipse & Successores ejus iteratò clementissimè approbaverunt, ac variis Indulgentiis condecoraverunt *Viam Crucis*, cujus sacrum Exercitium plura Capitula Generalia ad hæc usque tempora ex eo fine ubiq; Terrarum dilatari curârunt, ut per frequentes meditationes Passionis Dominicæ, tanquam per actus virtuosos, sumè meritoriè elicitos, opposita *Michaëlis Molinos*, & *Quietistarum*, Christianam perfectionem in mera quiete, seu statu mere passivo, absque elicitione actuum, etiam virtuosorum, constituentium, damnata Principia efficacius impedirentur, aut omnino destruerentur.

In favorem Lectorum Jubilatorum Ordinis Minorum *de Observantia* edidit Breve *Æ Exponi Nobis* apud *Gubernat. Tom. 4. fol. 233.* vicus Præfati literas S. Pœnitentiariæ Doctoribus seu Magistris in S. Theologia inscriptas, aperire, ac omnibus aliis prærogativis, præeminentiis, privilegiis, gratiis, & indultis, quibus alii Regulares Doctores Artium & SS. Theologiæ Magistri tam de jure, usu, & consuetudine, quàm aliàs quomodolibet utuntur, frui queant, dummodò non contrariantur Ordinis Constitutionibus. Rexit Ecclesiam usque ad annum

1689.

X. *Alexander VIII.* Venetus, antea Petrus Vitus Ottoboni, qui in brevi suo regimine eximiam fecit Seraphicæ Religionis gratiam, dum *B. Joannem Capistranum*, Turcarum terrorem, ac Regularis Observantiæ Zelatorem eximium, anno 1690. magna cum Solennitate Sanctorum Catalogo adscripsit, cui eodem tempore ex strictiori Observantia

B. Pa-

B. Paschalem Baylon ferventissimum Eucharistiæ cultorem adjunxit.

Patrem *Angelum Michaëlem à Creta* Regularis Observantiæ Virum celeberrimum, *Leopoldi I.* Imperatoris Theologum, SS. Congregationum Indicis & Rituum Consultorem &c. qui plures Ordinis Conventus in Peloponneso instituit, ibique teste ipso Summo Pontifice, Catholicam Religionem introduxit, primis Ordinis Patribus per speciale Diploma annumeravit, & sacri Palatii Apostolici Concionatorem constituit. Rexit Ecclesiam usque ad annum - - - 1691.

XI. *Innocentius XII.* Neapolitanus, antea *Antonius Pignatellus*, qui suum erga Seraphicam nostram Religionem amorem multis signis patefecit: nam imprimis sub ejusdem glorioso regimine *Statuta generalia Victorienfis*, Declarationibus *Nicolai III. Clementis V. & Innocentii XI.* innixa anno 1694. (Præsidente nomine Sanctissimi Reverendissimo *Joanne Alonso*, Episcopo Celsonensi, ex ipso sacro Ordine assumpto) condita fuerunt, pro quorum executione *P. Bonaventuram Boërium*, Ministram Generalem, Commissarium Apostolicum constituit per Breve *Ex debito Pastoralis*, dat. 28. Aug. 1694.

Secundò eundem *Boërium* ad Episcopatum Salernitanum, & *Antonium à Cordona* ad Archi-Episcopatum Valentinum, ambos ex Regulari Observantia, assumpsit.

Tertiò idem Sanctissimus ex strictiori Observantia destinavit quosdā animarum Zelatores in *Abbassiam*, qui Imperatorem ibidem (*Magnum Sacerdotem Joannem dictum*) ad gremium sanctæ Matris Ecclesiæ reducerunt, & aliquot Procerum, seu Principum filios, ut instruerentur in vera Catholica Religione, secum Romam duxerunt ut ampliùs dicetur Quæst. V.

Quartò Breviarium Franciscanum à Patre *Bonaventura Diaz* in commodiorem ordinem digestum, confirmavit, & plures Indulgentias pro oratione mentali, ac Via Crucis (quam etiam ampliaverat) impertivit in ipsis Rubricis particularibus dicti Breviarii videndas. Rexit Ecclesiam ferme usque ad annum - - - 1700.

QUÆ.

QUÆRITUR II.

Quinam extiterint Ordinis Generales in quinto Sæculo Ordinis? Respondeo sequentes.

I. *Franciscus de Sousa*, Hispanus, nobilitate, doctrina, prudentia, & mira in rebus agendis dexteritate, sumis Principibus valde acceptus. Quantum zelaverit Ordinis disciplinam, labor indefessus in visitandis personaliter Germaniæ, Hispaniæ, Galliæ, ac Italiæ Provinciis, nec non condita Statuta ac Epistolæ Encyclicæ abunde constantur.

Imputatur eidem, quod saltem pro foro conscientiae impetraverit à Pontifice Clemente VIII. potestatem dispensandi cum subditis in certis quibusdam præceptis Regulæ contra essentialia vota non militantibus; quæ procuratio tamen teste *Gubern. Tom. I. fol. 243.* à tanto Viro credi non potest. Hoc certum omnino est, quod concessio illa nunquam fuerit publicata, nec acceptata ab ullo Generali Capitulo. De cætero fuit hic Generalis Episcopus Canariensis, dein Oxoniensis, & ultimò Segoviensis. Præfuit Religioni Seraphicæ usque ad annum 1606.

II. *Archangelus Gualterius de Messana*, Italus, Vir integro sui sexennii gubernio nullis parcens laboribus, ut *strictioris Observantiae* Recollectionem in suo rigore conservaret. Ad Provincias Italiæ dedit Epistolam, nñ nisi Spiritum Seraphicum continentem, quæ allegatur, & jure merito commendatur à *Gubern. Tom. I. fol. 243.*

Fuit pro eximiis suis in Ecclesiam meritis promotus ad Archi-Episcopatum montis Regalis prope Panormum, postquam gloriosum complevit sexennium sui Generalatus, id est usque ad annum 1612.

III. *Joannes de Ferro* sive *Ferro*, Hispanus, nobilissimis Parentibus natus, & sub ipsa jam receptione ad ordinem per *Joannem de Jerusa-*
lem

lem Spiritu prophetico prædictus futurus Generalis. Quo studio Regulæ puritatis conservationem intenderit, evidenter convincunt (teste *Gubernatis* in verbis formalibus *Tom. I. fol. 249.*) ea omnia, quæ super ejus observationem secundum *Nicolai III. & Clementis V.* Apostolicas Declarationes mira prudentiâ atque invicta constantiâ decrevit, & executioni mandavit. Nimis maturè (id est integro Generalatûs bienio necdum completo) mortuus, & in officio & in zelo verè Seraphico Successorem habuit *Antonium de Trejo*, qui tanquam Vicarius Generalis supplevit restantes defuncti annos usque ad annum 1618.

IV. *Benignus à Genua*, Italus, ex strictiori Observantia omnium primus Generalis, adnitente præsertim *Antonio de Trejo*, Vicario Generali, concordibus Suffragiis electus, qui obrarum integritatis, ac Religiositatis exemplum, tantam sub *Innocentio X.* Pontifice, & *Petro Manero*, Ministro postmodum Generali sibi promeruit laudem, ut præclaris illis Ministris Generalibus, qui in exordio Religionis floruerunt, jure adnumerari visus fuerit.

Hic ad conservandam, vel etiam (ubi necesse fuit) reparandam in Ordine universo vitæ Seraphicæ Sanctimoniam verbo atque exemplo indefessè laboravit. Celeberrima, & sacræ Regulæ vel maximè conformia *Statuta Barcinonensia* pro Ultramontana Familia ab *Urbano VIII.* confirmari fecit. Conventus complures etiam pedestri itinere ingenti fructu præsertim in Galliis visitavit. Pro tuenda Ordinis dignitate, & conservanda *Regularis ac strictioris Observantiæ* unionem ultra fidem desudavit; hincque à Summo Pontifice *Urbano VIII.* in Generalatu, prorogando ultra tempus aliàs consuetum, per integrum Septennium confirmatus. Rexit Ordinem usque ad annum 1625.

V. *Bernardinus de Senis*, Lusitanus, in ipso anno Jubilæi Romæ electus, quo pariter tempore in sacro Vaticano, summo Urbis & Orbis applausu, incredibili hominum frequentia, ac apparatu verè regio, repleta est in Sanctorum numerum *B. Elisabethæ* tertii Ordinis S. P. Francisci, quondam Lusitanæ Regina.

Erat Generalis iste non minùs Regulæ literaliter observandæ fervore, quàm doctrinâ conspicuus, propterea jam ab Antecessore suo *Benigno à Genua* ad prima Ordinis officia (puta ad Secretariatû & Commissariatum Generalem Ultramontanæ Familiæ) promotus. Præ omnibus

bus zelum hujus Generalis demonstrat specialis illa Bulla *z Sacrosanctum Apostolatus &c.* apud *Gubernatis Tom. 1. fol. 256.* per ipsum ab Urbano VIII. impetrata. Demum anno 1630. etiam reluctans, fuit evectus ad Episcoporum Viseccensem, S. Religione ad interim gubernata per Vicarios Generales usque ad annum 1633.

VI. *Joannes Baptista à Campanea*, Italus, Vir magnæ sapientiæ & prudentiæ, qui integro triennio *utramque Familiam* solus absque ullo Commissario Ultramontano gubernavit, inauditò post Bullam *Unionis* Leonis X. exemplò. Zelo promovendæ Observationis sacre Regulæ Prædecessoribus suis minimè cessit, adhibito ad hunc finem Orationis mentalis, ac Exercitiorum spiritualium diligenti studio. Mysterio *Immaculæ Conceptionis Deiparæ Virginis* erat tota singularitate devotissimus.

Subtilis doctrinæ Mariani Doctoris Joannis Duns Scoti & Commentator & Defensor acerrimus, per cujus zelum & diligentiam, adhibito simul Patrum Hybernorum labore obtenti sunt Commentarii Scoti, quindecim Tomis comprehensi. Evectus fuit ad Episcopatum Dertusensem, ac postea ad Puteolanum, postquam Ordinem rexit usque ad annum 1639.

VII. *Joannes Merinerus*, natione quidem Hispanus, Regi tamen Hispaniarum sub principio, ex sinistra malorum informatione, minimè acceptus, usque dum, Deo suaviter cooperante, veritas obnubilata magis illuxerit, adeò quidem, ut etiam contra voluntatem suam fuerit ab Altesato Rege Catholico ad Episcopatum Civitatensem denominatus. Statuta rigorosa Reformatorum Familiæ Cismontanæ sub ejusdem Generalatu emanarunt. Rexitque is Ordinem magna cum laude usque ad annum 1645.

VIII. *Joannes de Neapoli*, Italus, sanguinis nobilitate ac virtutum splendore insignis, Vir admirabilis prudentiæ, ad summa quæque negotia natus; Provinciæ Reformatæ Terræ Laboris Minister Provincialis existens, eò desudavit, ut strictior sacre Regulæ Observantia ubique magis firmaretur, & Reformatorum Custodiæ in Provincias erigerentur. Consultor Inquisitionis Generalis in Regno Neapolitano factus, sollicitè invigilavit, ut Catholica illic Religio semper illibata in suo flore permaneret.

Pro-Regi ibidem non minùs, quàm aliis Principibus, ac Innocentio X. Pontifici perquam acceptus, à Rege verò Catholico præcipuè dilectus fuit, qui eundem ad Insulas Valentinas præsentavit, quas tamen tanto viro mors præmatura invidit, dum vix integrum quadriennium sui Generalatûs absolvit: cujus residuum tempus supplevit Vicarius Generalis *Daniel à Dongo* Reformatæ Provinciæ Mediolanensis insignis Theologus usque ad annum - - - 1651.

IX. *Petrus Manerus*, Hispanus, Vir omni titulo singulariter insignis, in Guberniis rarò zelò prudens, & ex morum suavitate amabilis. Fuit à Philippo IV. Hispaniarum Rege ad Tyraconensem Episcopatum nominatus, & ab Alexandro VII. confirmatus anno quinto sui Generalatûs. Reliquum temporis spatium, Capitulò Generali ob Bellorum & Pestis incommoda auctoritate Apostolica per annum dilatò, adimpleverunt successivè duo Vicarii Generales, *Julianus Perez*, eoque post annum defuncto, *Joannes de Robles*, usque ad annum 1658

X. *Michael Angelus de Sambuca*, Italus, strictioris Observantiæ, cujus sanctus, statim in principio officii sui, zelus facillè ex prima post electionem Epistola Pastoralis colligi poterit per sequentia verba formalia: *Mentem nostram Franciscana sinceritate vobis aperire conamur, quæ in alio nõ consistit, quàm in virtute provehenda, in abusibus extirpandis, in instituenda & excolenda Regula nostra primæva & Apostolica Observantia &c.*

Ex quo fine sub eodem Generali pro Familia nostra Cismontana præclara illa *Statua Sambucana* prodierunt, postmodum ad ipsamet sacra Congregatione Episcoporum ac Regularium examinata, & anno 1662. die 18. Augusti, referentibus Eminentissimis Cardinalibus *Carpineo*, *Franciotto*, & *Brancaccio*, approbata, sinè præjudicio tamen *Observantiæ Regularis*, & NB. *aliorum Statutorum*, *Apostolica auctoritate confirmatorum*.

Hæc ultima verba moderativa propterea fuisse subjuncta credo, quia testibus *Gubernatis Tom. I. fol. 264.* & *Julio à Venentiis fol. 87.* nonnulla de recensenda Provinciarum serie quoad præcedentiam fuerunt ibidem de novo. nescio quo spiritu privato, adjuncta, contra Capituli Generalis intentum &c. &c. hincque in sequentibus Capitulis correctæ. E. G. in antiquioribus quibusdam Exemplaribus *Sambucanis* reperies (prout ipsemet legi) Provincias Reformatorum Italicas præpo-

præponi Germanicis, cum tamen ultimæ omnes præcedant Priores, pro ut in novis Exemplaribus Sambucanis per *Julium à Venetiis* typo vulgatis fol. 50. & apud *Gubernatis Tom. 4. fol. 395.* rectè adducitur, ac ipsamet praxis in ultimis duobus Capitulis Generalibus, Romano ac Mediolanensi, me præsentè, sic docuit. Cæterum pro meritis suis fuit ad Catanensem Episcopatum in Sicilia promotus, postquam Ordinem integro sexennio rexit, id est, usque ad annum 1664.

XI. *Ildephonsus*, seu *Alphonsus Salizanes* Hispanus, potissimum operâ Eminentissimi Cardinalis Protectoris *Barberini*, sacre Sera phicæ Regulæ ferventissimi Zelatoris, promotus, quem etiam dictus Cardinalis Bullâ Pontificiâ munitum cum amplissima, quæ ipsimet Protectori competeret, facultate destinavit in Lusitaniam, ut nonnullas ibi Provincias ex longâ absentia Generalium, & furentibus eo tempore Castellanos inter & Lusitanos Bellorum tumultibus, ex parte remissas, pristino nitore restitueret.

Germaniæ superiori proprium Commissarium Generalem assignavit, atque librum de Civitate mystica, à Ven. Moniale *Maria de Agreda* conscriptum, ipse sua industria, & indieibili boni publici utilitate ad typum promovit, postquam eundem rigorosâ prius censurâ curavit examinari ab eximiis Viris Ordinis Seraphici, *Joanne de Muniessa* S. Officii Qualificatore, & Catholicæ Regiæ Majestatis Prædicatore, *Andrea de Quadalupe* Lectore Jubilato, ac Regiæ Principissæ Confessario, *Joanne de Molino* Lectore Jubilato. S. Officii Qualificatore, ac Augustissimæ Imperatricis Confessario, aliisque pluribus præstantissimis Theologis. Fuit demum ad Insulam Oviensem evehctus, & postea ad Cordubensem translatus, postquam gubernavit Ordinem usque ad annum 1670.

XII. *Franciscus Maria Rhini*, Italus, antea sanctæ Inquisitionis Consultor, & Commissarius Apostolicus in partibus Orientis. Hic Generalis tam in primis suis Pastoralibus, quàm Statutis Generalibus, post ejusdem electionem conditis, illicò publicè protestatus est cum toto Capitulo, Ordinem nostrum nullatenus velle admittere ullum Privilegium dispensativum Regulæ, sed potius pro viribus, Divino favente auxilio, illam purè observare juxta Declarationes *Nicolai III. & Clementis V. &c.*

Vix quadriennium in Generalatu adimplevit, & ad Archi-Episcopatum Syracusanum promotus fuit, residuo tempore suppleto per *Franciscum Mariam de Castro sancti Petri*, qui titulum Generalis per Breve Apostolicum obtinuit, ac simul computatis hujus, & *Francisci Rhini* annis rexit Ordinem usque ad annum 1676.

XIII. *Josephus Ximenez Samaniego*, nobilis Hispanus, Lector Jubilatus, & in Regio pro Immaculatæ Virginis Conceptione consilio Theologus. A doctrinæ excellentia, in agendis prudentia, morum suavitate & inculpatæ vitæ laude celeberrimus, ab omni prorsus rerum humanarum respectu & passione alienus; Provincias, rarò modestiæ & paupertatis exemplò visitavit, iisque tales Superiores præfecit, quos præ cæteris ad Dei servitium, & promovendam Ordinis sanctitatem magis idoneos judicavit.

Innocentio XI. fuit acceptissimus, uti patet ex succincta descriptione vitæ Altesati Summi Pontificis, qui singularem in notissimum dicti Generalis zelum Seraphicum ponens confidentiam, eundem constituit Executorem Apostolicum Bullarum suarum puram ac literalem sacre Regulæ Observantiam spirantium. Ab eodem Pontifice decoratus est Insulâ Episcopatus Placentini, postquam gubernavit sacram Religionem usque ad annum 1682.

XIV. *Petrus Marinus Sormanus* Italus, non minùs sanguine, quàm scientiâ Illustris, antea sacri Montis Sion Guardianus & Terræ sanctæ Custos, qui, absoluto jam prævio scrutinio, & quasi concluso negotio futuri Generalis, ex improvise superveniens, ne quidem restante integro ante ipsam Electionem die, derepentè omnium Eligentium corda suis eximiis virtutibus ad se traxit, præsidente Eminentissimo Cardinale *Ludovico Portocarrero*, tertii Ordinis S. P. Francisci, in Ministrum Generalem electus.

In primo gubernii anno Pastoralis sui zeli Authenticum dedit Ordini universo Testimonium per literas encyclicas apud *Gubernatis Tom. IV. fol. 273.* in quibus, præter alia prudentissimè ordinata, vel maximè tria Vota Evangelica, præsertim sanctissimam paupertatem, Seraphici Patris Sponsam amandissimam, Regulæ fundamentum, ac Religionis Ærarium, efficaciter commendavit.

Ad Romanorum Imperatorem *Leopoldum I.* in Germaniam ex commissi.

missione Apostolica profectus, suâ eloquentiâ tantum effecit, ut Augustissimus post receptam devotissimè è manibus Generalis sacram Synaxin, sanctè, etiam solenni injuramento, teste *P. Bauck in Vineæ Seraphica* f. 186. adpromiserit, omnem possibilem sese in recuperanda Terra sancta, præsertim sanctissimo Sepulcho D. N. I. C. operam adhibiturum, respiciendo ad id in quocunque induciarum tractatu cum Turcis quodocunque ineundo.

Idem Generalis anno 1685. in festo Portiunculæ Augustissimam Imperatricem *Eleonoram Magdalenam*, altissimè memorati Leopoldi I. conjugem, Viennæ in Austria: & eodem anno 19. Octob. in festo S. Petri de Alcantara Serenissimam *Eleonoram Mariam*, Reginam Poloniæ Viduam, ejusdem Leopoldi I. Sororem, Oeniponti in Tyroli Habitu tertii Ordinis induit. Promotus tandem ad Episcopatum Viguanensem in Italia, postquam rexit Ordinem usque ad annum 1688.

XV. *Marcus à Zarzosa* Hispanus, Lector Jubilatus & Concionator Apostolicus, qui tamen zelum suum nec integro biennio prosequi potuit, immatura morte summo totius Religionis dolore abreptus, in cujus locum Vicarius Generalis, quin imò per Breve Apostolicum declaratus Minister Generalis, successit *Joannes Aluin* S. Inquisitionis Qualificator, & Episcopatus Placentini Examiner &c. &c. usque ad annum 1694.

XVI. *Bonaventura Boërius* Italus, ob præclarissimas animi dotes teste *Julio à Venetiis* fol. 254. plenis Vocalium suffragiis, incredibili, & usque ad lacrymas tenero applausu in totius Seraphici Ordinis Generalem Ministrum ritè, & canonicè electus, ac simul per speciale Diploma Pontificium delegatus Commarius Apostolicus constitutus.

Hic statim ad initium ingressus sui cum toto Generali Capitulo per *Statuta Victoriensia* solenniter potestatus est, se velle, ut tota Seraphica Religio sacram Regulam literaliter, absque ulla dispensatione, observet, ac juxta Declarationes *Nicolai III.* & *Clementis V.* nec non juxta Constitutionem *Innocentii XI.* quæ incipit *Sollicitudo Pastoralis Officii &c.* vitam suam instituat, in quem finem per sanctam Obedientiam, & sub Actuum legitimorum, atque Officii privatione præcepit Superioribus Localibus, ut saltem summarie ac in compendio, antedictas *Nicolai III.* & *Clementis V.* Declarationes à quolibet Novitio post

post recitationem Regulæ, antequam pro ejus Professione ultima Communitatis vota exquirantur, memoriter recitari faciant.

Intra quartum Generalatûs annum denominatus fuit Archi-Episcopus Salernitanus, in cujus locum Vicarius Generalis substituebatur *Matthæus à sancto Stephano*, Vir in omni genere Doctrinæ clarus, qui in Capitulo Generali publicas Theses in præsentia multorum Eminentissimorum Cardinalium summâ omnium Auditorum, in magna copia confluentium, admiratione sustinuit. Fuit ex gratia Pontificis declaratus Minister Generalis, & postea Episcopus in Cefalû Regni Siciliae; sub cujus regimine totum illud sexennium erat absolutum usque ad annum 1700.

QUÆRITUR III.

*Qualia Capitula Generalia fuerint celebrata
quinto Religionis Seraphicæ Sæculo?
Respondeo sequentia.*

I. **T**Oleti in Hispania, electo in Ministrum Generalem Archangelo de Messano Italo anno 1606.

II. Romæ, electo Ministro Generali Joanne de Jero Hispano anno 1612.

III. Salmanticæ in Hispania, electo in Ministrum Generalem Benigno à Genua Reformato Italo, qui ex dispensatione Urbani VIII. Officium per integrum septennium continuavit: prædictum verò Generale Capitulum fuit institutum anno 1618.

IV. Romæ, electo in Ministrum Generalem Bernardino de Senis Lusitano anno 1625.

V. Toleti in Hispania, electo in Ministrum Generalem Joanne Baptista à Campanea Italo anno 1633.

NB. Cur tantum temporis spatium intra præcedens & hoc Capitulum Generale ultra consuetum sexennium intercesserit, in præcedenti Quæsito circa Generalem *Bernardinum de Senis* videre poteris.

VI. Ro-

VI. Romæ, electo in Ministrum Generalem Joanne Merinero Hispano anno 1639.

VII. Toleti in Hispania, assumpto in Ministrum Generalem Joanne de Neapoli Italo anno 1645.

VIII. Romæ, electo in Ministrum Generalem Petro Manero Hispano ex Aragonia, in quo Capitulo illud memorabile occurrit, quod inter tot Missiones, Operationes, & alias occupationes Fratrum, & cum eorum notoria Paupertate, ultra 2. millia *Illustrium Scriptorum* in Ordine fuerint numerata. *Marchant. p. 2. fol. 161.* anno, 1651.

IX. Toleti in Hispania, Capitulo per Breve Apostolicum ad alterum annum dilato, & in Ministrum Generalem electo Michaële Angelo de Sambuca Reformato Italo anno 1658.

X. Romæ electo in Ministrum Generalem Ildephonso Salizanes Hispano anno 1664.

XI. Vallisoleti in Hispania, electo in Ministrum Generalem Francisco Maria Rhini Italo anno 1670.

XII. Romæ, electo in Ministrum Generalem Josepho Ximenez Hispano anno 1676.

XIII. Toleti in Hispania, electo in Ministrum Generalem Petro Marino Sormano Italo anno 1682.

XIV. Romæ, electo in Ministrum Generalem Maco à Zarzosa Hispano anno 1688.

XV. Victoriæ in Hispania, electo in Ministrum Generalem Bonaventura à Boërio Italo anno 1694.

XVI. Romæ, electo in Ministrum Generalem Ludovico de la Torre Hispano anno 1700.

QUÆ.

QUÆRITUR IV.

An sacram Regulam hoc quinto Sæculo Ordinis Corpus Seraphicum, sub Generali nostro (qui in hodiernum usque diem intitlatur Minister Generalis totius Ordinis) existens, literaliter absque dispensatione Apostolica observaverit?

REspondeo affirmativè: ita enim somnoperè urgebant Summi Pontifices; nominatim Gregorius XV. Urbanus VIII. Innocentius XI. & Innocentius XII. quorum zelum verè Seraphicum cum admiratione invenire poteris in *Quæstio I.*

Ita pariter instabant pientissimi Generales, singulariter *Archangelus de Massana, Joannes de Fero, Benignus à Genua, Joannes à Neapoli, Michaël Sambuca, Bernardinus de Senis, Joannes Baptista à Campanea, Petrus Sormanus, Bonaventura Boërius &c.* quorum indefessos labores, extirpandi irrepentes in quibusdam locis abusus, videre poteris in *Quæstio II.*

Ita demum apud *Gubernatis & Julium à Venetiis* apertis verbis nomine totius Religionis Seraphicæ expressè omnia Privilegia relaxativa non acceptando, ac Declarationibus *Nicolai III. & Clementis V.* literaliter Regulam explicantibus, insistendo, protestabantur non pauca Capitula Generalia in hoc sæculo celebrata, nominatim *Toletanum & Romanum*, quasi ad initium sæculi (id est anno 1606. & 1612,) atque *Victoriense* quasi ad finem ejusdem sæculi (id est anno 1694.) instituta.

In Capitulo Generali *Vallisoletano* anno 1670. habito, apud *Julium à Venetiis* fol. 119. leguntur formalia sequentia: *Declarat imprimis & protestatur Capitulum Generale* (prout sapius antea in aliis Capitulis *decla-*

declaratum est) in nullo Regula præcepto hætenus nobiscum dispensatum fuisse, nec Ordinem nostrum ullam unquam admisisse, vel admittere dispensationem, sed potius velle pro viribus, Divino favente auxilio, illam purè observare juxta summorum Pontificum Declarationes, Communiter à Religione admissas, & signanter Nicolai III. & Clementis V.

QUÆRITUR V.

Quænam Memorabilia egerint Franciscani Regularis & Strictioris Observantiæ, quinto Ordinis Sæculo? Respondeo sequentia.

I. **I**N *Europa* continuârunt verbis & scriptis in Cathedris Ecclesiasticis, & Pulpitis Theologicis contumaces confutare Hæreticos, nutantes in Fide firmare Catholicos, ac induratos gravissimos Peccatores ad agendam seriò pœnitentiam commovere. Sic præter plures alios.

Venerab. Servus Dei *Bartholomæus à Salutio* Strictioris Observantiæ, in Urbibus Italiæ primariis cogeatur sub Clemente VIII. in publicis plateis concionari, eò quòd accurrentium multitudinem Templâ etiam maxima capere non possent, subsequente semper suas ferventissimas conciones ingenti numero converforum peccatorum; ita, ut communiter diceretur *Felicitas Italiæ, Promotor salutis animarum, solatium afflictorum, cos Divini Honoris, Evangelicæ perfectionis complementum, & novus hujus sæculi Apostolus*, de cujus Beatificatione agitur in Rotâ.

Antonius de Cbagos seu de quinque Vulneribus Christi, unâ cum Sociis adjunctis, universum Portugalliæ Regnum, quasi pro tunc alteram Niniven (inquit Scriptor vitæ ejusdem) suis zelosissimis concionibus mutavit in melius, acclamantibus Episcopis & Populis novum Paulû ad omnium salutem à cælo fuisse missum, nec sanctum *Antonium Paduanum* in Italia, nec *S. Vicentium Ferrerium* in Hispania majora perpetrâsse in conversione animarum.

Joannes Babbista de Turrigia, Theologus omninò singularis, ab Urbano VIII. in Hungariam ablegatus, de mandato Apostolico tam

in Curia Imperiali, quàm apud Principes pro tunc Transylvaniæ, Valachia, & Moldaviæ gravissima negotia pro Catholicorum inter Barbaros securitate, & constanti in Fide perseverantia felicissimè pertraxit.

In Provincia *Austriaca* floruerunt inter plures alios hoc sæculo *Carolus Weinberger*, *Ferdinandi II.* Imperatoris olim Ephæbus Aulicus, factus Franciscanus, ob præclaras virtutes ad Episcopatum Nazianzenum electus, mortuus anno 1618. & *Severinus Maller*, in Controversiis Fidei concionator adeò excellens, ut non solum magnum cumulum peccatorum ad meliorem vitam, sed & quàm plurimos Hæreticos ad veram Fidem converterit. Obiit anno 1639. *Sannig. pag. 6. fol. 176. & 199.*

Franciscus Kemminger in *Germania* superiori, acerrimus Hæreseos Debellator, multa erexit Seminaria, ac per hæc & per 10. libros, ea propter editos, Catholicam Juventutem à venenata Hæreticorum lue præservavit.

Quod idem suis concionibus *Kelhamii* in *Bavaria* præstitit *Martinus Nägele*, 18. annis ibidem Guardianus.

Martinus Leo fervidus Concionator, & Guardianus *Ambergensis*, ultra mille & sexcentas animas, Calvinistica pravitate infectas, ad gremium S. Matris Ecclesiæ sollicitè reduxit, nec antea mortuus, donec sui votii compos factus, quasi alter *Gregorius Nazianzenus*, superiorem Palatinatum, suâ & suorum Confratrum, aliorumque, præsertim inclytæ Societatis *JESU* operâ, ac industriâ, integrè ad unitatem Fidei reversum anno 1653. conspexerit.

In *Valibus Lucerne* ad Montium radices, quibus Italia dividitur à Gallia nostrates *Strictioris Observantia* ex Decreto S. Congregationis anno 1631. pro conversione grassantium Hæreticorum, Missiones Apostolicas instituerunt, multiplicatis Domibus eo fructu desudantes, ut diminuto permaximè Hæterodoxorum numero integris etiam oppidis, à pestifera labe purgatis, Fides Catholica gloriosè revixerit.

Franciscani Recollecti Gallia, quasi totam suam Patriam ab *Hogonottis* seu *Calvinistis* expurgare, ut plurimum coadjuvârunt, ab Episcopis, ubicunque eos habere liceret, ad Urbes & Pagos destinati Missionarii, qui pariter uniti cum nostris Belgis fortiter restiterunt perniciosi,

ac ab Ecclesia damnatis erroribus *Michaëlis Baii*, & *Cornelii Janjenii* Videantur *Gubernatis Tom. II. Orb. Seraph. l. 7. c. 9. f. 448. n. 355. & seqq. & Tract. de Mission. antiq. fol. 79. & seqq. Fortunatus Hueber in Menolog. Leo Wolf in suo Martyrologio, & Archivium nostra Provincia.*

II. In regia Civitate *Bamba*, ac tota regione ejusdem nominis ad *Africam* spectante, Franciscani indefessa S. Evangelii prædicatione adeò multiplicârunt Neophytos Christianos, ut Summi Pontifices proprios, & ab Episcopis Insulæ S. Thomæ (quibus antea subijciebantur) distinctos pro hoc Populo constituerint Episcopos, primitus ex hac ipsa Seraphica Religione assumptos, quorum principalis vocabatur *Frater Michaël Baptista Rangel à Conymbria* Strictioris Observantiæ Provinciæ S. Antonii, qui post messem plurimam, in horreum Domini Congregatam, non sinè magna Sanctitatis opinione mortuus est anno 1602.

Michaëli Baptiste substitutus fuit Episcopus *Fr. Emmanuel Baptista* de Observantia, Provinciæ Algarbiorum.

Huic tertius in Præsulatu *Fr. Simon Mascarenus* ejusdem Algarbiorum Provinciæ sub *Gregorio XV.* anno 1621. successit, qui cum aliis suæ Provinciæ Religiosis illuc perveniens, depravatos Populi mores (quod Antecessor ejus morte præventus adimplere nequiverat) salutaribus monitis & exemplis correxit, ac superstitiones, pessimè introductas, ut plurimum eliminavit.

In *Insula Africana Madagascar*, una ex maximis totius Orbis, *P. P. Recollecti Galli* anno 1660. à Rege Christianissimo illuc destinati, non solum Mercatoribus, & Militibus Christianis in Spiritualibus inservierunt; verum etiam, quantum divina opitulante gratia poterant, Barbaros illos, Insulæ Aecolas, ferè bestiarum more viventes, ad Fidem Christianam adduxerunt.

In *Ægypto P. Antonius à Pisticeja* ex Reformatâ Bassilicatæ Missionum Præfectus, anno 1681. Cophrorum Patriarchæ Schismatico gravissimos suorum errores adeò doctè & efficaciter demonstravit, ut ab eodem Patriarcha, velut Orator illius, literis authenticis, magna cum pietate & reverentiâ, de concupita unione sui cum Ecclesia Romana concludentibus, fuerit Romam ad SS. Papam *Innocentium XI.* missus, & à

& à S. Congregatione de Propaganda Fide summa cum exultatione receptus, teste *Gubern. Tom. 2. fol. 447. n. 354.*

De cætero multi zelosi alii Franciscani, dilectissimam Christi Sponsam, Ecclesiam, non solum morum innocentiam etiam in nigris *Africa* Terris conservârunt adhuc candidam; verum etiam proprio sanguine fecerunt rubicundam, præcipuè invigilantes, ne cum Mauris permixtim viventes ibi Christiani atro eorum colore quoad animam inficerentur. Tales fuêre *Franciscus Ziranus* à potentissimo Hispaniarum Monarcha unâ cum *P. Matthæo Aquira* ad Regem *Cuco* in Africam, pro arduis Christianæ Religionis negotiis pertractandis, ablegatus, & hisce feliciter terminatis anno 1603. perfidè occisus.

Joannes de Prado, Missionarius Apostolicus, præter varia exquisita tormentorum genera, ab ipsomet Rege *Marochii* anno 1631. tribus sagittis confossus &c. & novissimè à *Benedicto XIII.* BB. Martyrum Catalogo solemniiter adscriptus.

Josephus Torculanus, *Felix* à *S. Severino*, & *Antonius* à *Petra* pagani in *Insula Suaquena* propter Catholicam Fidem anno 1648. jussu *Æthiopie* Imperatoris capite truncati; *Franciscus Terentianus* & *Cherubinus de Catalagirone* à pessimis *Nigris* crudelissimo mortis genere extincti, & postea ardore solis assati, ac brutali voracitate in escam abliguriti. *Gubernatis Tom. II. fol. 452. n. 361. Fortun. in Menol. fol. 1273. n. 2.*

Recentissimè narratur in Actis Sanctorum de *Fr. Petro Farde* Ord. Min. Recollectorum Prov. *Flandriæ*, qui iteratò ex obedientia in Terram Sanctam abiturus, à piratis *Algeriensibus* in mari captus, & *Agades* in Servitutem deductus est. Ibi cum Domino suo *Africano* familiariter de rebus Fidei agere cæpit, cum tanto spiritu & effectu, ut illum, totamque familiam ac pene ducenta variæ Fidei Mancipia Ecclesiæ Christi adscripserit; quâ re ad iudices delata, in carcerem detrusus est, post nudus ducitur per Civitatem, ad singulos platearum angulos flagellatur, ac tandem ad palum per brachia distenta in altum suspenditur, habens ad utrumque pedem singillatim pondus appensum 40. librarum, ut corpus magis distenderetur, ubi iterum per omnem corporis partem sic cædebatur, ac si in sanguinis balneo imersus fuisset; ex quibus tor-

mentis in carcere emortuus, vel alio modo occisus fuisset, nisi DEUS illum mirabiliter eduxisset.

Dein in suam Provinciam reverti cogitans, naufragium fecit, tribus diebus & noctibus in maris undis fluctuans, ad rupem appulit, quam ascendens per omnia nudus, aqua è coelo cadente, & quibusdam pisciculis in rupis concavitate hærentibus undecim menses vitam protraxit. Inde mirabiliter à piratis præternavigantibus in Sale delatus, & in Provinciam redux sui P. Provincialis obsequio in thermis Aquis granensibus inserviens, febre obrutus, piissimè obiit 14. Junii anno 1691. ætatis suæ anno 41. Ita in *Act. SS. Bolland, Tom. 6, Junii in append, fol. 144.*

III. In Asia, Thomas Obicinus Novariensis: Franciscanus, Aleppi Præfectus, pro Chaldaicâ natione, variis hæreticis doctrinis adhærente ad Apostolicæ Sedis Obedientiam reducenda totis viribus desudavit. Interfuit Synodo universali, à Patriarcha, Archi-Episcopis, & Episcopis ejusdem Populi institutæ, ut Commissarius Apostolicus, & anno 1616, propositis quotidie & singulatim discussis quibuslibet controversiis, sua dexteritate, prudentia & suavitate rem totam eò promovit, ut Synodus universa omnium Suffragiis, ac nemine discrepante, dogmata Fidei Catholico-Romanæ humiliter suscepit, detestando execrabiles Nestorii aliorumque errores.

Quæ lætissima nova dum ad Romanam Curiam perlata sunt, Summus Pontifex Paulus V. immensò superfusus gaudiò, ferventissimas DEO egit gratias, qui per operam dicti Apostolici Viri innumeram multitudinem à pessimis errorum tenebris ad lucem veritatis infinita sua bonitate revocavit. Quæ acta Petrus Strozza, Pontificis tunc Secretarius, uno volumine fideliter conscripsit. Vid. *Gubernat. de Mission, ant. fol. 517.*

Nec prætereundus hîc videtur zelus Seraphicus Operariorum Franciscanorum in Regno *Infanatapan* (*Hübner. in suo Lexico & Morery in Diction. histor. vocant Jassanatapan.*) spectante ad Insulam Ceylan in Asia sitam; ubi anno 1613. Hæres ejusdem Regni (*Constantinus* in Baptismo vocatus, postea Franciscanus) S. Fonte renatus fuit cum Regina Matre & duabus Filiabus, operâ nostri *Ludovici à S. Didaco.*

Hæc

Hæc conversio tot post se traxit subditos, ut ab anno 1624. usque ad annum 1627. per eosdem operarios septuaginta, & ab anno 1636. usque ad annum 1646. alia sexcenta animarum millia Fidem Catholicam susceperint. Videatur de his fusiùs *Marchant, de 12. fundam. pag. 2. fol. 116.*

IV. In *Japoniam*, vastissimum Indiæ Orientalis Imperium, ex Insulis Philippinis circa annum 1600. cum aliquot Franciscanis Missionariis abiit *P. Ludovicus Sotellus*, regio sanguine oriundus, ac Strictioris Observantiæ Alumnus. Hic Zelator animarum, profuso BB. MM. Japoniæ, *Petri Baptista* & Sociorum, sanguine, quasi generosus Elephas magis inflammatus, tandem fertilissimum Regnum *Voxu* penetravit, ibique Regis, Optimatum, ac Plebis animos efficacissimis Christianæ Fidei argumentis ita convicit, ut plura millia Infidelium sacrum Baptisma reciperent, plurima Delubra destruerentur, & pro Fratribus quatuor Monasteria in Civitatibus *Meaco*, *Fuxino*, *Vesana*, & *Sacajo*, construerentur.

Æstimatio hujus Gentis erga *Sotellum* tanta sumpsit incrementa, ut tandem ab Imperatore Japonensium ad Monarcham Hispaniarum, & ab *Idate Mussamune*, Rege *Voxuano*, ad Summum Pontificem *Paulum V.* regio apparatu, & nobilissimo comitatu 150. felicissimorum Japonensium, Legatus destinaretur. In reditu anno 1614. novâ contra Christianos persecutione, à Bonzis, seu Sacrificulis excitata, cum Sociis comprehensus, & post diuturnos carceris squalores rogô concrematus, exoptatam Martyrii coronam ab inconstantibus Barbaris reportavit; *Fortun. Menol. fol. 1641.*

Anno 1622. *Richardus à S. Anna*, Flander Recollectus, pluresque alii Martyrii palmam ibidem obtinuerunt, postquam sexies centena millia Japonensium sacro Baptismatis Fonte abluerunt. Quantas hi, ante ultimum supplicium ærumnas in horrenda spelunca inclusi sustinuerint, ipsemet *Richardus* literis, ad suos Patriotas Belgas è carcere scriptis, explicat sequentibus: *Quamvis juxta tempus & labores minimus sim, DEUS tamen ter optimus ex sua superabundanti pietate, at liberalitate me parem illis fecit, qui pondus diei & estûs portârunt* Anno jam penè toto horrendo in carcere detineor, viginti quatuor palmos longo, sedecim lato, desuper quasi absque tecto simul cum triginta duobus Franciscanis,

ciscanis, octo Dominicanis, octo Jesuitis, & sex aliis. Nuper, ex relatione certa, sumus adjudicati morti, ut fumo & igne suffocati enecandi simus. Sit DEUS benedictus in eternum, qui me ex pulvere & Patria mea suscitare dignatus est, ut viderem magna ejus opera, & prodigia. Fortun. Hueb. in Menol. 26. Junii fol. 1292. Petrus March. fundament. fol. 117.

V. In China, seu Sina pariter amplissimo Indiæ Orientalis Imperio Franciscani non solum quoad partem Aquilonarem, ab antiquis *Cathayum* vocatam, primis statim Seraphicæ Religionis temporibus, strenuè in Vineam Domini (juxta dicta in præcedentibus, *Sæculo II. pag. 64.*) operati sunt, verum etiam Apostolicos suos labores, à Gentilibus illis longiori spatio, ex suggestione diabolica, interruptos, novissimis his temporibus, nimirum ad finem sæculi præteriti, ac in præsentī quaquaversum fructuosè renovârunt.

Equidem *Martinus de Valentia* Indiæ Occidentalis Apostolus, collatis mutuò cum Archi-Episcopo Mexicano *Joanne Zumeraga*, Franciscano & *Dominico Betanzos*, Dominicano, consiliis, iter hoc circa annum 1523. jam instituit irritò tamen semper conatu, DEO aliter disponente, ac executionem hujus sancti Zeli ad Confratres suos transferente, uti pariformiter circa annum 1552. expertus fuit. *S. Xaverius*, præclarissimæ Soc. JESU singulare jubar, in ipso Sinarum conspectu, nimirum in Insula *Sanciana* ante actuale ingressu sanctissimè defunctus.

Saluberrimum hoc *B. Martini de Valentia* Franciscani, & *S. Francischi Xaverii* S. J. desiderium, DEO cooperante, omnium primi ex suis quoad novissima tempora executioni mandârunt, ex Franciscanis *Petrus Alvarus*, zelosus in nova Philippinarum Custodia Superior circa annum 1579. & ex Jesuitis *Matthæus Riccius*, Vir proorsus insignis, circa annum 1582. teste *Nicolao Triganico* ex eadem Societate Historico, qui lib. 2. cap. 2. subjungit, ab ipso *Matthæo Riccio* fuisse primo in Chinam ingressu repertos quosdam Fratres Minores in vinculis, quorum liberationem exitu felici procuravit.

Relinquendo jam ulteriores prælaudatæ Soc. JESU. ac aliarum quoque SS. Religionum, singulariter Dominicanorum & Augustinianorum, fructuosissimas in China Operationes suis Historiis, ad propria diverto.

Petrus de Alvarez seu *Alvarus* prædictus, Strictioris Observantiæ in Insulis Philippinis Custos, cum aliquibus ex suis Confratribus, contempto maris periculo, occiduâ Navigatione *Cantonem* & *Xantum*, duas maritimas Sinarum Provincias intravit, ac tanta virtute prima Evangelicæ veritatis semina sparsit, ut brevi maximam creverint in Messē.

Verùm sanctissimo illo *Petri Alvari* attentato parvum post intervallum detecto, à Regiis Ministris & Idolorum Sacerdotibus, Navi impositus coactus est abire *Macanem*; Insulam in Orâ Sinensi brevissimo aquarum intervallo à continete disjunctam, atque Lusitanis ad commercium pro tunc concessam, ubi etiam Ecclesiam & Conventum applaudentibus Lusitanis ædificavit.

Secundam Missionem in *Chinam* obtinuit cum octo suis Consodali- bus *Fr. Hieronymus de Burgos*, salutis animarum cupidissimus, qui in *Cantonem* delatus, vix post captam possessionem ab iratis Chinesibus, unâ cum suis dirâ fame, carcere, aliisque Ærumnis afflictus, pariter fuit circa annum 1582. *Mocanum* relegatus.

Tertiam Franciscanorum Missionem in *Chinam*, simul quoque ad *Coccincinam*, *Maluccam*, & *Cambajam* de speciali Mandato *Gregorii XIII.* anno 1584. suscepit *Fr. Martinus Ignatius &c.* & anno sequenti, de Superiorum licentia, *Franciscus Montilla* cum aliis Consodalibus.

Hos ad annum 1586. subsecutus est *Fr. Joannes Baptista Pisauri- ensis* cū amplissimis Privilegiis ad hunc finem à Sixto V. concessis, pro- ut patet ex Bulla = *Ad uberes* 15 Novemb. 1586, pro erectione Provincie (antea custodiæ) *Philippinarum* expedita.

Aperuerunt quoque nostri in Conventu *Manilla* de Insulis Philip- pinis Scholam linguæ Chinesis, ut ad Missionem istam plures pro ma- jori Ecclesiæ utilitate disponderentur.

Hoc sæculo quinto Ordinis inter Franciscanos plurimos successivè ad excolendam hanc Vineam ex Insulis Philippinis, item ex Hispania, Italia, &c. & undique Terrarum copiosè missos, tota singularitate e- micuit *Antonius à S. Maria*, non minùs literatura, quàm S. Zelo cō- spicuus, & ultra 36. annos fervidus in his Terris Missionum Præfectus, qui unâ cum suis, teste *Gubernat. de Miss. ant. fol. 455. n. 301.* usque ad annum 1670. Infideles innumeros veræ Ecclesiæ aggregavit, Orato- ria, atque Domicilia non pauca pro Confratribus multiplicavit, ubi dicto

dicto anno 1670. piissimè in Domino obdormivit, Spiritu prophetico prædicens futurum in Præfectura Successorem *Augustinum à S. Paschale*.

Anno 1673. modò dictus *Augustinus à S. Paschale*, auditâ morte Fratris *Antonii à S. Maria*, relictis Archipelagi Insulis, quas concionando perlustraveras, illicò in *Chinam* sese contulit, ut suis æquè subditis Confratribus ac Neophytis succurrere posset, uti felicissimè legimus successisse, continuando labores Apostolicos cum maximo animarum fructu.

Anno 1680. ipsa S. Congregatio de Propaganda Fide, jussu *Innocentii XI.* ex nostris Reformatis quosdam ad *Sinas* destinavit, tum vitæ probitate, tum scientia Theologica valde celebres, quibus præfecit, & ut Episcopum Argolitanum in ipso Palatio S. Congregationis consecrari fecit Seraphicæ Provinciæ Alumnum *Fr. Bernardinum* (nò *Benedictum* uti aliqui vocant) de *Venetis*, seu *dalla Chiesa*, teste *Petr. Ant. à Venet. T. I. fol. 100.* *Christinæ*, Reginae *Sueciæ*, Theologum.

Hanc Missionem alia Apostolica ex *Franciscanis* cum eodem characterè anno 1693. subsecuta fuit. Mentionatus Episcopus Argolitanus autem tam grandia pro DEI gloria & Ecclesiæ incremento præstitit, ut Episcopus quoque in Regno *Chinæ* primario *Pekin*, nec non Vicarius Apostolicus constitui promeruerit super quatuor Provincias, quæ sunt quatuor Regna *Chinæ* amplissima, nimirum *Chè Kiang*, *Hu Kiang*, *Su Chueng*, & *Kuei Chen*;

In his non tantumò plurimis Baptisma, sed & vel unico anno mille & trecentis in sola Provincia *Xantum* Confirmationis Sacramentum impertiit, exinde præclaras Operationes zelosissimi hujus Præsulis, ultra 20. annos in his terris in Vineâ Domini laborantis calculare licet, de quo *Aloysius de Contè*, inclytæ Soc. JESU, in libro *Nova memoria super præsentem Chinæ statum* intitulato, meritò pronuntiavit, Summum Pontificem ob raram virtutem, & eximiam capacitatem hujus viri, non potuisse aliud melius Subjctum ponere pro Capite adeò floridæ *Chinensis* Missionis.

Nec minorem hoc sæculo sibi laudem in *China* comparavit noster *Joannes Franciscus Nicolai*, Strictioris Observantiæ S. P. Francisci, Vicarius Apostolicus Provinciæ *Nam King*, & Episcopus *Barutensis*, qui propria

propria manu ultra ter mille Gentiles Chineses sacrâ Baptismatis undâ, solummodo intra biennium abluit, prætereundo ultiores ejusdem fructuosissimos Apostolicos labores, quos in his terris ab anno 1684. circiter usque ad annum 1688. indefessè continuavit. Vocatus Romam tanquam Procurator hujus Missionis, donominatus fuit Prælatus Domesticus Summi Pontificis, Vicarius Generalis in Vaticano Romano, & Myræ Archi-Episcopus. *Gubern. de Miss. ant. fol. 451. & seqq. Petr. Ant. de Venet. Tom. 1. fol. 100 usque 162.*

VI. *America*, seu *India Occidentalis* non pauciores hoc sæculo subministravit Neophytos Operâ PP. Franciscanorum Regularis ac Strictioris Observantiæ Ecclesiæ Catholico Romanæ incorporatos.

Sic *Alphonfus de Benavides* cum pluribus suis Consodalibus anno 1626. *Potos*, *Senecos*, *Socorros*, pluresque alios hujusmodi ignotos Populos sacro Fonte lustravit Anno 1627. Principem de *Guinia* cum uxore & liberis, ac postmodum *Xila* supremum Capitaneum & Subditos illius Principatûs aquâ baptismali abluit.

Anno 1629. cum aliis Franciscanis ad *Apaches de Noudio*, & *Apaches Vaqueros*, populosissimas & bellicosissimas nationes perveniens, Fidem Christi longè latèque disseminans, ubique sacras Cruces, Monasteria, Ecclesias, ac Scholas pro instructione Juventutis Indicæ erexit.

Patres *Joannes de Solas*, & *Didacus Lopez*, lucem S. Evangelii paulò post intulerunt in vastas regiones *America Borealis*, seu *Septentrionalis*, *Quivira*, *Xamani*, *Japies* &c. tanquam homines à DEO missi passim honorati à Gentilibus, quorum etiam unico die decem millia baptizârunt, gloriosam ob immensos Apostolicos labores mercedem in cælis anno 1636. recipientes. *Petr. Ant. à Venet. Tom. 1. fol. 91. & 93.*

In *Brassilia* Missionarii Strictioris Observantiæ seminando Verbum DEI, hoc non minùs ac præcedenti sæculo, utilissimè tam multos veræ Ecclesiæ aggregârunt, ut pro eorum in Fide conservatione, ac plurium indies conversione, necesse fuerit, in medio efferæ, ac sine lege & Rege antè viventis nationis istius, duas completas erigere Provincias, quarum prima *S. Antonii*, altera verò *Immaculata Conceptionis*, actu existunt.

Insula *Florida*, anno 1597. quinque Martyrum ex Seraphico Ordine sanguine irrigata, succedentibus aliis Franciscanis Operariis incæpit in Fide Catholica adeò florescere, tamque uberes proferre fructus, ut, teste *Fortun. Hueber cum aliis in Menolog. ad diem 8. Sept. citatis.* copiosæ Domus Missionum à nostris Patribus in utilitatem horum Gentilium plantatæ, brevi id est anno 1612. in integram Provinciam *S. Helene in Florida* intitulatam, excreverint,

In nova *Francia Americana* seu *Canada* autoritate Summi Pontificis *Pauli V.* & Christianissimi Regis *Galliæ* assumpta fuit à Franciscanis, præsertim *Recollectis*, anno, 1615. Missio Apostolica & post receptas de copioso ejusdem fructu notitias anno 1618. Brevis Pontificio confirmata.

Huic sub *Ludovico XIV.* accessit alia Gallica celeberrima Missio in latissima illa novæ *Franciæ* Regione, quæ *Louisiana* vocatur, anno 1678. inventa, in quam Dominus *Robertus de la Salle*, Gubernator Fortalitii in *Frontenac* ibidem à se exstructi, anno 1682. PP. *Recollectos* *Galliæ* introduxit, non sine eximio animarum fructu,

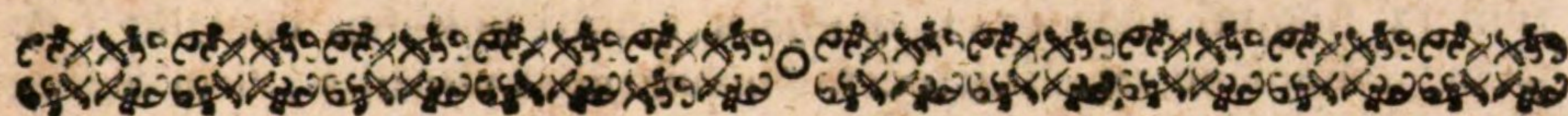
Novissimè *P. Ludovicus Hennepin*, *Strictioris Observantiæ*, indefesso labore famosum illum Fluvium *Mississippi* pernavigavit, quem ab Origine usque ad ejus Descensum in *Golphum*, sive Sinum maris *Mexicani* felici conatu (à nullo antea in effectum deducto) emensus est; de quo fusiùs *idem in suis opusculis.* *Morery. dict.*

hist. V. Louisiane Gubernat. de Miss. ant. fol. 87. n. 31.

SÆCU-

SÆCULUM VI.
ORDINIS SERAPHICI
ab anno M.DCC. usque ad
tempus præsens,
id est
usque ad annum M.DCC.XXXI.

QUÆRITUR I.

*Quinam Pontifices vixerint sexto Ordinis
 Sæculô; & quas gratias huic tribuerint?
 Respondeo, uti sequitur:*

I. **C**lemens XI. Italus, antea Joannes Franciscus Albani; vir-
 tutis æquè ac doctrinæ famâ celebratissimus, qui vix an-
 num quinquagesimum primum excedens summo, ac planè in-
 sueto animorum, studiorumque consensu electus est Pontifex, quam
 dignitatem primum post Triduum à die electionis, adductus Doctorum,
 piorumque Virorum consilio tandem suspiria inter & lachrymas recepit.
 Beatissimæ Virginis MARIE amator fuit tenerrimus, cujus festum Con-
 ceptionis Immaculatæ, de præcepto imposterum ubique servari præce-
 pit per Bullam: *Commisisti Nobis &c. Part. I, Bullarii dicti Pontificis Con-*
stitut. 40. ac insuper per Breve *Ad augendam Fidelium Religionem* edi-

tum 12. Augusti anno 1712. omnibus Christi Fidelibus confessis, & sacra Comunione resectis concessit Indulgentias plenarias, si in Solennitate *Immaculate Conceptionis*, utpote sub titulo hujus Mysterii totius Ordinis Seraphici unicæ & singularis *Patronæ*, aliquam Franciscanorû, aut Monialium sibi subjectarum, Ecclesiam visitaverint.

Beatam Catharinam de Bononia Clarissam, unâ cum Beato Felice Laico Capucino Sanctorum Fastis adscripsit, illiusque Festum in Ordine nostro Seraphico ad duplex secundæ Classis evexit, ac plenariis Indulgentiis, in Franciscanorum Ecclesiis ab omnibus Christi Fidelibus utriusque sexûs obtinendis, in perpetuum decoravit. Super cultu inmemoriali sancti *Liberati de Lauro* Ordinis Minorum Regularis Observantiæ S. Francisci Decretum Congregationis SS. Rituum clementissimè confirmavit per Breve & *Alias & nuper*. Existente Generali in Familia Ultramontana, pro Observantibus & Reformatis Familiæ Cismontanæ distinctos constituit Vice-Commissarios Generales zelosissimos: nimirum pro Observantibus *Celestinum à Mediolano*, & pro Reformatis *Antonium à Monte Buffo*. Recollectis Galliæ, & Discalceatis Hispaniæ proprium Procuratorem Generalem, etiam in Capella Pontificia suum locum habentem concessit. Rexit Ecclesiam usque ad annum 1721.

II. Innocentius XIII. Romanus, antea Michaël Angelus ex antiquissima Familia de Comitibus, seu de *Conti*, Ordini Seraphico semper addictissimâ. Tenerrimum hunc affectum erga Franciscanos quasi jure sanguinis hæreditatum adeptus Sumus Pontifex & verbis & factis expressit. Verbis quidem per Bullam & *Religiosos Ordines &c.* die 16. Martii anno 1722. editam, ad Generale Capitulum convocatoriam, in qua inter alia leguntur sequentia: *Ordinem vestrum, Viris sanctitate, pietate, Religione sacrarum, eisq; ancillantium bonarum literarum scientiâ, ac propria, alienæ, naq; salutis studio eximie præditis fulgentem, singularibusque in hanc sanctam Sedem meritis conspicuum, peculiari Apostolica dilectionis affectu complectimur.* Factis verò eundem affectum ostendit, dum anno 1723. Majestate verè Pontificia Capitulo Generali personaliter præsidere dignatus fuit, assumptis secum Disquisitoribus quatuor Eminentissimis, & quasi præcipuis Cardinalibus *Pauluti, Corsino*, moderno Pontifice, *Georgio Spinola*, pro tunc Secretario Statuum, & *Conti* ejusdem Sanctissimi Germano Fratre, *Andream Conti*

ex Ordine Minorum non solum sanguine, verum etiam vitæ austeritate, virtutum splendore, ac miraculis Illustrissimum in Beatorum numerum solennissimè retulit. Plures adhuc Pontifice dignas additurus gratias, juxta proprium suum effatum, nisi mors superveniens munificentiam istam ad Successorem transtulisset. Rexit Ecclesiam usque ad annum 1724.

III. Benedictus XIII. Romanus, antea Vincentius Maria de Ursinis, Ordinis Prædicatorum, qui uti ipsum Seraphicum Patrem, suum quoque sanctum Patrem sæpius intitulavit, ita erga Seraphicum Ordinem verè Clementissimum sese Parentem exhibuit ac Seraphici Patris S. Francisci Statuam marmoream in figura Regularis Observantiæ Habitûs solenni pompa in Vaticano, celeberrima Urbis & Orbis Basilica, erexit, sollicitè per Bullam *Universalis Ecclesie Regimini* invigilans, ut Filii tanti Patris vestigia quoque ejusdem, sublati, si qui alicubi irreperint, abusibûs, arctè premerent. Fastos Ordinis multiplici Beatorum & Sanctorum Apotheosi decoravit, *Hyacintham Marescotti* tertii Ordinis Monialem, ac *Joannem à Prado*, Strictioris Observantiæ, in Africa pro Fide Christi Martytem, Beatorum numero, *Franciscum Solanum* verò, Indiæ Occidentalis Apostolum, nec non *Jacobum de Marchia* Italiæ, Germaniæ, Hungariæ, aliarumque Nationum Missionarium & Contionatorem Apostolicum, Sanctorum Catalogo adscribendo, cui pro complemento *S. Margaritam de Cortona*, tertii Ordinis Pœnitentiæ speculum, adjunxit. Sacræ Cardinalitiæ Purpuræ decus Generali nostro Eminentissimo *Laurentio Cozza*, ac per ipsum, eximium Ordini universo splendorem contulit. Altaria privilegiata cum certis conditionibus in perpetuum nostris concessit Ecclesiis, aliâque plura, quæ brevitatis gratiâ omittuntur, eddidit. Rexit Ecclesiam usque ad an. 1730.

IV. Clemens XII. antea Laurentius Corsini, Florentinus, ab anno 1729, Ordinis nostri Seraphici Protector esse dignatus, 12. Julii anno 1730. in Summum Pontificem electus, in sui erga hunc S. Ordinem paterni amoris tesseram, licet gravissimis curis irretitus, Protectoratum necdum dimisit.

Quantum igitur omnium nostrum intersit continuis ferventissimis precibus cœlum pulsare, ut DEUS ter Optimus Maximus dignissimum hunc

hunc suum in terris Vicarium clementissimè protegat, ejusque vitam ad longævus annos sanos, ac incolumes producat, nemo erit, qui dubitare possit.

QUÆRITUR II.

Quinam Generales fuerint currente hoc sexto Ordinis Sæculo ?

ANte Responſionem nota, in præſentem numerum ſub diſtincta Ciphra venire ſolummodo illos Generales, qui canonicè ut tales per Generalia Cepitula fuerunt electi, alii verò, qui ſub idem tempus, Generalatu per mortem vel promotionem vacante, deputabantur tanquam Vicarii Generales, poſtea per Diploma Pontificium inſigniti titulo Miniſtri Generalis, apponuntur præciſè poſt Electos. Hòc notatò

Reſpondeo ſequentes eſſe Generales

I. *Ludovicus dela Torre* Hiſpanus, Lector Jubilatus, Ex-Secretarius Generalis Ordinis, & Vice-Comiſſarius Generalis Ultramontanæ Familiæ, qui in primis ſtatim Paſtoralibus ſatis manifeſtum fecit invariable ſuum deſiderium promovendi virtutem, Seraphicæ Regulæ Apoſtolicam excolendi puritatem, & eradicandi, ubi excreverint, abuſum zizania; aſt, dum vix per integrum annum in hoc ſancto ſuo zelo continuavit, trunculentæ mortis aſcia florentiſſimam hanc arborem ſuccidit die 13. Octob. 1701.

In cujus locum Vicarius Generalis ſucceſſit *Ildephoſus Biezma* Concionator Regius, ac Catholicæ Hiſpaniarum Majeſtatis pro Immaculata Conceptione Theologus, & Indiarum Comiſſarius, qui ob eximia ſua merita per Breve Apoſtolicum = *Religionis Zelus.* Apud *Fulium à Venetiis fol. 305.* declaratus fuit Generalis, continuavitque hoc officiũ ad annum 1716. prorogato ſemper ex Apoſtolica ordinatione Capitulo Generali ob furentes per univerſam ferme Europam Belli tumultus.

Demum & is fatiſ ceſſit, atque novus Vicarius Generalis ſubrogatus

tus est, *Josephus Garzias*, Lector Jubilatus, in Regali Congressu pro Immaculata Conceptione Theologus &c. Ex-Provincialis Provinciæ Immaculatae Conceptionis, ac Secretarius Generalis Ordinis, qui per Breve Pontificium anno 1717. uti prior, decoratus titulo Ministri Generalis perduravit usque ad proximum Generale Capitulum anno 1723. sub Innocentio XIII. celebratum: demum factus Episcopus Seguntinus.

Ex dictis deducitur, quod Reverendissimus Pater Ludovicus della Torre canonicè in Capitulo tanquam Minister Generalis electus, unà cum Reverendissimis Ildephonso Biezma ac Josepho Garzia, tanquam talibus ex dispensatione Apostolica declaratis, gubernavit sacram Religionem à principio labentis sæculi usque ad annum 1723.

II. *Laurentius Cozza à sancto Laurentio* Italus, Lector Jubilatus, Custos Terræ sanctæ, ac Commissarius Apostolicus, sacræ Congregationis Indicis Consultor, supræmæ & universalis Inquisitionis Romanæ Qualificator, nec non Observantium Cismontanæ Familiæ Vice-Commissarius Generalis.

Floruit celebratissimus hic Vir non solum pietate, sed etiam scientiâ, per aliquot doctissimos libros typis vulgatos, præsertim per suam *Historiam Polemicam, de Græcorum Schismate post Concilium Constantinopolitanum I. usque ad absolutam Generalem Synodum Florentinam*, quatuor Tomis comprehensam.

Fuit in Ministrum Generalem electus præsidente ipsomet Summo Pontifice Innocentio XIII. qui eximia ejusdem in totam sanctam Romanam Ecclesiam merita, infra *Quæst. V.* memoranda, singulariter respexit. Prout & in præmium eorundem meritorum infra quartum Generalatûs sui annum Pileo Cardinalitio à *Benedicto XIII.* donatus fuit.

In Generalem Vicarium, substitutus Reverendissimus *P. Matthæus à Paretta*, antea in Curia Romana Procurator Generalis, ex Rescripto Pontificio Ministri Generalis titulo insignitus, residuum sexennii tempus in gubernio Ordinis complevit. Novissimè SS. D. N. *Clemente XII.* ad denominationem Augustissimi Imperatoris *Caroli VI.* in Archi-Episcopum Panormitanum assumptus est. Hic igitur rexit Ordinem usque ad annum

1729.

III.

III. *Joannes de Soto* Hispanus, Lector Jubilatus, Catholicae Majestatis pro Regali Immaculatae Conceptionis congressu Theologus, Ex-Secretarius Generalis Ordinis, ejusdemque Ex-Procurator Generalis, atque Familiae Ultramontanae, & Indiarum Commissarius Generalis, qui omnium ferme Vocalium votis in eundem unanimiter conspirantibus gloriosissime electus fuit, praesidente nomine Summi Pontificis, non aliquo Eminentissimo Cardinali, sed ex speciali dignatione, verèque mirifica benignitate Sanctissimi, ipsomet Reverendissimo Patre Matthæo à Paretta pro tunc Generali.

Pietas, doctrina, & nota regendi subditos experientia Reverendissimi Patris Joannis à Soto per zelosas Pastorales ad initium Regiminis sui jam manifestatae Posteris nostris copiosissimam scribendi materiam subministrabunt, cui interim felicissimam gubernii continuationem demississime precamur.

Q U Æ R I T U R III.

Quænam hoc tempore fuerint celebrata Capitula Generalia? Respondeo sequentia.

I. **R**omæ in Conventu Ara-Coelitano, cujus tamen Statuta Generalia, saltem à Familia Cismontana non sunt recepta, utpote non ratificata à Discretorio, prout ad eorum valorem requiritur. In Generalem electus fuerat Ludovicus dela Torre anno 1700.

II. Iterum Romæ, ex speciali dispositione Summi Pontificis Innocentii XIII. in Brevi convocationis Capituli Generalis de 26. Martii 1722. expressa; alias enim debuisset, juxta Ordinis Statuta Generalia, celebrari in Hispania. Dilationis adeò notabilis inter hoc, & præcedens Capitulum causa erat armorum strepitus, totam ferme Europam occupans. Statuta, sive potius Decreta Capituli Generalis equidem nec in hoc, sicut nec in præcedenti Capitulo, erant Discretorio proposita; defectum tamen omnem supplevit Benedictus XIII. per speciale Diploma *Ad Pastoralis dignitatis* editum an. 1729. 2. Maii. dummodo dictæ Constitutiones non adversentur sacris Canonibus, Decretis Concilii Tridentini & Ordinatio

inationibus Apostolicis sacram Reformam &c. concernentibus. In Mi-
nistrum Generalem electus est Laurentius à S. Laurentio an. 1723.

III. Mediolani, electo in Ministrum Generalem Reverendissimo
Joanne de Soto anno - - - 1729.

QUÆRITUR IV.

*An moderno Sæculo Corpus Seraphicum Re-
gularis & Strictioris Observantiæ servet ad
hæc usque tempora sacram Regulam abs-
que dispensatione aliqua Apostolica?*

ANte resolutionem videtur, non inacceptum fore Lectoribus, præ-
sertim extraneis, si ipsis modernus Seraphicæ Religionis status præ-
viè in compendio per Notanda exhibeatur. Quare

Notandum I. quòd ad hoc usque momentum omnes Fratres Mi-
nores, *Regularis & Strictioris Observantiæ*, vivant sub Obedientia no-
stri Generalis, qui post Bullam *Unionis Leonis X. de anno 1517.* singu-
lis sexennis eligitur, quamvis præcedenter tempus sui regiminis non
fuerit ad certos annos limitatum.

Notandum II. Quòd totum hoc Corpus Seraphicum sub memo-
rato supremo capite existens dividatur in Familiam *Cismontanam & Ul-
tramontanam.* Sub *Cismontane* Familiæ nomine, juxta nostram com-
putationem, comprehenduntur Franciscani intra *Italiam, & ultramare:*
similiter ex parte degentes intra *Germaniam superiorem cum Polonia, &
Hungaria* aliisque adjacentibus Provinciis usque ad *Palæstinam, Ægyptum,
& Æthiopiam* inclusivè. *Ultramontana* autem, prout nos eandem ap-
pellamus, amplectitur residuum Corpus Religionis Seraphicæ trans Al-
pes à *Gallia* incipiendo, *Belgium cum Germania inferiori, & una parte
Superioris:* Item *Hispanias universas, atque ultra Fretum Gaditanum,
quidquid per Africam, Asiam, & Americam ad terminos Orientis ex-
tenditur.*

Notandum. III. Quòd etsi noster Generalis ab utrâque Familia, per suos Provinciales, & Custodes in simul confluentes, eligi soleat, id tamen pro majori ad invicem Ordinis Harmonia juxta dispositionem Summorum Pontificum fiat alternativè, ita nimirum, ut si primò sexennio Generalis fuerit de Familia *Cismontana*, altero assumi debeat ex *Ultramontana*.

Notandum IV. Præter allegatum Generalem ad regendum amplissimum *Corpus Regularis Observantiæ* jam tempore Eugenii IV. anno 1443. fuisse institutos, & anno 1446, per Bullam *Ut sacra Ordinis Minorum &c.* efficacius confirmatos, duos *Vicarios Generales*, unum pro *Cismontana*, alterum pro *Ultramontana* Familia. Quinimodò etiam ante illud tempus, uti adverti apud *Martinum V. fol. 40.* inveniuntur apud Observantes, præter Generalem de Comunitàte, *Vicarii* quidam *Generales de Regulari Observantia*, non solum nationis *Gallica*, verum etiam aliarum, etsi non sub tali divisione, & cum tanta potestatis plenitudine. De quibus vid. *Gubernatis Tom. I. fol. 300. & Tom. II. fol. 60. ac seqq.*

Notandum V. *Vicarios* hosce *Generales* proximè explicatos defuncto post Bullam *Unionis Leonis X.* non esse amplius in usu, sed locò eorum introductos fuisse *Commissarios Generales Familiae*, taliter nimirum, ut si *Generalis* fuerit e. g. de Familia *Ultramontana*, is eandem regat, pro *Cismontana* autem à Franciscanis *Cismontanis* eligatur *Commissarius Familiae Cismontana*, qui ibidem Clavum teneat, cum dependentia tamen à Generali & vice versa.

Inde, cum anno 1723, electus fuerit Minister Generalis Reverendissimus *P. Laurentius Cozza*, ex Familia *Cismontana*, eoque ad Cardinalatum promotus, ex eadem Familia suffectus Reverendissimus *P. Matthæus à Paretta*, nunc Archi-Episcopus Panormitanus, nullus tunc in *Cismontana* Familia (bene tamen in *Ultramontana*) erat *Commissarius Generalis Familiae*. E contra, dum in nupero Capitulo Generali Mediolanensi anno 1729. celebrato Reverendissimus *P. Joannes de Soto* ex Familia *Ultramontana* in Ministeriatûs Generalis officium assumptus fuit, eodem tempore à Familia *Cismontana* pro *Commissario Generali* electus est Reverendissimus *P. Franciscus à S. Severino*, cui anno 1730. 20. Febr. è vivis excedenti, successit Reverendissimus *P. Cres-*

centius

sentius Krisper, tunc Diffinitor Generalis, Provinciæ Austriacæ, Superior noster observantissimus.

His itaque prænotatis

Respondeo ad quæstionem, Nemini de statu Seraphico aliàs habenti notitiam posse de literalì S. Regulæ Observatione prudens oriri dubium, præsertim si resciat solertissimam illam vigilantiam, quam zelotissimi hujus sæculi Summi Pontifices *Clemens XI. Innocentius XIII. & Benedictus XIII.* pro conservanda exactè S. Regulæ Observantia & Disciplina constanter habuerunt, prout ex dictis abundè constat.

Nec aliud à moderno gloriosissimè regnante *Clemente XII.* expectari potest, utpote, qui Seraphici Ordinis Protectoratum in supremâ Dignitate ea sollicitudine clementissimè prosequitur, quâ eundem per 10. annos ut Cardinalis, cum maximo Religionis emolumento gerere dignatus est.

Pro dictorum confirmatione audiantur vel sola verba formalia *Innocentii XIII.* ad Generale Capitulum Romanum, cui præsidebat, clementissimè perorata sequentis tenoris: *Dilecti Filii: ubi primum supremam Apostolatus Cathedram, licet immerentes, conscendimus, inter multiplices Pastoralis Officii sollicitudines NB. ad vestrum Seraphicum Ordinem studia nostra convertenda esse duximus, ad quem Beneficiis prosequendum tantò ardentius provocamur, quantò libentius mente repetimus egregiam laudem intemeratis Fratrum moribus, Regularis Discipline Zelò doctrinæque salutarì in universali Ecclesia sancto Instituto comparatam.*

Hanc plusquàm paternam Sumorum Pontificum vigilantiam sancto, verèque Seraphico fervore imitati sunt Reverendissimi hujus sæculi Generales, Commissarii & Vice-Commissarii zelotissimis Pastoralibus, ac Literis encyclicis incessanter urgendo, ut si alicubi in amplissimo hoc Ordine laxitates aliquæ seu abusus irrepsissent, illicò à Superioribus Provincialibus & Localibus sub gravissimis pænis, aliàs ipsismet infligendis, è medio tollantur.

Ad id ipsum vel maximè respexerunt tria Generalia Capitula suis Ordinationibus currente hoc sæculo usque huc celebrata.

Primum Romanum anno 1700. congregatum, antequam ad alia processum erat, apud Julium à Venetiis fol. 293. n. 3. hæc formalia ponit: *Intimantur denuò omnes Apostolica & Ordinis Constitutiones, nec non*

universa Decreta, Mandata, & Ordinationes Generalium Prælatorum concernentia puram Observantiam nostræ Regule & paupertatis, quæ omnia exactè servantur.

Secundum Romæ anno 1723. cujus Præses ipsemet Summus Pontifex Innocentius XII. esse dignabatur, Ordinationibus ibi factis præmisit, sequentia; *Protestatur Capitulum Generale, se profiteri ac observare Regulam S. P. N. Francisci secundum suam omnimodam puritatem, juxta Declarationes Nicolai III. & Clementis V. &c.*

Tertium demum Generale Capitulum, anno 1729. Mediolani institutum, ante omnia præcipit superius dicta, aliæque ordinata præcedentis Generalis Capituli, à Sanctissimo jam confirmata accuratissimè observari, ac pro Posterorum memoria typis mandari.

QUÆRITUR V.

Quænam pro DEI gloria, & utilitate Ecclesiæ præstiterunt Franciscani Regularis & Strictioris Observantiæ hoc ultimo Sæculo?

Respondeo, etsi hoc sæculum nondum medietatem, quin imò nec tertiam sui cursûs partem attigerit, nonnulla tamen apponere non inacceptum Lectori creditur, reliquendo plura, & forsân quoque digniora, doctissimis famosissimorum Ordinis nostri Chronologorum *Luca Waddingi*, & *Dominici à Gubernatis* Continuatoribus, plenam notitiam habentibus. Quare

I. De *Europa* universaliter loquendo, Franciscani non solum continuant, quâ datâ occasione, prudenter possibili, Hæreticos ad Gremium S. Matris Ecclesiæ reducere, verùm etiam plures milliones Catholicorum, tum zelosis concionibus, tum Sacramentali absolutione, à vinculis peccatorum suorum liberare.

Item *Via Crucis*, propter Indulgentias copiosas Ecclesiæ militanti æquè

æquè ac purganti utilissima, & ad finem præcedentis sæculi in *Italiam*, ac *Hispaniam* passim introducta, pariter pro præsentis sæculo in *Germania* adeò florere incæpit, ut vel in sola *Bavaria* ab anno 1728. intra tam breve temporis spatium, ad 20. millia libellorum de sanctâ hac vi tractantium, fuerint à Bibliopolis distracta. Crevit hæc devotio adhuc magis, quando modernus gloriosissimè regnans Pontifex Clemens XII. per Breve *Exponi Nobis* 16. Januarii anno 1731. editum dictas Indulgentias Viæ Crucis etiam ad extraneas Ecclesias sub certis conditionibus extendit.

In *Gallia* quantum hoc sæculo excitaverint motum *Quénellii* Fautores, contra Constitutionem illam *Unigenitus* à Clemente XI. anno 1713. promulgatam, toti orbi Catholico sat notum est. Quamvis autem contra dictam Constitutionem Appellantibus aliquot Episcopi, ac non pauci Clerici Sæculares & Regulares diversarum Religionum adhæserint, nihilominus Franciscani Galli cum Belgis, non obstantibus gravissimis minis, pro summa Sede imobiles steterunt.

Satis ostendit eorum Fidei constantiam Declaratio illa, publicè typis edita, & Lovanii 13. Jan. an. 1719. cum approbatione reimpressa, in qua universo mundo imperterritè patefacerunt, quanta cum reverentia & submissione Seraphicus Ordo S. Ecclesiæ decisiones dogmaticas in supremo suo Capite veneretur.

In hac Declaratione fundamentaliter demonstrant Franciscani, quàm malè à minima parte aliquorum, contra totam reliquam Ecclesiam Episcoporum &c. Papæ Constitutionem humiliter acceptantium, appellatio intentetur; quàm absurdæ sequelæ, in totam Catholicam Religionem redundantes, exinde sint processuræ; & tandem firmiter testantur, non solum vi Obedientiæ, in S. Regula Sedi Apostolicæ juratæ, sed ex agnitione veritatis, & justissimæ decisionis Clementinæ, se malle quascunque persecutiones perpeti, quàm à S. Sede in minimo separari.

In *Moscovia*, Græcorum erroribus dedita, Strictioris Observantiæ S. P. Francisci zelosi Filii pariter novam Missionem aperuerunt, quorum S. Congregatio de Propaganda Fide per Decretum die 19. Augusti anno 1726. emanarum Missionarium Apostolicum in Civitate *Peterburgi*, ac in Provinciis *Ingria*, *Livonia*, & adjacentibus destinavit P. *Stephanum*

num Nicolaum à Fundo Strictioris Observantiæ, sub Directione & Præfectura *P. Jacobi ab Oleggio* ejusdem Ordinis.

In ultimis quasi *Europæ* terminis, nimirum in *Præfectura Constantinopolitana*, præter plures alios Missionarios Apostolicos Franciscanos, maximè isto sæculo invigilavit Reverendissimus *P. Petrus Baptista Mauri*, Strictioris Observantiæ, Archi Episcopus Cartagiensis, & in universo Patriarchatu Constantinopolitano Vicarius Apostolicus, ne Christiani in *Gean-Cairo*, *Schmirna*, *Scio*, *Tine*, *Rhodi &c.* item in *Albania*, *Macedonia &c.* & plurimis locis Turcici Imperii cum Mahometanis perverterentur. Obiit vix annò abhinc pientissimè.

II. Hoc ipso sæculo etiam in Germania magis innotescere cepit liber ille admiratione plenus, *Civitas DEI Mystica* intitulatus, quem Ven. Mater *Maria à Jesu S. Francisci* Filia, & Conventus *Immaculate Conceptionis* in Civitate *Agreda* quondam Abbatissa, composuit, inspirante & dictante *B.V. MARIA*.

Quàm stricto examine liber iste ex mandato *P. Generalis Ndephonsi Salizanes* fuerit censuratus, suprà apud eundem Generalem dictum est. Sed & præter Domestica, etiam Testimonia atque censuræ extraneæ hujus Operis pretium affirmant, quales sunt *R. P. Francisci de Almada Soc. Jesu* Ulyssipone in Portugallia. Reverendissimi *P. Andrea Mendo*, ejusdem Societ. Concionatoris Regii, SS. Theol. & S. Scripturæ Magistri in Salamanca, ac Examinatoris Synodalis Madriti. Reverendissimi ac Illustrissimi Domini *Don Diego de Silva*, olim Generalis SS. Ordinis magni Patriarchæ *S. Benedicti*, tunc Episcopi *Gaditani*. Reverendissimi *P. Antonii de Morales*, SS. Theol. Magistri ac Doctoris celeberrimi. Excellentissimi & Illustrissimi Domini *Don Michaelis de Escartin* Episcopi *Tarraconensis* *S. Catholicæ Majestatis* Consilarii Statûs, & Scriptricis hujus libri *Dioecesani*. Reverendissimi *P. Michaelis de Elizalde Soc. Jesu* Theologi in Regio consilio *Immac. Concept.* Reverendissimi *P. Thoma Sanchez* ejusdem *Soc. Concionatoris Regiæ Majestatis &c.*

Nec non Universitatum *Salmanticensis*, *Complutensis*, & *Lovaniensis* solidæ approbationes, quarum copię partim in ipsis Exemplaribus libri, partim in nostris Archivis exhibentur.

Post plures itaque editiones *Hispanicas, Gallicas, & Italicas*, etiam in *Germania* sub lingua vulgari anno. 1716. ac paulò post, nimirum anno 1719. Idiomate latino prodiit hic Tractatus, Augustæ Vindelicorum, impensis *Joan. Bernardi Bencard* in lucem publicam editus, ab ipsis Censoribus plurimis encomiis exornatus.

Et licet nec liber iste, pro salute animarum fructuosissimus, nec ea, quæ eundem conscripserat, suis careat adversariis, videtur tamen illorum vis plurimum refracta per novissimum Decretum an. 1729. 21. Martii emanatum, sequentis tenoris:

Sanctissimus D. N. Benedictus XIII. ad humillimas preces Postulatoris cause Beatificationis, & Canonizationis Servæ DEI MARIE à JESU de Agreda, per Organum R. P. D. Pitoni Episcopi Imeria Sanct. sue Auditoris, mediante ipsius rescripto, sub infrascripta die mandavit, ut causa prædicta Servæ DEI proseguatur in Sac Rit. Congregatione absque novo examine librorum Mystica Civitatis DEI, iidemq; libri retineri, & legi possint. Et ita &c. die 21. Mart. 1729.

III. Ab Europa deveniendo in *Africam* imprimis occurrit celeberrima illa Missio, ab Innocentio XII. (uti supra Sæculo V. *Quest. I. n. 11.* dictum est) ordinata in *Abbyssiam*, quæ & *Abbyssina*, vel *Æthiopia superior*, seu *interior*, ejusque Imperator *Magnus Sacerdos*, vel *Presbyter Joannes* communiter vocari solet. Hoc magnæ latitudinis Regnum, S. Apostoli Matthiæ labore ad Christi Fidem conversum, multis postea schismaticis & hæreticis erroribus fuit inquinatum.

Sæpius quidem, teste *Gubernat. de Miss. ant. fol. 604. & seqq.* tam à nostri Seraphici Ordinis, quàm aliarum SS. Religionum Missionariis, unio cum Ecclesia Romana procurata, ob notissimam tamen Gentis illius inconstantiam semper iterum interrupta fuit: prout & (de antiquioribus temporibus adstrahendo) anno 1646. 1668. & 1697. omnes Romano-Catholici, ipsis sæpè Regibus & quibusdam Magnatibus invitis, à furiosa plebe ejecti sunt.

Anno 1700. hujus sæculi primo, & Innocentii XII. Pontificatûs ultimo, iterum ad Monarcham hujus Imperii, ut Legatus Apostolicus missus erat *P. Franciscus de Salemmæ* Stricteris Observantiæ, cui, in viâ mortuo, successit *P. Josephus Maria de Jerusalem*, qui cum Sociis

ciis suis (inter quos erat *P. Theodorus Krum*, ex nostra Provincia Bavariæ) suam legationem feliciter absolvit, tam ab Imperatore, quam à Generali Monachorum S. Antonii Eremitæ potissimum Schismaticorum, benignè susceptus, cum uterque ad Religionem Catholicam esset propensus. Post aliquot menses, & plures conferentias tandem, divinâ gratiâ operante, 2. Febr. anno 1702. ipsemet Imperator *Adiam Saghed Jasu*, unâ cum suo Secretario, *Abbate Gregorio* Sacerdote Professionem Fidei in manus dicti *P. Josephi* deposuit, eumque, ut suum Legatum, ad Summum Pontificem Clementem XI. cum literis devotæ submissionis remisit, simul aliquot, ex nobilitate Regni, capacis ingenii pueros commisit Romam deducendos, qui in ritibus Ecclesiasticis & Religionis fundamentis instructi, cum magna solennitate ab Eminentissimo Cardinale Sacripante S. Confirmationis Chrismate publicè inuncti fuerunt. *Petr. Ant. de Venet. Tom. I. fol. 162. & seqq. P. Teodor. Krum in Descript. Mission. fol. 344. &c.*

Alia Missio sub Clemente XI. in *Africam* instituta fuit cum *P. Liberatus Weiss*, Franciscanus, natus Palatino-Bavarus, Provinciæ Austriacæ Alumnus, peracto plurium annorum laborioso itinere, tandem unâ cum Sociis suis anno 1711. in Civitatem *Gondar* advenit. Exceptus suaviter à Rege, &, cum maximâ spe ingentis animarum fructûs, benignè ac frequenter auditus fuit; verum, instigante inferno, tam ipse Rex à tumultuantibus Subditis à Throno deturbatus, quam Patres illi, lapidibus obruti, gloriosam mortem oppetierunt.

IV. In *Ægypto superiore* hoc quoque sæculo nostri PP. pro reducendis ad Ecclesiæ Ovile errantibus *Cophtis* indefessè laborârunt, quorum solummodò in urbe *Gerges*, juxta relationem an. 1723. obtentam per anni spatium 500. unâ cum suo Episcopo: in Civitate *Achmim* verò, ultrâ 300. publicè Catholicam Religionem sunt professi, non sinè gravi tumultu, ab aliis pertinacibus *Cophtis* excitato, brevî tamen, ipsi Turcis opem nostris ferentibus sopito.

Denique non prætermittenda sunt insignia in totam Ecclesiam merita Eminentissimi Cardinalis piæ memor. *Laurentii Gozza*, olim Generalis totius Ordinis dignissimi.

Hujus dexteritate ac prudentia, pro tunc Guardiani Jerosolymitani, ac Delegati Apostolici non solum anno 1718. Patriarcha Alexandrinus,

Samuel

Samuel Capasulis à *Chio* abjurato Schismate ad gremium Ecclesiæ adductus fuit, Pallio Româ transmissio, maximæ Dignitatis Ecclesiasticæ Ornamento, sed ejusdem quoque studio & labore jam antea anno 1711. tota *Antiochena Maronitarum* Ecclesia, expulso *Jacobo*, legitimo suo Patriarcha, ad Schisma propendens, iterum fuit Summo Pontifici *Clementi XI.* reconciliata, & *Jacobus* suæ Sedi Patriarchali restitutus.

V. In tribus *Franciscanorum Regularis & Stricteris Observantiæ* Provinciis *Indiæ Orientalis*, nimirum in Provincia *Matris DEI, S. Thomæ, & S. Gregorii*, uti etiam in plurimis Domibus Missionum & Parochiis *Asiæ*, extendunt nostri Operarii indies Missiones suas, innumeras quasi adjacentes Barbaras Nationes, densis errorum tenebris adhuc obrutas, luce Evangelica colustrantes.

In *China P. Basilius de Gemonia*, Stricteris Observantiæ, hoc sæculo gloriosos suos labores Apostolicos sancta morte coronavit, qui propria manu ultra bis mille Gentiles ibidem sacrâ Baptismatis undâ successivè abluit, declaratus ab *Alexandro VIII.* Vicarius Apostolicus super amplissimam *Chinæ* Ditionem *di Xensi*, in circuitu suo totam *Italiam* excedentem. Et licet copiosissima hæc animarum Messis, superseminante zizaniâ salutis humanæ inimico, novissimè à moderno *Sinarum Imperatore* non parùm fuerit diminuta, reperiuntur tamen quàm plures, etiam primæ nobilitatis, qui malint extrema quæque sufferre, quàm Religioni Catholico-Romanæ, semel agnitæ, renunciare.

In Regno *Camboja* seu *Cambogia*, ejusdem *Indiæ Orientalis*, anno 1724. novus sese aperuit campus, plurimos Gentilium ad veram convertendi Fidem. Dum enim *P. Valerius Rist*, Stricteris Observantiæ Provinciæ *Bavariæ* Alumnus, ac Socius suus *P. Seraphinus de Borgia* ex *Portugallia*, ambo Missionarii Apostolici, in Regnum *Ibor*, destinati, sanctum prædicando Evangelium apud induratos Mauros ibidem, sectæ Mahometis à potiori addictos, surdas invenissent aures, ex mandato S. Congregationis inter gravissima maris pericula in *Cambojam* sese contulerunt, in quo Regno Septingentos circiter Christianos, omnibus reliquis, cum ipso Rege, Gentilismi erroribus excæcatis, solum repere-

runt sine Pastore, nam unicum quem habuerunt Clericum Sæcularem octo abhinc annis impius quidam ex ipsis Christianis Sicarius nefarie traditur occidisse.

Fuerunt tamen, hoc non obstante, à Rege, præsertim Seniore, & Optimatibus magno honore excepti, ipsisque concessæ amplissimæ facultates per totum Regnum liberè prædicandi Evangelium, conferendi Baptismum, ubilibet erigendi Ecclesias, & in adjutorium plures vocandi ex Ordine operarios &c. Formalia concessionis inchoabant, uti sequitur :

Potestas, Libertas, & Auctoritas, quam Nos Nac Samdaich Praquefa Prauncar, Rex Cambogiae cum nostro Socero, ac nostro Filio pro nunc gubernante concedimus P. P. Valerio Rist, & Seraphino à Borgia, qui venerunt de Roma ex mandato suæ Sanctiatis in hoc nostrum Regnum ad succurrendum Christianis, qui in illo existunt, & ad prædicandum & docendum suam S. Legem illos, qui de bona voluntate eam volunt amplexari : Et quia NB. primi Missionarii, qui fuerunt in isto Regno nostro, erant ejusdem Religionis, eosque nostri Antecessores estimârunt, & plurimum protexerunt, Nos cum nostro Socero, & nostro Filio pro nunc gubernante, moti bona qualitate prædictorum Patrum ipsis concedimus sequentes facultates &c.

NB. Hic eadem erant insertæ, superiùs jam saltem quoad principales in compendio relatæ.

Steterunt in hac Missione ultrà triennium, pluresque Gentilium baptizârunt, nec exiguâ affulgebat spes, Regem Seniore ipsummet convertendi, qui summo erga eos amore affectus, pro ipsis construi curavit Domum prope suum Palatium; ast mors ejusdem improvisa plures sanctissimos conceptus impedivit : etenim, uti sonant formalia P. Valerii Rist de dat. in Cambogia 5. Junii an. 1726. in speratò quâdam apoplexiâ tactus, in spatio dimidiæ horæ, occlusâ sibi loquelâ, me (nempe P. Valerio) presente, & à sorore Regis ad aulam vocato, vitam suam finivit.

VI. Quàm copiosos in fertilissimo *India Occidentalis* agro fructus singulis annis progerminare faciant Franciscani Regularis, & Strictioris Observantiæ, credo vel exinde in compendio deduci posse, si integras, & completas 17. Provincias, quas ibidem in medio Gentilium conservamus, denominavero in sequenti universali omnium Provinciarum Ordinis, Tabula, signo * notatas.

TABULA UNIVERSALIS

Omnium Provinciarum Ordinis Minorum sub Ministris Generalibus totius Ordinis, in duas Familias pro feliciore gubernio distributarum.

Cismontanæ Familiae.

1. Provincia S. Patris Francisci Observantium,
2. Romana Observantium.
3. Marchiæ Observantium.
4. Tusciæ Observantium.
5. Bononæ Observantium.
6. S. Antonii Observantium.
7. Genuæ Observantium.
8. Mediolani Observantium.
9. Principatûs Observantium.
10. Septem Martyrum Observantium.
11. Siciliæ Observantium.
12. S. Nicolai Observantium.
13. S. Bernardi Observantium.
14. S. Angeli Observantium.
15. Dalmatiæ Observantium.
16. Candiæ Observantium.

17. Austriæ Reformatorum.
18. Bohemiæ Reformatorum.
19. Poloniæ Minoris Observantium.
20. Corsicæ Observantium.
21. Ragusi Observantium.
22. Brixie Observantium.
23. Basilicatæ Observantium.
24. Hungariæ Sanctissimi Salvatoris Reformatorum.
25. Transylvaniæ Reformatorum.
26. Bosnæ Argentinæ Observantium.
27. Hungariæ S. Mariæ Reformatorum.
28. Terræ Laboris Observantium.
29. Tirolensis Reformatorum.
30. Calabriæ Observantium.
31. Albanæ Observantium.
32. S. Didaci Observantium.
33. S. Thomæ Apostoli Observantium.
34. Vallis Mazzariæ Observantium.
35. Vallis Nethi Observantium.
36. Bavarie Reformatorum.
37. Poloniæ Majoris Observantium.
38. Russiæ Observantium.
39. S. P. N. Francisci Reformatorum.
40. Romana Reformatorum.
41. Marchiæ Reformatorum.
42. Tusciæ Reformatorum.
43. Bononiæ Reformatorum.
44. S. Antonii Reformatorum.
45. Genuæ Reformatorum.
46. Mediolani Reformatorum.
47. Principatûs Reformatorum.
48. Septem Martyrum Reformatorum.
49. Siciliæ Reformatorum.
50. S. Nicolai Reformatorum.
51. S. Bernardini Reformatorum.

52. S. Angeli Reformatorum.
53. Poloniæ Minoris Reformatorum.
54. Corsiciæ Reformatorum.
55. Brixia Reformatorum.
56. Basilicatæ Reformatorum.
57. Terræ Laboris Reformatorum.
58. Calabria Reformatorum.
59. S. Didaci Reformatorum.
60. S. Thomæ Apostoli Reformatorum.
61. Vallis Mazzariæ Reformatorum.
62. Vallis Nethi Reformatorum.
63. Poloniæ Majoris Reformatorum.
64. S. Vigilii Reformatorum.
65. S. Ladislai Observantium.
66. Bulgaricæ Observantium.
67. Lituaniæ Observantium.
68. Custodia Terræ Sanctæ Observantium.
69. Custodia Constantinopolitana Reformatorum.
70. Missio Moscovitica Reformatorum.
71. Missio Russica.

Familia Ultramontana.

1. Franciæ Observantium.
2. Franciæ Parisiensis Observantium.
3. Castellæ Observantium.
4. Saxonie S. Joannis Baptistæ Recollectorum.
5. Saxonie S. Crucis Recollectorum.
6. Turoniæ Observantium.
7. Turoniæ Pictavensis Observantium.
8. Aragoniæ Observantium.
9. Argentinæ Recollectorum.
10. Aquitanæ antiquioris Observantium.
11. S. Jacobi Observantium.
12. Coloniæ Recollectorum.
13. S. Bonaventuræ Observantium.

14. Portugalliae Observantium.
15. S. Ludovici Observantium.
16. Hyberniae Strictioris Observantium.
17. Scotiae Observantium.
18. Daniae Observantium.
19. Angliae Reformatorum.
20. Conceptionis in Hispania Observantium.
21. Britanniae Recollectorum.
22. Bethicae Observantium.
23. Burgensis Observantium.
24. Angelorum Observantiae.
25. Pietatis Observantiae.
26. S. Gabrielis Discalceatorum.
27. Carthagenensis Discalceatorum.
28. Flandriae Observantium.
29. Thuringiae Recollectorum.
30. Germaniae Inferioris Recollectorum.
31. Algalbiorum Recollectorum.
32. * S. Evangelii in Mexico Observantium.
33. Majoricarum Observantium.
34. Aquitaniae Recentioris Observantium.
35. S. Michaelis Observantium.
36. Cantabriae Observantium.
37. * Limensis 12. Apostolorum Observantium.
38. * S. Crucis Canacarum in Hispaniola Observantium.
39. Canariae Observantium.
40. S. Andreae Recollectorum.
41. Sardiniae S. Mariae de gratis Observantium.
42. Valentiae Observantium.
43. Cathalauniae Observantium.
44. * S. Joseph in Jucatan Observantium.
45. Arabidorum Discalceatorum.
46. S. Joseph in Castella Discalceatorum.
47. S. Antonii in Lusitania Discalceatorum.
48. * SS. Petri, & Pauli, de Mechoacan Observantium.

49. * Sanctissimi Nominis JESU Quatemala Observantium.
50. * S. Fidei in Nova-Granata Observantium.
51. * Sanctissimæ Trinitatis de Chile Observantium.
52. * S. Francisci de Quito Observantium.
53. S. Antonii Charcarium Observantium.
54. S. Joannis Baptistæ in Hispania Discalceatorum.
55. * S. Georgii de Nicaragua Observantium.
56. Granatensis Observantium.
57. S. Georgii Philippinarum Discalceatorum.
58. S. Pauli in Hispania Discalceatorum.
59. * S. Francisci de Sacathecas Observantium.
60. * S. Didaci de Mexico Discalceatorum.
61. * S. Jacobi de Xalisco Observantium.
62. S. Bernardini in Gallia Recollectorum.
63. S. Dionisi in Gallia Recollectorum.
64. S. Thomæ in India Observantium.
65. * S. Helenæ in Florida Observantium.
66. * Assumptionis de Paraguai, & Tucuman. Observantium.
67. Immaculatae Conceptionis in Gallia Recollectorum.
68. S. Mariæ Magdalena in Gallia Recollectorum.
69. S. Didaci in Boëtia Discalceatorum.
70. S. Francisci in Gallia Recollectorum.
71. Matris DEI in Malacca Discalceatorum.
72. S. Joseph in Belgio Recollectorum.
73. Sanctissimi Sacramenti in Gallia Recollectorum.
74. S. Joannis Evangelistæ Azoriarum Observantium.
75. S. Saturnini in Sardinia Observantium.
76. * S. Antonii in Brassilia Discalceatorum.
77. S. Petri de Alcantara in Hispania Discalceatorum.
78. S. Antonii in Artesia Recollectorum.
79. Solitudinis in Lusitania Discalceatorum.
80. S. Petri de Alcantara in Regno Neapolitano Discalceatorum.
81. * Immaculatae Conceptionis in Brassilia Discalceatorum.
82. S. Nicolai in Lotharingia Recollectorum.
83. S. Bonaventuræ in Sabaudia Observantium.

84. Magnus Conventus Parisiensis, sub nulla Provincia, sed regitur
à Generalibus.
85. Provincia Tertii Ordinis in Bethica.
86. Provincia Tertii Ordinis in Lusitania.
87. Provincia Tertii Ordinis S. Francisci in Gallia.
88. Provincia Tertii Ordinis S. Elzearii in Gallia.
89. Provincia Tertii Ordinis S. Ludovici in Gallia.
90. Provincia Tertii Ordinis S. Joannis in Gallia.
91. Provincia Tertii Ordinis in Legione.

Custodiæ.

1. Sanctissimæ Trinitatis in Gallia Recollectorum.
2. S. Paulini Novo Mexico Observantium.
3. S. Catharinæ Fluminis Viridis Observantium.
4. S. Antonii de Cochín Observantium.
5. S. Jacobi in Insula Madere Observantium.

TABU-

TABULA
CHRONOLOGICA
UNIVERSALIS
DE
ORIGINE,
ET
PROGRESSU
RELIGIONIS
SERAPHICÆ.

ANNOTATIO.

Hæc Tabula succinctè sub oculos ponit
Synchronismum eorum, quæ hætenus
in præcedentibus Quæstionibus dicta
sunt : & quidem

- I. Seriem Summorum Pontificum ab initio Ordinis hucusque.
- II. PP. Generalium Ordinis.
- III. Memorabilia quædam Ordinis in *Compendio* relata.

I. Pontifices mort. an.		II. Generales Ordinis. usque ad an.	
Innocentius III.	1219.	1. S. P. N. Franciscus	1226.
Honorius III.	1229.		
Gregorius IX.	1241.	2. Elias depositus	1230.
		3. B. Joannes Parens	1236.
Cœlestinus IV.	1241.	4. Elias depositus 2dò	1239.
Innocentius IV.	1254.	5. B. Albertus Pisans mort.	1239.
		6. B. Haymo	1244.
Alexander IV.	1261.	7. Crescentius Picænus amotus	1247.
Urbanus IV.	1264.	8. B. Joannes à Parma resignavit	1256.
Clemens IV.	1268.		
Gregorius X.	1276.	9. S. Bonaventura postea Cardina-	1274.
Innocentius V., Adrianus V., & Vice-Dominus, omnes mor-		lis	
tui	1276.	10. Hieronymus ab Asculo dein Card. & Papa, Nicol. IV.	1279.
Joannes XX.	1277.		
Nicolaus III.	1280.	11. Bonagratia	1283.
Martinus IV.	1285.	12. Arlottus de Prato	1287.
Honorius IV.	1287.	13. Matthæus de Aquasparta post-	
Nicolaus IV.	1292.	ea Cardinalis	1289.
S. Cœlestinus resignavit	1294.	14. Raymundus Gaufredi	1295.
Bonifacius VIII.	1303.	15. Joannes de Muro Cardinalis	1304.

III. *Quaedam Memorabilia Ordinis.*

	<i>anno</i>
S. P. Franciscus Ordinem inchoat.	1209
—— erigit Ordinem S. Claræ	1212.
—— abit ad Soldanum Ægypti, eumq; Christianis conciliat.	1219.
—— Instituit Tertium Ordinem, & obtinet Indulgentia Portiunculæ	1221.
—— recipit impressionem SS. Stigmat.	1224.
—— moritur	1226.
—— canonizatur	1228.
SS. Berardus cum Soc. Marochii Martyrum subit	1219.
SS. Daniel cum Soc. Ceptæ pro fide occiditur	1227.
S. Anton. de Pad. Tyrannum Ezelinum compescit, & moritur	1231.
—— canonizatur	1232.
S. Elisabeth Hungar. canonizatur	1235.
Fr. Agnellus <i>primus</i> Episc. Maroch. cui succedit Fr. Lupus &c. &c.	1246.
Fr. Laurentius baptizat Regem Sartaco, & Tartariæ Chamum	1248.
S. Clara canonizatur	1255.
S. Bonaventura instit. <i>primam</i> Confraternit. pro Laicis sub titulo Confalonis B. V. M.	1264.
Laurentius fit Episc. Ceptæ	1267.
S. Bonaventura fit Cardinal.	1271.
—— dirigit Concil. Lugdun.	1274.
Declarat. Nicolai III. <i>Exiit qui seminat &c.</i> edita	1280.
Hieronymus ab Asculo missus pro reduct. Imperat. Mich. Paleologi	1272.
—— fit Generalis	1274.
—— Cardinalis	1278.
—— Papa Nicol. IV.	1287.
Jacobus à Rosario convertit Hayton II. Regem Armeniæ post hæc factum Franciscanum	1294.
In China Aquilonari, seu <i>Cathayum</i> , circa finem hujus sæculi magna operatus est Joannes de Monte Corvino.	

I. Pontifices mort. an.	II. Generales Ordinis. usque ad an.
Benedictus XI. 1304.	16. Gondisalvus de Vallebona 1313.
Clemens V. 1314.	17. Alexander ab Alexandria mort. 1314.
Joannes XXII. 1334.	18. Michaël Cæsenas depositus ab Joan. XXII. 1329.
* Petrus Corbarius Antipapa dictus Nicol. V. ultro se submitit 1329. obiit. 1333.	19. Gerardus Oddonis Patriarch. Antioch. 1342.
Benedictus XII. 1342.	20. Fortanerus Cardinalis 1348.
Clemens VI. 1352.	21. Guilielmus Farinerius Cardinalis 1357.
Innocentius VI. 1262.	22. Joannes Buchius mort. 1358.
Urbanus V. 1370.	23. Marcus de Viterbio Cardinalis 1366.
Gregorius XI. 1378.	24. Thomas de Farignano Cardinalis 1372.
Urbanus VI. 1389.	25. Leonardus de Rubeis Cardinalis 1379.
* Robertus Antipapa contra Urbanum VI. Clemens VII. dictus obiit 1394.	26. Ludovicus Donatus Cardinalis 1383.
Bonifacius IX. 1404.	27. Petrus de Cassana 1385.
* Petrus de Luna Antipapa Benedictus XIII. vocatus obiit 1423.	28. Martinus de S. Georgio 1387.
	29. Henricus Alferius 1405.
	Inno.

III. *Memorabilia Ordinis.*

Joan. Duns Scoti disputatio pro Immaculata Conceptionis B. V. M.
Parisiis habita

anno

1304.

—— Eiusdem discipuli insignes floruerunt hoc saeculo : Joannes de
Ripa. Franciscus Majoranus. Antonius Andres. Galfre-
dus dela Fuente. Hugo de Castro &c. &c.

Joannes de Monté Corvino, Orientis Apostolus vocatus, Cobylam
Imperatorem Tartarorum baptizat circa

1305.

Declaratio Clementis V. *e Exivi de Paradiso* edita

1311.

Odoricus Forlivienfis ex Medis, Persis, Indianis &c. ultra 20000. ba-
ptismate abluit mortuus

1331.

Terra sancta Custodiæ Fratrum concessa circa an. 1336. & 1342.

Nicolaus Liranus famosus, Commentator in Sacra Scriptura mo-
ritur

1340.

Mich. Cæsenas & Guil. Occamus Ludov. Bav. contra Joan. XXII. ad-
hærentes, obiêrunt poenitentes Monachii an. 1342. & 1347.

In Bulgaria & Confinibus intra 50. dies ultra 200. millia à FF. Minor.
conversa sunt

1366.

Paulus de Trincis (aliàs Paulutius) fundamenta Regularis Observan-
tiæ ponit

1368.

Schisma 40. annorum in Ecclesia inchoatum electo Urbano VI. 1378.

Lithuanix Rex Jagello cum toto Regno per Fratres in fide instru-
ctus

1386.

Bonifacius IX. Indulgentias Portiunculæ Clarissis in Anger extendit
ad 4. dies

1401.

Alber-

I. Potifices mort. an.	II. Generales Ordinis, usque ad an.
Innocentius VII. 1406.	30. Antonius Angelus de Pereto 1420.
Gregorius XII. depositus in Conc. Pisano 1409.	
Alexander V. 1410.	
Joannes XXIII. exauctoratus in Concil. Constant. 1415.	31. Angelus Salveto 1423.
Martinus V. 1431.	
* <i>Ægidius Antipapa sub nomine Cle- ment. VIII. intrusus 1423. se sub- misit Martino V. anno 1424.</i>	32. Antonius de Massa Episcopus Massan. 1430.
Eugenius IV. 1447.	33. Guilielmus de Casali 1442.
	34. Antonius de Rusconibus 1449.
Nicolaus V. 1455. * <i>Amadeus de Sabaudia Antipapa intrusus contra Eugen. IV. & Ni- col. V. se ultro submisit 1449.</i>	35. Angelus Serpetrus 1453.
	36. Jacobus de Moſanica 1457.
Callistus III. 1458.	37. Jacobus de Sarzuela 1464.
Pius II. 1464. Paulus IV. 1471.	38. Franciscus de Ruuere pōst Pa- pa Sixtus IV. 1469. Sixtus

III. Memorabilia Ordinis.

anno

Albertus IV. Archidux Austr. suscipit Ordinem Equit. S. Sepulchri Hierosolymis 1401.

Capitulum Generale celebratum Monachii in Bavaria 1405.

Concilium Constantiense inchoatum 1414.

Ab eodem Concilio FF. Minores viventes in Religione absque Privilegiis relaxativis vocati sunt *Observantes* circa annum 1415.

P. Joannes de Baëza venit ad Insulas Canarias 1417.

— ad quas S. Didacus missus est anno 1441. subsequente utro-
bique copiosissima animarum messe. Fratres Minores illi de
comunitate, qui antea à Martino V. *Claustales* intitulaban-
tur, per Eugenium IV. nomine proprio, & tanquam ab
Observantibus distinctivo Conventuales vocati sunt circa
annum 1431.

Conventuales *primò* sic vocati ab Eugenio IV. 1431.

In Concil. Florent. multa præstiterunt Franciscani, quod Ferrariæ in-
choatum 1437.

Albertus de Sartiano Joan. Palæologum ad Concil. Florent. per-
duxit 1438.

Jacobus de Primadicio Patriarcham Armeniæ, & Antonius de Troja
Patr. Syriæ convert. 1438. 1442.

Divisio Observ. in Cis- & Ultra-Montanos 1443.

S. Bernardini canonizatio 1450.

Viennæ FF. de Observant. acquirunt Domum an^o 1451.

Bulla Concordiæ Callisti III. 1455.

S. Joannes Capistranus venit Viennam 1451. ibi celebrat Capitulum
1454. moritur 1456.

Paulus II. omnes gratias ab antecessoribus suis Ordini collatas, con-
firmat, per Bullam *Inter ceteros* 1465.

Grypho de Flandr. Patriarch. Maronitarum convertit miraculo solis
retrogradientis 1475.

S. Jaco-

I. Pontifices mort. an.		II. Generales Ordinis. usque ad an.	
Sixtus IV.	1484.	39. Joannes Zanetus Archi- scopus Theban. Episcop. Tre- visan.	1475.
Innocentius VIII.	1492.	40. Franciscus Nanius Samson	1500.
Alexander VI.	1503.		

Sæculum IV. Ordinis.

Pius III.	1503.	41. Ægidius Delphinus	1506.
Julius II.	1513.	42. Raynaldus Gratianus Archi- Episcop. Ragusinus	1510.
		43. Philippus Bagna Caballen.	1512.
Léo X.	1521.	44. Bernardus Pratus	1517.
		45. Christophorus Forlivienfis Cardinalis	1518.
		46. Franciscus Lichetus	1520.
Hadrianus VI.	1523.	47. Paulus Soncinas.	1523.
Clemens VII.	1534.	48. Franciscus Quinnonius	1529.
Paulus III.	1549.	49. Paulus Pisottus	1535.
		50. Vincentius Lunelli	1541.
		51. Joannes Calvius	1547.
Julius III.	1555.	52. Andreas Insulanus	1553.
Marcellus II.	1555.	53. Clemens Dolera Card.	1557.
Paulus IV.	1559.	54. Franciscus de Zamora	1565.
Pius IV.	1565.	55. Aloysius Putens	1571.
Pius V.	1572.	56. Christophorus de Capite Fon- tium Archiep. Cæsariens.	1579.
Gregorius XIII.	1585.		

III. Memorabilia Ordinis.

anno

1476.

1477.

1492.

1494.

S. Jacobus de Marchia mort.

Franciscus Samson Immacul. Concept. B. V. M. publicè gloriosissimè defendit

In Insulam Madera veniunt Franciscani anno 1420. ad Insulam He-
sperides an. 1445. in Americam sub Joan. Perez cum Chri-
stophore Columbo

B. Bernardinus de Feltro. mort.

ab anno 1500. usque 1600.

1506.

1517

ab an. 1523. usque 1531.

1540.

1542.

1545.

1549.

1550.

Ordo Conceptionistarum Fratribus subiectus

Generalatus totius Ordinis cum Sigillo Observantibus collatus, &
Conventuales separati à Leone X.

In America Martinus de Valentia cum Soc. ultra 10. centena millia
baptizavit

In Asia Rex & Regina de septem Corlis baptizati

S. Franc. Xaver. venit Goam ad nostrum Joan. Albuquerque. tum solum
Episcop. in India Orientali

In Concil. Trident. ex nostris claruerunt Franc. Quinnonius, Franc.
Zamora, Joannes Calvinus, Andreas della Vega &c.
circa

Martinus à Jesu, & alii Missionarii nostri in Mechoacan & Xalisco
penè innumeros Infideles: & in Congo Æthiopiæ Regem,
Reginam, cum Filio, & plurimos Vafallos hoc sæculo con-
verterunt.

— Item Imperatorem & Imperatricem in Ceylan

— ac in Malabarìa ultra 50. millia

Contra Lutherum steterunt præprimis in Germania Joan. Glapion
Cæsaris confessarius circa an. 1520. In Bavaria Caspar
Schazgerus mort. 1527. & Joan. Nafs mort. 1590. In Al-
goia Joan. Winzlerus &c. &c.

I. Pontifices. mort. an.		II. Generales Ordinis usque ad an.	
Sixtus V.	1590.	57. Franciscus Gonzaga Episcop.	
Urbanus VII.	1590.	Mantuan.	1589.
Gregorius XIV.	1591.	58. Franciscus de Tolosa Episcop.	
Innocentius IX.	1591.	Thyenenf.	1593.
Clemens VIII.	1605.	59. Bonaventura Secusius à Ca- talagirone Patriarch. Constan- tinopol.	1600.

Sæculum V. Ordinis

Leo XI.	1605.	60. Franciscus à Sousa Episcopus Canar.	1606.
Paulus V.	1621.	61. Archangelus Gualterius de Messana Archi-Episcop. Mont. Regal,	1612.
Gregorius XV.	1623.	62. Joannes de Jero	1618.
		63. Benignus à Genua	1625.
		64. Bernardinus de Senis Episcop. Viseccens.	1633.
Urbanus VIII.	1644.	65. Joan. Bapt. à Campanea E- piscop. Puteolanus	1639.
		66. Joannes Merinero Episcop. Civitatens.	1645.
Innocentius X.	1655.	67. Joannes de Neapoli	1651.
		68. Petrus Manerus Episcop. Ty- rasonenf.	1658.
		69. Mich. Angelus de Sambucca Episcop. Catanens.	1664.
Alexander VII.	1667.	70. Ildephonsus Salizanes Episcop.	
Clemens IX.	1669.	Cordubens.	1670.
Clemens X.	1676.	71. Franc. Maria Rhini Archiep. Syracusan.	1676.
		72. Jo-	

III, *Memorabilia Ordinis.*

	<i>anno</i>
Brülæ in Hollandia passi sunt BB. Martyres Gorcomienses	1572.
Petrus Alvarus cum Sociis in Insulis Philip. 200. millia convertit	1575.
Eodem tempore Rex Canarum cum 70. millibus, & Rex Candæ cum Filio, Matre, & 7. mill. Subdit. fidem suscepere.	
S. Franciscus Solanus in Tucumania & aliis Provinciis multa millia ad fidem perduxit. Abiit illuc	1589.
B. Petrus Baptista cum Sociis Martyrium passus Nangasaki in Japonia	1597.

ab anno 1600. usque 1700.

In Bamba Africa Mich. Bapt. Rangel plurimos convertit	1602.
Franciscus Ziranus, in Africa post graves legationes occisus	1603.
In Jassanatan Hæres Regni cum Matre &c. & multis millibus conversus à P. Ludovico à S. Didaco	1613.
In Japonia Ludovicus Sotellus Imperatoris Japon. & Regis Voxuani Legatus post multorum millium conversionem Martyrio coronatus	1614.
In Canada nova Missio inchoata	1615.
Thomas Obicinus Nestorianos ad fidem reduxit in Aleppo	1616.
Bartholomæus à Salutio Prædicator Pœnitentiæ in Italia	1617.
In Japonia Richardus à S. Anna cum Sociis Martyres obiêrunt	1622.
Provincia Bavarix erecta	1625.
Alphonfus de Benavides cum Sociis in America apud varias gentes plurima præstitit	1626. 1627. 1629.
B. Joannes de Prado Martyr Marochii	1631.
Joannes de Solas, & Didacus Lopez in America boreali innumeros baptizârunt, mortui	1636.
In Insula Suaquena Josephus Torculanus & alii Martyrio affecti	1648.
Bavariam defenderunt contra hæreticos, Franc. Keminger mort.	1606.
Martinus Nägele, mort. 1617. Martinus Leo mort.	1654.
S. Petri de Alcantara canonizatio	1669.
In Ægypto Antonius à Pisticeja Cophtos reduxit	1681.

I. Pontifices. mort. an.	II. Generales Ordinis usque ad an.
Innocentius XI. 1689. Alexander VIII. 1691. Innocentius XII. 1700.	72. Josephus Ximenez Episcopus Placentin. 1682. 73. Petrus Marinus Sormanus E- piscop. Viguaens. 1688. 74. Marcus à Zarzosa 1694. 75. Bonaventura Boërius Archiep. Salernitan. 1700.

Saeculum VI. Ordinis

Clemens XI. 1721. Innocentius XIII. 1724. Benedictus XIII. 1730.	76. Ludovicus de la Torre 1701. 77. Laurentius Cozza Cardina- lis 1726. 76. Joannes de Soto elect. anno 1729.
Clemens XII. elect. anno 1730.	

III. Memorabilia Ordinis.

anno

In Louisiana nova Missio introducta	1682.
Canonizatio S. Joan. à Capistr. & S. Paschalis Baylon	1690.
Mich. Angelus à Creta Conventus erigit in Peloponeso	1690.
Via Crucis dilatata per P. Diaz	1695.
Inventio Regionis Mississipi per P. Henepin propagata circa	1695.
Missiones in China factæ à Petro Alvaro 1579. promotæ à Hieron. de Burgos 1582. & aliis an. 1584. 1586. continuatæ ab Antonio à S. Maria usque ad 1673.	
Multa in iisdem præstitit Joan. Franc. Nicolai (post Vicar. Gener. in Vaticano & Archiep. Myræ) ab an. 1684. usque	1698.
Item Bernardinus, Christianæ Reginæ Sueciæ Theologus, Episcopus & Vicarius Apostolicus in Pekin super 4. Regna per 20. annos ab an. 1680. usque	1700.

ab anno 1700. usque 1731.

Missio in Abbassiam, & conversio Imperatoris per P. Josephum, quem comitatus est P. Theodor. Krump ex Bavaria	1702.
P. Liberatus Weiß in Gondar Martyrio coronatus	1711.
Patriarcha Antiochenus suæ Sedi restitutus, & Patriarch. Alexandrin. ad veram Ecclesiam reductus per P. Laurentium Cozza 1711. & 1713.	
In Gallia resistunt Franciscani doctrinæ Quênelli damnatæ à Clem. XI.	1819.
In Ægypti Urbibus Gerges & Achim &c. &c. multi Cophti conversi per nostros	1723.
In Camboja P. Valerius Rist Bavarus, & P. Seraphinus Borgia Lusitanus, adhuc existunt, illuc missi	1724.
In Moscovia nova Missio aperta, sub P. Jacobo ab Oleggio &c. &c.	1726.
Liber Ven. Mariæ de Agreda per Germaniam propagatus 1716. à Bened. XIII. ejus usus concessus	1729.
In Constantinopolitana Præfectura celebris erat P. Petrus Bapt. Mauri Archi-Episcopus Cartaginensis &c. Obiit circiter	1730.
In China P. Basilius de Gemonia multa millia baptizat, declaratus Vic. Apostol. in Xensi.	
In America 17. Provinciæ Franciscanorū erectæ demonstrant labores eorū.	

1711
1712
1713
1714
1715
1716
1717
1718
1719
1720
1721
1722
1723
1724
1725
1726
1727
1728
1729
1730
1731
1732
1733
1734
1735
1736
1737
1738
1739
1740
1741
1742
1743
1744
1745
1746
1747
1748
1749
1750
1751
1752
1753
1754
1755
1756
1757
1758
1759
1760
1761
1762
1763
1764
1765
1766
1767
1768
1769
1770
1771
1772
1773
1774
1775
1776
1777
1778
1779
1780
1781
1782
1783
1784
1785
1786
1787
1788
1789
1790
1791
1792
1793
1794
1795
1796
1797
1798
1799
1800

1801
1802
1803
1804
1805
1806
1807
1808
1809
1810
1811
1812
1813
1814
1815
1816
1817
1818
1819
1820
1821
1822
1823
1824
1825
1826
1827
1828
1829
1830
1831
1832
1833
1834
1835
1836
1837
1838
1839
1840
1841
1842
1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

INDEX RERUM, ET VERBORUM.

A.

Abbassia seu	ordinem Equitum S. Sepulchri	62.
Abbassina. Regio Africae. V. Missiones.	Albertus V. seu II. Imperator, defendit S. Jacobum de Marchia.	62.
Accursius M. V. Martyres.	Albertus Pisanus. General.	10.
Achim. Civitas in Aegypto. V. Missiones.	Albertus à Sarriano. Vicar. General.	48.
Adjutus M. V. Martyres.	— multa praestitit in Aegypto, & Mesopotania.	60.
Adrianus. V. Papa.	— Joan. Palæologum VII. ad Ecclesiam reduxit.	60.
— VI.	Albuquerqueius. v. Joannes.	
Ægidius Delphinus. Generalis	Alcantara. v. Petrus.	
97. 102.	Aldobrandini. v. Clemens VII.	
Ægyptus. V. Missiones.	Alexander ab Alexandria. General.	27. 33.
Æneas Sylvius. V. Pius II.	Alexander Franciscus. v. Paulus III.	
Æthiopia. V. Missiones.	Alexander IV. Papa. Cultum SS. Stigmatum propagavit	3.
Africa. V. Missiones.	— ejus Testimonium de Operationibus FF. apud varias gentes.	20.
Agnellus Primus Episcopus Marochii O.M.	— Canonizat S. Claram, & S. Rosam.	3.
Agreda (Maria de Jesu) ejus libri examinati.	— praesidet Capit. General. Fratr.	14.
— & approbati. 158. 159.		
Alani. V. Jacobus.		
Albani. V. Clemens XI.		
Albania, Provincia Turciae. 158.		
Alberti, seu Auberti. V. Innocent. VI.		
Albertonibus. V. Ludovica.		
Albertus IV. Austriae Dux suscipit		

Alexan.

Index Rerum.

Alexander V. Papa. 40. v. Petrus Philargus.	Alvarus Pelagius. Ejus Collyrium contra hæreses.	35.
—— VI.	Aluin. v. Joannes.	
—— VII.	Amadaeus. Amadæitæ.	45. 46.
—— VIII. Canoniz. SS. Joan. Capistran. & Paschal. Baylon.	—— Corpori Observant. uniti.	56. 58. 68. 94. 109.
Alexandrinus Patriarcha. v. Laurentius Cozza.	Ambrosius Scipio. Episc. Montis Libani. ex O. M.	64.
Alferius. v. Henricus.	America. v. Missiones.	
Almada (Franciscus) Censor Libri V. M. de Agreda.	Ampferle. v. Franciscanus.	
Alonfus. v. Joannes Alonfus.	Andreas de Conti. recusat Cardinalatum.	9.
Aloysius Puteus à Burgo novo General.	—— beatificatur.	149.
Aloysius à Pyramo. v. Concil. Florent.	Andreas de Gnadalupe. Examinator Libri V. Mariæ de Agreda.	130.
Alphonfus de Benavides. Missionarius apud Patos, & Senecos &c.	Andreas Insulanus. Generalis. misit Fratres in Malabariam.	101.
Alphonfus de Bolanis. v. Legati.	Andreas Mendo Censor Libri V. M. de Agreda.	158.
Alphonfus Contreras. v. Concil. Trid.	Andres dela Vaga. v. Concil. Trid.	
Alphonfus de Montular. Dominicanus. Archiep. Maxicanus.	Andres. v. Antonius.	
Alphonfus Salizanes. v. Ildephonfus.	Angelis. Franc. Quinnonius.	
Altaria privilegiata perpetua à Bened. XIII. concessa.	Angelus à Bolsene servit Pio II. contra Turcas.	44.
Alternativa inter Observantes, & Reformatos.	Angelus Clarenus.	56.
Alheri. v. Clemens X.	Angelus à Clavasio Vicar. General. Observ.	46. 54.
Alvarez. Alvaro. v. Petrus.	—— Nuntius Apostolicus contra Waldenses.	
Alverus, Pœnitentiarius Apostolicus.	Angelus Domini pulsus à S. Bonaventura inchoatus.	21.
	Angelus Justinianus. v. Concil. Trident.	

Angelus

Angelus M. v. Martyres.		— à Pisticeja. Patriarcham	
Angelus Michaël. v. Michaël.		Cophthorum in Ægypto con-	
Angelus.		vertit.	138.
Angelus Salveto. General.	47.	— de Rusconibus. Gener.	48.
Angelus Serpetrus, seu de Perusio		— de Trejo. Vicar. Gener.	127.
General.	49.	— de Troja. convertit Patriar-	
Antiochena Ecclesiæ. v. Lauren-		cham Schismat. in Syria.	64.
tius Cozza.		Annuntiatorum Ordo. Observanti-	
Antonius Andreas. v. Scotistæ.		bus subjectus.	91.
— Angelus de Pereto. Gene-		Apaches de Novajo, & de Vaque-	
ral. deputatus contra Joan.		ros. Populi in America. v. Mis-	
Huff.	47.	siones.	
— à Cardona Archiep. Va-		Approbatio Regulæ ab Innoc. III.	1.
lent. ex O. M.	125.	— ab Honorio III.	ibid.
— de Chagos, seu s. vulner.		Aquasportanus. v. Matthæus.	
Christi Missionarius in Por-		Aquira. v. Matthæus.	
tugal.	136.	Archangelus Guakerias de Massa-	
Antonius de S. Mariæ. Mission. in		na General. post Archiepisc.	
Insulis Philipp.	143.		126. 135.
— de Massi. General. v. Le-		Archiconfraternitas Chordigerorū.	
gati.		instituta à Sixto V.	95.
— de S. Michaële. v. Concil.		— Confalonis inchoata à S.	
Trident.		Bonaventura.	21.
— à Monte Bufo. Primus Vi-		Arlottus de Prato. General.	11.
ce-Commis. General.	148.	Armenia. Armeni. v. Missiones in	
— à Monte Flascione.	53.	Asia.	
S. Antonius de Padua. resistit Ma-		Asculo. v. Hieronymus.	
chinationibus Eliæ. 10. 16.		Asia. v. Missiones.	
— ejus desiderium Martyrii,		Auberti. v. Innocent. VI.	
& opera.	17.	Aubertus Miræus.	65.
— Coërcet Ezelinum Tyran-		Augustiniani PP. in America. ibid.	
num.	ibid.	Augustinus Ferrariens. v. Concil.	
— Canonizatur.	2.	Florent.	
Antonius à Petra pagana. v. Mar-		Augustinus à S. Paschale. Missiona-	
tyr. in Suaguena.		rius in China.	144.
	A a		Aureo-

Index Rerum,

Aureolus v. Petrus.		Benavides. v. Alphonsus.	
Austriæ, Principum Pietas.	68.	S. Benedicti Ordo. In America.	66.
—— amor erga Ordinem Seraph.	ibid.	—— dat S. Franc. Ecclesiam por-	ibid.
—— Provincia Observantiū.	61.	tiunculæ.	ibid.
—— amor erga S. Joan. Capistr.	ibid.	Benedictus XI.	22. 28.
Azores, seu Azoriæ, v. Flandriæ		—— XII.	24.
Insulæ.	63.	—— ejus Constitutiones. v. Con-	
Missiones Africæ.		stitutiones.	
		—— XIII. Pseudo Papa.	27. 39.
			45.
		—— XIII.	149.
		—— ejus gratiæ Ordini con-	
		cessæ.	ibid.
		—— ejus Decretum de Libro V.	
		M. de Agreda.	159.
		S. Benevenutus Episcop. Auximen.	
		O. M. canonizatus.	8.
		Benignus à Genua. Generalis.	
			119. 127.
		S. Benno.	91.
		Bentacursus Navarcha Hispan ⁹ .	62.
		Bentivenga Cardinal. O. M. à Nicol.	
		III. adhibitus ad declarat. Reg. 7.	
		—— adest cum Nicol. IV. Capit.	
		Generali.	8.
		S. Berardus cum Sociis M. M. v.	
		Martyres.	
		Bernardinus della Chiesa, seu de	
		Venetiis, fit Episcop. Argolitan.	
		& Præfectus Mission. in China,	
		ibique Vicarius Apost. super 4.	
		Regna.	144.
		B. Bernardinus de Feltro. sedat tu-	
		multus in Italia.	46.

—— Princeps Concionatorum :	lis Ordinis.	3. 16.
erigit montes pietatis. 62.	—— laborat pro' revocanda de-	
Bernardinus de Prato. ultimus Ge-	claratione Innocentii IV. ibid.	
neralis Conventualium, & Ob-	& 3.	
servantium simul. 98.	—— suscipit Clarissas in Guber-	
Bernardinus de Venetiis. v. Ber-	nium Ordinis. 4.	
nard. della Chiesa.	—— recusat Archiepiscop. Ebo-	
S. Bernardinus Senensis. Regul.	racensem. ibid.	
Observantiæ Promotor. 95.	—— per ejus compromissum e-	
Vicarius Observ. 42.	ligitur Gregorius V. 5.	
—— ejus Concio miraculosa in	—— fit Cardinalis. ibid.	
Concil. Florent. 60.	—— ejus Zelus pro Regulæ pu-	
—— ejus encomium à S. Iguatio	ritate. 16.	
Loyola. ibid.	—— dirigit Concilium Lugdu-	
—— canonizatur. 43.	nense. 20.	
Bernardinus de Senis. General.	—— ejus laus. ibid.	
126. 135.	—— procurat unionem Eccle-	
Bertrandus. v. Clemens V.	siæ Græcæ & Latinæ. 21.	
Bertrandus Lagerius O. M. fit Car-	—— est Author Psalterii B.V.M.	
dinalis. 26.	ibid.	
Bertrandus de Turre. O. M. fit	—— uti & pusûs campanæ ad	
Cardinalis. 24.	Angelus Domini. ibid.	
—— Regit Ordinem deposito	—— Item inventor Confraterni-	
Cæsenate. 28. 31.	tatum pro Laicis. ibid.	
Betanzos. v. Dominicus.	—— Item formæ Conclavis pro	
Bibliotheca Strict. Observ. 121.	eligendo Pont. ib.	
Biezma. v. Ildephonfus.	—— canonizatur à Sixto IV. 45.	
Bittrich. v. Tertiariæ.	—— declaratur Doctor Eccle-	
Blancus, seu Brancus. Episcop.	siæ à Sixto V. 20. 29.	
Maroch. O. M. 14.	—— ejus Constitutiones. v. Con-	
Boccasius. v. Benedictus XI.	stitutiones.	
Boërius. v. Bonaventura.	Bonaventura Boërius. General. fit	
Boëmia à Sectis purgata. 103.	Archiepiscop. Salernitan. 125.	
Bonagratia. Generalis. 11.	Bonaventura Diaz Breviarium Frã-	
S. Bonaventura. Electus Genera-	ciscanum composuit. 125.	
	Bona-	

Index Rerum,

Bonaventura Secusius à Catalagi-
ne. General. 104.
Boncompagni. v. Gregorius XIII.
Bonifacius VIII. interfuit Declara-
tioni Nicolai III. 7. 9.
—— præsides in Capitul. Gene-
ral. 15.
Bonifacius IX. 27. extendit indul-
gentias Portiunculæ Ecclesiæ An-
gerensi ad 4. dies. ibid.
Bonifacius Ragusæus. v. Concil.
Florent.
Bononiensis. v. Catharina. & Mar-
cus.
Bollanis. v. Alphonsus.
Borbani. v. Jacobus.
Borgia. v. Alexander VI. Callistus
III. & Stephanus.
Bosena. v. Angelus.
Bosnia. v. Missiones in Europa.
Bourdeille. v. Elias.
Brancus. v. Blancus.
Brasilia. Provinciæ Fratrum. ibid.
Braunerius. v. Cornelius.
Breviarium Franciscanum. v. Bona-
ventura Diaz.
Bria. v. Martinus IV.
Buchius. v. Joannes.
Bulgaria. v. Missiones in Europa.
Bulgari. 20.
Bulla Concordiæ Callisti III. 43. 49.
Bulla unionis Leonis X. 69.
Bulla Concordiæ. 79. 85. 87.
Bulla unigenitus Clementis XI. 157.

Burghesius. v. Paulus V.
Burgo novo. v. Aloysius.
Burgos. v. Hieronymus.

C.

Cælestinus IV. 2.
—— V. 8.
Cælestini. Congregatio Fratrum
Min. postea sublata. ib.
Cæsarius de Spira, Zelator Regu-
læ. 10. 16.
Cæsenas. v. Michael.
Cajetanus. v. Bonifacius VIII.
Cajro. Gran. Cajro. v. Mission. in
Turcia.
Calendarium Julianum correctum. 91.
Callistus III. edidit Bullam Con-
cordiæ. 43. 49.
—— utitur operâ S. Joan. de
Capistr. & Jacob. de March. 43. 44.
Calvius. v. Joannes.
Calvinistæ. v. Mission. in Europa.
Camboja. vel Cambogia. v. Mis-
sion. in Asia.
Canada. v. Mission. Americæ.
Canariæ Insulæ. v. Mission. Africa.
Canarum. Candea. Cantone. v.
Mission. Asia.
Capasulis. v. Samuel.
Capistranus. v. Joannes.
Capite fontium. v. Christophorus.
Capitula Generalia Observant. 52. & seqq.
Capi.

Capitula Generalia, quot annis celebranda?	13. 104.	Laurentius Cozza.	149.
Capitula Generalissima.	41.	Leonardus Patrasso.	9.
	43. 67. 68.	Ludovicus Donatus. Creatus ab Urbano VI. & iterum exaucto-	
Capitulum Generale Monachii.	51.	ratus ab eodem.	30.
Capucini à Clemente VII. appro-		Marcus Viterbiensis.	29.
bati.	92. 93.	Matthæus de Aquasparta.	8. 12.
Caputii uniformitas.	14.	Pastor de Serrascuderio.	41.
Caputium. v. Eremitæ.		Petrus Aureolus.	24.
Caraffa. v. Paulus IV.		Petrus de Foix Junior.	45.
		Petrus de Foix Senior.	45.
		Petrus Philargus.	39.
		Petrus Riarius.	45.
		Reginaldus de Umbria.	9.
		Thomas de Farignano.	26. 29.
<i>Cardinales Franciscani.</i>			
Bartholomæus Uliarius.	27.	Caroli. v. Nicolaus.	
Bentivenga.	7.	Carolus II. Rex Siciliæ. Coronatus	
Bertrandus Lagerius.	26.	tempore Capituli General.	
Bertrandus de Turre.	24.	Reati.	7.
S. Bonaventura.	5.	Carolus Weinberger. Episcopus	
Christophorus de Forlovio.	98.	Nazianzenus ex O. M.	137.
Clemeus Dolera de Monilia.	93.	Casparus Schazgerus. in Bavaria	
Elias de Aredio.	25.	Inquisitor contra hæret.	112.
Elias de Bourdeille.	45.	— præclara ejus opera.	ib.
Elias de Nabinellis.	41.	Caspia Montes.	64.
Fortanerus Vasselli.	25.	Casali. v. Guilielmus.	
Franciscus Quinnonius.	99.	Cassano. v. Petrus.	
Franciscus de Ruuere.	45.	Castaneus. v. Urbanus VII.	
IV. post Papa Sixtus IV.	ib.	Castro. v. Franc. Maria. & Hugo.	
Franciscus Ximenius.	68.	Catalagirone. v. Bonaventura.	
Gabriel Rangonus. &c.	45.	S. Catharina de Bononia canoni-	
Gentilis de Monte Florum.	9.	zata.	148.
Guilielmus Farinerius.	25.	S. Catharina Senensis.	26.
Guilielmus Petrus Auglus.	94.	Cathagum. v. Missiones Asiæ.	
Hieronymus ab Asculo.	11.		
Jacobus Tomafius.	9.		
Joannes de Muro.	9.		
Joannes Vitalis.	24.		

Index Rerum,

Cathechesis. v. Indulgentiæ.		— V. fecit declarat. Regulæ.	
Centius de Sabello. v. Honorius III.			23.
Cepta sive Ceuta. v. Martyr. & Mission. in Africa.		— VI. 25. assignat terram S. Seraph. Ord.	38.
Cervantes. v. Joannes.		— VII. Antipapa.	26.
Cervinus. v. Marcellus II.		— VII. mittit Franc. Quinnon. Legatum pro pace cum Cæsare.	91.
Ceylan. v. Mission. Asiæ.		— VIII. mittit Franc. Gonzaga &c. pro pace ad Regem Gallia, & Hispaniæ.	96.
Chagos. v. Antonius.		— IX. 122. ut Cardinalis præsidet Capit. General.	120.
Chaldæa.	38.	— X. Canonizat Petrum de Alcantara.	122.
Chè Kiang. Regnum in China.	144.	— XI. Canonizat Cathar. de Bonon. &c.	148.
Cherubinus de Catalagirone. v. Mart. in Suaquena.		instituit Vice-Commissarium General.	ibid.
China.	37. 142. & seqq. 144.	ejus Bulla: <i>Unigenitus</i> .	157.
Chinensis Linguae studium.	143.	CLEMENS XII. modernus Pontifex.	149.
Chisi. v. Alexander VIII.		Clemens Dolera de Monillia. General. Cardinal. Executor Decretor. Concil. Trid. 83. 101. III.	
Chordigeri. v. Archiconfraternitas.		Germaniæ Protector.	101.
Christophorus à Capite fontium. General. factus Episcop. Cæsariens.	102.	Clemens Grossus, seu Grassus. Cardinal. ex Communitate.	68.
Christophorus Columbus.	65.	Cobyla. Imper. Tartar. Baptizatus. v. Mission. Asiæ.	
Christophorus Numajus, seu Forlivienfis. Primus Generalis post separationem Conventualium.	91.	Cocinum. in India Orient. ubi S. Franc. Xaver. apud Franciscan. divertit.	115.
Chronica trium Sociorum.	14.	Coletani Zelantes regulæ rigorem.	43.
Cismontana. v. Familia.			Colle.
Civitas Mystica. v. Agreda.			
Clareni qui? quando ad unitatem Ordinis reducti.	45. 56. 58. 68. 94. 109.		
Clarissæ. Gubernio Generalis Ord. submissæ.	4.		
Clavasio. v. Angelus.			
Claustales. v. Conventuales.			
Clemens IV.	4.		

Colle. v. Bartholomæus.
 Columbus. v. Christophorus.
 Columna Cardinal. 1.
 Commentarii. v. Scoti.
 Commissarii Generales Familiæ. 154.
 Commissarius Generalis Indiæ Oc-
 cident. 128.
 Commissarii Nationales. 94.
 Conceptionistarum Ordo, Ordini
 Seraph. subjectus a Jul. II. 68.
 Concilium Constantiense. 40.
 Concilium Florentinum, seu Ferra-
 riense. 48.
 Huic interfuerunt ex Ord. Minor.
Aloysius de Pyramo.
Elias de Vice-Comitibus.
Gondisalvus de Vallebona. Episcopi.
Guilielmus de Casali. Generalis.
Angelus de Perusio.
Augustinus Ferrariensis.
Franciscus Ariminensis.
Jacobus Textor.
Jacobus de Tollentino.
Lucas Senensis.
Petrus Perquerius. Theologi.
 nec non
SS. Bernardinus Senensis.
Joannes Capistranus.
Jacobus de Marchia.
 Concilium Lugdunense, quod S. Bo-
 naventura direxit. 5. 20.
 Concilium Pisanum, in quo Grego-
 rius XII. & Antipapa Benedictus

XIII. depositi sunt. 39.
 Concilium Tridentinum. ad hoc
 præparandū laboraverunt *Fran-*
eiscus Quinnonius. Franciscus
Zamora. Joannes Calvius. O-
 mnes Generales Ordinis. 93.

Huic Coneilio interfuerunt ex
 Ord. Min Episcopi.
Antonius de S. Michaelē. Diony-
sus Græcus. Clemens Dolera. Car-
 dinal. Executor Decretorū Con-
 cilli. ibid.

Theologi.

Aloysius Puteus à Burgonovo. 94.
Alphonsus Contreras. Andreas de-
la Vega. Angelus Justinianus.
Bonifacius Ragusæus. Francis-
cus Orantes. Franciscus Ragu-
sæus. Jacobus Alani. Jacobus
Hugo. Joannes Lobera. Joan-
nes Ramirez. Julius Passonius.
Michael de Medina. Thomas So-
liano. Vincentius Lunelli. 100.

Conclavis initium. 21.

Concordiæ. v. Bulla.

Concordmerius. v. Eugenius IV.

Confalonis. v. Archiconfraternitas.

Congo. v. Mission. in Africa.

Conservatores Apostolici; pro de-
 fens. Fratr. 2.

Constantinopolitan. v. Patriarcha.

Constantinopolitana Præfectura.

158.

Con-

Index Rerum ,

Constantinus in Jaffanatan. con- versus. v. Mission. Asiae.		Corfinus. Cardinalis Protector. 149. v. Clemens XII.	
Constitutiones Alexandrinæ.	54.	Corvino (de Monte) v. Joannes.	
— Benedictinæ.	24.	Cortona. v. Margarita.	
— S. Bonaventuræ.	24.	Cossa. v. Joannes XXIII.	
— S. Joannis à Capistrano,	41.	Cozza. v. Laurentius.	
— Martinianæ.	51.	CRESCENTIUS KRISPER.	
Conti Cardinalis interfuit Capit. General.	148.	Commissarius Generalis Familiæ Cismont.	155.
Conti. v. Andreas & Innocent- tius XIII.		Crescentius. Picænus. General.	3. 10.
Contreras. v. Alphonsus.		Creta. v. Michaël Angelus.	
Controversia de Paupertate Chri- sti. &c.	24.	Crucis Via v. Via.	
— de Sangvine Christi in triduo Passionis.	49.	S. Crux à Soldano restituta.	17.
Conventuales Ecclesiæ cur sic vo- catæ?	3.	Cybo. vel Gibo. v. Innocent. VIII.	
— cur, & quando illi de Com- munitate sic vocati sint?	43.		
	49. 57. 58.	D.	
— insistent suis privilegiis.	41.	Dain. v. Lupus.	
	56. 98. 107.	Daniel Dongo. Vicar. Geral.	129.
— separati à reliquo corpore.	91.	S. Daniel M. v. Martyres.	
Conventus aliorum non recipien- di.	45.	Declarationes Regulæ.	
Conversiones. v. Missiones.		— Gregorii IX.	2.
Cophti. v. Mission. Africae.		— Innocentii IV.	3.
Corarius. v. Gregorius XII.		— Nicolai III.	6.
Corlis (septem) Regnum. v. Miss. Asiae.		— Clement. V.	23.
Cornelius Braunerius. Impugnator Hæretic. in Flandria.	113.	Delphinus. v. Ægidius.	
Cornelius. v. Jansenius.		Diaz. v. Bonaventura.	
Corporis Christi. v. Officium.		S. Didacus. in Insul. Canar. fidem prædicat.	63.
		— canonizatur.	95.
		Didacus Lopez. Missiones in Ame- rica boreali.	145.
		Dionysius à S. Antonio. Episcop. in Congo ex O. M.	114.
		Dionysius Græcus. v. Concil. Trid. Discal-	

Discalceati qui ?	109.	Episcopi Minor. Marochii. & Fez-	
Dispensationes in Regula nun-		zæ.	18.
quam admittæ	4. 41. 58.	in Congo.	114. Bambæ. 138.
Doctores Scotistæ, Difficilis, Il-		Equites S. Sepulchri. v. Ordo.	
luminatus &c. v. Scotistæ.		Eremitæ. v. Cælestiniani.	
Dolera. v. Clemens.		Eremitis Caputium interdictum.	
Dominicani.	59.		120.
Dominicus Betanzos. Dominica-		Evangelista de Peralio. Vic. Ge-	
nus in China.	142.	neral. Observ.	54.
Domus recollectionis. v. recolle-		Evangelio. v. FF. de S.	
cti.		Eugenius IV. Fautor Observ. Re-	
Donatus. v. Ludovicus.		gul.	42.
Dongo. v. Daniel.		— divisit Familiam Observant.	
Donulus. v. S. Daniel.		in Cis- & Ultramontanam. ibid.	
Duns. v. Scotus.		— præsedet primo Capit. Gener.	
		Observ. separatim habito.	52.
E.		Europa. v. Missiones.	
Ecker (Baro) v. Joannes Fran-		Exercitia Spiritualia, ab Alexand.	
ciscus.		VII. indulgent. donata.	121.
Electiones superiorum fiant se-		Expositio 4. Magistrorum.	14.
cretæ.	44.		
Eleonora Magdal. Imperatrix. 3.			
Ord.	132.	F.	
Eleonora Maria Regina Poloniæ		Fachinetti. v. Innocentius IX.	
3. Ord.	ibid.	Familia Cis- & Ultramontana.	153.
Elias de Cortona. bis Generalis.		Farde. v. Petrus.	
& bis depositus.	10.	Farignanus. v. Thomas.	
S. Elisabeth. Hungariæ. Canoni-		Farinerius. v. Guilielmus.	
zata.	2.	Farnesius. v. Paulus III.	
S. Elisabeth Lusitanæ. Canoni-		S. Felix Capucinus.	184.
zata.	127.	Felix à S. Severino. v. Martyres in	
Elogia Ordini Seraph. à variis Pon-		Suaquena.	
tific. collata. 9. 20. 23. 25. 92.		Feltro. v. Bernardinus.	
Emanuel Baptista. Episcop. Bambæ		Ferdinand ^o I. Imperat. suscipit Ob-	
in Africa.	138.	serv. in Urbem Viennen.	61.

Index Rerum,

Ferdinandus V. Rex Hispan.	65.	— Gonzaga. Gener. 102. v. Legati.	
Ferdinandus de Calabria. Missionar.	ibid.	Franciscus Guinnonius. v. Quinnonius.	
Fezzanum Regnum.	19.	— Keminger.	137.
Fezzæ Episcopi ex O. M.	18.	— Lichetus. Gener. propagator doctrinæ Scoti. Ofor Lutheri.	98.
Flandriæ Insulæ. v. Azores.		— Majoranus. v. Scotistæ.	
Florida Insula.	146.	— Maria de Castro Vicar. & post General.	131.
Foix. v. Petrus.		— Maria Rhini. General.	134.
Forlivius. v. Christophorus.		— Montilla. Missionar. in China.	143.
Fortanerius Vasselli, General. Cardinal.	25.	— Orantes. v. Concil. Florent.	
Forte ventura. Insula.	63.	— Quinnonius General.	99.
Fortunatæ Insulæ.	62.	— ejus præclara gesta. v. Legati. & Concil. Trident.	
Franciscani. v. Cardinales. Concil. Florent. Concil. Trid. Elegia. Legati. Martyres. Observantia. Regule. Scotistæ.		— Ragusæus. v. Conc. Trid.	
S. P. FRANCISCUS. Primus General. Ordinis.	1.	— de Ruuere. v. Sixtus IV.	
— instituit 3. Ordinem.	16.	— de Salemmæ. Mission. in Abbatia.	159.
— impetrat Indulgent. Portiunculæ.	17.	— Samson, seu Nanius, General. Defensor Immacul. Concept. B. V. M.	50.
— abit in Ægyptum ad Soldanum.	17.	S. Franciscus Solanus. Apost. Regni Peruani.	117.
— prædicit Gregorio IX. Papatum.	2.	— canonizatus.	149.
— uti & Nicolao III.	5.	Franciscus de Sousa General.	126.
— canonizatur.	2.	— Terentianus. v. Martyres in Suaquena.	
— SS. ejus Stigmata.	ib. 3.	— de Tolosa. General.	103.
— ejus Statua in Vaticano.	149.	— de Villa nova. Episcopus in Congo.	114.
— de Angelis. v. Quinnonius.			
— Ariminensis. v. Concil. Florentin.			
— de Barcinona.	64.		

— Walburg. Operar. contra
Hæret. 102.
S. Franciscus Xaverius. venit Goæ
ad nostrū Jo. Albuquerque
Episcop. Indiæ. 115.
Divertit apud nostros Fratres
in Cocinum. ibid.
ejus d. fiderium in Chinam.
142.
— Ximenius. v. Cardinales.
— Zamorra. General. 101.
v. Legati & Concil. Trident.
— Zenus. 105.
— Ziranus. 139.
Fratres de S. Evangelio. 68.
Fratres Minores. v. Franciscani.
Frey. v. Joannes.
Fridericus IV. Imperator. prote-
git S. Joannem à Capistr. 62.
— Extruxit Observant. Mona-
sterium. 61.
Frontenac. Fortalitium in Ame-
rica. 146.
Fuente. v. Galfredus.
Fundo. v. Stephanus Nicolaus.
Furnerius. v. Benedictus XII.
Furcino. Civitas in Japonia cum
Conventu Fratr. 141.

G.

Gabriel Rangonus, seu Veronen-
sis Cardinal. ex O. M. 45.
Galfredus dela Euento. v. Scotistæ.
Gandavo. v. Petrus.
Galbiato. v. Antonius.

Grazias. v. Joseph.
Gaufredi. v. Raymundus.
Generalatus. Officium ad Sexenni-
um reductum. 104.
Observantibus collatum. 91.
Generalis Minister totius Ordi-
nis. ibid.
Gentilis de Monte Florum. Cardi-
nal. ex O. M. 9.
Gentiles conversi. v. Missiones.
Genua. v. Benignus.
Gerardus Odonis, vel Oddonis.
General. 28.
— Mission. in Bosnia contra Ma-
nichæos. 29.
Gerges. v. Missiones in Ægypto.
Ghislesii. v. Pius V.
Gibo. vel Cybo. v. Innocent. VIII.
Giffonibus. v. Leonard. de Rubéis.
Girandus. v. Jacobus.
Glapion. v. Joannes.
Gondar. v. Martyr. in Abbassia.
Gondisalvus de Vallebona. Gener.
27. v. Concil. Florent.
Gonzaga. v. Franciscus.
Gophti. v. Cophti.
Gorcomienses. v. Martyres.
Gorgones. v. Hesperides.
Græci Ecclesiæ uniti. 21.
Gran-Cajro. v. Missiones in Tur-
cia.
Grassus. v. Clemens.
Gratianus. v. Raynaldus.
Gregorius IX. Fecit declarationem
Regulæ. 2.

— canonizavit S. P. Franciscum:
 Antonium de Padua : Elisabetham. ibid.
 — testatur de SS. Stigmatibus S. Franc. ibid.
 — praesidet Capit. Gener. & deponit bis Eliam. 10.
 Gregorius X. creat S. Bonavent. Cardinal. 5.
 — XI. 26.
 — XII. 39.
 — XIII. favet Strict. Observ. 95.
 — XIV. 96.
 — XV. extendit Indulg. Portiunc. ad omnes Eccles. Ord. 119.
 Grimoaldi seu Grisatus, v. Urbanus V.
 Grypho (seu Grisso) Missionarius apud Maronitas. 64.
 Guadalupe, v. Andreas.
 Gualterius, v. Archangelus.
 Guarini, v. Rogerius.
 Guilielmus Berg. Mission. contra Lutheran. 102.
 Guilielmus de Casali. General. 42.
 v. Concil. Florent.
 Guilielmus Farinerius. Gener. 29.
 Guilielmus Occhamus. 24. Adhaerens Ludovico Bav. 28.
 — Caput Scholæ Nominalium. 35.
 Guilielmus Petrus Anglus, v. Cardinal.
 Guinia, v. Mission. Americæ.
 Guñonius, v. Franciscus Quñoni.

H.

Habitus uniformitas. 14.
 Hæreditates Fratrum. 4.
 Hadrianus, v. Adrianus.
 Haiti, v. Hispaniola.
 Haymo. Generalis. Officium & Missale ab eo correctum assumpsit Ecclesia. 10.
 Haytto II. Rex Armeniæ baptizatus. 19.
 Hedwigis. Regina Lithuaniae. 36.
 Hennepin, v. Ludovicus.
 Henricus Alferius. Generalis. 30.
 Henricus à Congo. Filius Regis. factus Franciscanus, & post Episcop. in Congo. 114.
 Henricus à Conymbria. ponit fundamenta novæ Prov. S. Thomæ in Ind. Orient. ib.
 Hesperides Insulæ. 63. v. Mission. Africa.
 Hieronymus ab Asculo. General. & Papa nomine Nicol. IV. 8.
 v. Cardinal. Legat.
 Hieronymus de Burgos. Mission. in China. 143.
 Hieronymus Prænestinus. Card. ex O. M. adhibitus ad declarat. Nicol. III. 7.
 Hieronymus Tornellus. Vic. General. Observ. 54.
 Hispaniola. 65. v. Mission. in America.

Honorius III. approbat Regul. S.
Franc. per Bullam. 2.
—— IV. sepultus apud Fratres
Min. in Ara Coeli. 8.
Hortulana. v. Clara.
Hugo de Castro. v. Scotistæ.
Hugo. v. Jacobus.
Hugolinus Cardinal. v. Grego-
rius IX.
Hugolin. M. v. Martyres Ceptæ.
Hugenottæ. v. Miss. in Europa.
Hiu Kuang. Regnum in China.
144.
Hufs. v. Joannes.
B. Hyacintha. Marefcott. beatifi-
cata. 149.

I.

S. Jacobi Insula. 64.
Jacobus Alani. v. Concil. Trid.
Jacobus Borbani. Miss. in India
Orient. 115.
Jacobus Girandus, Poenitentiarius
Apost. 40.
Jacobus Hugo. v. Conc. Trid.
S. Jacobus de Marchia. Commissa-
rius Apost. pro unione Ord. 43.
ejus operâ usus Pius II. contra
Turcas. 44.
ejus sententia de Sangvine Chri-
sti in triduo passionis. 50.
Missionarius quasi per totam
Europam. 61.
defensus ab Alberto IV.
Imper. 62. canonizatus. 149.

Jacobus de Mozanica. General. 49.
—— de Oleggio. Præfectus Mis-
sion. in Moscovia. 158.
—— de Primadiciis Vicar. Ge-
neral. Observ. 52.
disponit Patriarcham Armeniæ
ad submissionem Ecclesiæ. 59.
—— à Rosario, seu Russano.
convertit Regem Armeniæ. 19.
—— de Sarzuela. Generalis. 49.
—— Textor. } v. Conc. Flor.
—— de Tolentino. }
—— Tomasius. Cardinal. ex
O. M. 9.
Jaffanatan. v. Mission. in Asia.
Jagello Rex Lichuanæ. v. Mission.
in Europa.
Jansenius (Cornelius) ejus propo-
sitiones damnatæ ab innocent. X.
128.
Jansenistis resistunt Franciscani. ib.
Japies. v. Miss. in America.
Japonia. v. Miss. in Asia.
Jero. v. Joannes.
Jerusalem. v. Joannes.
Jesuitæ in America. 65. in Chi-
na. 142.
S. Ignatius Loyola. ejus veneratio
S. Bernardini Senensis. 60.
Ihor. 161.
Ildephonfus de Biezma. Vicar. &
post Minister General. 150.
Ildephonfus Salizanes. General.
Commiff. Apost. 122.

Index Rerum,

Humminatus.	17.
Immaculata Conceptio B. V. M.	
publicè defenſa à Scoto.	34.
à Franc. Samſone.	50.
Colitur ab Alexandro VII.	121.
Clemente IX.	122.
à Clemente VI.	147.
Indiæ. Provinciæ Franciſcanæ in Indiis.	95.
— Miſſiones in Indiis.	
v. etiam Miſſion. in Aſſa.	
Indulgentiæ pro Catecheſi.	124.
Indulgentiæ Portiunculæ. v. Portiuncula.	
Inſanatapan. v. Jaſſanatapan.	
Ingria. v. Miſſiones in Moſcovia.	
Initium Ordinis Seraph. v. in Præaone.	
Innocentius III. approbat Regul. S. Franciſci.	1.
— IV. Inſtituit conſervatores.	2.
— præſidet in Capit. Gener. Fratr.	14.
— ablegat Miſſionarios.	19.
— V.	5.
— VI.	25.
— VII.	39.
— VIII.	46.
— IX.	96.
Innocentius X.	120.
— XI.	123.
plures confert gratias ib. & ſeq.	
— XII.	125.
ejus Miſſio in Abbaſſiam.	ib.

— XIII.	148.
præſidet Capit. Gener.	ib.
Inſulæ. v. Azores. Canariæ. Flan- driæ. Gorgones. Heſperides. Madera. Philippinæ. &c.	
Joannes XXI.	5.
— XXII.	24.
amat Ordinem, licet offenſus à Mich. Caſenate &c.	ibid.
— XXIII.	40.
Joannes Albuquerque Episcop. Indiæ Orient.	115.
— ejus amicitia cum S. Franc. Xaver.	ibid.
— Alonſus Episcop. Ceſſonen. ex O. M.	125.
— Alvin Vicar. & poſt Min. Gener.	132.
Joannes Baëza. Miſſionar. ad Inſul. Canar.	62.
— Baptiſta à Campanea. General. produxit Tomos Scoti.	129.
— Bapt. de Levanto. Vicar. General. Obſervant.	53.
— Bapt. à Piſauro. Miſſion. in China.	145.
— Bapt. à Saxoferrato dat operam Pio II. contra Turcas.	44.
— Bapt. de Turrigia. Miſſion. in Tranſylvania.	137.
Joannes Baſſolius. v. Scotiſtæ.	
— Buchius Gener.	29.
— Cal	

— Calvius General.	100.	— Molino de Navarette. Con-	
v. Concil. Trid. & Legati.		fe. Imper. Commiss. General.	
S. Joannes Capistran. ejus Consti-		German.	222.
tutiones.	41. 51. 52.	Joannes à Monte Corvino. Nunt.	
— fit Vicar. Gener. Observ.	42.	Apost. in Cathayum. Archiep.	
— ejus laus ab Eugenio IV.	ib.	Cambal. & Orientis Apostolus.	
— ejus commissio Apost. contra		ex O. M.	37.
Husitas.	43.	— Nass. Episcop. Bellin. Con-	
— item contra Turcas.	44.	cion. contra Luther.	113.
— visitat plures Provinc. cum		— De Neapoli. Gener.	129.
Generali.	48.	— Palæologus VI. Imperat. O-	
— edest Concilio Florent.	59.	rient.	25.
— ejus acta Belgradi.	60.	— VII.	60.
— ejus memoria in Austria.	61.	— Parens. General.	10.
— certamen cum Rokizan. Hu-		— Parmensis. General.	11.
sita.	ibid.	ejus corpus incorruptum. ib.	
Joannes Cervantes. Cardin. Præses		v. Legati.	
Cap. Generalissimi.	41.	— Perez. Primus Mission. in A-	
Joan. Duns-Scotus. v. Scotus.		merica.	65.
— Franciscus Nicolai. Mission.		— Picus. v. Parmensis.	
in China.	144.	— Pisotus. v. Paulus.	
— Glapion. Confessar. Caroli V.		— à Prado. v. Martyr. Marochii.	
	110.	beatificatus.	149.
— Huss. Hæresiarcha.	47.	— Raminez. v. Concil. Trid.	
— de Jero. General.	126.	— de Ripa. v. Scotistæ.	
— de Jerusalem.	ibid.	— de Robles. Vicar. Gener.	129.
— Lobera. v. Conc. Trident.		— de Sigestro. Vicar. General.	
Joannes Magus Sacerdos Imper.		Observant.	54.
Abbasia.	125. 160.	— de Solas. Mission. in America	
— Mauberti. Vic. Gen. Observ.		Boreal.	145.
Ultramont.	42.	JOANNES de SOTTO. Modernus	
— Merinerus General.	129.	Generalis.	152.
— Minio de Muro. General.	12.	— de Sotto majore. Zelator	
Cardinal.	ibid.	Observant.	46.

Joannes à Stronconio. Commiss.
Observant. 47.
— Winzler. Mission. in Al-
goja. 113.
— Vitalis. v. Cardinal.
— Zanetus. General. pòst Ar-
chiep. 50.
— à Zumeraga. Archiep. Me-
xican. ex O. M. 116. 142.
Josephus Grazias. Vicar. & pòst
Min. Gener. 251.
Josephus Maria à Jerusalem. redu-
xit Imperat. Abbassia ad Eccle-
siam. 160.
Josephus Toreulcan. v. Martyr. in
Suaquena.
Josephus Ximenez Samaniego. Ge-
neral. 123.
Jubilati. v. Lectores.
Julianus Perez. Vicar. Gener. 129.
Julius II. 67.
— III. 93.
Julius Passionius. v. Conc. Trid.
Julius Rospigliosi. v. Clemens. IX.
Justinianus. v. Angelus.

K.

Kirchen. v. Medardus.
Krisper. v. Crescentius.
Krump. v. Theodorus.
Kuej - Cheu. Regnum in China.
144.

L.

Laurentius Cozza. Gener. & Car-
dinal. 149.
— ejus gesta apud Patriarch. A-
lexandr. & Antiochen. ac apud
Maronitas. 160.
v. Cardinales & Legati.
Laurentius Episcop. Ceptæ. ex
O. M. 19.
Laurentius de Portugal. Poenitent.
Pont. Miss. in Tartariam con-
vertit Regem Sartaco. 20.
Laxitates impugnatae. 10.
Lectores Jubilati. eorum Privile-
gia. 124.

Legati Franciscani

à Sede Apostolica, Imperatori-
bus, Regibus, &c. de-
putati.

Tres Fratres Minores. à Rege Ma-
rochiano mittuntur ad Regem
Fezzanum. 19.
Alphonfus de Bolanis in Æthio-
piam. 45.
Angelus de Clavasio ad Walden-
ses. 46.
Antonius Angelus de Pereto in
Angliam. 40.
& contra Joan. Huss. 47.
Antonius de Massa. ad Imperat. O-
rient. ibid.

Bartholomæus Uliarius. ad Neapolitanos contra Antipapam. 27.	Hispan. & à Voxu ad Sum. Pontif. 141.
Bonagratia ad populos Orientales. 11.	Marcus Viterbiens. pro pace ad Varios. 29.
Bonaventura Secusius à Catalagione in Galliam, Hispaniam, Sabaudiam pro Pace. 96.	Matthæus Aquira. 139.
Fortanerus Vaselli. in variis Legationibus. 29.	Petrus Marinus Sormanus. ad Imperat. Roman. 131.
Franciscus Gonzaga pro pace inter Gallos & Hispanos. 96.	Raynaldus Gratianus. in Hispan. 97.
Franciscus Quinnonius in Hispan. & German. 91. 99.	Thomas de Farignano ad Varios pro pace. 29.
Item à Cæsare ad Pontif. 100.	Vincentius Lunellus ad Imperat. Roman. & Princip. Germaniæ. 92. 100.
Franc. de Zamorra, in Legationibus Regis Hisp. 102.	Legenda antiqua. 14.
Franc. Quiranus, & Math. Aquira, à Rege Hisp. ad Regem Cuco in Africa. 139.	Leo X. separavit Conventuales & Observant. 91.
Guilielmus de Casalis. ad Concil. Florent. 48.	— XI. 118.
Guillielm ⁹ Petrus. in Angliam. 94.	Leo M. v. Martyres Ceptæ. 9.
Hironymus ab Asculo. ad varios Princip. pro pace. 5. 11.	Leo. v. Martinus.
Joannes Calvius ad Regem Gallia. Lusitaniæ. &c. 93.	Leonardus Patrasso. Cardinal. ex O. M. 29.
Joannes de Capistrano. plurium Pontificum Legatus. 44. 61.	Leonardus de Rubeis. Gener. 131.
Joannes de Parma in Græciam. 14.	Leopoldus I. Imperator. 148.
Laurentius Cozza apud Mauro-nitas. 168.	Liberatus Weiss. v. Martyr. in Abbassia.
Ludovicus de Bononia in Oriente. 64.	Libri conscripti. v. Scriptores illustres.
Ludovicus Sotellus à Japonia in	Lichetus. v. Franciscus.
	Lingva Chinenfis. 143.
	Lira. v. Nicolaus.
	Lithuania. 36.

Index Rerum,

Livonia. 157.
 Lopez. Didacus.
 Lotharius Cardinal. v. Innoe. III.
 Louisiana. 146.
 Lucas Senensis. v. Concil. Floren.
 Lucerna. 137.
 B. Ludovica de Albertonibus. 122.
 Ludovicus I. Dux Bavar. 45.
 Ludovicus Bavarus. D. B. Imperat. 28.
 Ludovicus de Bononia. v. Legati.
 ——— Donatus, General. v. Cardinales.
 ——— Henepin adaperuit totam Regionem circa fluvium Mississippi. 146.
 ——— à S. Didaco. Baptizav. Regis Filium in Jassanatanapan. 140.
 ——— Portocarrero. Cardin. 3.
 Ord. 131.
 S. Ludovicus Rex Galliae. 3. Ord. Canoniz. 9.
 S. Ludovicus Episcop. Tolos. Canonizat. 24.
 Ludovicus Sotellus. Mission. in Japonia. 141.
 Ludovicus de la Torre, General. Observant. 134.
 Ludovicus Vincentius. Vic. General. Observ. 53.
 Ludovisi. v. Gregorius XV.
 Lugdunense. v. Concilium.
 Lullus Raymundas. v. Mission. in Afric.
 Luna. v. Petrus.

Lunellus. v. Vincentius.
 Lupus Dain. Episcopus Marochii. 18.
 Lutheranismus impugnatus à Generalibus Ordinis, & à Fratribus. 98. 99.
 v. Mission. contra Luther.

M.

Macao. Peninsula in China. 143.
 Macheysen. v. Joannes.
 Madagascari. v. Mission. in Africa.
 Madera. Custodia. 63.
 v. Mission. in Afric.
 Magdalena Rottenburg. in Ridler.
 Magnus Sacerdos. v. Joannes.
 Majoranus. v. Franciscus.
 Malabaria. }
 Malacca. } é. Mission. in Asia.
 Maller. v. Severinus.
 Manerus. v. Petrus.
 Manilla. Convent. Frat. in Insul. Philipp. 143.
 Maphæus Barberini. v. Urbanus VIII.
 Marcellus II. 93.
 Marcus Bononiensis. Vicar. General. Observant. 52.
 Marcus Vigerus. Cardinal. ex Communitate. 68.
 Marcus Viterbiensis. Generalis. v. Cardinales.

Marcus

Marcus à Zarzosa. Generalis. 132.	Brüllæ in Hollandia BB. Martyres
Mare magnum. Honorii IV. & Sixti IV. 8.	Gorcomienses. 113.
Marescotti. v. Hyacintha.	Ceptæ in Africa SS. Daniel. Samuel. Donulus. Leo. Hugolinus. Nicolaus. Angelus. 18.
Margarita de Cortona. canonizata. 149.	In Japonia. Ludovicus Sotellus, & Richardus à S. Anna. 141.
Maria de JESU. v. Agreda.	Ibidem. Nangasaki. B. Petrus Bapt. cum Soc. 115.
Marinus. v. Petrus.	In Insula Suaquena Africae. Antonius à Petrapagana. Cherubinus de Catalagirone. Felix à S. Severino. Franciscus Terentianus. Josephus Toreulanus. 139.
Marochium. v. Miramolinus, & Martyres.	Marochii in Africa. SS. Berardus, Petrus. Accursius, Adjutus, & Otto. 18.
Maronittæ. v. Mission. in Asia.	Ibid. B. Joannes de Prado. 139.
Martinianæ. v. Constitutiones.	Massa. v. Antonius.
Martinianus Syndicus. 41.	Mascarenus. v. Simon.
Martinus IV. mort. in habitu Franciscano: sepultus Assisi. 7. 8.	Matthæus de Aquasparta. Gener. Cardinal. 11.
—— V. 40.	præsens Capitul. Gener. cum Papa. 8.
Martinus de las Casas. Episcop. ex O. M. in Insul. Canar. 63.	Matthæus Aquira. v. Legati.
Martinus à JESU, seu Caruhna. Mission. in Mechoacan. v. Miss. in America.	Matthæus Riccius. S. J. in China. 142.
Martinus Ignatius. Mission. in China. 143.	Matthæus à S. Stephano. Vicar. & post General. 133.
Martinus Leo. Prædicat. contra Luher. 137.	Matthæus à Paretta. Vicar. & post Min. Gener. nunc Archiepiscop. Panormitan. 151.
Martinus S. Georgio. Gener. 30.	Mauberti. v. Joannes.
Martinus de Valentia. Mission. in America. 116.	Mauri. v. Petrus Bapt.
—— ejus desiderium in Chinam. 142.	
<i>Martyres Franciscani.</i>	
In Abbassia Civitate Gondar. Liberatus Weiss. 160.	

Index Rerum,

Meaco. Urbs Japoniæ cum Con- vent. Francisc. 115.	Miramolinus Rex Marochiæ. occi- dit S. Berardum, cum Soc- 18.
Mechoacan. v. Miss. in America. & Seminarium.	—— mansvescit per miracula. ib.
Medardus de Kirchen. 112.	—— alius Rex ibidem trucidat B. Joannem de Prado. 139.
Medices. 52.	
v. Leo X. Clemens VII. Pius IV. Leo XI.	<i>Missiones, Conversiones, aliæq; operationes Franciscanorum celebriores.</i>
Medina. v. Michaël.	In Europa.
Melioratis. v. Innocentius VII.	In Belgio, & Gallia, contra Janse- nistas & Quênellianos. 137. 157.
Merinerus v. Joannes.	In Bosnia contra Manichæos. 29.
Messopotamia. v. Miss. in Africa.	In Bulgaria contra Gentiles. 36.
Mexico. v. Miss. in America, S. Michaël v. Confraternitas.	In Gallia, & Arragonia conversi Judæi per Nicolaum de Lyra. 35.
Michaël Angelus de Creta Theol. Imperat. instit. Conventus in Peloponneso. 125.	In Gallia. contra Calvinum, & Hu- gonotas. 113.
Michaël Angelus de Sambuca. Ge- neral. 129.	In Germania. contra Lutherum. 111. 113.
—— ejus Ordinationes contra Janseanium. 121.	In Imperio. Turcico, Albania, Con- stantinopoli. Gran Cairo, Scmir- na, Scio, Rhodi, Tine &c. 158.
Michaël Bay. v. Bay.	In Lithuania Jagellus Rex cum suis subditis conversus. 36.
Michaël Bapt. Rangel, Episcopus Bambæ. ex O. M. 114. 138.	Contra Mich. Molinos, & Quieti- stas, Via Crucis propagata. 124.
Michaël Cæsenas. General. Con- trarius Joanni XXII. 24.	In Moscovia, Ingria, Livonia, Peterburgi. 157.
—— ab eodem depositus. 28.	Ad Imperatores Orientales. 65.
Michaël de Medina. v. Concil. Trident.	
Michaël Palæologus ad Ecclesiam reductus. 20.	
Minus. v. Joannes.	
Minores. v. Franciscani.	
Miraculum solis retrogradientis. 64.	

In Africa.		In Jaffanatanapan.	140.
In Abbassia apud Imperatorem.		In Japonia, & in ejus Regno Voxu.	115. 141.
	125.	In Malabria.	101.
In Æthiopia. inchoata à S. P.		Manillæ in Insul. Philip. Schola lin-	
Franc.	17.	guæ Chinensis.	143.
— continuata à Fratribus.	36.	Apud Maronitas, & in Monte Li-	
ibidem in Messopotamia	38.	bano.	84.
ibidem in Urbe Gerges, &		In Insul. Philippinis.	115.
Achmim apud Cophtos.		Rex de Septem Corlis: item Reges	
	160.	Canarum, Candæ, Tanor: &	
In Bamba, & Insula Madagascar.		Ceylan ad fidem perducti.	ib.
	138.	In Syria.	38.
Congo in Æthiopia Rex cum in-		Terræ Sanctæ loca recuperata.	ib.
numeris Vassallis baptizatus.	114.		
Ad Insulas Maderam, Azores, He-			
sperides.	63.	In America.	
In Mauritania, Urbe Bugia & Bona.		In America Boreali, Quivira, Xu-	
per Raymundum Lullum.	36.	mani, Japies.	145.
In Canariis Insulis.	62.	In Brasilia. Florida. Canada. Loui-	
		siana. Mississippi.	ib. & seq.
		In Guinia Princeps baptizatus.	
			145.
In Asia.		In Nova Hispaniola.	65.
Armenia Rex Cham Tartariæ, &		In Mechoacan, & Xalisco Rex Sin-	
Rex Sartaco baptizati.	19.	zica conversus.	117.
Item Cobyia Rex.	37.	In Mexicano Regno.	116.
Ibidem Schismatici conversi.	59.	In Peru, & Tucumania.	117.
In Camboiæ, vel Cambogiæ Re-		Apud Potos, Senecos, Socorres,	
gno.	161.	Apaches &c.	145.
In China aquilonari vulgò Ca-		Ad diversas Gentes totius Orbis.	20.
thayum.	37.		
Ibidem in Provinciis; Xantum,			
Cantone, Coccincina, Malac-		Missionum Seminarium in Portu-	
ca, &c.	143.	gallia, & in Mechoacan.	123.
Ibidem Pekini Vicar. Apost. su-			& seq.
pra 4. Regna ex O. M.	144.		

Index Rerum

Missiones ubique exercendi privilegi-
legium, ubi non sunt Missionarii
Congregat. de propaganda fide.

123.

Mississippi. v. Mission. in America.

Mogin. v. Francisca.

Molina. v. Joannes.

Monachii Capitulum Generale. 51.

Monillia. v. Clemens.

Monte Alto. v. Sixtus V.

Monte Bufo. v. Antonius.

Monte Corvino. v. Joannes.

Monte Florum. v. Gentilis.

Montes Caspii.

64.

Montes Pietatis.

62.

Monte S. Sabini. v. Julius III.

Monfort. v. Capel. S. Anton. In-
golstadt.

Montilla. v. Franciscus.

Montular. v. Alphonsus.

Morone. v. Cœlestinus V.

Moscellini. populi.

20.

Moscovia. v. Miss. in Europa.

Mosanica. v. Jacobus.

Munessa. v. Joannes.

Muro. v. Joannes.

Murone. v. Cœlestinus V.

N.

Nabinellis. v. Elias.

Nägel.

Na mking. Provincia Chinæ. 144.

Nangasaki. v. Martyr Japoniæ.

Nanius. v. Franc. Samson,

Nafs. v. Joannes.

Nationales. v. Commissarii.

Navarette. v. Joannes Molina.

Nicolai. v. Joannes Franciscus.

Nicolaus III. fecit declarationem:

Exiit, qui seminat.

6.

—— IV. v. Hieronymus ab
Asculo.

—— V. Fautor S. Joan. Capi-
strani, & Regul. Observ. 43.

Nicolaus de Lira. v. Mission. in
Europa.

Nicolaus M. v. Martyres Ceptæ.

Nicolaus Pœnitentiarius Apost. 40.

Nigritæ popul. in Africa. 139.

Nominales. v. Schola.

Nubiani.

20.

Numajus. v. Christoph. Forlivius.

O.

Oberhard. v. Matthias.

Observantes qui? v. Observantia
Regularis.

Observantes, & Reformati. v. Al-
ternativa.

Observantia Regulæ semper in Cor-
pore servata. *per omnes questio-
nes quartas.*

Observantia Regularis inchoata.

26.

—— promotæ.

29.

—— confirmata.

44.

—— am-

— ampliata.	48.	Paretta. v. Matthæus.	
— in Bavariam introducta.		S. Palchalis Baylon.	
	45.	— beatificatus.	119.
Observantia <i>Strictior</i> , inchoata.		— canonizatus.	124.
	92. 93.	Passonius. v. Julius.	
— promota, confirmata, & ampliata.	94. 95. 96.	Pastor de Serrascuderio. v. Cardinal.	
Occamus. v. Guilielmus.		Patrasso. v. Leonardus.	
Odeschalchi. v. Innocentius XI.		— Alexandrinus, & Antiochenus.	160. 161.
Odoricus Forlivienfis. Missionar. apud Medos Persas &c.	37.	Paulus II. omnes gratias ab antecessoribus suis Ordini concessas confirmat per Bullam: <i>Inter cæteros</i> . an. 1465.	44.
Oddo. seu Oddonis. v. Gerardus.		— III. ejus laus Ord. Seraph. data.	92.
Officium Corporis Christi concessum à Pio V.	94.	— IV.	93.
Olleggio. v. Jacobus.		— V.	118.
Operationes. v. Missiones. Elogia. Svecorum bellum.		Paulus de Liburno. } Familiares & Gregorii XV.	
Orantes. v. Franciscus.		Paulus Matricensis. }	119.
Ordinis Seraphici initium. v. Præfat.		Paulutius Cardinal. interfuit Cap. General.	148.
Ordo Equitum S. Sepulchri.	62.	Paulus Pisottus. General.	100.
Ordo tertius. v. Tertius.		Paulus Soncinas. General.	99.
Ossa. v. Joannes XXII.		Paulus, vel Paulutius de Trincis. Regularis Observantiæ inchoator.	29.
Otto. v. Berardus.		Paupertate Christi (de) &c. v. Controversia.	
Ottoboni. v. Alexander VIII.		Pekin. v. Mission. in Asia.	
		Pelagius. v. Alvarus.	
		Peloponeso.	125.
		Penegrossus. v. Petrus.	

P.

Palæologus. v. Joannes, & Michaël.
S. Palatii. v. Lectores.
Pamphilius. v. Innocent. X.
Pantaleon. v. Urbanus IV.
Parens. v. Joannes.

Index Rerum,

Pereto. v. Antonius Angelus. & Sixtus V.	Petrus Marinus Sorman ⁹ Gener. 131. v. Legati.
Perez. v. Julianus, & Joannes.	Petrus Mart. v. Berardus.
Perseceto. v. Bonagratia.	Petrus Penegrossus. ViceCencellar. Ecclesiæ adhibitus ad expositionem Nicolai III. 7.
Peru. v. Miss. in America.	Petrus Perquerius. v. Concilium Florentinum.
Perulto. v. Evangelista.	Petrus Philargus. v. Cardinales. & Alexander V.
Peterburgum. v. Mission. in Moscovia.	Petrus Riarius. v. Cardinales.
S. Petrus de Alcantara. Propagator Strictioris Observant. 95.	Petrus Strozza, Secretar. Pontificis. 140.
—— beatificatus. 119.	Philargus. v. Petrus.
—— canonizatus. 122.	Philippinæ Insulæ. v. Mission. in Asia.
Petrus Alvarez. Navarchus Portugalliæ. 114.	Philippus Bagna. General. 92.
Petrus ab Alvaro, seu Alvarus, Franciscanus. Mission. in China. 115.	Piccolomini. v. Pius II. & Pius III.
Petrus Angelus, seu Guilielmus Petrus. v. Cardinal.	Picus. v. Joannes à Parma.
Petrus Aureolus. v. Cardinal. & Scotistæ.	Pignatellus. v. Innoc. XII.
S. Petrus Bapt. & Soc. M.M. Nangasaki. 115.	Pisanus. v. Albertus.
Patrus Bapt. Mauri. Vicar. Apost. Constantinop. Archiepiscopus Cartagin. 158.	Pisanum. v. Concilium.
Petrus de Cassano. General. 30.	Pisticeja. v. Antonius.
Pettus Farde. 139.	Pisottus. v. Paulus, & Joannes.
Petrus Foix Junior, & Senior. v. Cardinal.	Pius II. 44.
Petrus de Gandavo. Lajcus. baptizat multa millia in India. 116.	—— III. 67.
Petrus de Luna. v. Benedict. XIII. pseudo Papa.	—— IV. 93.
Petrus Manerus. General. 129.	—— V. 94.
	Platus (Hieronymus.) 65.
	Poloniæ Regina. v. Eleonora.
	Pontifices laudantes Ordinem. v. Elogia Ordinis.
	Portiuncula Indulgentiæ extensæ ad omnes Ecclesias Fratrum. 119.

— An revocentur in Anno
 Sancto ? 120.
 Portocarrero. v. Ludovicus.
 Poti, populi in America. 145.
 Prado. v. Joannes.
 Præcedentia Provinciarum Reformationum. 129.
 Prato. v. Arlottus. & Bernardinus.
 Presbyter Joannes. Imperator Ab-
 bassæ. v. Mission. Africæ.
 Prignanus. v. Urbanus VI.
 Primadiciis. v. Jacobus.
 Privilegia Ordinis. 8. 9.
 à Paulo II. confirmata. 44.
 v. Communicatio.
 Privilegia dispensativa. 41.
 Privilegiata. v. Altaria.
 Provinciæ Indiæ Orientalis. 161.
 Provincia Philippinarum. 143.
 Psalterium B. V. MARIÆ, à S.
 Bonaventura compositum. 21.
 Puteus. v. Aloysius.

Q.

Quênellus. 157.
 Quietistæ. v. Michaël Molinos.
 Quinnonius. v. Franciscus.
 Quivira. v. Mission. Americæ.

R.

Ragusæus. v. Bonifacius. & Fran-
 ciscus.

Ramirez. v. Joannes.
 Rangel. v. Michael Baptista.
 Rangonus. v. Gabriel.
 Raymundus Gaufredi. à Papa ob
 suam humilitatem. dimissus. 126.
 Raymundus Lullus. v. Mission. in
 Africa. 37.
 Raymundus de Terraga. 97.
 Raynaldus Gratianus General. 97.
 Recollecti qui ? & quomodo Re-
 collecti Galli distingvantur ab
 Hispanis. 109.
 Recollectionis domus erectæ. 93.
 94. 109.
 Reformati qui ? 109.
 v. Observ. Strict.
 Regularis Observantia. v. Obser-
 vantia.
 Regina Poloniæ. v. Eleonora.
 Reginaldus de Umbria. Cardin. ex
 O. M. 9.
 Regula. v. Approbatio, Declara-
 tiones Observantia Regulæ.
 Rhini. v. Franciscus Maria.
 Rhodi. v. Miss. in Turcia.
 Riarius. v. Petrus.
 Riccius. v. Matthæus.
 Richardus à S. Anna. v. Martyr. in
 Japonia.
 Ripa. v. Joannes.
 Riparollo. v. Martinus à S. Ge-
 orgio.
 Rist. v. Valerius.
 Robertus della Salle. 146.

Index Rerum.

Robertus Rex Siciliae. Ord. Fautor eximius. 23.	Samson. v. Franciscus.
Robles. v. Joannes.	Samuel Capasulis. 161.
Rodericus Borgia. v. Alexan- der VI.	Sancia Regina Siciliae. 23.
Rodericus Episcop. Marochiae. 18.	Sanciana Insula. 142.
Rogerus. v. Clemens VI.	Sangvis Christi. v. Controversia,
Rogerus Guarini obtinet Loca Terrae S. à Soldano. 38.	Sartaco Rex Tartariae. v. Mission. Asiae.
S. Rosa de Viterbio canoni- zata. 3.	Sartianus. v. Albertus.
Rosarium Franciscanum. 119.	Sarzana. v. Nicolaus V.
Rosario (de) v. Jacobus.	Sarzuella. v. Jacobus.
Rospigliosi. v. Julius.	Savona. v. Franciscus de Ruuere, & Julius II.
Rubeis. v. Leonardus.	Saxo ferrato. v. Baptista.
Rusconibus. v. Antonius.	Schazger. v. Caspar.
Rutheni. 20.	Schisma inchoatum. 26.
Ruuere. v. Sixtus IV. & Julius II.	finitum. 40.

S.

Sabello. v. Honorius III. & Ho- norius IV.
Sacaio. Civitas cum Cony. Fratr. in Japonia. 141.
Sacerdos Magnus Abbassiae. v. Pres- byter Joannes.
Salemme. v. Franciscus.
Salizanes. v. Ildephonsus.
Salle. v. Robertus.
Salveto. v. Angelus.
Samaniego. v. Josephus.
Sambuca. v. Michaël Angelus.

Scotiae Insignes.

Antonius Andres.	} 35.
Franciscus Majoranus.	
Galfredus della Fuente.	
Hugo de Castro.	
Joannes Bassolius.	
Joannes de Ripa.	} 98. 129.
Petrus Aureolus. &c.	
Scoti Commentarii.	34.
Scotus (Joannes Duns.)	

Scriptor

Scriptores Ordinis Illustres. 2. mil- lia numerati.	134.	declarat. S. Bonavent. Eccles. Doctorem.	ib.
Secusius. v. Bonaventura.		instituit Commissar. General.	
Seiz. v. Udalricus.		pto Indils.	ibid.
Seminarium Missionum.	123.	Socorri. populi Americani.	145.
Seneci. populi Americæ.	145.	Solanus. v. Franciscus.	
Senis. v. Bernardinus.		Solas. v. Joannes.	
Septa. v. Cepta.		Soldanus Ægypti. conversus à S. Patre.	17.
Septem Corlis. v. Mission. in Asia.		Soliano. v. Thomas.	
Sepulchrum Christi. v. Terra S. & Ord.		Soncinas. v. Paulus.	
Seraphinus de Borgia. Missionar. in Cambora.	161.	Sormanus. v. Petrus Marinus.	
Serpetrus. v. Angelus.		Sorores 3. Ordinis. v. Tertiariæ.	
Severinus Maller. Prædicator con- tra Hæreticos.	137.	Sotellus. v. Ludovicus.	
Sfondrati. v. Gregorius XIV.		Soto. v. Joannes.	
Sigestro. v. Joannes.		Sotto majore. v. Joannes.	
Sigillum Ordinis.	91.	Sousa. v. Franciscus.	
Sigismundus Imperat.	40.	Spinola (Georgius) Cardin. in- terfuit Capit. General.	148.
Signiæ Comjtes. v. Innocentius III. Gregorius IX. Alexan- der IV.		Statua S. Franc. in Vaticano po- sita.	149.
Simon Mascarenus Episcop. Bam- bæ. ex O. M.	138.	Statuta Barcinonensia.	127.
Sina. v. China.		— Romana.	152.
Sinzica. Rex in Mechoacan.	118.	— Sambucana.	129.
Sixtus IV. Fautor S. Jacobi de Marchia.	45.	— Vallisoletana.	104.
— V. instituit Archiconfrat. Chordiger.	95.	— Victorienfia.	125.
canoniz. B. Didacum.	ibid.	Stephano. v. Matthæus.	
		Stephanus Nicolaus à Fundo. Mis- sionar. in Moscovia.	157.
		SS. Stigmata S. P. Franc.	2. 3.
		Stronconio. v. Joannes.	
		Strozza. v. Petrus.	
		Suaquena Insula. v. Martyres.	

Index Rerum,

Sù Chueng. Regnum Chinæ.

144.

Sylvius Æneas, v. Pius II.

Syndicus Apostolicus.

2.

Syndicus Martinianus.

41. 94.

Syndicorum favores.

92.

Syria. v. Missiones Asiæ.

T.

Tanor. v. Mission. in Asia.

Tartaria. v. Mission. in Asia.

Terentianus. v. Franciscus.

Terra Sancta.

38.

Tertiariæ reductæ ad Clausuram.

93.

Tertius Ordo instit. à S. Frncisco,

ut verus Ordo.

16.

—— Confirmatus à Nicolao

IV.

8.

—— Subjicitur Ministro Ge-

neral.

94.

—— Imperatrix, & Regina Po-

loniæ eodem indutæ.

132.

Theodorus Krump. v. Mission. in

Abassina.

Theodorus Pœnitentiarius Aposti-

40.

Thomas Farignanus. v. Cardi-

nales.

Thomas Objcinus. Præfectus Mis-

sion. Aleppi.

140.

Thomas Soliano. v. Conc. Trid.

Timotheus Lucensis. Vicar. Gener.

Observ.

105.

Tine. v. Miss. in Turcia.

Tolosa. v. Franciscus.

Tomacellus. v. Bonifacius IX.

Tomasius (Jacobus) Cardinalis ex

O. M.

9.

Torculanus. v. Josephus.

Torniellus. v. Hieronymus.

Torre. v. Ludovicus.

Transitus ab uno Ordine ad ali-

um, quomodo prohibeatur.

44. 67. 93.

Trejo. v. Antonius.

Tridentinum. v. Concilium.

Triganicus. v. Nicolaus.

Trincis. v. Paulus.

Troja. v. Antonius.

Tucumania.

117.

Turre. v. Bertrandus, & Ludo-

oicus.

Turrigia. v. Joan. Bapt.

V.

Valentia. v. Martinus.

Valerius Rist. Mission. in Cam-

boja.

161.

Valle bona. v. Gondisalvus.

Vallisoletana. v. Statuta.

Vaselli. v. Fortenerius.

Vaticana. v. Basilica.

Vdalricus Seiz. operarius contra

Hæret.

112.

Vega. v. Andreas.

Vesana, Civitas Japoniæ, cum

Convent. Fratr.

141.

Vix

Vix Crucis. promota per Innocent.
XI. & XII. nunc & in Germa-
nia ampliata. 156.

Vicarii Generales, & Provinciales
apud Observant. 40. 41. 42.

Vice-Comes. v. Gregorius X.

Vice-Commissarii Generales. à
Clemente XI. instituti. 148,

Vice-Comites. v. Bourdeille. &
Elias.

Vice-Dominus, de Vice-Dominis,
Franciscanus, electus Papa, &
statim mortuus. 5.

Victorienſia. v. Statuta.

Vienna recipit S. Joannem Capi-
stranum. 61.

Vigerius. v. Marcus.

Vincentius Lunellus. General. 100.
v. Legati. & Conc. Trid.

Vitalis. v. Joannes.

Uliarius. v. Bartholomæus.

Ultramontana. v. Familia.

Unigenitus. (Constitutio Clemen-
tis XI.) 157.

Unionis. v. Bulla.

Voxu. Regnum in Japonia. 141.

Urbanus IV. Regulam Clarissarum
mitigat. 4.

— V. mittit quàm plures ex
Fratribus ad Gentes. 25.

— VI. 26.

— VII. 96.

— VIII. Amator Ordinis. 119.

— Provinc. Bavar. ere-
xit. 120.

Urbanistæ. Ord. S. Claræ. 4.

Ursinius. v. Nicolaus III. Bene-
dictus XIII.

W.

Walburg. v. Franciscus.

Weinberger. v. Carolus.

Weiss. v. Liberatus.

Winzler. v. Joannes.

X.

Xalisco. v. Mission. America.

Xantum. v. Mission. Asia.

Xaverius. v. Franciscus.

Xensi. Prov. China. 161.

Xila. 145.

Ximenius. Ximenez. v. Francis-
cus, & Josephus.

Xumani. Regio America. 145.

Z.

Zamorra. v. Franciscus.

Zanebus. v. Joannes.

Zarzosa. v. Marcus.

Zenus. v. Franciscus.

Zichari. 20.

Ziranus. v. Franciscus.

Zumeraga. v. Joannes.

Ad iudicium prudentis Lectoris remittendo, quàm plurimas mendas,
reliquas in tantillo respectivè Opusculo deprehensas, emendatas
accipe in sequenti Tabella.

<i>Errata.</i>	<i>Correcta.</i>	<i>Pag.</i>	<i>Lin.</i>
O	Oeconomus	2	35
inferendant	inferenda	3	2
aliam	alium	3	29
Cardinalis	Cardinales	5	6
prævia	pervia	6	31
in deqñitæ	indefinitæ	12	3
Haymo ne	Haymonæ	14	2
Agnaniæ	Anagnia	15	9
Septem	septam	19	4
Bonifacio VII	Bonifacio VIII,	22	9
aciam	etiam	23	1
val	vel	25	29
Guberyatis	Gubernatis	26	35
ipsumet	ipsummet	33	23
ex	&	ibidem	28
Adversariozum	Adversariorum	34	14
universam Bibliam	universa Biblia	35	25
adi cit	adjecit	36	23
P. Musancius	P. Musancium	37	35
axcusationes	excusationes	39	13
ca suli	ca suli	42	18
transierent	transirent	44	21
Barbo, gratias	Barbo, qui confirmavit gratias	ibidem	32
Francisam	Franciscum	45	6
Stabili ndam	stabiliendam	46	25
Maetua	Mantua	51	11
præfete	præsente	ibidem	ibidem.
Mas	Massa	ibidem	15
Ca suli	Cassali	ibidem	19
Festinis	Vestinis	52	33 & alibi.
Divinione	Divione	53	11
electionemuturi	electionem futurum	72	10
lecti	electi	ibidem	25.
Ministrum	Ministrorum	ibidem	26.
se	de	73	26
alio quo	aliquo alio	75	22
invocat	invocaso	77	34
gro	pro	79	17
b	de	80	10

<i>Errata.</i>	<i>Correcta.</i>	<i>Pag.</i>	<i>Lin.</i>
superiorum	superioribus	83	12
Fratres	Fratrum	ibidem	23
reciendam	recipiendam	91	8
de ri	die 11.	ibidem	23
Romno	Romano	92	13
asq;	usq;	93	28
viculo	vinculo	95	15
Provincii	Provinciis	96	24
ax	ex	97	13
ab	ad	ibidem	28
limita	limitata	100	15
exubernantis	exuberantis	102	29
domum	domorum	108	11
eminentum	eminentem	113	1
fuerit	fuerint	114	1
Mechoaan	Mechoaacan	124	1
Episcoporum	Episcopatum	129	4
Maco	Marco	134	21
pagano	pagana	139	17
quasi	quasi	141	10
alienæ næq;	alienæq;	145	28
Pauluti	Paulutio	ibidem	33
Innocentius XII.	Innocentius XIII.	156	5
Bononæ	Bononiæ	163	17
observantium	observantiæ	166	3
gratis	gratiis	ibidem	28
S. Paulini	S. Pauli in	168	22

Inter Custodias Ordinis.

Prima, & Sanctissima est, Custodia Terræ sanctæ, seu Jerusalem.

Kresslinger, Massaeus

Ortus et progressus S. ord. Fratr. Minor S. P. Francisci

Claudiopolis 1736

4 H.mon. 316 m

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10006588-9